ΛΟΓΟΣ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ ΤΗι ΙΣΤ΄ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1866

ΥΠΟ

ΤΟΥ ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗΣ

ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

ΠΑΡΑΔΙΔΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΝ ΤΩι

ΔΙΑΔΟΧΩι ΑΥΤΟΥ ΚΥΡΙΩι

ΑΛΕΞΑΝΔΡΩι Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗι

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΤΥΠΟΙΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

(Ὁδὸς Ἀδριανοῦ ἀριθ. 214.)

1867.

ΛΟΓΟΣ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ ΤΗι ΙΣΤ΄ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1866

ΗΜΕΡΑι ΤΗΣ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΕΓΚΑΘΙΔΡΥΣΕΩΣ
ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΑΡΧΩΝ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΥΠΟ

ΤΟΥ ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗΣ
καὶ διευθυντοῦ τοῦ μαιευτηρίου

ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

*ΠΑΡΑΔΙΔΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΝ ΤΩι
ΔΙΑΔΟΧΩι ΑΥΤΟΥ ΚΥΡΙΩι*

ΑΛΕΞΑΝΔΡΩι Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗι

ΤΑΚΤΙΚΩι ΚΑΘΗΓΗΤΗι ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΙΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ
(Ὁδὸς Ἀδριανοῦ ἀριθ. 214.)

1867.

ΛΟΓΟΣ

Ἐκφωνηθεὶς τῇ 16ῃ Ὀκτωβρίου 1866 ὑπὸ τοῦ πρώην πρυτάνεως τοῦ πανεπιστημίου

ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

ΠΑΡΑΔΙΔΟΝΤΟΣ ΤΗΝ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΝ ΤΩ ΔΙΑΔΟΧΩ ΑΥΤΟΥ.

Σεβαστὴ ὁμήγυρις,

Τελευταίαν πρᾶξιν τοῦ πρυτανικοῦ μου βίου ἐκτελῶν μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους, ἄσμενος ἔρχομαι νὰ δώσω λόγον τῶν κατὰ τὴν ἐμὴν Πρυτανείαν πεπραγμένων πανδήμως, πειθόμενος τῷ Ἀκαδημαϊκῷ Νόμῳ, καὶ τῇ συνηθείᾳ ἑπόμενος, ἥτις ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου ἐπεκράτησε. Τοῦτο εἶναι μὲν καθῆκον ἐπιβαλλόμενον παρὰ τοῦ καταστατικοῦ Νόμου εἰς τὸν παύσαντα Πρύτανιν, ἀλλ' εἶναι καὶ σωτήριον ἐπινόημα τοῦ Νομοθέτου, χρησιμεῦον ὡς ἐλατήριον φιλοτιμίας πρὸς τοὺς λαμβάνοντας τὸ πρυτανικὸν ἀξίωμα, καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἀνωτάτου τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς παιδευτηρίου διαχειριζομένους. Ἡ εὐμενὴς κρίσις καὶ ἡ ψῆφος τῶν συναδέλφων καὶ τῆς λοιπῆς ταύτης ὁμηγύρεως εἶνε πρᾶγμα λίαν περισπούδαστον εἰς πάντα τὸν ἀναδεχόμενον καὶ διερχόμενον τὸ τοῦ

Πρυτάνεως ἀξίωμα. Τὴν τελεσφόρον ταύτην ἐγγύην ἔχων ὑπ' ὄψιν ὁ Νομοθέτης, ὥρισεν ἐν τῷ ἄρθρ. 27 τοῦ καταστατικοῦ Νόμου νὰ δίδῃ λόγον ὁ Πρύτανις τῶν κατ' ἔτος αὐτῷ πεπραγμένων εἰς τῶν καθηγητῶν τὴν ὁμήγυριν, θεωρήσας ταύτην ἀσφαλεστέραν καὶ συντελεστικωτέραν πρὸς τὴν πρόοδον τοῦ παιδευτηρίου πάσης ἄλλης ἐγγύης, καὶ ἀξιοπρεπῆ ἅμα πρὸς τὸ ἀνώτατον τῆς παιδεύσεως καθίδρυμα. Διότι τὰ μὲν ἄλλα ἀγαθοεργὰ καθιδρύματα, οἷον νοσοκομεῖα καὶ τὰ παρόμοια ὁ Νόμος ὑπήγαγεν εἰς τὴν ἄμεσον τῆς Κυβερνήσεως διεύθυνσιν, τὸ δὲ Πανεπιστήμιον αὐτοτελὲς ἐκήρυξε, καὶ δι' ἰδίων προνομίων περιεφρούρησεν, οἷον τοῦ ἔχειν ἰδίαν περιουσίαν καὶ διαχειρίζεσθαι αὐτὴν διὰ τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, τοῦ κτᾶσθαι δωρεὰς καὶ κληροδοτήματα, καὶ τοῦ συλλέγειν εἰσοδήματα ἐξ ἐγγραφῶν καὶ διπλωμάτων· πρὸς δὲ τούτοις καὶ προικοδότησιν ἐπηγγείλατο, ὅπως καταστήσῃ αὐτὸ ἐντελῶς ἀνεξάρτητον. Πρὸς τὰ τοιαῦτα δὲ καὶ τηλικαῦτα δικαιώματα εἰς ἰσοῤῥοπίαν ἔθετο τὴν ὑποχρέωσιν τῆς πανδήμου ταύτης λογοδοσίας. Τοῦτο καὶ ἐξ ἄλλων μὲν ἀποδείξεων ἐξάγεται, ἀλλ' ἰδίως ἐκ τῆς παραβολῆς τοῦ πρώτου ὀργανικοῦ Νόμου τοῦ Πανεπιστημίου τῆς 31 Δεκεμβρίου 1836, ὅστις ἐν σχεδίῳ ἔμεινε, καὶ τοῦ ἐν ἰσχύϊ νόμου τῆς 14 καὶ 22 Ἀπριλίου 1837· διότι ἐκεῖνος μὲν ἐξομοίου πρὸς ἀγαθοεργὰ τῶν δήμων καταστήματα τὸ Πανεπιστήμιον, οὗτος δὲ οὐδαμοῦ διέλαβε περὶ τῆς ἐξομοιώσεως ταύτης, ἀπανταχοῦ δ' ἐπικρατεῖ ἡ ἰδέα τῆς τοῦ Νομοθέτου προθέσεως περὶ τῆς ἀνεξαρτήτου καὶ αὐτοτελοῦς αὐτοῦ διοικήσεως ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργείου.

Ἐν πάσῃ δὲ πεποιθήσει, ὀφείλω ν' ἀναφέρω ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀναγνώρισις τοῦ Πανεπιστημίου ὡς σώματος αὐτοτελοῦς, ὡς ἠθικοῦ προσώπου, τὰ μάλιστα συνετέλεσε καὶ συντελέσει εἰς τὴν πρόοδον τοῦ ἀνωτάτου τούτου ἐκπαιδευτηρίου. Τὸ πανελλήνιον τοῦτο καθίδρυμα δικαίως θεωρεῖται ὡς κοινὸν κτῆμα ἁπάσης τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς, ὡς ἡ γενικὴ τοῦ ἑλληνικοῦ γένους διανοητικὴ τράπεζα, ἐξ ἧς οἱ παῖδες τῶν ἁπανταχοῦ Ἑλλήνων παραλαμβάνουσι τὴν διανοητικὴν αὐτῶν τροφὴν, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἕκαστος Ἕλλην, ὅπου γῆς καὶ ἂν ᾖ, καταβάλλει τὸν ὀβολόν του, ὅπως τὰ πάντα καθίστανται εὐπορώτερα καὶ τοῖς φοιτῶσι νέοις λυσιτελέστερα. Ὀφείλω ἐπίσης νὰ καταθέσω ἐνώπιον τῆς σεβαστῆς ταύτης ὁμηγύρεως, καὶ τῇ δυνάμει τοῦ τύπου εἰς ἅπασαν τὴν ἑλληνικὴν φυλὴν, ὅτι τὸ Πανεπιστήμιον διοικούμενον ὑπὸ δέκα καθηγητῶν, κατ' ἔτος ὑπὸ τοῦ συλλόγου τῶν συναδέλφων των ἐκλεγομένων, καὶ παρ' αὐτῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου οἴκου τιμαλφέστερον θεωρούμενον, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ διοικῆται ὡς ἄριστα, καὶ ὅτι ἡ ὑπαγωγὴ αὐτοῦ εἰς τὴν τάξιν τῶν φιλανθρωπικῶν τῶν δήμων καταστημάτων μεγάλως ἤθελε παραβλάψει τὰ γενικὰ καὶ ἴδια τοῦ Πανεπιστημίου συμφέροντα. Ἡ πορεία τῆς Κυβερνήσεως, διαπιστευθείσης τὴν διοίκησιν τοῦ Πανεπιστημίου εἰς τὸν Πρύτανιν καὶ τὴν Σύγκλητον, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν αὐτῆς γιγνομένην, εἶναι καὶ δικαία τις ἀμοιβὴ τῶν μόχθων καὶ ἀγώνων, οὓς αἱ κατὰ καιρὸν τοῦ Πανεπιστημίου ἀρχαὶ καταβάλλουσι πρὸς ὅσον οἷόν τε λυσιτελεστέραν πορείαν παντὸς ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸ πανελλήνιον τοῦτο ἵδρυμα.

Μετὰ τὸ σύντομον τοῦτο προοίμιον ἔρχομαι εἰς τὴν ἀφήγησιν τῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος πεπραγμένων, ἀρχόμενος ἀπὸ τῶν φοιτητῶν.

Α'.) Περὶ Φοιτητῶν.

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐφοίτησαν εἰς ὅλας τὰς Σχολὰς 1182, πλείονες τουτέστιν ὅλων τῶν ἄλλων ἐτῶν, καὶ τῶν κατὰ τὸ προπαρελθὸν ἔτος φοιτησάντων κατὰ 84 πλειότεροι. Ἡ διαφορὰ αὕτη προῆλθεν ἐκ τῶν Γυμνασίων τοῦ β' Ἀθηνῶν, τοῦ Πειραιῶς καὶ τοῦ Μεσολογγίου, τὰ ὁποῖα ἀπέλυσαν πλειοτέρους μαθητάς· προσέτι ἐκ τῆς Ῥιζαρείου Σχολῆς, ἥτις καὶ αὐτὴ ἔπεμψε πλείονας, καὶ ἐκ τοῦ μείζονος ἀριθμοῦ τῶν ἐκ τῶν Ἰονίων Νήσων ἐλθόντων. Ἐκ δὲ τῶν 1182 ἀνενέωσαν τὰ εἰσιτήρια 884 ἐκ τῶν ἤδη ἐγγεγραμμένων καὶ 298 ἐνεγράφησαν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος,

φέροντες	ἀπολυτήριον	τοῦ	ά Γυμνασ,	Ἀθηνῶν	33
»	»	»	β'	»	22
»	ἐνδεικτικὸν τῆς Ῥιζαρείου Σχολῆς				18
»	ἀπολυτήριον	τοῦ	Γυμνασίου	Πειραιῶς	33
»	»	»	»	Σύρου	1
»	»	»	»	Χαλκίδος	14
»	»	»	»	Λαμίας	9
»	»	»	»	Μεσολογγ.	23
»	»	»	»	Πατρῶν	26
»	»	»	»	Τριπόλεως	25
»	»	»	»	Καλαμῶν	12
»	»	»	»	Σπάρτης	9
»	»	»	»	Ναυπλίας	28
»	»	»	»	Κερκύρας	5

φέροντες ἀπολυτήριον τοῦ Γυμνασ.	Κεφαλλην.	3
» » » »	Ζακύνθου	4
» » » »	Κυθήρων.	2
» εἰσιτήρια καὶ ἀποφοιτητ. τῆς Ἰον. Ἀκαδ.		5
» ἀπολυτ. τοῦ Γυμνασίου Ἰωαννίνων		4
» » τῆς ἐν Κωνστ. μεγ. τοῦ γέν. σχολ.		2
» » τῆς Ἐμπορ. Σχολῆς Χάλκης		1
» » τῆς τοῦ ἐν Ἰασίῳ Πανεπ. Θεολ. Σχ.		1
» εἰσιτήριον τοῦ ἐν Λονδίνῳ Πανεπιστημίου.		1

Δυνάμει δὲ ἀποφάσεως τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου ἐνεγράφησαν

φέροντες ἀπολυτήριον	τοῦ Γυμνασίου Τραπεζ.	1
» »	τοῦ ἐκκλ. φροντ. Πετρουπ.	1
» »	τοῦ Λυκείου Μεδιολάνων	1
» ἐνδεικτικὸν τῆς ἐν Χάλκῃ Κωνσταντινουπόλεως Θεολογικῆς Σχολῆς		5
ἐννέα δὲ φέροντες τὰ παρὰ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα μαρτύρια ἐνεγράφησαν εἰς τὸ Φαρμακευτικὸν Σχολεῖον ἐγκρίσει τῶν Καθηγητῶν τοῦ Σχολείου τούτου		9
	ἐν ὅλοις	298

Κατὰ χώρας δὲ θεωρούμενοι οἱ φοιτηταὶ ἦσαν·

ἐκ Κωνσταντινουπόλεως	11
ἐκ Θράκης	11
ἐκ Μακεδονίας	31
ἐξ Ἠπείρου καὶ Ἀλβανίας	47
ἐκ Θεσσαλίας	27
ἐκ Στερεᾶς Ἑλλάδος	241
ἐκ Πελοποννήσου	519
ἐκ τῶν Νήσων τῆς Πελοποννήσου . . .	34
ἐκ τῶν Ἰονίων Νήσων . . . , . . .	49

ἐξ Εὐβοίας καὶ τῶν Σποράδων . . .	42
ἐκ τῶν Κυκλάδων	64
ἐκ Κρήτης	30
ἐκ Κύπρου	6
ἐκ τῶν νήσων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας . .	44
ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας	21
ἐκ Μολδαυΐας, ὧν δύο Ἕλλ. καὶ εἷς Μολδ.	3
ἐξ Αὐστρίας Ἕλλην τὸ γένος	1
ἐξ Ἀγγλίας Ἄγγλος τὸ γένος . . .	1
ἐν ὅλοις	1182

Κατὰ δὲ Σχολὰς θεωρούμενοι ἀνήκουσι.

εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολήν.	42
» Νομικὴν »	678
» Ἰατρικὴν »	238
» Φιλοσοφικὴν »	188
εἰς τὸ Φαρμακευτικὸν Σχολεῖον.	36
ἐν ὅλοις	1182

Ἀκολουθοῦντες δὲ τὸ προληπτικὸν μέτρον πάσης ἐν ταῖς ἐγγραφαῖς παρατηρήσεως, ὅπερ ὁ προκάτοχος ἡμῶν εἰσήγαγε, παρεκαλέσαμεν τοὺς κυρίους Γυμνασιάρχας νὰ πέμψωσιν ἡμῖν καταλόγους τῶν κατὰ τὰ σχολικὰ ἔτη 1864-65-66 ἀπολυθέντων μαθητῶν καὶ τῶν προβιβασθέντων ἐκ τῆς γ΄ εἰς τὴν δ΄ τάξιν τοῦ Γυμνασίου. Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν ληφθεισῶν σημειώσεων παρὰ τῶν Γυμνασιαρχῶν ἐξηκολουθήσαμεν ποιοῦντες τὰς ἐγγραφὰς τῶν ἐκ τῶν Γυμνασίων τοῦ Κράτους ἀπολυθέντων.

Περὶ δὲ τὴν ἐγγραφὴν τῶν ἐκ τῆς Ἑπτανήσου προσελθόντων νέων ἀπηντήσαμεν τὰς αὐτὰς δυσχερείας, ὡς ὁ προκάτοχος ἡμῶν ἐδήλωσεν ἐν τῇ

ἐπετείῳ ὁμιλίᾳ, διὰ τὸ ἀνόμοιον τῶν ἐν τοῖς ἐκεῖ Λυκείοις παραδιδομένων μαθημάτων καὶ τὸ ἀκανόνιστον τῶν ἀπολυτηρίων. Πρὸς λύσιν δὲ τῶν παρουσιασθεισῶν ἑκάστοτε δυσχερειῶν ὡς πρὸς τὴν δύναμιν τῶν ὑποβαλλομένων ἡμῖν ἀποδείξεων, ἠναγκάσθημεν καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο νὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὴν συνδρομὴν τῶν καθηγητῶν κυρίων Ἀσωπίου καὶ Πρετεντέρη, καὶ νὰ ζητήσωμεν τὴν γνώμην αὐτῶν περὶ τοῦ παραδεκτοῦ ἢ μὴ τῶν παρουσιαζόντων ἀπολυτήρια τῶν Λυκείων τῆς Ἑπτανήσου. Διὰ τοῦτο εὐχῆς ἔργον νομίζομεν νὰ παύσῃ τοῦ λοιποῦ ἡ ἀνωμαλία αὕτη, ῥυθμιζομένης τῆς γυμνασιακῆς παιδεύσεως καὶ ἐν τῇ Ἑπτανήσῳ ὁμοιομόρφως πρὸς τὴν τῶν ἄλλων τοῦ κράτους Γυμνασίων, καὶ ἐκδιδομένων τῶν μαρτυρίων τῶν σπουδῶν κατὰ τὸν τύπον τῶν ἀπολυτηρίων τῶν Γυμνασίων τούτων.

Β'.) Περὶ Φοιτητῶν Ὑποτρόφων.

Τῆς Κυβερνήσεως ὑπότροφοι ἐπὶ τῆς ἐμῆς Πρυτανείας δὲν ὑπῆρχον, διὰ τὴν ἐπικρατήσασαν χρηματικὴν δυσχέρειαν, οὔτε ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ κράτους, οὔτε ἐξ ἄλλων κληροδοτημάτων, πλὴν ἑπτὰ μόνον φοιτητῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν, οἵτινες διετηρήθησαν ἐκ τῶν τόκων τοῦ Βελλείου κληροδοτήματος.

Τοῦ δὲ Πανεπιστημίου ἦσαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐννέα ὑπότροφοι, περὶ ὧν ὁ προκάτοχος ἐμοῦ ἐποιήσατο λόγον ἐν τῇ ἐπετείῳ αὐτοῦ ὁμιλίᾳ, ὧν 4 ἀνῆκον εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν, 4 εἰς τὴν Ἰατρικὴν καὶ 1 εἰς τὴν Φιλοσοφικήν. Οἱ ὑπότροφοι τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἔλαβον τοὺς μισθοὺς, δύο μὲν ὁ Ἰωάννης Βέσης καὶ ὁ Γεώργιος Παπατσαγρῆς ἐκ τοῦ

κληροδοτήματος Θ. Ῥάκου, ἀμφότεροι μέχρι τοῦ τέλους τοῦ Αὐγούστου, εἷς δὲ ὁ Βασιλειάδης ἐκ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ μακαρίτου Γεωργίου Μαυροκορδάτου, ὁ δὲ τέταρτος ὁ Γεώργιος Κρέμος, ἐκ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ μακαρίτου Παρασκευᾶ Νικολάου μέχρι τοῦ τέλους Μαΐου, ὅτε ἔπαυσε πλέον νὰ λαμβάνῃ, μὴ ἐπαρκοῦντος τοῦ τόκου πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ ἐκ τῆς Βάρνης ὑποτρόφου διὰ τὸν ἑξῆς λόγον.

Τὸ κληροδότημα τοῦτο, ὡς ἐδήλωσε καὶ ὁ προκάτοχος ἐμοῦ, ἐκ **10,000** ἀργυρῶν ῥουβλίων συγκείμενον, κατετέθη κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ κληροδότου εἰς τὴν ἐν Πετρουπόλει Αὐτοκρατορικὴν Τράπεζαν ἐπὶ τόκῳ 4 τοῖς ἑκατόν. Καὶ ἐπὶ δύο μὲν σχεδὸν ἔτη τὸ ποσὸν τοῦ τόκου οὐ μόνον ἐπήρκεσεν εἰς τὴν συντήρησιν τοῦ ἑνὸς ὑποτρόφου, τὸν ὁποῖον οἱ συντοπῖται τοῦ διαθέτου συνέστησαν, ἀλλ' ἀπελείφθη καὶ περίσσευμα, τὸ ὁποῖον ἡ Σύγκλητος διέθεσεν ὑπὲρ τοῦ ῥηθέντος Γεωργίου Κρέμου, φοιτητοῦ τῆς Θεολογίας καὶ ἀξίου κατὰ πάντα λόγον τοῦ εὐεργετήματος· παρὰ πᾶσαν ὅμως προσδοκίαν τὸ νόμισμα ἐν Πετρουπόλει ὑπερετιμήθη, καὶ ἐκ τῆς ἀποστολῆς τοῦ τόκου διὰ συναλλαγματικῆς προέκυψε ζημία 33 τοῖς ἑκατὸν καὶ ἐπέκεινα, ὥστε ἡ διατήρησις δύο ὑποτρόφων ἦτο σχεδὸν ἀδύνατος. Διὰ τοῦτο ἔπαυσε πλέον ὁ ὑπότροφος οὗτος, καὶ ἐκ τοῦ τόκου τοῦ κληροδοτήματος τούτου διατηρεῖται νῦν εἷς καὶ μόνος ὑπότροφος φοιτητὴς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Ἰωάννης Γεωργιάδης καλούμενος.

Τέσσαρες δὲ τῆς Ἰατρικῆς σχολῆς φοιτηταὶ διετηρήθησαν ἐκ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ μακαρίτου Δημ. Μαυροκορδάτου, οἱ μὲν δύο οἱ κύριοι Ἰωάννης

Νικολόπουλος καὶ Χαράλαμπος Φιλιππακόπουλος ἐκ τῶν τακτικῶν τόκων, οἱ δὲ ἄλλοι δύο οἱ κύριοι Κωνσταντῖνος Νικολαΐδης καὶ Φραγκῖσκος Ταταράκης ἐκ τῶν περισσευμάτων τῶν τόκων. Κατὰ δὲ τὰ τέλη Ἀπριλίου, ληξάσης τῆς προθεσμίας, ἥτις ὡρίσθη παρὰ τῆς Συγκλήτου διὰ τὴν ὑποτροφίαν τοῦ Φρ. Ταταράκη, εἰσήχθη, ἐπὶ τῇ προτάσει τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς, παρὰ τῆς Συγκλήτου ἕτερος ὑπότροφος ὁ Γ. Κολούρης, τριτοετὴς φοιτητὴς τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς, καὶ μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν καθηγητῶν τῆς σχολῆς ὡς ἐπιμελὴς, εὐφυὴς καὶ χρηστοήθης· τούτου ἡ ὑποτροφία, ἐκ 50 δραχ. κατὰ μῆνα συγκειμένη, καὶ ἐκ τῶν περισσευμάτων τοῦ κληροδοτήμαπος τοῦ μακαρίτου Δημ. Μαυροκορδάτου διδομένη, ἤρξατο ἀπὸ τῆς 1 τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ θέλει διαρκέσει μέχρι τοῦ τέλους τῶν σπουδῶν αὐτοῦ.

Ἐδόθησαν δὲ καὶ τῷ πενεστάτῳ τελειοφοίτῳ τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς Ἀλεξάνδρῳ Βουκίδῃ, παρασκευαζομένῳ διὰ τὰς διδακτορικὰς ἐξετάσεις, κατ' ἀπόφασιν τῆς τε Ἰατρικῆς Σχολῆς καὶ τῆς Συγκλήτου, δραχμαὶ 200 ἐκ τῶν περισσευμάτων ἐπίσης τῶν τόκων τοῦ αὐτοῦ κληροδοτήματος.

Ἐκτὸς δὲ τῶν ὑποτρόφων τούτων διατηρεῖ τὸ Πανεπιστήμιον καὶ δύο ἄλλους ὑποτρόφους τοῦ μακαρίτου Θεοδώρου Μανούσου, μαθητὰς τοῦ ἐνταῦθα Β. Γυμνασίου· τούτους ἐξελέξατο ἡ κοινότης τῆς Σιατίστης καὶ συνέστησε, μαθητὰς τῶν ἐνταῦθα Γυμνασίων ὄντας, ὡς ὑποτρόφους. Ἐπληρώθησαν δὲ τὰς ὑποτροφίας ὁ μὲν εἷς τούτων, ὁ Θεόδωρος Κ. Θεοδώρου, μέχρι τοῦ τέλους τοῦ Αὐγούστου, ὁ δ' ἕτερος Ἰωάννης Ζάχου καλούμενος, μέχρι τέ-

λους τοῦ Ὀκτωβρίου, ὅτε ἀσθενήσας παρῃτήθη τῆς ὑποτροφίας καὶ ἀπεδήμησεν ἐντεῦθεν· τότε ἡ Σύγκλητος, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν ἀφ' ἑνὸς μὲν μέρους τὴν διαθήκην τοῦ διαθέτου κελεύουσαν ἵνα ἢ ὁ εἷς τῶν ὑποτρόφων ἐκ Σιατίστης, ὁ δ' ἕτερος καὶ ἐκ τῶν ἄλλων κοινοτήτων τῆς Μακεδονίας, καὶ ὅτι οἱ ὑπότροφοι δύνανται νὰ ληφθῶσι καὶ ἐκ τῶν ἑλληνικῶν σχολείων, ἀφ' ἑτέρου δὲ, ὅτι ἐκ Σιατίστης ὑπάρχει νῦν ὑπότροφος ὁ Θεόδωρος Κ. Θεοδώρου, ἀπεφήνατο ἵνα εἰδοποιηθῇ ἐκ τῶν ἄλλων κοινοτήτων νῦν μὲν ἡ τῆς Κοζάνης, ὅπως προτείνῃ ὑπότροφον, ἄλλοτε δ' ἄλλη, ὅλων ὁμοῦ μὴ δυναμένων νὰ προτείνωσιν ἕνα. Τούτου δὲ γενομένου, καὶ προσκληθείσης τῆς κοινότητος ταύτης νὰ προτείνῃ ὑπότροφον, αἱ ἁρμόδιαι ταύτης ἀρχαὶ ἐπρότειναν τὸν Ἰω. Νικοκλέα, υἱὸν τοῦ ἐν τῷ Γυμνασίῳ Ἀθηνῶν καθηγητοῦ Γ. Νικοκλέους, νέον δωδεκαετῆ, μαθητὴν τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου καὶ μεμαρτυρημένον ἐπὶ εὐφυΐᾳ καὶ προκοπῇ, ὃν καὶ ἔταξεν ἡ Σύγκλητος εἰς τὴν δευτέραν τοῦ μακαρίτου Θ. Μανούσου ὑποτροφίαν, ἐπὶ συντάξει δραχμῶν 90 κατὰ μῆνα. Ἐνταῦθα δὲ ὀφείλω ν' ἀναφέρω καὶ ἑτέραν τινὰ οἱωνὶ ὑποτροφίαν. Γινώσκετε ἐξ ὅσων ὁ προκάτοχος ἐμοῦ ἐξέθετο ἐν τῷ ἐπετείῳ αὐτοῦ λόγῳ, ὅτι ὁ μακαρίτης Παντιᾶς Ῥάλλης ἐκληροδότησεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον χιλίας λίρας στερλίνας, ὧν ὁ τόκος νὰ δίδηται κατὰ πᾶν ἔτος εἰς φοιτητὴν τοῦ Πανεπιστημίου, ὅστις καθ' ἕκαστον ἔτος ἤθελε διακριθῆ διὰ τὴν καλήν του διαγωγὴν καὶ προκοπὴν εἰς τὰς σπουδάς. Ἐκ τοῦ τόκου λοιπὸν τοῦ ἔτους τούτου ἀπεφασίσθη ἵνα δίδωνται 100 δραχμαὶ κατὰ μῆνα εἰς τὸν τριτοετῆ φοιτητὴν τοῦ φυσικομαθηματικοῦ τμή-

ματος κύριον Κωνσταντῖνον Μητσόπουλον, εὐδοκίμως ὑποστάντα ἐξετάσεις περὶ τὰ μαθήματα τὰ ὁποῖα ἠκροάσατο, καὶ συσταθέντα παρὰ τῶν ἁρμοδίων καθηγητῶν ὡς ἐπιμελῆ καὶ χρηστὸν τοὺς τρόπους.

Γ'.) Περὶ τῶν ἐξετασθέντων καὶ ἀξιωθέντων διπλώματος Φοιτητῶν.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ὑπέστησαν τὸν ἀγῶνα τῶν ἐξετάσεων πλείονες ἢ κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη. Ἐν ὅλοις ἑκατὸν τεσσαράκοντα καὶ τρεῖς ἀπεδύθησαν εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν διδακτορικῶν ἐξετάσεων, ἤγουν ἐν μὲν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ 2, ὧν εἷς μὲν ἔλαβε τὸ τοῦ Θεολόγου πτυχίον, εἷς δὲ ὑπέστη τὰς ἐγγράφους μόνον ἐξετάσεις. Ἐν δὲ τῇ Νομικῇ 89, ὧν 46 ἔλαβον τὸ τοῦ Διδάκτορος δίπλωμα πλὴν ἑνὸς μὴ ἀναγορευθέντος, 19 τὸ τοῦ τελειοδιδάκτου, 1 ἀπεῤῥίφθη καὶ 23 ὑπέστησαν μόνον τὰς ἐγγράφους. Ἐν δὲ τῇ Ἰατρικῇ 33, ὧν 27 ἠξιώθησαν τοῦ διδακτορικοῦ διπλώματος καὶ 6 ὑπέστησαν μόνον τὰς ἐγγράφους ἐξετάσεις. Ἐν δὲ τῇ Φιλοσοφικῇ 19, ὧν 7 μὲν ἐκρίθησαν ἄξιοι τοῦ διδακτορικοῦ διπλώματος, ἀλλ' ἐκ τούτων ἀνηγορεύθησαν 3, τῶν λοιπῶν μὴ προσαγαγόντων τὰς ἐναισίμους διατριβὰς, 3 δὲ τοῦ πτυχίου τοῦ τελειοδιδάκτου, 1 ἀπεῤῥίφθη καὶ 8 ὑπέστησαν μόνον τὰς ἐγγράφους.

Πλὴν δὲ τούτων καὶ ἄλλαι ἐξετάσεις ἐγένοντο αἱ ἀκόλουθοι· Δύο ὑπέστησαν τὰς διδασκαλικὰς ἐνώπιον τῶν καθηγητῶν τοῦ φιλολογικοῦ τμήματος ἐξετάσεις, καὶ ἠξιώθησαν τοῦ πτυχίου τοῦ διδασκάλου τῶν ἑλληνικῶν σχολείων. Ἑπτὰ μαθηταὶ τοῦ φαρμακευτικοῦ σχολείου, περάναντες τὰς σπουδάς των καὶ ἐξετασθέντες ἔλαβον τὸ τοῦ φαρμακοποιοῦ

πτυχίον. Εἰκοσιὲξ δὲ Διδάκτορες τῆς Ἰατρικῆς ὑποστάντες τὰς πρακτικὰς ἐνώπιον τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς ἐξετάσεις, καὶ ἅπαντες ἱκανοὶ κριθέντες, ἔλαβον τὴν ἀπόλυτον ἄδειαν τῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος.

Πάντων δὲ τῶν κατά τε τὸ λῆξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ὡς καὶ τῶν ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου λαβόντων πτυχίον διδάκτορος, τελειοδιδάκτου, διδασκάλου καὶ φαρμακοποιοῦ, πρὸς δὲ καὶ τῶν φοιτησάντων ἐν αὐτῷ, κατὰ χώρας τεταγμένων, προσαρτῶνται ἐν τέλει τοῦ λόγου ἴδιοι πίνακες, οἵτινες ἔσονται χρησιμώτατοι εἰς τὴν σύνταξιν τῆς γενικῆς τοῦ καθιδρύματος τούτου στατιστικῆς (1).

Ἐπειδὴ δὲ περὶ τῶν ἐξετασθέντων ὁ λόγος, σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἡ Ἰατρικὴ Σχολὴ κρίνασα καλὸν νὰ ἐξετάζωνται οἱ φοιτηταὶ καὶ περὶ τὸ μάθημα τῆς παθολογικῆς ἀνατομίας, ἐπρότεινε τοῦτο εἰς τὴν Σύγκλητον, ἥτις τὴν πρότασιν τῆς Σχολῆς ἐγκρίνασα, διεβίβασε δι' ἐμοῦ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας. Ὁμοίως δὲ καὶ ἄλλη πρότασις ἐγένετο εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως παρὰ τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς καὶ τῆς Συγκλήτου, ὅλως δικαία, νὰ πληρώνωσιν ὅσοι ὑφίστανται τὰς πρακτικὰς ἐξετάσεις τὸ αὐτὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον κατέβαλλον πρὸ τῶν ἐξετάσεων, ὅτε ὑφίσταντο αὐτὰς ἐνώπιον τοῦ Ἰατροσυνεδρίου. Τὸ δὲ Ὑπουργεῖον ἀπεκρίθη, ὅτι περὶ τούτων θέλει φροντίσει ἐν χρόνῳ τῷ δέοντι, ὅταν θέλει συνταχθῇ ὁ ὁριστικὸς τοῦ Πανεπιστημίου ὀργανισμός.

Δ'.) Περὶ τῆς Διδασκαλίας.

Καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὰ προγράμματα τῶν

μαθημάτων ἐξετελέσθησαν ἀκριβέστατα, τῶν παραδόσεων ἀρξαμένων ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς καὶ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἰουνίου ληξασῶν, οἱ δὲ καθηγηταὶ ἐν γένει καὶ οἱ ὑφηγηταὶ ἐδίδαξαν φιλοτίμως καὶ ἀκριβῶς τὰ προκηρυχθέντα μαθήματα, ὀλίγων τινῶν ἐξαιρουμένων τῶν ἑξῆς. Ὁ γηραιὸς καθηγητὴς κύριος Ἀσώπιος δὲν ἐδίδαξε καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἕνεκα τῆς ἀσθενείας τοῦ γήρατος, παρέστη ὅμως ἀδιαλείπτως εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς ἀρίφρων σύμβουλος, καὶ εἰς τὰς ἐξετάσεις τῶν φοιτητῶν, οἵτινες ὑπέστησαν διδακτορικὰς ἢ διδασκαλικὰς ἐξετάσεις. Οἱ τοιοῦτοι ἄνδρες, οἷος ὁ κύριος Ἀσώπιος, ἐπλήρωσαν τὰ πρὸς τὴν κοινωνίαν καθήκοντα, καὶ οὐδὲν πλέον ὀφείλουσιν αὐτῇ· ἡ δὲ κοινωνία ὀφείλει εἰς αὐτοὺς πᾶσαν εὐλάβειαν καὶ εὐγνωμοσύνην. Οὗτοι ὁμοιάζουσι τὰ ὑψικόρυφα καὶ ἀμφιλαφῆ ἐκεῖνα δένδρα, περὶ τὰ ὁποῖα ὅταν γηράσωσι, πλεῖστα ὅσα πέριξ φύονται μικρὰ δένδρα, ζητοῦντα ν' ἀναπληρώσωσιν ἐκείνου τὴν ἔλλειψιν. Τὸ ὁμοίωμα τοῦ κυρίου Ἀσωπίου βλέπει τις ἁπανταχοῦ, ὅπου ἂν στρέψῃ τὰ ὄμματα καὶ εἰς τὰ Γυμνάσια καὶ εἰς τὰ ἰδιωτικὰ ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα, καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ἀνώτατον τῆς Ἑλλάδος παιδευτήριον, τὰ ὁποῖα πάντα κοσμοῦσι μαθηταὶ τοῦ πανελληνίου τούτου διδασκάλου. Ποίαν ἄλλην ἀπαίτησιν δύναται νὰ ἔχῃ ἡ κοινωνία παρ' αὐτοῦ; Δὲν ἐδίδαξε δὲ καὶ ὁ καθηγητὴς τοῦ διοικητικοῦ δικαίου κύριος Ἐμμανουὴλ Κόκκινος, μὴ φθάσας ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ νὰ τελειοποιήσῃ τὴν συγγραφὴν τοῦ περὶ τοῦ δημοτικοῦ νόμου μαθήματος, δυσχερῆ καθ' ἑαυτὴν καὶ ἐπίπονον οὖσαν. Ἀλλ' ἡ βραδύτης αὕτη θέλει ἀνα-

πληρωθῇ, ὡς πεποίθαμεν, ἐκ τῆς συνεχοῦς αὐτοῦ κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος διδασκαλίας.

Ὁμοίως δὲν ἐδίδαξε καὶ ὁ κύριος Στέφανος Σταυρινάκης, ὅστις καὶ ἀπελύθη τῆς καθηγεσίας.

Ἐκ τῶν ὑφηγητῶν ὁ κ. Π. Χρυσοχόος ἐπίσης δὲν ἐδίδαξεν.

Διορισμοὶ δ' ἐγένοντο οἱ ἀκόλουθοι. Εἰς τὴν ἕδραν τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας, ἣν ἐπὶ ἑπτὰ καὶ εἴκοσιν ἔτη κατεῖχεν ὁ εὐπαίδευτος καθηγητὴς κύριος Ἰωάννης Σοῦτσος, κενὴν μείνασαν διὰ τῆς μεταθέσεως ἐκείνου εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, διωρίσθη ὁ κύριος Ὄθων Πυλαρινὸς, παίδευμα τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου, ἔκτακτος καθηγητὴς, ὅστις καὶ μετ' ἐπιμελείας ἐδίδαξε κατὰ τὸ λῆξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος.

Εἰς τὴν ἕδραν τῆς πειραματικῆς χημείας, χηρεύουσαν ἀπὸ τοῦ προώρου θανάτου τοῦ ἀειμνήστου καθηγητοῦ καὶ προσφιλεστάτου μοι ἀδελφοῦ Ἀλεξάνδρου Βενιζέλου, διωρίσθη περὶ τὰ τέλη τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους, ἐκ τῶν τριῶν ὑφηγητῶν τοῦ μαθήματος τούτου κυρίων Ἰω. Γ. Ἰωάννου, Α. Κ. Χρηστομάνου καὶ Γεωργίου Ζαβιτζάνου, ὁ Ἀνασ. Κ. Χρηστομάνος ἔκτακτος καθηγητὴς, ὅστις φιλοτίμως ἤρξατο ἀμέσως ἀσχολούμενος ἀπὸ τῆς τακτοποιήσεως τοῦ ἐργαστηρίου τῆς χημείας, ἔφερεν ἤδη ἱκανὰ ὄργανα καὶ ὁλοκλήρους χημικὰς συσκευὰς ἐκ Βιέννης, διέταξεν ἀκριβῶς τὰ τοῦ χημείου, εἰσήγαγεν εἰς αὐτὸ τὸ ἀεριόφως διὰ τὴν τῶν πειραμάτων καὶ πάσης ἄλλης χημικῆς ἐργασίας εὔκολον καὶ ἐπιτυχῆ διάπραξιν, καὶ ἱκανῶς παρεσκεύασε τὰ πρὸς τὴν διδασκαλίαν του χρειώδη. Πρὶν γίνῃ ὁ διορισμὸς τούτου, τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἐζήτησε

τὴν γνώμην τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς περὶ τοῦ τίνα τῶν ἀνωτέρω μνησθέντων ὑφηγητῶν κρίνει προτιμώτερον διὰ τὴν ἕδραν τῆς χημείας· ἀλλὰ πρὶν ἢ ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ ἀποφήνῃ τὴν ἑαυτῆς γνώμην, ἐπῆλθεν ὁ διορισμὸς τοῦ κυρίου Χρηστομάνου.

Μετὰ μεγάλης χαρᾶς τῆς ψυχῆς μου ἀναφέρω ἐπίσης, ὅτι περὶ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς ἐμῆς Πρυτανείας κατετάχθη ἐν τῇ χορείᾳ τῶν καθηγητῶν τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου ὁ γνωστὸς εἰς τὸν φιλολογικὸν καὶ ἐπιστημονικὸν ἐν γένει κόσμον, καὶ διὰ τὰς ἐκτεταμένας καὶ βαθείας γνώσεις αὐτοῦ τὰ μάλιστα διακεκριμένος καὶ πολλὰ ἔτη ἐν τῇ Ἰονίῳ Ἀκαδημίᾳ διδάξας, ὁ γηραιὸς νέστωρ τῶν γραμμάτων κύριος Χριστόφορος ὁ Φιλητᾶς, ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ διαμένῃ ἐν Κερκύρᾳ μέχρι δευτέρας παραγγελίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας. Καὶ ὁ ἁπλοῦς διορισμὸς τοιούτων ἀνδρῶν, καὶ ἡ κατάταξις αὐτῶν ἐν τῇ χορείᾳ τῶν καθηγητῶν τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου, εἶναι κόσμημα λαμπροτατον τοῦ ἀνωτάτου ἑλληνικοῦ ἐκπαιδευτηρίου, τὸ ὁποῖον λαμπρύνουσιν οἱ σπάνιοι οὗτοι τῆς ἐπιστήμης ἀδάμαντες καὶ δι᾽ ἁπλῆς τῆς λάμψεως τοῦ ὀνόματος αὐτῶν, μεταξὺ τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου καταλεγόμενοι.

Πέρυσιν ὁ προκάτοχος ἐμοῦ μετὰ λύπης ἀνέφερεν ἐν τῷ πρυτανικῷ λόγῳ τὴν ἀπὸ τῶν καθηγητικῶν ἔργων ἀπόλυσιν τοῦ καθηγητοῦ τῆς φιλοσοφίας τῆς ἱστορίας κυρίου Φραγκίσκου Πυλαρινοῦ· ἐγὼ δὲ μετὰ χαρᾶς ἀναγγέλω σήμερον, ὅτι μετ᾽ ἀλλεπαλλήλους τῆς πρυτανείας παραστάσεις ὑπὲρ τοῦ ἀξιοτίμου τούτου συναδέλφου, ἡ Β. Κυβέρνησις ἐπανέφερεν αὐτὸν εἰς τὴν αὐτὴν ἕδραν, ἀποδιδοῦσα

οὕτω εἰς μὲν τὸν καθηγητὴν τοῦτον, ὅστις ἐπὶ εἰκοσαετίαν ὅλην ἐπόνησεν ὑπὲρ τῆς ἑλληνικῆς νεολαίας, δικαιοσύνην, εἰς δὲ τοὺς λειτουργοὺς ἐν γένει τῆς ἐπιστήμης πεποίθησιν, τὰ μάλιστα συντελοῦσαν εἰς τὴν τελειοποίησιν τῆς διδασκαλίας, μονιμότητος καὶ ἀσφαλείας τοῦ μέλλοντος αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τοῦτο περιῆλθεν ὁ λόγος, ἐπιλέγομεν καὶ ἡμεῖς μετὰ τοῦ προκατόχου ἡμῶν, ὅτι εὐκταῖον εἶναι, ἐσκεμμένως μὲν καὶ μετὰ δοκιμασίαν νὰ διορίζωνται οἱ καθηγηταί, ἀλλ᾽ ἀφοῦ διορισθῶσιν, ἀφοῦ μετέλθωσι μάλιστα ἐφ᾽ ἱκανὸν χρόνον τὸ τῆς καθηγεσίας ὑψηλὸν καὶ σοβαρὸν ἔργον, νὰ μὴ παύωνται ἀναιτίως· διότι ὡς ἔχουσι παρ᾽ ἡμῖν τὰ πράγματα, ἡ παῦσις συνεπάγεται λυπηρὰς συνεπείας πρός τε τὸν παυόμενον καὶ πρὸς τὴν διδασκαλίαν. Ὁ ἀξιότιμος ἡμῶν συνάδελφος ὑπέστη ἐν τῷ διαστήματι τῆς παύσεως αὐτοῦ τοιαύτην φοβερὰν δοκιμασίαν, ὥστε ἠναγκάσθη ἡ Σύγκλητος νὰ ἔλθῃ εἰς ἀντίληψιν αὐτοῦ, χορηγήσασα αὐτῷ, στερουμένῳ καὶ αὐτῶν τῶν ἀπολύτως πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων, δὶς ἀνὰ δραχμὰς **500** ἐπὶ ἐνεχειριάσει τῆς βιβλιοθήκης του. Εἴθε νὰ μὴ ἐπαναληφθῶσι ποτὲ πλέον τὰ τοιαῦτα!

Εὐτυχὴς ἤθελον λογισθῆ, ἂν ἠδυνάμην ν᾽ ἀναφέρω σήμερον τὴν ἐπάνοδον καὶ ἑτέρου συναδέλφου κατὰ τοῦ ὁποίου τὸ αὐτὸ ἐπράχθη ἀδίκημα, καὶ ὅστις μέχρι τῆς σήμερον διαμένει ἐκτὸς τῆς χορείας τῶν καθηγητῶν πρὸς βλάβην πιστεύω τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς σπουδαζούσης ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ νεολαίας. Πέποιθα ὅμως, ὅτι ὁ ἀξιότιμος διάδοχός μου ἔσεται εὐτυχέστερος ἐμοῦ, καὶ ὅτι ἐν τῇ λογοδοσίᾳ αὐτοῦ θέλει ἀναφέρει καὶ τὴν διόρθωσιν τοῦ

ἀδικήματος τούτου παρὰ τῆς Β. Κυβερνήσεως, ἥτις ἐκ τῶν πραγμάτων ἀπεδείχθη, ὅτι ἔχει τὴν εὐγενῆ καὶ πατριωτικὴν διάθεσιν ν' ἀποδίδῃ δικαιοσύνην εἰς τοὺς παρ' ἄλλων ὁπωσδήποτε ἀδικηθέντας καθηγητάς.

Ηὐξήθησαν ἐπαξίως δυνάμει τοῦ ΦΛΣΤ' νόμου οἱ μισθοὶ τῶν ἀξιοτίμων καθηγητῶν κυρίων Ἰωάννου Παπαδάκη καὶ Ἀθανασίου Ῥουσοπούλου, τοῦ μὲν πρώτου εἰς δραχμὰς 450 τοῦ δὲ δευτέρου εἰς 400 τὸν μῆνα· ὁμοίως δυνάμει τοῦ αὐτοῦ νόμου ηὐξήθη καὶ ὁ μισθὸς τοῦ καθηγητοῦ τῆς μαιευτικῆς εἰς δραχμὰς 400.

Ἐπροβιβάσθησαν δ' ἐπαξίως ἐξ ἐκτάκτων εἰς τακτικοὺς καθηγητὰς οἱ κύριοι Ἀνδρέας Ἀναγνωστάκης καὶ Δημήτριος Βερναρδάκης.

Ἀλλὰ καὶ τὸ ἔτος τοῦτο δὲν ἔμεινεν ἀκοινώνητον θλίψεως τὸ Πανεπιστήμιον· τὸν καθηγητὴν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων Δημήτριον τὸν Μαυροφρύδην δὲν θὰ ἴδωσι πλέον ἐπὶ τῆς ἕδρας διδάσκοντα οἱ ὁμιληταὶ αὐτοῦ. Νέος ἔτι ἐπλήρωσε τὸ κοινὸν χρέος, ἀφήσας ἀνεκτελέστους τὰς χρηστὰς ἐπαγγελίας, ἃς παρεῖχεν εἰς τὴν κοινωνίαν ὁ χρηστὸς αὐτοῦ βίος.

Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ ἐστερήθη πρὸς τούτοις τῆς τελεσφόρου διδασκαλίας τοῦ εὐπαιδεύτου καθηγητοῦ αὐτῆς Ἀλεξάνδρου Λυκούργου, χειροτονηθέντος ἀρτίως ἀρχιεπισκόπου Σύρου καὶ μεταβάντος εἰς τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ.

Εἰς τὴν χορείαν τῶν ὑφηγητῶν κατετάχθη τὸ ἔτος τοῦτο μετὰ τὴν νόμιμον δοκιμασίαν καὶ ὁ κύριος Ἰωάννης Περβάνογλους, ἀναδεχθεὶς νὰ διδάξῃ τὴν ἱστορίαν τῶν γραμμάτων παρὰ τοῖς νεωτέροις.

Ε'.) Περὶ τῶν βοηθητικῶν τῆς διδασκαλίας· ἤγουν

1) Περὶ τῆς Βιβλιοθήκης. Πρὸ πολλοῦ χρόνου καὶ ἰδίως μετὰ τὴν Ὀκτωβριανὴν μεταπολίτευσιν πολλαὶ παρὰ πολλῶν μέμψεις ἠκούοντο περὶ τῆς καταστάσεως τῆς δημοσίας βιβλιοθήκης. Ἐπειδὴ δ' ἐν ταύτῃ εἰσὶ καὶ τοῦ Πανεπιστημίου τὰ βιβλία, ὅσα ἐκ δωρημάτων καὶ κληροδοτημάτων ἢ ἐξ ἀγορᾶς κέκτηται, πολλὴν φροντίδα ἔσχεν ἡ Σύγκλητος καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο. Καὶ ἐπειδὴ ἐπὶ τὰ χείρω μετέβαινεν ἡ κατάστασις αὐτῆς ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, ἀκούσαντες μάλιστα ὅτι καὶ εἰς χεῖρας ῥοποπώλου εὑρέθησαν βιβλία φέροντα τὴν σφραγῖδα τῆς δημοσίας βιβλιοθήκης, ἀνηνέχθημεν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως κατὰ τὸν Ἰανουάριον μῆνα τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους καὶ ἐζητήσαμεν, σύμφωνα πρὸς ὅσα καὶ ἄλλοι πρὸ ἡμῶν πρυτάνεις ἔπραξαν, τὸν χωρισμὸν τῶν βιβλίων τῆς πανεπιστημιακῆς βιβλιοθήκης, καὶ τὴν διαφύλαξιν αὐτῶν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ἀρχῶν τοῦ Πανεπιστημίου. Ἀλλὰ τὸ Ὑπουργεῖον περὶ μὲν τῆς αἰτήσεως ἡμῶν οὐδὲν ἔπραξεν, προεκάλεσε δὲ Β. διάταγμα, δι' οὗ ἥ τε δημοσία καὶ ἡ πανεπιστημιακὴ βιβλιοθήκη συγχωνεύονται εἰς μίαν «Ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην» καὶ ἔφορον ταύτης διώρισε τὸν καθηγητὴν τῶν εἰσηγήσεων καὶ τῆς ἱστορίας τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου κύριον Κωνσταντῖνον Φρεαρίτην.

Κοινοποιηθέντος ἡμῖν τοῦ Βασ. τούτου διατάγματος, ἐσκέφθημεν μετὰ τῆς Συγκλήτου καὶ ἐκρίναμεν, ὅτι συγχωνευομένης τῆς πανεπιστημιακῆς βιβλιοθήκης μετὰ τῆς δημοσίας, ἀθετοῦνται μὲν αἱ διαθῆκαι πολλῶν κληροδοτῶν, οἵτινες ῥητῶς εἰς τὸ

Πανεπιστήμιον ἐκληροδότησαν τὰς βιβλιοθήκας αὐτῶν, συγχρόνως δὲ πολλῶν δωρητῶν αἱ βουλήσεις, εἰς τὸ Πανεπιστήμιον δωρησάντων βιβλία, ἀπαλλοτριοῦται δὲ πρὸς βλάβην τοῦ Πανεπιστημίου ἡ βιβλιακὴ αὐτοῦ περιουσία, ἣν διὰ τοσούτου χρόνου καὶ διὰ πολλῶν καὶ ἀτρύτων μόχθων ἐκτήσατο, δυνάμει τοῦ καθιδρύσαντος αὐτὸ ὀργανικοῦ νόμου. Ἑπομένως ἀπηυθύναμεν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τὰς δεούσας παραστάσεις διὰ τοῦ ἀπὸ 7 Μαρτίου ἐγγράφου, καὶ χωρὶς ποσῶς νὰ ἐναντιωθῶμεν εἰς τὴν πρὸ χρόνων ὑπάρχουσαν διοικητικὴν ἕνωσιν, ἐζητήσαμεν ἵνα μένωσιν ὡς ἔχουσι τὰ πράγματα, καὶ νὰ χωρισθῶσι τὰ τοῦ Πανεπιστημίου βιβλία ἀπὸ ἐκείνων τῆς δημοσίας βιβλιοθήκης. Αἱ παραστάσεις ἡμῶν ἔφερον τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νὰ προκαλέσῃ τὸ Ὑπουργεῖον τὸ τῆς 2 Ἰουνίου Β. διάταγμα, καθ' ὃ ἡ ἕνωσις τῆς πανεπιστημιακῆς βιβλιοθήκης μετὰ τῆς τοῦ δημοσίου ἀναγνωρίζεται μέν πως ὡς διοικητικὴ ἁπλῶς, καὶ ταύτης ὅλης ἐξαιρεῖται ἡ ἐν τῇ προσγείῳ αἰθούσῃ τῆς ΒΔ. γωνίας τοῦ Πανεπιστημίου τοποθετημένη μικρὰ βιβλιοθήκη· ἀλλὰ δυστυχῶς διαμένουσιν ἔτι αἱ κανονιστικαὶ διατάξεις, ὅπως εἶχον ἐν τῷ πρώτῳ διατάγματι τῷ ὁρίζοντι τὴν συγχώνευσιν τῶν δύο βιβλιοθηκῶν εἰς μίαν καὶ μόνην τὴν ἐθνικήν. Πέποιθα δὲ, ὅτι ὁ ἀξιότιμος διάδοχός μου θέλει προσπαθήσει ἵνα διευκρινηθῶσι τὰ πράγματα καλήτερον, καὶ νὰ ἐπανέλθωσιν ἐντελῶς αἱ σχέσεις τῆς πανεπιστημιακῆς πρὸς τὴν δημόσιον βιβλιοθήκην εἰς οἵαν εὑρίσκοντο κατάστασιν πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ πρώτου διατάγματος, τουτέστι νὰ περιορισθῶσι μόνον εἰς τὴν ὑπαγωγὴν ἀμφοτέρων τῶν βιβλιοθηκῶν, δι' εὐκρινῶν ἐξωτερικῶν

σημείων καὶ διὰ τῆς τοποθετήσεως τῶν βιβλίων ἐντελῶς ἀπ' ἀλλήλων διακεκριμένων, ὑπὸ τὴν διοικητικὴν ἐνέργειαν ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἐφόρου, συμπράττοντος μετὰ ἐπιτροπείας καθηγητῶν ὑπὸ τῆς Συγκλήτου ὁριζομένων.

Πᾶσαν δὲ τὴν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀλληλογραφίαν, ἅ τε ἀφορῶσαν εἰς τὸ σπουδαιότατον τῆς περιουσίας τοῦ Πανεπιστημίου κεφάλαιον, παραθέτομεν ἐν τέλει τοῦ λόγου πρὸς ὁδηγίαν τοῦ ἀξιοτίμου διαδόχου ἡμῶν (2).

Εἰς τὴν ἰδιαιτέραν ἡμῶν βιβλιοθήκην προσετέθησαν ὅσα βιβλία ἠγοράσθησαν ἐκ τῶν χρημάτων τοῦ Πανεπιστημίου τῶν 25,000 δραχμῶν, περὶ ὧν ἀνέφερεν ὁ προκάτοχος ἡμῶν· ἐξ αὐτῶν ἐδόθησαν εἰς βιβλία τῶν σχολῶν περὶ τὰς 17,000 δραχμὰς, καὶ εἰς πλουτισμὸν τῶν συλλογῶν περὶ τὰς 8,000. Ἐπειδὴ δὲ πλέον τοῦ παρὰ τῆς Συγκλήτου ψηφισθέντος ποσοῦ ἐδόθη πρὸς ἀγορὰν βιβλίων, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐλαττοῦνται αἱ ἄλλαι συλλογαὶ, ἀπεφασίσθη παρὰ τῆς Συγκλήτου ἵνα συμπληρωθῇ τὸ πρὸς πλουτισμὸν τῶν συλλογῶν ποσὸν ἐκ τῶν πρὸς ἀγορὰν βιβλίων τοῦ ἔτους τούτου, δι' ὃ ἐψηφίσθησθησαν δραχμαὶ 8,000.

Ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ ταύτῃ ὑπῆρχεν ὡρισμένος ὑπὸ τῆς Συγκλήτου βιβλιοφύλαξ ὁ φοιτητὴς κύριος Δημήτριος Τσαννετάκης, ὅστις ὅμως εἰς ἀσθένειαν περιπεσὼν παρῃτήθη τῆς ὑπηρεσίας ταύτης. Ἵνα δὲ μὴ μένῃ κεκλεισμένη ἡ βιβλιοθήκη μέχρι τῆς ἀναῤῥώσεως αὐτοῦ καὶ τοῦ διορισμοῦ ἀξίου βιβλιοφύλακος, καὶ οὕτω στεροῦνται καὶ ταύτης οἱ χρείαν ἔχοντες καθηγηταὶ, ἀνετέθη ἡ ἐπιτήρησις τῆς βιβλιοθήκης ἐπὶ τρεῖς ὅλους μῆνας, καθ' ἃς ὥρας ἔμενεν ἀνοικτὴ

κατὰ τὸν κανονισμὸν, εἰς τὸν πιστὸν καὶ ἱκανὸν κλητῆρα Κ. Δημόπουλον, ὅστις καὶ ἐξεπλήρωσε μετὰ ζήλου σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ βιβλιοφύλακος ἄνευ ἰδίας ἀμοιβῆς· δι' ὃ καὶ ἐκφράζομεν αὐτῷ σήμερον τὸν πρέποντα ἔπαινον. Περὶ δὲ τὰ τέλη τῆς θερινῆς ἑξαμηνίας διωρίσθη τακτικὸς βιβλιοφύλαξ ὁ ὑφηγητὴς Κ. Ι. Περβάνογλους μὲ ἀντιμισθίαν 150 δραχ. κατὰ μῆνα.

Προσετέθησαν δὲ ἐν αὐτῇ καὶ τὰ ἀκόλουθα βιβλία.

Ὁ ἐν Βουκουρεστίῳ καθηγητὴς τοῦ Γυμνασίου Francis Robin ἐδωρήσατο τὸ ὑπ' αὐτου φιλοπονηθὲν γλωσσολογικὸν πονημάτιον Octo - Rigie ἐπιγραφόμενον.

Ὁ ἐν Λιβόρνῳ ἐφημέριος τῆς αὐτόσε ἐκκλησίας τῶν ἑλληνολατίνων κύριος Δημήτριος Καμάρδης ἔστειλε διὰ τοῦ ἀξιοτίμου προξένου τῆς Ἑλλάδος κυρίου Α. Ἀναργύρου τὸ παράρτημα τοῦ ἀξιολόγου συγγράμματός του περὶ συγγενείας τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Ἀλβανικῆς γλώσσης.

Ὁ φιλογενὴς κύριος Γεώργιος Συμβουλίδης, ἀρχιατρὸς τῆς ἐν Πετρουπόλει φρουρᾶς τοῦ τάγματος τῶν λογχοφόρων, ὅστις καὶ ἐκ συγγραφῶν σπουδαίων καὶ τῆς περὶ τὴν ἰατρικὴν ἀγωνοθεσίας του κατέστη γνωστὸς ἤδη εἰς τὸ πανελλήνιον, ἐδωρήσατο 17 τόμους τοῦ παρὰ τοῦ ἰατροῦ κυρίου Ῥεϊνχόλδου φιλοπονηθέντος συγγράμματος τοῦ Ἱπποκράτους, ὅπως διανεμηθῶσιν εἰς ἐπιμελεῖς καὶ απόρους φοιτητὰς τῆς ἰατρικῆς σχολῆς, ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Εἰς τὴν βιβλιοθήκην ἡμῶν προσετέθη καὶ τὸ χειρόγραφον τοῦ Κορεσίου σύγγραμμα, ἀγορασθὲν ἀντὶ δραχμῶν 250 ἐπὶ τῇ προτάσει τῆς θεολογικῆς σχολῆς καὶ ἐγκρίσει τῆς Συγκλήτου.

Ὁ κύριος Νεοκλῆς Καρατσᾶς προσέφερε τὸ σύγγραμμά του «Σκέψεις περὶ ὑπαλλήλων καὶ βελτιώσεως τοῦ Ἔθνους.»

Ὁ κύριος Ἰωάννης Σοῦτσος παρέδωκε τῇ βιβλιοθήκῃ εἰς ἕνα τόμον περιέχοντα τοὺς λόγους τοὺς ἐκφωνηθέντας κατὰ τὴν κηδείαν καὶ τὸ μνημόσυνον τοῦ ἀοιδίμου Μιχαὴλ Σούτσου.

Ὁ κύριος Χρῆστος Σερραῖος πονημάτιον «οἱ Διδάσκαλοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως.»

Ὁ πανασιώτατος ἀρχιμανδρίτης κύριος Κωνσταντῖνος Στρατούλης βιβλίον ἐπιγραφόμενον «Πραγματεία τῆς Φιλοσοφίας» ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἐκδεδομένον.

Ὁ κύριος Μάρκος Δραγούμης, βιβλίον ἐπιγραφόμενον «De la Condition civile de l'étranger en France. (Paris 1864).

Ὁ ἰατρὸς κύριος Ἀλέξανδρος Σταματόπουλος πονημάτιον ἐπιγραφόμενον «Observations nécroscopiques pour servir à l'Anatomie pathologique» συγγραφὲν παρὰ τοῦ ἰδίου.

Ἡ Φιλεκπαιδευτικὴ εταιρία τὴν Ἑλληνικὴν Χρηστομάθειαν δαπάνῃ τῆς Φιλεκ. εταιρίας ἐκδεδομένην εἰς ἕνα τόμον.

Ὁ καθηγητὴς κύριος Ν. Δαμασκηνὸς προσέφερε δύο πονημάτια αὐτοῦ ἐπιγραφόμενα τὸ μὲν «Traité des magasins Généraux (Paris 1860).» τὸ δὲ «Mémoire sur les prétendues violations des règles (Paris 1860).

Ὁ κύριος Γεώργιος Κυριακίδης τὸ παρ' αὐτοῦ ἐκδοθὲν βιβλίον «Τα μυστήρια του συζυγικοῦ ἔρωτος (Ἀθῆναι 1865).

Ὁ κύριος Γεώργιος Στρυφτόμπολας πονημάτιον «Ἡ πρώτη νικητήριος μάχη τῆς ἑλληνικῆς ἐπα-

ναστάσεως, ἢ ὁ Ἀναγνώστης Στρυφτόμπολας ὑπὸ Π. Ε. Ἰατρίδου, (Ἀθῆναι 1860).»

Ὁ καθηγητὴς κύριος Κ. Ἀσώπιος τὴν πραγματείαν αὐτοῦ «Κ. Ἀσωπίου ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἀντισυνταγματ. Βυζάντιον, τὰς περὶ Ἀλεξάνδρου κρίσεις τοῦ Θειρσίου ἐξετάζοντα.»

Ὁ ἰατρὸς κύριος Α. Λινδερμάγερ τὴν πραγματείαν αὐτοῦ die Vögel Griechenlands (Passau 1860.)» Ὁ κύριος Λύσανδρος Καφταντζόγλους πέντε εἰκόνας τῆς τοῦ Πανεπιστημίου οἰκοδομῆς ὑπὸ Hansen.

Ὁ βιβλιοπώλης κύριος Κάρολος Βίλβεργ πονημάτιον ἐπιγραφόμενον «Zur physikalishen Geographie von Griechenland von J. T. Julius Schmid (Athen 1864), 3 φυλλάδια, καὶ ἕτερον ἐπίσης ἐπιγραφόμενον «Zeitschrift der deutschen morgenländischer Gesellschaft, Ἐν Ἀθήναις 1865, (XIX Band. Heft I. II. III. IV.)

Ὁ καθηγητὴς κύριος Εὐθύμιος Καστόρχης ἕνα τόμον περιέχοντα τὰς τρεῖς πρώτας ἐκθέσεις τοῦ φιλολογικοῦ ἀγῶνος Θεοδώρου Π. Ῥοδοκανάκη. Ἀθῆναι 1865.

Ὁ καθηγητὴς κύριος Ἀναστάσιος Χρηστομάνος τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ «Ἀναλυτικοὶ Πίνακες, ἤτοι Μέθοδος τῆς ποιοτικῆς χημικῆς ἀναλύσεως διὰ τῆς ὑγρᾶς ὁδοῦ (Ἀθῆναι 1865.)

Ἡ μακαρίτις Ἑλένη Τοσίτσα τόμον ἕνα περιέχοντα «Φιλίππου Ἰωάννου φιλολογικὰ πάρεργα (Ἀθῆναι 1865.)»

Ἡ ἐν Φιλιππουπόλει ἑλληνικὴ σχολὴ τόμους δύο περιλαμβάνοντας «Περὶ Θράκης, λόγος ἐκφωνηθεὶς κατὰ τὴν ἐπέτειον ἑορτὴν τῆς ἐν Φιλιππουπόλει ἑλληνικῆς σχολῆς (Κωνσταντινούπ. 1865.)»

Ὁ καθηγητὴς κύριος Δαμιανὸς Γεωργίου ἕνα τόμον ἐπιγραφόμενον «Der Rauchwaarenhandel Geschibte, Betriebsweise, nebst Waarenkunde von Heinr Lomer·

Ὁ καθηγητὴς Γεώργιος Παπασλιώτης τὸν παρ' αὐτοῦ ἐκδοθέντα βίον τοῦ ἐκ Ψαρῶν Δ. Γ. Παπανικολῆ, (Ἑρμούπολις 1865.)

Ὁ καθηγητὴς κύριος Εὐθύμιος Καστόρχης ἕνα τόμον περιλαμβάνοντα «περὶ τῆς ἐν Δημητσάνῃ σχολῆς» παρὰ τοῦ αὐτοῦ γεγραμμένην (Ἀθ. 1847).

Ἡ ἐν Βερολίνῳ Ἀκαδημία 9 φυλλάδια διάφορον ὕλην περιέχοντα.

Ὁ κύριος Chr. Brun βιβλιοθηκάριος ἐν Κοπενάγῃ ἕνα τόμον ἐπιγραφόμενον «Ἱερὰ κατήχησις πάνυ ὠφέλιμος τοῖς τῶν Ἑλλήνων παισὶ» α, χ. λ. η.

Ὁ κύριος Ἰωάννης Περβάνογλους τὴν παρ' αὐτοῦ μεταφρασθεῖσαν ἱστορίαν τοῦ Γερβίνου περὶ τῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἀναγεννήσεως τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ κύριος Πέτρος Περβάνογλους δύο πονημάτια πραγματευόμενα τὸ μὲν Antichità trovate presso ἅγιος Σώστης l'antica Tegea nel 1861· τὸ δὲ «Base Triangolare agonistica d'Atene.

Τὸ Γραφεῖον τοῦ Πανεπιστημίου προσέφερεν ἐκτὸς τοῦ χειρογράφου τοῦ Κορεσίου, περὶ οὗ ἀνωτέρω ἐγένετο λόγος, τὰ ἀκόλουθα συγγράμματα.

1) Voyage en Grèce dedié au Roi par le Cheval. Appert Athènes 1856.

2) Πραγματεία περὶ τῆς ἐπιτυχίας τῆς Ἀγγλικῆς ἐπαναστάσεως ὑπὸ Μ. Γυϊζώτου, μεταφρασθεῖσα ὑπὸ Ἀριστ. Οἰκονόμου (Ἀθ. 1852.)

3) Στοιχεῖα τῆς φυσιολογίας τοῦ ἀνθρώπου παρὰ Γεωργίου Πρινάρη (Ἀθ. 1847.)

4) Congrès international de Bienfaisance Progr.

5) Λόγοι ἐκφωνηθέντες ὑπὸ διαφόρων Πρυτάνεων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1850—1863.

6) Τὰ κυριώτερα τῆς περὶ παιδείας ἐν Ἑπτανήσῳ ἀλληλογραφίας· Μέρος Α′. (Κερκύρα 1859.)

7) Cenni storici della vita del profess. Pietro Betti pe Carlo Morelli. Firenze 1865.

Ὁ κύριος Γεώργιος Τσουκαλᾶς πραγματείανr περὶ τοῦ πρωτείου τοῦ Πάπα, παρ' αὐτοῦ συντεταγμένην καὶ ἐκδεδομένην. Ἀθῆναι 1865.

Ὁ καθηγητὴς κύριος Κωνσταντ. Φρεαρίτης τὴν αὐτοῦ πραγματείαν· «Ἡ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν καὶ ἀνακαίνισιν τοῦ Πανεπιστημίου καλλιτεχνικὴ ἐξέτασις Λυσ. Καφταντζόγλου. Ἀθῆναι 1865.

Ὁ κύριος Σάθας τὰς πραγματείας αὐτοῦ· 1) Χρονικὸν Ἀνέκδοτον Γαλαξειδίου· Ἀθῆναι 1865· 2) ἡ κατὰ τὸν ιζ′ αἰῶνα ἐπανάστασις τῆς ἑλληνικ. φυλῆς 1684—1715 (1865). 3) Ἰωσὴφ Νάζης ὁ βασιλεὺς τῆς Νάξου (Ἀθῆναι 1865).

Ὁ κύριος Μπήκας τοὺς παραλλήλους βίους τοῦ Πλουτάρχου μεταφρ. Α. Ῥαγκαβῆ τόμους Ε′ ΣΤ′ Ζ′ Η′ Θ′ Ι′. Ἀθῆναι 1865.

Ὁ καθηγητὴς κύριος Κ. Δηλιγιάννης τὴν παρ' αὐτοῦ ἐκδοθεῖσαν ἐπιτομὴν τῆς γενικῆς παθολογικῆς ἀνατομίας, Ἀθῆναι 1865.

Ὁ μακαρίτης καθηγητὴς Δ. Μαυροφρύδης πάντα τὰ ἐκδοθέντα τοῦ φιλολογικοῦ συγγράμματος Φιλίστορος.

Ὁ καθηγητὴς τοῦ γυμνασίου κύριος Ἰω. Πανταζίδης τὸ Α′ καὶ Β′ μέρος τοῦ πονήματος αὐτοῦ «τῶν παρὰ Ξενοφῶντι διορθωτέων».

Ὁ κύριος Φίνλεϋ Γεώργιος τὸ σύγγραμά του Coinage of the ancient League.

Τὸ πανεπιστήμιον Βερολίνου διαφόρους ἐναισίμους διατριβὰς εἰς 193 φυλλάδια, ἐν οἷς καὶ 6 τεύχη καταλόγων μαθημάτων.

Ὁ κύριος Α. Χρηστομάνος τὸ πονημάτιον αὐτοῦ Berichte über Vulkanische Erscheinung von Santorin Athen 1865.

Ἡ ἐν Ἀθήναις ἰατρικὴ ἑταιρία παράρτημα Ἀσκληπιοῦ πρακτικὰ τῆς ἑτ. τοῦ ἔτους 1865—66.

Ὁ κύριος Κ. Λαμπρύλλος τὸ ἑαυτοῦ πόνημα Le Turban et la Tiare Paris 1865.

Ὁ κῦριος Ι. Πύρλας διαφόρους πραγματείας αὐτοῦ· 1) πραγματεία περὶ τοῦ καφφέ· 2) πραγματεία περὶ λουτρῶν· 3) ἱστορία τῶν Ἀθηναϊκῶν ὡρολογίων· 4) ἐγχειρίδιον φυσικῆς· 5) συνέκδημος ὑγιεινή· διατριβὴ περὶ ξυλοπυρίτιδος· 7) περὶ παλαιᾶς καὶ νέας χολέρας· 8) περὶ τῆς ἄρσεως τῶν κεραυναγωγῶν· 9) Ι. Πύρλας καὶ Παναγ. Κυριακοῦ.

Ἡ ἀρχαιολογικὴ ἑταιρία ἐν Ἀθήναις φυλλάδιον ἐπιγραφόμενον «δύο γενικαὶ συνελεύσεις τῶν ἑταίρων τῆς ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογ. ἑταιρίας συγκροτηθεῖσαι τῇ 29 Μαίου καὶ 12 Μαίου 1866. (Ἀθῆναι 1866).

Ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους ἀκούσαντες, ὅτι ὑπεβλήθη εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς συζήτησιν ὁ τοσούτῳ ἀναγκαῖος καὶ ὡς Μεσσίας πάντοτε ἀναμενόμενος ὀργανικὸς τοῦ πανεπιστημίου νόμος, ἐζητήσαμεν σχέδιον τούτου, καὶ λαβόντες καὶ μελετήσαντες αὐτό, ἴδομεν πλεῖστα ὅσα μὴ συνάδοντα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ Πανεπιστη-

μίου, καὶ μηδόλως συντελοῦντα πρὸς τὴν πρόοδον αὐτοῦ. Συνεκαλέσαμεν λοιπὸν τὴν Σύγκλητον καὶ μετ' αὐτῆς συσκεφθέντες συνεστήσαμεν ἐπιτροπείαν ὑπὸ τοῦ Πρυτάνεως προεδρευομένην, καὶ συγκειμένην ὑπὸ τῶν καθηγητῶν Γ. Α. Μακκᾶ, 'Αλεξ. Λυκούργου, Φιλίππου Ἰωάννου καὶ Πέτρου Παπαῤῥηγοπούλου. Ἡ ἐπιτροπεία ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας ἐργασθεῖσα, ἐπέφερε τροποποιήσεις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ὑποβληθείσας ἀκολούθως εἰς τὴν Σύγκλητον. Αὕτη δὲ ἐπιληφθεῖσα τῆς ἐπεξεργασίας τοῦ σχεδίου καὶ τῶν παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἐπενεχθεισῶν τροπολογιῶν καὶ μετὰ σπουδῆς τῆς προσηκούσης μέχρι τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν ἑδρῶν προχωρήσασα, ἀπεφήνατο νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐπ' αὐτοῦ συζήτησιν οὐχὶ πλέον λίαν κατεσπευσμένως, ὡς ἔπραξε μέχρι τοῦδε, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἀπέσυρεν ἐκ τῆς Βουλῆς τὸ νομοσχέδιον.

2) Περὶ τῶν τοῦ Πανεπιστημίου συλλογῶν, φυσικῶν ὀργάνων καὶ χημικῶν. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο δὲν ἐψηφίσθη παρὰ τῆς Συγκλήτου νέον ποσὸν πρὸς πλουτισμὸν τῶν συλλογῶν, ἐπειδὴ δὲν ἐξηντλήθη ὁλόκληρον τὸ πρὸς τοῦτο πέρυσιν ὁρισθὲν ποσὸν τῶν 7,000 δραχμῶν. Ἤδη δὲ ὁ ἀξιότιμος καθηγητὴς τῆς φυσικῆς κύριος Δ. Στροῦμπος παρήγγειλεν εἰς Γαλλίαν ὄργανα ἀντὶ τοῦ ἡμίσεως τῶν 4,500 δραχ., ποσοῦ ὁρισθέντος διὰ τὸν πλουτισμὸν τῆς συλλογῆς τῶν ὀργάνων τῆς φυσικῆς, καὶ ὅσονούπω ἀναμένει αὐτά· προσεχῶς δὲ θέλει προμηθευθῇ διὰ τὸ ἄλλο ἥμισυ τοῦ ποσοῦ τῶν 4,500 δραχμῶν ἕτερα τῆς φυσικῆς ὄργανα ἐκ Βιέννης, ὅπου κατασκευάζονται εἰς μετριωτέραν τιμὴν καί τοι οὐχὶ κατώτερα τῶν ἐν Παρισίοις ὄντα.

Ὁ δὲ καθηγητὴς τῆς χημείας κύριος Ἀν. Χρηστομάνος, παραλαβὼν παρὰ τοῦ καθηγητοῦ κυρίου Λάνδερερ τὸ κατὰ τὴν ἔλλειψιν καθηγητοῦ τῆς γεν. χημείας εἰς αὐτὸν ἀνατεθὲν ὑπὸ τῆς Συγκλήτου χημικὸν ἐργαστήριον τῆς πειραμ. χημείας, καὶ ὅσα ἐν αὐτῷ ὑπῆρχον χημικὰ ὄργανα, ἐφρόντισεν ἀμέσως καὶ ἐπεδιώρθωσε τὴν αἴθουσαν τοῦ χημικοῦ ἐργαστηρίου, εἰσαγαγὼν ἐν αὐτῇ τὸ ἀεριόφως, χρησιμότατον πρὸς φωτισμὸν καὶ παραγωγὴν θερμότητος ἀναγκαιοτάτης εἰς τὰς χημικὰς ἐν γένει ἐργασίας, πρὸς δὲ ἐφρόντισε καὶ ἠγοράσθησαν αἱ ἀπαιτούμεναι σκευοθῆκαι, τράπεζαι καὶ ὅσα ἄλλα εἶναι ἀναγκαῖα διὰ τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν χημικῶν ἐργασιῶν· πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον τῷ ἐχορηγήθησαν παρὰ τῆς Συγκλήτου δραχμαὶ 726 καὶ 6 0)0. Ἐν τῷ Χημικῷ ἐργαστηρίῳ ἐτοποθέτησεν ἐπίσης ὁ κύριος Χρηστομάνος τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ ἀρκετὰ πλουσίαν συλλογὴν χημικῶν ὀργάνων συσκευῶν κ.τ.λ. πρὸς χρῆσιν τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ ἐν γένει. Ἐκτὸς δὲ ταύτης ἐφρόντισε καὶ ἠγόρασεν ἐκ Βιέννης ἐκ τοῦ καταστήματος τοῦ G. Zenoir ὅσας χημικὰς συσκευὰς καὶ σκευασίας ἢ καὶ χημικὰ ὄργανα ἐθεώρησεν ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα πρὸς καταρτισμὸν ὅσον οἷόν τε τελειοτέρου χημικοῦ ἐργαστηρίου, καὶ πρὸς τὰ ὁποῖα ἐδαπανήθησαν αἱ παρὰ τῆς Συγκλήτου κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ψηφισθεῖσαι 2,500 δραχμαί· ἐπειδὴ δὲ ἡ τιμὴ τῶν ἐκ Βιέννης ἀποσταλέντων χημικῶν ἀντικειμένων ὑπερέβαινε τὸ ποσὸν τῶν 2,500 δραχμῶν κατὰ 446, 5 0]0 δραχμάς, ὡς σαφῶς καταφαίνεται ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ κυρίου Zenoir, ἡ Σύγκλητος ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ καθηγητοῦ Κ. Χρηστομάνου

ἀπεφάσισε νὰ δώσῃ καὶ τὸ ποσὸν τῶν 446 5 0/0 δραχμῶν, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ ὑπέρβασις αὕτη, ἀνεξαρτήτως τῆς βουλήσεως τοῦ καθηγητοῦ ἄλλως γενομένη, θέλει χρησιμεύσει εἰς ἐντελέστερον καταρτισμὸν τοῦ πρὸ χρόνων παραμεληθέντος χημικοῦ ἐργαστηρίου, ἕνεκα τῆς ἀπὸ καιροῦ ἐλλείψεως τακτικοῦ καθηγητοῦ τῆς πειραματικῆς χημείας. Ἡ τακτοποίησις τοῦ χημικοῦ ἐργαστηρίου καὶ ἡ συμπλήρωσις αὐτοῦ δι' ὅλων τῶν πρὸς χημικὰς ἐργασίας ἀναγκαιούντων μέσων ἐγένετο πραγματικῶς μετὰ πολλοῦ ζήλου, ὥστε σήμερον τὸ χημεῖον δύναται κάλλιστα νὰ χρησιμεύσῃ οὐχὶ μόνον εἰς ἁπάσας τὰς τοῦ καθηγητοῦ χημικὰς ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ εἰς ἀναλύσεις ὀρυκτῶν, ὑδάτων καὶ ἀερίων, ὀργανικῶν σωμάτων, προϊόντων τῆς βιομηχανίας κλ. ἐργασίας λίαν ἀναγκαίας εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν καὶ κοινωνικὸν βίον (3).

3) Περὶ τοῦ Φυσιογραφικοῦ Μουσείου. Τὸ πολύτιμον τοῦτο καθίδρυμα, τὸ ὁποῖον οὐχὶ μόνον ἐν Ἑλλάδι, ἀλλὰ καὶ ἐν ἁπάσῃ τῇ Ἀνατολῇ εἶναι ἓν καὶ μόνον, καὶ τὸ ὁποῖον κατὰ συνέπειαν ἔπρεπε νὰ πλουτῆται διὰ τῶν φυσιογραφικῶν ἀντικειμένων ἐν γένει, ἰδίως δὲ δι' ἀφθόνων καὶ καλλίστων εἰδῶν τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ, καὶ νὰ χρησιμεύῃ οὐχὶ μόνον διὰ τοὺς ἐνταῦθα περὶ τὴν φυσιογραφίαν ἀσχολουμένους, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐξ Εὐρώπης προσερχομένοις φυσιοδίφαις εὔκολα τὰ μέσα νὰ παρέχῃ τῆς ἐπιστημονικῆς μελέτης τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ φυσιογραφικῶν ἀντικειμένων, τὸ φυσιογραφικὸν Μουσεῖον λέγω, εὑρίσκεται εἰς κατάστασιν οὐχὶ καθ' ὁλοκληρίαν ἀνταποκρινομένην πρὸς τὸν ἐπιστημονικὸν ἐν γένει, καὶ ἰδίως τὸν ἐθνικὸν

ἐπιστημονικὸν αὐτοῦ προορισμόν. Τῆς ἐλλείψεως ταύτης σπουδαῖα αἴτια κατ' ἐμὴν γνώμην εἶναι, ἐκτὸς δυσαρέστων τινῶν περιστάσεων μεταξὺ τοῦ διευθύνοντος αὐτὸ προσωπικοῦ χώραν λαβουσῶν, αἵτινες ἐλπίζω ὅτι ὅσον οὔπω διαλυθήσονται, ἡ παντελὴς ἐγκατάλειψις τοῦ ἱδρύματος τούτου ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις ἐκ τῶν ἐνόντων ὤφειλε νὰ συνεισφέρῃ πρὸς ἐντελῆ καταρτισμὸν καὶ πλουτισμὸν αὐτοῦ, ἔχοντος τὸν προορισμὸν νὰ ἦναι ὅσον οἷόν τε ἐντελέστερον φυσιογραφικὸν Μουσεῖον ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Ἡ κυβέρνησις ὅμως ἐγκατέλιπεν αὐτὸ εἰς βάρος τοῦ Πανεπιστημίου. Καὶ εἶναι μὲν βέβαιον ὅτι τὸ Πανεπιστήμιον προσέρχεται τὸ κατὰ δύναμιν εἰς ἀντίληψιν τοῦ παραρτήματος αὐτοῦ τούτου, ἀλλὰ δὲν δύναται σήμερον νὰ καταβάλλῃ πάντα τ' ἀπαιτούμενα ποσὰ πρὸς ἐντελῆ καταρτισμὸν καὶ πλουτισμὸν αὐτοῦ. Ἐπαναλαμβάνομεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, ὡς καὶ οἱ προηγηθέντες Πρυτάνεις, τὴν εὐχὴν τοῦ νὰ φανῇ ἡ Κυβέρνησις ἐν τῷ μέλλοντι εὐμενεστέρα εἰς κατάστημα φέρον ἐθνικὸν ἐπιστημονικὸν χαρακτῆρα, καὶ νὰ προσέλθῃ ἐκ τῶν ἐνόντων, ἐπαναλαμβάνω, εἰς ἀντίληψιν αὐτοῦ. Ἑτέρα δ' αἰτία τῆς ἐλλειποῦς τοῦ Μουσείου καταστάσεως εἶναι, ἐλλείψεις ἐν αὐτῷ τῷ κανονισμῷ τοῦ Μουσείου ὑπάρχουσαι καὶ ἄλλαι μέν τινες, ἰδίως δὲ ἐν ταῖς διατάξεσιν αὐτοῦ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐνεργείας καὶ περὶ τῶν σχέσεων τῶν διευθυνόντων αὐτὸ πρὸς ἀλλήλους προσώπων. Τὴν ἔλλειψιν ταύτην ἡ Σύγκλητος ἐνόμισε δυναμένην νὰ ἐκλείψῃ διὰ τῆς τροποποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ, εἰς τρόπον ὥστε ἡ μέχρι τοῦδε συνημμένη μετὰ τοῦ Φυσιογραφικοῦ Μουσείου φυτο-

λογικὴ συλλογὴ χωρισθεῖσα, νὰ ἔχῃ ἴδιον κανονισμὸν καὶ ἴδιον ἔφορον. Τὰς σκέψεις ταύτας ἡ Σύγκλητος δι' ἐμοῦ διεύθυνεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας, καὶ παρεκάλει αὐτὸ νὰ ἐπικυρώσῃ τὸ τροποποιηθὲν καὶ ἀποσταλὲν σχέδιον τοῦ κανονισμοῦ. Ἀλλὰ τὸ Ὑπουργεῖον ἀπήντησεν, ὅτι πρὶν ἢ προβῇ εἰς τὴν παραδοχὴν τροποποιήσεων ἐπὶ τοῦ κανονισμοῦ, ἐπεθύμει ν' ἀκούσῃ τὴν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου γνώμην καὶ τοῦ ἑτέρου τῶν ἐφόρων τοῦ Μουσείου κυρίου Θ. Ὀρφανίδου, τὴν ὁποίαν ζητήσαντες παρ' αὐτοῦ καὶ λαβόντες ἐπέμψαμεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον. Μέχρι τοῦ σημείου τούτου εἶχε φθάσει ἐπὶ τῆς ἐμῆς Πρυτανείας ἡ ὑπόθεσις αὕτη, ἡ ἀφορῶσα εἰς τὴν τακτοποίησιν τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου τοῦ Πανεπιστημίου παραρτήματος. Πιστεύω δέ, ὅτι ὁ ἀξιότιμος διάδοχος ἐμοῦ θέλει εἶσθαι εὐτυχέστερος ἐμοῦ εἰς τὴν ἀποπεράτωσιν ὑποθέσεως μεγάλως ἐνδιαφερούσης τὴν ἐπιστήμην καὶ τὸ ἡμέτερον Πανεπιστήμιον. Προσθῆκαι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους τῆς ἐμῆς Πρυτανείας ἐγένοντο ὀλίγαι τινές, τῶν ὁποίων πίναξ ἴδιος προσαρτᾶται ἐν τέλει τοῦ λόγου. (4).

4) Περὶ φυτολογικῆς συλλογῆς. Ἡ συλλογὴ αὕτη, προϊὸν τῆς φιλοτίμου καὶ δραστηρίας ἐνεργείας τοῦ καθηγητοῦ τῆς Βοτανικῆς κυρίου Θ. Ὀρφανίδου, ἐπὶ τῆς ἐμῆς πρυτανείας δὲν ηὐξήθη ἐπὶ πολὺ ἕνεκα ἐλλείψεως μέσων, παθούσης καὶ αὐτῆς ἐκ τῶν κρισίμων οἰκονομικῶν περιστάσεων. Μολαταῦτα ὁ φιλότιμος καθηγητὴς τῆς Βοτανικῆς προσέφερεν ἐκ τῶν διπλῶν τῆς ἰδίας αὐτοῦ πλουσίας βοτανικῆς συλλογῆς 100 δείγματα σπανίων φυτῶν τῆς Ἑλλάδος, ἀφοῦ ἐδηλητηρίασε καὶ ἐν γένει πα-

ρεσκεύασεν αὐτὰ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς τέχνης, ὅπως μὴ φθαρῶσιν ὑπὸ τῶν ἐντόμων. Δι' ὃ καὶ δημοσίᾳ ἀπονέμομεν τῷ φιλοτίμῳ καθηγητῇ κυρίῳ Θ. Ὀρφανίδῃ τὸν προσήκοντα ἔπαινον.

5) Φαρμακολογικὴ Συλλογή. Ἡ συλλογὴ αὕτη, ἀναγκαιοτάτη διὰ τὴν ἀκριβῆ μάθησιν τῆς φαρμακολογίας οὖσα, εὑρίσκετο μέχρι τοῦδε εἰς λίαν ἀτελῆ καὶ ἐν γένει κακὴν κατάστασιν, ὥστε παρουσιάζοντο σπουδαῖαι δυσκολίαι περὶ τὴν διδασκαλίαν καὶ κατανόησιν τῶν ἐν τῇ παραδόσει τοῦ μαθήματος τῆς φαρμακολογίας διδασκομένων. Ἐπὶ τῇ αἰτήσει δὲ τοῦ καθηγητοῦ τῆς φαρμακολογίας καὶ διευθυντοῦ τῆς φαρμακολ. συλλογῆς κυρίου Θ. Ἀφεντούλη, ἠγοράσθησαν ἐξ Εὐρώπης ἀντὶ τοῦ ποσοῦ **708, 4 0]0** δραχμῶν, τὰς ὁποίας ἡ οἰκεία σχολὴ καὶ ἡ Σύγκλητος ὥρισε πρὸς πλουτισμὸν αὐτῆς, **450** φαρμακευτικὰ εἴδη, δι' ὧν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐπλουτίσθη ἡ συλλογὴ αὕτη, ἥτις καὶ διετάχθη ἐπιστημονικῶς τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ διευθυντοῦ αὐτῆς καὶ τοῦ ἀκαμάτου καὶ ἀξίου αὐτοῦ βοηθοῦ κυρίου Ι. Βλέττα. Ἡ φαρμακολογικὴ λοιπὸν συλλογὴ δύναται σήμερον νὰ θεραπεύσῃ τὰς σπουδαίας ἀνάγκας τοῦ μαθήματος τῆς φαρμακολογίας.

6) Χειρουργικὴ Συλλογή. Ἡ συλλογὴ αὕτη διὰ τὴν μεγάλην αὐτῆς ἔκτασιν, εἶναι διῃρημένη παρ' ἡμῖν κατὰ τὰς διαφόρους ἕδρας τῶν χειρούργων καθηγητῶν, οἵτινες ἂν καὶ τρεῖς τὸν ἀριθμὸν τῆς ὅλης χειρουργικῆς τυγχάνουσιν ὄντες, ἕκαστος ὅμως τῶν δύο νεωτέρων ἤτοι τοῦ κυρ. Ἀρεταίου καὶ τοῦ κυρίου Ἀναγνωστάκη εἰς ἴδιον κλάδον τῆς ὅλης χειρουργικῆς ἀσχολοῦνται, ὁ μὲν κύριος Ἀρεταῖος δηλονότι εἰς τὴν χειρουργικὴν, ὁ δὲ κύριος Ἀνα-

γνωστάκης εἰς τὴν ὀφθαλμιολογίαν, τοῦ ἀρχαίου καθηγητοῦ κυρίου Ι. Ὀλυμπίου τὴν ὅλην χειρουργικὴν διδάσκοντος. Ἐκ τῶν τριῶν λοιπὸν τούτων καθηγητῶν ὁ κύριος Ἀρεταῖος ἤρξατο κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος σχηματίζων τὴν συλλογὴν τῆς χειριστικῆς, δι' ὀργάνων τὰ ὁποῖα τῇ ἐγκρίσει τῆς οἰκείας σχολῆς καὶ τῆς Συγκλήτου μετέφερεν ἐκ Παρισίων ἀντὶ φράγκων 329, 50 0/0 καὶ τῶν ὁποίων κατάλογος προσαρτᾶται ἐν τέλει. Πρὸς δὲ ἡ συλλογὴ αὕτη ἐπλουτίσθη διὰ 4 κιβωτίων ὀργάνων τῆς χειριστικῆς τὰ ὁποῖα ὁ ἀξιότιμος καθηγητὴς κύριος Ἀντ. Βιτσάρης προσήνεγκε τῷ Πανεπιστημίῳ (5).

7) Περὶ τοῦ Ἀστεροσκοπείου. Δίκαιον ἐπίσης εἶναι ν' ἀναφέρωμεν καὶ τὰς σπουδαίας τοῦ καταστήματος τούτου ἐργασίας, αἵτινες τελοῦνται τὸ πλεῖστον ὑπὸ τὴν βαθεῖαν σιωπὴν τῆς νυκτὸς ἄνευ τῆς παρουσίας μαρτύρων καὶ τῶν παρακολουθουσῶν συνήθως ἐπικροτήσεων καὶ ἐπιδοκιμασιῶν. Ὁ πολυμαθὴς καὶ φιλόπονος διευθυντὴς αὐτοῦ κύριος Σμὶτ μετὰ τοῦ βοηθοῦ αὐτοῦ καὶ ὑφηγητοῦ ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πανεπιστημίῳ κυρίου Δ. Κοκκίδου, εὐπαιδεύτου καὶ φιλοπονωτάτου ἐπίσης νέου, καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος πολλὰ καὶ σπουδαῖα ὑπὸ τὸν ὡραῖον τῶν Ἀθηνῶν ὁρίζοντα παρετήρησαν, ὁ δὲ κύριος Σμὶτ καὶ πραγματείας τινὰς ἐξέδωκεν. Αἱ οὐρανοσκοπήσεις καὶ ὑπολογισμοὶ ἐγένοντο καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὅπως καὶ πρότερον. Διεκόπη δὲ ἡ ἔκδοσις τῶν ἀστρονομικῶν χρονικῶν τοῦ Ἀστεροσκοπείου ἕνεκα ἐλλείψεως χρηματικῶν μέσων. Ἡ παρατήρησις καὶ ἀπεικόνησις τῶν κηλίδων τοῦ ἡλίου καὶ τῶν μεγάλων πλανητῶν, ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν ἐνδελεχῶς παρὰ τοῦ κυρίου Σμὶτ γιγνο-

μένη, ἐγένετο σπανιωτέρα κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, συχνοτέρα ὅμως ἡ τῆς Σελήνης, ὥστε εἰς τὸν ἀπὸ 26 ἤδη ἐτῶν παρασκευαζόμενον χωρογραφικὸν τῆς Σελήνης πίνακα προσετέθησαν 158 μερῶν αὐτῆς νέα καὶ πρωτότυπα χωρογραφήματα. Μικρομετρικῶς δ' ὡρίσθησαν αἱ θέσεις ἑνὸς μόνου Κομήτου. Οἱ δὲ ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου ἀδιαλείπτως γιγνόμενοι φυσιομετρικοὶ τῶν ἀστέρων διορισμοὶ φθάνουσιν ἤδη περὶ τὰς 9000. Ἀνεκάλυψε δὲ ὁ κύριος Σμὶτ κατὰ τὰς παρατηρήσεις του ταύτας ὑπὸ τὸν αἴθριον τῆς Ἀττικῆς οὐρανὸν δύο περιοδικῶς ἀλλοιωτοὺς ἀστέρας, ὅλως ἀγνώστους ἄχρι τοῦδε. Πρὸς δὲ καὶ ἕνα ἀλλοιωτὸν ἀστερισμὸν καὶ ἕνα πολλοῦ λόγου ἄξιον ἀστέρα ἐν τῷ ἀστερισμῷ Στέφανος, τὸ πρῶτον τῇ ά Μαΐου 1866 παρὰ τοῦ κυρίου Σμὶτ ὀφθέντα. Μικρομετρικοὶ διορισμοὶ τῶν θέσεων νεφελοειδῶν ἀστερισμῶν ἐγένοντο ὀλιγώτεροι κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ἕνεκα ἄλλων τοῦ διευθυντοῦ ἀσχολιῶν. Αἱ μετεωρολογικαὶ παρατηρήσεις ἐν μέρει καὶ παρὰ τοῦ Κ. Κοκκίδου διαπραττόμεναι ἐξηκολούθησαν καὶ τὸ ἔτος τοῦτο ὅπως καὶ ἄλλοτε. Αἱ δὲ πραγματεῖαι αἱ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐκδοθεῖσαι ἀναφέρονται ἐν τῷ ἐπισυνημμένῳ πίνακι (6).

8) Περὶ Ἀνατομικοῦ Μουσείου. Παρὰ τοῦ καθηγητοῦ τῆς ἀνατομίας κ. Δαμιανοῦ Γεωργίου παρηγγέλθησαν ἤδη ἀνατομικὰ παρασκευάσματα ἐν Εὐρώπῃ ἀξίας δραχμῶν 1000, τὰς ὁποίας ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἡ Σύγκλητος εἶχεν ὁρίσει τῇ προτάσει τῆς οἰκείας σχολῆς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἀλλ' εἰσέτι δὲν ἔφθασαν ἐνταῦθα. Ὁ φιλόπονος προπαρασκευαστὴς τῆς ἀνατομίας Κ. Παῦλος Ἰωάννου παρεσκεύασε κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐκτὸς τοῦ δια

τὰς παραδόσεις ἀπαιτουμένου ἑκάστοτε ὑλικοῦ καὶ πρὸς πλουτισμὸν τοῦ Μουσείου, μ' ὅλην τὴν ὑπάρχουσαν σπάνιν τῶν πτωμάτων καὶ τὰς μεγάλας δυσχερείας ἃς συνεπάγεται ἡ ἔλλειψις χώρου καταλλήλου πρὸς παρασκευὴν ἀνατομικῶν παρασκευασμάτων, διάφορα τῆς σπλαγχνολογίας καὶ τοῦ σκελετοῦ παρασκευάσματα, τὰ ὁποῖα κατετέθησαν εἰς τὸ ἀνατομικὸν μουσεῖον.

9) **Περὶ τοῦ Μαιευτηρίου.** Ἐν τῷ καθιδρύματι τούτῳ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐγένοντο 42 τοκετοὶ τὸ πλεῖστον φυσιολογικοί, καὶ ἀπέληξαν εὐνοϊκῶς διά τε τὰς τικτούσας καὶ τὰ τικτόμενα, πλὴν δύο προώρων τοκετῶν, οἵτινες εἶχον τὴν αἰτίαν αὐτῶν εἰς πρόωρον θάνατον τοῦ ἐμβρύου, καὶ ἑνὸς κατὰ τὸν τοκετὸν ἀποβιώσαντος ἐμβρύου ἕνεκα προπτώσεως τοῦ ὀμφαλίου λώρου, ὁπότε ἡ τίκτουσα εἰσῆλθεν ἐν τῷ καταστήματι ἐνῷ ὁ τοκετὸς εἶχεν ἤδη ἀρχίσει. Ἐκ τῶν λεχωΐδων τρεῖς ἔπαθον μητροπεριτονίτιδα εἰς ἴασιν ἀποληξασαν. Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως μέχρι τοῦ τέλους τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους ἐγένοντο τακτικῶς αἱ παραδόσεις τῆς μαιευτικῆς· αἱ δὲ πρακτικαὶ τῶν μαιῶν ἀσκήσεις ἐξηκολούθησαν καὶ κατὰ τὰς διακοπὰς τῶν μαθημάτων. Αἱ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο φοιτήσασαι ἐν τῷ μαιευτηρίῳ μαθήτριαι ἦσαν εἴκοσι καὶ πέντε· ἕνδεκα τούτων διανύσασαι τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενον χρόνον ἔλαβον τὰ ἀπολυτήρια αὐτῶν, ὑποστᾶσαι δὲ καὶ ἐνώπιον τοῦ ἰατροσυνεδρίου τὰς πρακτικὰς δοκιμασίας, ἔλαβον τὴν ἀπόλυτον ἄδειαν τοῦ ἐξασκεῖν τὴν μαιευτικὴν τέχνην. Ἡ συλλογὴ τῶν μαιευτικῶν ὀργάνων συνεπληρώθη ἀρκούντως, ἀποσταλέντων ἤδη τῶν ἐν Παρισίοις παρὰ τῷ κυρίῳ Lüer παραγγελ-

θέντων ὀργάνων ἀντὶ τοῦ ποσοῦ 1,200 περίπου δραχμῶν, τοῦ ὁρισθέντος ὑπὸ τῆς παρελθούσης Ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ἠγοράσθησαν δὲ καὶ πολλὰ ἔπιπλα καὶ ἕτερα σκεύη πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἐν τῷ καταστήματι ὑπάρχοντος ὑλικοῦ ἐκ τῶν 500 δραχμῶν τῶν παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ἐτησίως χορηγουμένων· πρὸς τὰς παλαιὰς δὲ κατηρτίσθησαν ἤδη ἐντελῶς τέσσαρες νέαι κλίναι, ὥστε τὸ κατάστημα ἤδη δύναται νὰ παραλάβῃ καὶ ὑποθάλψῃ ἐν ἀνέσει ὀκτὼ γυναῖκας κατὰ τὴν κρισιμωτάτην στιγμὴν τοῦ βίου αὐτῶν εὑρισκομένας (7).

10) Περὶ Ἀστυκλινικῆς. Τὸ φιλανθρωπικὸν τοῦτο καὶ ἐκπαιδευτικὸν συνάμα καθίδρυμα, εἶναι σπουδαιότατον καὶ λυσιτελέστατον τοῦ Πανεπιστημίου παράρτημα. Ἐν αὐτῷ εὑρίσκει πρόχειρον ἡ ἄπορος κλάσις τῶν πολιτῶν, ἡ ἐκ τῶν κοινωνικῶν καὶ οἰκογενειακῶν αὐτῆς σχέσεων μὴ δυναμένη νὰ νοσηλεύηται ἐν τοῖς νοσοκομείοις, τὴν ἰατρικὴν ἐπίσκεψιν ἐν τῷ καταστήματι καὶ ἐν ταῖς οἰκείαις τῶν ἀῤῥώστων δωρεάν, καὶ τ' ἀπαιτούμενα πρὸς θεραπείαν φάρμακα ἀμέσως καὶ δωρεὰν ἐπίσης λαμβάνει· ὥστε διὰ τῆς ταχείας ἐπισκέψεως τῶν εἰς αὐτὴν προστρεχόντων ἀσθενῶν καὶ τῆς ἀμέσου χορηγίας τῶν ἀπαιτουμένων φαρμάκων, τὰ νοσήματα τὰ ἐνσκήπτοντα πολλάκις καὶ συνήθως εἰς τὰς κατωτέρας κοινωνικὰς κλάσεις ταχύτερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον θεραπεύονται, οἷα εἶναι τὰ ἐνδημικὰ καὶ ἐπιδημικὰ νοσήματα· τοῦτο παρετηρήθη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς τὴν Ἀστυκλινικὴν εἰς ἣν κατέφυγον βοήθειαν αἰτοῦντες, τοσοῦτοι ἄποροι ἄῤῥωστοι πάσης ἡλικίας καὶ τῶν δύο φύλων, ὑπὸ δια-

λείποντος πυρετοῦ προσβαλλόμενοι, ὥστε τὸ φιλανθρωπικὸν τοῦτο ἵδρυμα εὑρέθη εἰς τὴν ἀμηχανίαν, καταναλῶσαν τὰ ἐκ τῆς ἐτησίου αὐτοῦ χορηγίας προμηθευόμενα ληξιπύρετα φάρμακα, περὶ τοῦ πρακτέου πρὸς θεραπείαν τῶν εἰς αὐτὸ προσερχομένων, διαλείποντα πυρετὸν πασχόντων ἀῤῥώστων. Εὐτυχῶς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν προσῆλθεν εἰς ἀρρωγὴν τοῦ καταστήματος διὰ γενναίας συνδρομῆς, ἰδίως ὅμως λυσιτελεστάτη ἐφάνη ἡ βασιλικὴ ἐπιχορήγησις φαρμάκων πρὸς τοὺς ἀπόρους ἀῤῥώστους, διὰ τῆς ὁποίας ἡ Ἀστυκλινικὴ ἠδυνήθη νὰ ἐπιτύχῃ κάλλιστα τοῦ φιλανθρωπικοῦ αὐτῆς σκοποῦ. Ὡς καθίδρυμα ἐκπαιδευτικὸν εἶναι πολυτιμότατον εἰς τοὺς σπουδαστὰς τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, παρέχον αὐτοῖς ἄφθονον μαθήσεως ὑλικὸν ὑπὸ τὴν ἄσκησιν καὶ ἐμπειροτάτην καθοδήγησιν τοῦ ἀξίου διευθυντοῦ αὐτοῦ καὶ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κυρίου Δ. Ὀρφανίδου καὶ τῶν ἀξίων βοηθῶν αὐτοῦ καὶ ἰατρῶν τῆς Ἀστυκλινικῆς. Εἰς δὲ τοὺς διδάκτορας τῆς ἰατρικῆς καὶ νέους ἐν γένει τοῦ Ἀσκληπιοῦ λειτουργοὺς εἶναι ἵδρυμα πολύτιμον καὶ λυσιτελέστατον, καθόσον οὐχὶ μόνον παρέχει αὐτοῖς ἄφθονα τὰ μέσα πρὸς ἐπιστημονικὴν ἐφαρμογὴν τῶν θεωρητικῶς κεκτημένων γνώσεων ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, ἀλλὰ χρησιμεύει αὐτοῖς καὶ ὡς γέφυρα ἀσφαλεστάτη τῆς ἐπιτυχοῦς μεταβάσεως ἀπὸ τῆς τυπικῆς τῶν νοσοκομείων θεραπείας, τῆς γιγνομένης πάντοτε τῇ ἀμέσῳ ἐπιτηρήσει τῶν τῆς κλινικῆς καθηγητῶν, εἰς τὴν ποικίλην καὶ πολλὰς μεταβολὰς καὶ τροποποιήσεις ὑφισταμένην πρακτικὴν τῆς ἰατρικῆς ἄσκησιν κατὰ τὰς διαφόρους περιστάσεις τὰς συνοδευούσας τοὺς καθ' ἕκαστα ἀσθε-

νεῖς ἐν τῇ πόλει. Ἐν τῇ μεταβάσει δὲ ταύτῃ, τῇ συνοδευομένῃ πάντοτε ὑπὸ πολλῶν δυσχερειῶν, οἱ ἐνασκούμενοι ἐν τῇ Ἀστυκλινικῇ φοιτηταὶ ἔχουσι πάντοτε πολύτιμον καταφύγιον τὰς ἐπιστημονικὰς συμβουλὰς καὶ ὁδηγίας τοῦ διευθυντοῦ καὶ τῶν ἰατρῶν τοῦ καταστήματος τούτου, ὥστε μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον δύνανται πτερυγίζοντες ν' ἀναβῶσι καὶ μόνοι εἰς τὰ ὕψη τ' ἀπότομα καὶ δυσκολώτατα πολλάκις τῆς ἰατρικῆς πράξεως.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐνεγράφησαν τακτικοὶ μαθηταὶ τῆς Ἀστυκλινικῆς εἴκοσι καὶ εἷς ἐκ τῶν διδακτόρων τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου, ἐξ ὧν 18 εὐδοκίμως ὑποστάντες τὰς πρακτικὰς ἐξετάσεις, ἔλαβον τὴν ἀπόλυτον ἄδειαν τοῦ ἐξασκεῖν τὸ τῆς ἰατρικῆς ἐπάγγελμα, 2 δὲ διέκοψαν τὴν εἰς τὴν Ἀστυκλινικὴν φοίτησιν αὐτῶν μεταβάντες εἰς ξένα Πανεπιστήμια, καὶ εἷς ἐπιμελῶς τὸν ἐν τῇ Ἀστυκλινικῇ ἀπαιτούμενον χρόνον διανύσας, ἐβιάσθη ἕνεκα οἰκιακῶν περιπετειῶν ν' ἀπέλθῃ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πρὶν ἢ ὑποστῇ τὰς νενομισμένας πρακτικὰς ἐξετάσεις. Προσέτι 21 φοιτηταὶ τῆς Ἰατρικῆς ἐνεγράφησαν ἐν τῇ Ἀστυκλινικῇ ἀσκούμενοι εἰς τὴν πρακτικὴν ἰατρικὴν, ὠφελοῦντες ἅμα τὸ κατὰ δύναμιν, καὶ ὠφελούμενοι ὑπὸ τὴν ἄγρυπνον ἐπιτήρησιν τοῦ κυρίου διευθυντοῦ καὶ τῶν ἰατρῶν τοῦ καθιδρύματος τούτου.

Ἄρρωστοι δὲ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο προσῆλθον καὶ ἐπεσκέφθησαν ἔν τε τῷ καταστήματι καὶ ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν κατὰ τὴν πόλιν 5,188, ἀνήκοντες εἰς τὰς Ἀθήνας, εἰς τὰ περίχωρα τῶν Ἀθηνῶν καὶ εἰς τὰς διαφόρους τοῦ Κράτους ἐπαρχίας καὶ τὸ ἐξωτερικόν.

Ἐκ τούτων ἰάθησαν μέν	4640
» ἀπεβίωσαν δέ	65
εὑρίσκονται ὑπὸ θερaπείαν	40
Δὲν ἐπανῆλθον εἴτε ἰαθέντες, εἴτε μή, εἴτε εἰς τὸ δημόσιον νοσοκομ. παραπεμφθέντες, εἴτε εἰς ἄλλον ἰατρὸν καταφυγόντες . .	443
Τὸ ὅλον . . .	5188

Ἐκ τῶν 5188 τούτων ἀσθενῶν κατῴκουν

τὸ μὲν πρῶτον τῆς πόλεως τμῆμα		. .	998
τὸ δεύτερον	»	» . .	1650
τὸ τρίτον	»	» . .	1584
τὸ τέταρτον	»	» . .	956
Τὸ ὅλον		. . .	5188

ΣΤ΄.) Περὶ ἀγωνοθεσιῶν.

Καὶ πρῶτον μὲν περὶ τοῦ Βουτσιναίου ποιητικοῦ διαγωνίσματος. Δεκατέσσαρα ἐν ὅλοις ποιήματα ἐστάλησαν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, ἐξ ὧν δέκα ἐν τῷ ὡρισμένῳ χρόνῳ, τὰ δὲ τέσσαρα ἐκπροθέσμως ἐλθόντα δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν. Τὰ δὲ δέκα ἐξετάσθησαν παρὰ τῆς τῶν κριτῶν ἐπιτροπείας, συγκειμένης ἐκ τοῦ Πρυτάνεως ὡς προέδρου καὶ τῶν καθηγητῶν κυρίων Α. Ῥαγκαβῆ, Στ. Κουμανούδου καὶ Ἀθ. Ῥουσοπούλου. Εἰσηγητὴς αὐτῆς ἦν ὁ κύριος Κουμανούδης, ὅστις ἀπήγγειλε κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς τοῦ Πανεπιστημίου καθιδρύσεως ἐνώπιον πλήρους ἀκροατηρίου ἀντὶ πανηγυρικοῦ λόγου τὴν τῶν κριτῶν κρίσιν. Τὸ χιλιόδραχμον γέρας καὶ ἡ νικητήριος δάφνη διενεμήθη κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῶν κριτῶν ἐξ ἡμισείας εἰς δύο λυρικὰς ποιήσεις, ἐπι-

γραφομένας τὴν μὲν «ἐκ τῶν ἐνόντων» ὧν ποιητὴς ἀνεκηρύχθη ὁ κύριος Ἄγγελος Βλάχος, τὴν δὲ «Στόνοι» ὧν ποιητὴς ἀνεκηρύχθη ὁμοίως ὁ κύριος Δημήτριος Κ. Παπαῤῥηγόπουλος.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλη ἄλλου θεολογικοῦ διαγωνίσματος ἔκθεσις ἀνεγνώσθη κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν· Ἀνώνυμος Χριστιανὴ Ὀρθόδοξος, συνοδοιποροῦσα μετὰ Ἰησουίτου καὶ εἰς λόγους μετ' αὐτοῦ ἐλθοῦσα περὶ θρησκείας, ἔταξεν 100 φράγκα γέρας ὑπὲρ τοῦ συντάξοντος κατάλογον τῶν συγγραψάντων κατὰ τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν. Ἡ πρότασις ὑπεβλήθη εἰς τοὺς καθηγητὰς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, οἵτινες προεκήρυξαν τὸ διαγώνισμα εἰς τοὺς ὁμιλητὰς καὶ τελειοφοίτους τῆς Σχολῆς ταύτης. Δύο δὲ νέοι ἀπεδύθησαν εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ ἔπεμψαν πραγματείας, ὧν ἡ μὲν μία ἔφερε λόγιον τόδε· «εἴτις με ἐλέγξαι καὶ παραστῆσαι μοι, ὅτι οὐκ ὀρθῶς ὑπολαμβάνω ἢ πράσσω, δύναται, χαίρων μεταθήσομαι, ζητῶ γὰρ τὴν ἀλήθειαν, ὑφ' ἧς οὐδεὶς πώποτε ἐβλάβη» ἡ δὲ τόδε· «Roma nunquam amica Graecorum, et si quando amica non diu» ἐξ ὧν ἐκρίθη βραβεύσεως ἀξία παρὰ τῶν καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἡ φέρουσα τὸ δεύτερον λόγιον. Εἰσηγητὴς τῆς Σχολῆς ἦν ὁ ἀρχιμανδρ. κύριος Θεόκλητος Βίμπος, ὅστις ἀνέγνω τὴν κρίσιν, μεθ' ἣν ἀνοιχθέντος τοῦ δελτίου τοῦ βραβευομένου συγγράμματος, ἀνεκηρύχθη συγγραφεὺς αὐτοῦ ὁ τελειόφοιτος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς κύριος Γεώργιος Κρέμος, ὅστις καὶ ἔλαβε τὸ γέρας τῶν 100 φράγκων· τὸν νέον δὲ τοῦτον μαρτυρούμενον ὑπὸ τῶν καθηγητῶν τῆς Σχολῆς ὡς ἐπιμελέστατον καὶ εὐφυῆ, τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας,

ἐπὶ τῇ προτάσει τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ τῆς Συγκλήτου, κατέταξεν εἰς τὴν χορείαν τῶν ἐν Εὐρώπῃ σπουδαζόντων ὑποτρόφων πρὸς τελειοποίησιν τῶν περὶ τὴν Θεολογίαν σπουδῶν αὐτοῦ.

Ζ΄.) Περὶ τοῦ Μνημοσύνου τῶν Εὐεργετῶν καὶ Συνδρομητῶν τοῦ Πανεπιστημίου.

Τὸ ἐπέτειον ὑπὲρ ὑγείας καὶ εὐημερίας τῶν ζώντων, εὐλογίας δὲ καὶ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν εὐεργετῶν καὶ συνδρομητῶν τοῦ Πανεπιστημίου μνημόσυνον, ἐτελέσθη καὶ ἐπὶ τῆς ἐμῆς Πρυτανείας ἐν τῷ ναῷ τῆς Μητροπόλεως κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν τριῶν μεγάλων καὶ οἰκουμενικῶν διδασκάλων καὶ ἱεραρχῶν. Ὁ σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀθηνῶν καὶ πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐτέλεσε τὴν ἱερὰν μυσταγωγίαν, καὶ ἐμνημόνευσε κατά τε τὴν μεγάλην εἴσοδον καὶ ἐν τῷ μνημοσύνῳ τῶν ὀνομάτων τῶν εὐεργετῶν καὶ συνδρομητῶν καὶ τῶν κεκοιμημένων καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου. Ὁ δὲ κύριος Ἀλέξανδρος Λυκοῦργος, τότε μὲν ἀρχιμανδρίτης καὶ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου νῦν δὲ Ἀρχιεπίσκοπος Κυκλάδων, ἀπήγγειλε λόγον διδακτικώτατον καὶ ἐπαινετικὸν τῶν μακαρίων καὶ ἀοιδίμων ἐκείνων ἀνδρῶν, οἵτινες ὡς τὰ φίλτατα αὐτῶν ἀγαπήσαντες τὸ Πανεπιστήμιον ἐμνήσαντο αὐτοῦ εἰς τὰς διαθήκας τῶν οὐσιῶν των.

Τὸ δὲ τοῦ ἀοιδίμου Δημητρίου Παῤῥησιάδου μνημόσυνον ἐγένετο ἐπιμελείᾳ τοῦ ἐν Βουκουρεστίοις γενικοῦ προξένου καὶ τῶν προξένων Ἰβραΐλας καὶ Γαλαζίου ἐν ταύταις ταῖς πόλεσιν.

Η'.) Περὶ κληροδοτημάτων καὶ δωρημάτων, εἰσπράξεων καὶ δαπανῶν.

Ἐν Γαλαζίῳ παρεπιδήμουν πρὸ χρόνων ἐμπορευόμενοι τρεῖς ἀδελφοὶ Στοΐδαι, Γεώργιος, Ἀναστάσιος καὶ Κωνσταντῖνος, ἐκ Θετταλομαγνησίας ὁρμώμενοι. Τούτων ὁ πρῶτος Γεώργιος ὀνομαζόμενος κατεβλήθη, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐκ τῆς βροτολοιγοῦ χολέρας καὶ κατέλιπε τὴν περιουσίαν αὐτοῦ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. Ὁ πρόξενος δὲ κύριος Ἀγκωνάκης, πρὸς ὃν δημοσίᾳ ἀπονέμω δίκαιον ἔπαινον διὰ τὸν ὑπὲρ τοῦ Πανεπιστημίου ζῆλον αὐτοῦ, τοῦτο μαθὼν, ἐπορεύθη πρὸς τὸν ἀδελφὸν τοῦ θανόντος Ἀναστάσιον, καὶ ἔπεισεν αὐτὸν εἰς μνήμην τοῦ τεθνεῶτος ἀδελφοῦ του νὰ προσφέρῃ τι εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Οὗτος δὲ, οἷα φιλάδελφος, προσήνεγκεν 100 καισαρικὰ φλωρία εἰς ὄνομα τοῦ ἀδελφοῦ Γεωργίου. Ἀλλὰ καὶ ὁ φιλόπατρις οὗτος ἀνὴρ δυστυχῶς ἐπλήρωσε μετ' οὐ πολὺ τὸ κοινὸν χρέος πλήρης ἡμερῶν γενόμενος, καταλιπὼν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἄλλων 100 φλωρίων κληροδότημα. Τὰ δύο ταῦτα κληροδοτήματα ἐστάλησαν ἐπιμελείᾳ τοῦ κυρίου προξένου τὸ μὲν πρῶτον πρὸς ἡμᾶς ἀπ' εὐθείας, ὅπερ καὶ κατετέθη ἐν τοῖς παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ κεφαλαίοις, τὸ δὲ δεύτερον πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργεῖον, ὅπερ διεβίβασεν αὐτὸ εἰς τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον· τοῦτο δὲ ἀμέσως ποιῆσαν χρῆσιν τοῦ ποσοῦ τούτου, ἀντ' αὐτοῦ ἔδωκεν ἡμῖν ἔντοκον γραμμάτιον.

Ὁ ἐν Καΐρῳ Γάλλος τὸ γένος καὶ βαθύπλουτος ἔμπορος Ἰωσὴφ Σακκακίνης ἐδωρήσατο εἰς τὸ Παν-

επιστήμιον συλλογὴν ἀξιόλογον καὶ πολύτιμον Αἰγυπτιακῶν ἀρχαιοτήτων, ὧν πίναξ ἀκριβὴς προσαρτᾶταί ἐν τέλει (8).

Περὶ τούτων ἐσκέφθημεν μετὰ τῆς Συγκλήτου ποῦ νὰ τοποθετηθῶσι. Καὶ κατ' ἀρχὰς ἐσχηματίσθη ἡ ἰδέα νὰ πεμφθῶσιν εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἑταιρίαν, ὅπως κατατεθῶσιν ἐν τῷ Ἀρχαιολογικῷ Μουσείῳ μετὰ τῶν ἄλλων ἐν αὐτῷ προκατατεθειμένων ἀρχαιολογικῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἀντικειμένων. Κατόπιν ὅμως ἐθεωρήσαμεν καλὸν καὶ ὠφέλιμον νὰ σχηματισθῇ ἴδιον ἐντὸς τοῦ Πανεπιστημίου Μουσεῖον, ὅπου νὰ φυλάττωνται ὅσα ἐκ δωρεῶν ἢ ἐξ ἀγορᾶς κτᾶται τὸ Πανεπιστήμιον. Πρὸς τὸν φιλέλληνα τοῦτον δωρητὴν τὸ Πανεπιστήμιον διὰ τοῦ Πρυτάνεως ἀπονέμει τὸν προσήκοντα ἔπαινον.

Ὁ ἐκ Μετσόβου τῆς Ἠπείρου κύριος Δημήτριος Καλλὲς προσήνεγκεν Αἰγυπτιακὴν Μωμίαν παιδὸς, φέροντος ἐνιαχοῦ τοῦ σώματος χρυσώματα. Ταύτην κατεθέσαμεν εἰς τὸ φυσιογραφικὸν Μουσεῖον.

Ὁ ἀγαθὸς καὶ φιλόπονος καθηγητὴς κύριος Ἀντώνιος Βιτσάρης, σκοπεύων τὴν ὅσον οἷόν τε μεγαλητέραν τῶν φοιτητῶν ὠφέλειαν ἐκτὸς τῆς ἐκ τῶν παραδόσεων αὐτοῦ παραγομένης, προσέφερε τέσσαρα κιβώτια χειρουργικῶν ἐργαλείων, ὅπως ταῦτα χρησιμεύσωσι τοῖς φίλοις φοιτηταῖς περὶ τας χειρουργικὰς αὐτῶν εἰς τα πτώματα ἀσκήσεις. Ἀπονέμομεν τῷ συναδέλφῳ ἡμῶν Κ. Βιτσάρῃ δημοσίᾳ τὸν προσήκοντα ἔπαινον.

Ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κύριος Ἀνδρ. Ζυγομαλᾶς ἔπεμψε δῶρον εἰς τὸ φυσιογραφικὸν Μουσεῖον κοράλια τινὰ, κογχύλια τινὰ ἐχινοειδῆ, καὶ ἕνα διεσαγμένον τετραόδοντα

ἰχθῦν τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἀρχαιολογικά τινα ἀντικείμενα, ἅπερ κατετέθησαν ἐν τῇ ἀρχαιολογικῇ συλλογῇ τοῦ Πανεπιστημίου.

Ὁ ἰατρὸς κύριος Ἰωάννης Ζωχιὸς ἐδωρήσατο τέρας κυκλώπειον, ὅπερ κατετέθη εἰς τὸ παθολογικὸν Μουσεῖον.

Ὁ κύριος Κωνσταντῖνος Ζάππας, ἐξάδελφος τοῦ ἀειμνήστου Εὐαγγέλου Ζάππα καὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν ὑπὲρ τῆς κοινῆς πατρίδος αἰσθημάτων ἐκείνου ἐμπεφορημένος, ἐξετέλεσε τὴν ὑπὲρ τοῦ Πανεπιστημίου εὐεργετικὴν βούλησιν τοῦ ἐξαδέλφου του, καὶ ἀπέστειλε φλωρία καισαρικὰ 100 διὰ τὸ πρῶτον τοῦτο ἔτος, ἅπερ ληφθέντα κατετέθησαν ἐν τοῖς παρὰ τῇ Τραπέζῃ κεφαλαίοις τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἐκ τῶν ἐκθέσεων τῶν πρὸ ἐμοῦ Πρυτάνεων γιγνώσκετε, ὅτι ἀνὴρ τὰ μάλιστα φιλόμουσος καὶ φιλόπατρις, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα κατ' ἐντολὴν αὐτοῦ τούτου τηρῶμεν καὶ ἡμεῖς μυστικὸν, διὰ δωρεᾶς μεταξὺ ζώντων προσήνεγκεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον κτῆμα πολύτιμον, ὅπερ ἐξεποίησεν ἐπ' ἐσχάτων συνεννοηθεὶς μετὰ τῆς Πρυτανείας ἀντὶ καισαροβασιλικῶν δυοκαίδεκα χιλιάδων, ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ ν' ἀγορασθῶσι μετοχαὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος. Τοῦτο γιγνώσκοντες, ἅμα κατὰ Μάρτιον μῆνα προεκήρυξεν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τὴν ἐκποίησιν τῶν 1500 μετοχῶν, ἐγράψαμεν κατεπειγόντως, ἵνα πέμψῃ ἡμῖν τὰ χρήματα πρὸς ἀγορὰν μετοχῶν ἴσης ἀξίας. Ὁ γενναῖος δωρητὴς ἀπήντησεν ἀμέσως ἵνα ἐγγραφῶμεν εἰς ἀγορὰν μετοχῶν ἀντὶ φλωρίων 6000, τὰ ὁποῖα εἶχεν ἀνὰ χεῖρας ἐκ τῆς πωλήσεως τοῦ κτήματος, καὶ νὰ σύρωμεν ἐπ' αὐτοῦ συναλλαγματικήν. Δυστυχῶς ὅμως ἐν τούτῳ τῷ μεταξὺ

χρόνῳ ἐξεποιήθησαν αἱ 1500 μετοχαὶ καὶ δὲν ἠδυνήθημεν ν' ἀγοράσωμεν. Ὅτε δὲ κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούλιον προεκηρύχθη ἡ ἐκποίησις τῶν 1000 μετοχῶν ἐγράψαμεν ἄνευ ἀναβολῆς καὶ ἐτηλεγραφήσαμεν μάλιστα, ὅπως πέμψῃ ἡμῖν τὰς 6000 φλωρίων· οὗτος δ' ἔστειλε ἡμῖν ἀμέσως τὰς 3000 αἵτινες καὶ μετεβλήθησαν εἰς ἀναλόγους μετοχὰς τῆς Τραπέζης, ὑπεσχέθη δ' ὅσον οὔπω νὰ πέμψῃ καὶ τὰς ἄλλας 3000 φλωρίων, πρὸς δὲ καὶ 400 καισαρικὰ φλωρία διὰ τὴν ἐτησίαν αὐτοῦ προσφορὰν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον διὰ τὸ προπαρελθὸν καὶ τὸ παρελθὸν ἔτος.

Ἐκ τοῦ κτήματος Καλλινέστι καὶ Τσιγανέπι τοῦ ἀοιδίμου Ἱεραπόλεως Νεοφύτου κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος δὲν εἰσεπράξαμεν εἰμὴ μόνον γρόσια 576, 25/40 ἢ δραχμὰς 230 περίπου. Τούτου δ' αἴτιον εἶναι, καθ' ἃ ἐπληροφόρησεν ἡμᾶς ὁ ἐν Βουκουρεστίοις γενικὸς πρόξενος, ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ νέου συστήματος, καθ' ὃ πᾶς γεωργὸς κτήματος ἐγίνετο καὶ ἰδιοκτήτης τεμαχίων γῆς. Ἔδει λοιπὸν νὰ γείνῃ διανομὴ γαιῶν, ἥτις προὐκάλεσε συστάσεις ἐπιτροπῶν καὶ ἔξοδα διανομῆς οὐκ ὀλίγα. Τοῦτο μαθόντες ἐγράψαμεν πρὸς τὸ προξενεῖον ἵνα ἐνεργήσῃ τὰ εἰκότα πρὸς ἐκποίησιν μέρους τῆς ξυλείας τοῦ δάσους.. Προκηρυχθείσης λοιπὸν δημοπρασίας, προσῆλθον μὲν ἀγορασταί, ἀλλὰ δὲν προσέφερον ἐπαξίαν τιμήν, καὶ ἑπομένως καὶ κατὰ τοῦτο ἀπετύχομεν μὴ ἐκποιηθέντος μέρους τῆς ξυλείας.

Ὁ μακαρίτης Γεώργιος Ψύμας, ἐξ Ἠπείρου ὁρμώμενος, κατέλιπεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, διὰ διαθήκης συντεταγμένης τῇ 31 Ἰουλίου 1865 ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν κυρίου Στεφάνου

Ταβανάκη, τὴν ἐν Ἀθήναις ἐν τῇ ἐνορίᾳ τοῦ ἁγίου Νικολάου Ῥαγκαβᾶ κειμένην οἰκίαν του μετὰ τοῦ παρ' αὐτῇ πύργου καὶ περιβολίου. Ἐγκατεστάθημεν δὲ εἰς τὴν κατοχὴν τῆς οἰκίας ταύτης τῇ 23 Δεκεμβρίου 1865 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1274 τῆς 28 Δεκεμβρίου 1865 πράξεως τοῦ δικαστικοῦ κλητῆρος κυρ. Γ. Πέρδικα, εἰς ἣν παρευρέθησαν καὶ οἱ ἐπίτροποι τῆς κληρονόμου τοῦ μακαρίτου Διόχνας Μήλου Συνέλης, καὶ ἅμα ἐγκατασταθέντες ἠρξάμεθα νὰ λαμβάνωμεν τὰ μισθώματα αὐτῆς. Ἀλλὰ κατὰ Μάϊον μῆνα τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς ἀνηλίκου θυγατρός του Βασιλικῆς, ἀνεψιᾶς τοῦ διαθέτου, Θεόδωρος Στεργίου προσέβαλε δι' ἀγωγῆς τὸ κῦρος τῆς εἰρημένης διαθήκης τῆς 31 Ἰουλίου 1865 καὶ ἄλλας ἔτι προγενεστέρας μυστικὰς διαθήκας. Ἡμεῖς ὅμως δὲν ἐκλητεύθημεν ἐπισήμως, ἐπομένως δὲν παρενέβημεν εἰς τὴν δίκην· ἄλλως τε ἐβεβαίωσεν ἡμᾶς ὁ δικηγόρος τοῦ Πανεπιστημίου κύριος Ἀριστείδης Κιάππε, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἤθελε κηρυχθῇ ἄκυρος ἡ διαθήκη, πάλιν δύναται νὰ ἰσχύσῃ ὡς κωδίκελλος ὡς πρὸς τὸ καταλειφθὲν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον κληροδότημα. Ἐκ τῆς οἰκίας ταύτης λαμβάνει νῦν τὸ Πανεπιστήμιον μίσθωμα δραχ. 75 κατὰ μῆνα.

Αἱ εἰκόνες αἱ παρὰ τοῦ φιλοτίμου κυρίου Στεφάνου Ξένου προσενεχθεῖσαι εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, περὶ ὧν ἀνήνεγκεν ἐν τῷ λόγῳ αὐτοῦ ὁ προκάτοχος ἡμῶν, ἐλήφθησαν σῶαι πλὴν μιᾶς, τῆς παριστώσης τὴν βασίλισσαν Σαβᾶ προσκυνοῦσαν τὸν Σολομῶντα ἢ κατ' ἄλλους τὴν Ἐσθὴρ προσκυνοῦσαν τὸν Ἀσσύριον, ἧς ὁ ὕελος εὑρέθη τεθραυσμένος, καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ αὐλίῳ τοῦ Πανεπιστημίου. Ἅμα

ἐστήθησαν πλῆθος ἀνθρώπων ξένων καὶ ἐντοπίων ἐπεσκέπτοντο ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας τὸ αὔλιον, θαυμάζοντες τὰ καλλιτεχνικὰ ταῦτα δωρήματα. Μέχρι τῆς σήμερον τὸ Πανεπιστήμιον ἦν ἐστερημένον συλλογῆς εἰκονισμάτων, ἐπιτηδείων νὰ διεγείρωσι τὴν αἴσθησιν τοῦ καλοῦ, καὶ νὰ συντελῶσιν εἰς καταρτισμὸν τῶν περὶ τὴν ζωγραφικὴν ἀσχολουμένων· τοῦτο δὲ τὸ κενὸν ἐπλήρωσεν ὁ κύριος Στέφανος Ξένος, δωρήσας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον πεντεκαίδεκα εἰκόνας, λαμπρὰ περιφήμων καλλιτεχνῶν ἔργα, θεὶς οὕτως αὐτὸς πρῶτος ἀσφαλὲς θεμέλιον σχηματισμοῦ πινακοθήκης ἐν Ἑλλάδι· τῶν εἰκόνων τούτων προσαρτᾶται ἐν τέλει ὀνομαστικὸς πίναξ. Ἐκτὸς δὲ τῶν εἰκόνων ἐδωρήσατο καὶ φυσιογραφικὰ ἀντικείμενα πολλοῦ λόγου ἄξια, οἷον τὸν ὄφιν Κόμπρα Καπέλλα διασεσαγμένον καὶ εἰς σκελετόν, καὶ θήκην ὑελοσκεπῆ πλήρη πτηνῶν διασεσαγμένων (9).

Δὲν ἠρκέσθη δὲ ὁ δωρητὴς εἰς τὸ δώρημα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν δαπάνην τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν ἐκ Λονδίνου, ἱκανῶς μεγάλην οὖσαν, ἀνεδέχθη γενναίῳ φρονήματι. Ὅθεν ἀποδίδοντες καὶ ἐνταῦθα ἐν ὀνόματι τοῦ Πανεπιστημίου τὸν προσήκοντα τῷ φιλοτίμῳ δωρητῇ ἔπαινον, ἐκφράζομεν αὐτῷ πανδήμως τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Πανεπιστημίου.

Τὸ εἰσόδημα τῶν ἐν Ἰβραΐλα ἀποθηκῶν τοῦ ἀειμνήστου Νικολάου Μακρῆ ἦν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος πολὺ ἔλαττον τοῦ περυσινοῦ, ἕνεκα τῆς στασιμότητος τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ἐνσκηψάσης ἐν τῇ πόλει ταύτῃ χολέρας, καθ' ἣν ἐποχὴν γίγνεται ὁ πλειστηριασμὸς τῆς ἐκμισθώσεως. Μόλις το πλειστηρίασμα συνεποσώθη εἰς καισαρικὰ φλωρία 450, ἤτοι

εἰς δραχμὰς 5880· ἐξ αὐτῶν δ' ἐδόθησαν κατ' αἴτησιν ἐπίσημον τῆς τοπικῆς διοικήσεως, ἐγκριθεῖσαν ὑπό τε τοῦ προξένου καὶ τῆς ἡμετέρας ἐπιτροπῆς, γρόσια 12,186, ἢ δραχμαὶ 4874 διὰ τὴν λιθόστρωσιν τοῦ ἔμπροσθεν τῶν ἀποθηκῶν τόπου, ἀναβαίνοντος εἰς 450 τετραγωνικὰς ὀργυιὰς, καὶ λογιζομένης ἑκάστης ὀργυιᾶς πρὸς γρόσ. 34 30/40. Οὕτως ἐκ τοῦ ὅλου μισθώματος τῶν ἀποθηκῶν δὲν ἀπελείφθησαν εἰμὴ δραχμαὶ 1002, τὰς ὁποίας ἀπέστειλεν ἡμῖν ὁ πρόξενος.

Ἅμα ἀνέλαβον τὰ τῆς Πρυτανείας καθήκοντα ἐφρόντισα περὶ τοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ οἰκοπέδου τοῦ ἀποτεφρωθέντος ξενοδοχείου Παπάζογλου, ζῶντος ἔτι αὐτοῦ, καὶ ἐζήτησα πληροφορίας παρὰ τοῦ γραμματέως τοῦ προξενείου, 1) Περὶ τοῦ ἐκ συνδρομῶν ἀγορασθέντος οἰκοπέδου, ἂν ἦναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον εἰς τὸ ἀνεγερθησόμενον οἰκοδόμημα ἢ οὔ, καὶ ἂν δεν εἶναι ἀναγκαῖον εἰς ποίαν τιμὴν δύναται νὰ πωληθῇ. 2) Περὶ τῆς δαπάνης ἥτις κρίνεται ἀναγκαία πρὸς ἀνέγερσιν ἀποθηκῶν ἐπὶ τοῦ οἰκοπέδου Παπάζογλου. 3) Περὶ τῆς ξυλείας ἣν εἶχε συλλέξει ἡ ἐπὶ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ οἰκοδομήματος ἐπιτροπὴ ἐκ συνδρομῶν, ἂν ἐξεποιήθη. Ὁ δὲ γραμματεὺς τοῦ προξενείου ὑπεσχέθη μὲν νὰ φροντίσῃ καὶ ἐν ἐκτάσει νὰ μὲ πληροφορήσῃ περὶ πάντων τούτων, ἀλλ' ἕνεκα τῶν ἐκεῖ πολιτικῶν ἀνωμαλιῶν δεν ἠδυνήθη νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του.

Τὸ ἐν Πάτραις οἰκόπεδον τοῦ μακαρίτου Ἰωάννου Σούτσου, μὴ ἀποφέρον οὐδεμίαν πρόσοδον σήμερον, ἐξεμισθώθη ἀντὶ δραχμῶν 25 τον μῆνα, προπληρωτέων κατὰ τριμηνίαν, εἰς ἄνθρωπόν τινα, ὅστις ἀνήγειρεν ἐπ' αὐτοῦ παράπηγμα ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ

θεωρηθῇ ὡς διαλελυμένη ἡ ἐκμίσθωσις, ἂν πωληθῇ τὸ οἰκόπεδον, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἀπαίτησιν εἰς ἀποζημίωσιν. Τὴν ὠφέλειαν ταύτην ὀφείλομεν εἰς τὸν ἀξιέπαινον ζῆλον τοῦ ἡμετέρου πληρεξουσίου κυρίου Παυσανίου Χοϊδᾶ, εἰς ὃν δημοσίᾳ ἀποδίδομεν τὸν προσήκοντα ἔπαινον. Ἡ ἐκμίσθωσις ἄρχεται ἀπὸ τῆς 15 Μαρτίου ἐνεστῶτος ἔτους· ἐλάβομεν δὲ παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ διὰ τὴν πρώτην καὶ δευτέραν τριμηνίαν δραχ. 150.

Ἐν τοῖς δικαστηρίοις Ναυπλίου ὑπῆρχον δύο δίκαι· ἡ μὲν κατὰ τοῦ κληρονόμου τοῦ μακαρίτου Α. Γαλανοπούλου περὶ τῶν τόκων καὶ τῶν δικαστικῶν ἐξόδων τοῦ ἐξ 25000 δραχμῶν κληροδοτήματος, τοῦ ὁποίου ὑπερέθετο τὴν ἀπότισιν, ἡ δὲ κατὰ τοῦ κυρίου Ῥήγα Τσιροπούλου περὶ ἀποτίσεως τοῦ τῶν 10000 δραχ. κληροδοτήματος, ὅπερ ὁ πατήρ του διέθετο ὑπὲρ τοῦ Πανεπιστημίου. Ἀμφότεραι αὗται διεξήχθησαν παρὰ τοῦ ἀξιοτίμου καὶ ἐπιμελεστάτου πληρεξουσίου ἡμῶν κυρίου Γ. Στεφοπούλου, πρὸς ὃν ἀποδίδω ὀφειλόμενον ἔπαινον. Περὶ τῆς πρώτης ἔγραφεν ἡμῖν οὗτος τῇ 4 Αὐγούστου, ὅτι ἡ ὑπόθεσις προετιμήθη, συνεζητήθη ἐρήμην, ἀνεκόπη ἡ ἀπόφασις παρὰ τοῦ ἀντιδίκου, καὶ συζητήσεως κατ' ἀντιμολίαν γενομένης, ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἀπαίτησις τοῦ Πανεπιστημίου. Ἡ δὲ ἀπόφασις μετ' ἐπιταγῆς ἐκοινοποιήθη πρὸ εἴκοσιν ἡμερῶν, καὶ ὁ ἐκτελεστὴς τῆς διαθήκης κύριος Ν. Παπαδάκης ὑπεσχέθη ὅτι δὲν θέλει ἐκκαλέσει τὴν ἀπόφασιν, ἀλλὰ θέλει πληρώσει ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς τὸ ἐπιδικασθὲν τῷ Πανεπιστημίῳ ποσόν· τούτου δὲ γενομένου, ὅτι θέλει ἀποστείλει τὰ χρήματα διὰ τοῦ ἐν Ναυπλίῳ ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Περὶ δὲ τῆς δευτέρας δίκης τῆς μετὰ τοῦ Ῥήγα Τσιροπούλου, ὅτι προετιμήθη ὡσαύτως, συνεζητήθη ἐρήμην, ἀνεκόπη ἡ ἀπόφασις παρὰ τοῦ ἀντιδίκου, προετιμήθη αὖθις, καὶ ἀπεῤῥίφθη ἡ ἔφεσις τοῦ ἀντιδίκου δι' ἀποφάσεως τῶν ἐν Ναυπλίῳ Ἐφετῶν, πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐκδοθείσης, καὶ ὅτι ἀπόγραφον τῆς ἀποφάσεως καὶ τὴν δικογραφίαν θέλει πέμψει εἰς τὴν Πρυτανείαν πρὸς ἐνέργειαν τῶν περαιτέρω. Εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ἀξιοτίμου διαδόχου μου ἀνατίθημι τὴν τελείαν περαίωσιν τῶν ὑποθέσεων τούτων.

Περὶ τοῦ βαρυτίμου κληροδοτήματος, τῆς ἐν Μανσούρᾳ τῆς κάτω Αἰγύπτου οἰκίας ἣν ὁ μακαρίτης Ἐμμανουὴλ Κωνσταντίνου κατέλιπεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ νέμηται αὐτὴν ἡ σύζυγος αὐτοῦ κυρία Φραγκὼ ἐφ' ὅσον ζῇ, καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτῆς νὰ μεταβῇ εἰς τὴν κυριότητα τοῦ Πανεπιστημίου, περὶ τούτου λέγω, δὲν ἔχω ἄλλο τι νὰ εἴπω, εἰμὴ ὅτι κατέβαλον πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς βεβαίωσιν αὐτοῦ· καὶ εὐτυχῶς διὰ τῶν δραστηρίων καὶ παντὸς ἐπαίνου ἀξίων ἐνεργειῶν τοῦ ἐν Δαμιατίῳ προξένου κυρίου Δημοσθένους Μητσάκη ἐβεβαιώθη νῦν ἡ κτῆσις αὐτοῦ δι' ἀξιοπίστων μαρτυρίων, καὶ ἰδίως διὰ τῆς μαρτυρίας τῆς συζύγου του κυρίας Φραγκῶς, ἥτις ὑπὸ εὐγενοῦς καὶ ἀξιαγάστου αἰσθήματος ὑπὲρ τῆς ἑλληνικῆς παιδεύσεως ἐμπνεομένη, οὐ μόνον ἐγγράφως ἐβεβαίωσε τοῦ ἀοιδίμου συζύγου της τὴν τελευταίαν βούλησιν, ἀλλὰ καὶ ἔμπρακτον παρέσχε βεβαίωσιν, ἀποστείλασα ἐν τῇ γενναιοφροσύνῃ αὐτῆς φράγκα 400 ἐκ τοῦ εἰσοδήματος τῆς οἰκίας, καὶ ὑποσχεθεῖσα κατ' ἔτος νὰ στέλλῃ τὸ αὐτὸ καὶ μεῖζον, ἂν αἱ περιστάσεις ἐπιτρέψωσι, ποσὸν εἰς τὸ Πανεπι-

στήμιον. Πρὸς τούτοις ἐπεμελήθη καὶ ἐπιμελεῖται τῆς οἰκίας, ἔκτισε νέας ἀποθήκας ἐν αὐτῇ καὶ ηὔξησε τὴν πρόσοδον αὐτῆς, ἀποβλέπουσα εἰς τὸ μέλλον συμφέρον τοῦ Πανεπιστημίου μᾶλλον ἢ εἰς τὸ ἴδιον ἑαυτῆς ὡς ἐπικαρπωτοῦ. Διὰ ταῦτα ἀποδίδω σήμερον δημοσίως ἔπαινον τῇ εὐγενεῖ ταύτῃ κυρίᾳ Φραγκῶ, μὴ ἐπιλανθανόμενος ὅμως τὴν αὐτὴν τοῦ ἐπαίνου ὀφειλὴν ν' ἀποδώσω τῷ ὑποπροξένῳ κυρίῳ Δημοσθένει Μητσάκῃ, καθὼς καὶ εἰς τὸν παρ' ἡμῖν νῦν παρεπιδημοῦντα κύριον Ἰωάννην Περίδην, φίλον ὄντα τοῦ διαθέτου, συντελέσαντα τὰ μάλιστα εἰς τὸ κληροδότημα τοῦτο, καὶ βεβαιώσαντα τὴν τελευταίαν τοῦ διαθέτου βούλησιν, ἣν αὐτὸς οὗτος διετύπωσεν ἐγγράφως, γραμματεύων παρὰ τῷ Πρακτορείῳ Μανσούρας, ὅτε ὁ μακαρίτης Ἐμμανουὴλ Κωνσταντίνου διέθετε τὰ ἑαυτοῦ.

Ἐκ τῶν ἐκθέσεων τῶν προηγηθέντων Πρυτάνεων γιγνώσκετε, ὅτι ὁ μακαρίτης Κωνσταντῖνος Ν. Γαλάτης κατέλιπε διὰ διαθήκης εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, τὸ Ὀρφανοτροφεῖον Χ. Κώστα καὶ τὸ δημοτικὸν Νοσοκομεῖον, τὴν κατὰ τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ οἰκίαν του, ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ καρπῶται αὐτὴν ἐφ' ὅρου ζωῆς ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ κυρία Εὐφροσύνη Σαρδέλη, καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτῆς νὰ μεταβῇ ἥ τε κυριότης καὶ ἡ νομὴ εἰς τὰ ῥηθέντα καθιδρύματα. Καὶ ἄλλοτε ἡ κυρία Σαρδέλη ᾐτήσατο παρὰ τοῦ Πανεπιστημίου ἵνα ἀγοράσῃ τὸ ἀνῆκον αὐτῇ μέρος τῆς ψιλῆς κυριότητος τῆς οἰκίας ταύτης, ἀλλὰ δεν προσέφερε τιμὴνἐπαξίαν. Πρὸ δύο δ' ἐτῶν διέπραξε συμβιβασμὸν μετὰ τοῦ συμβουλίου τοῦ Ὀρφανοτροφείου Χ. Κώστα, καὶ ἠγόρασε τὸ ἐπιβάλλον ἐκείνῳ μέρος ἀντὶ 9000 δραχμῶν, πληρωτέων εἰς 9 δόσεις ἐντὸς 8

ἐτῶν μετὰ τόκου πρὸς 8 τοῖς 0]0. Ἡ τιμὴ τῆς οἰκίας ὡρίσθη διὰ δημοπρασίας, ἣν κατεκύρωσε τὸ δικαστήριον καὶ ἐνέκρινε τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον. Ἀκολούθως τὸ αὐτὸ ᾐτήσατο ἡ αὐτὴ κυρία νὰ πράξῃ καὶ μετὰ τοῦ Πανεπιστημίου· ἡ αἴτησις ὑπεβλήθη εἰς τὴν Σύγκλητον, ἥτις ἰδοῦσα ὅτι ὁ μετὰ τοῦ Ὀρφανοτροφείου γενόμενος συμβιβασμὸς ἦν ὠφέλιμος, καὶ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ κατάστασις τῆς οἰκίας δύναται μετὰ παρέλευσιν πολλοῦ χρόνου νὰ μεταβληθῇ ἐπὶ τὸ χεῖρον, παρεδέξατο τὴν πρότασιν. Ὅθεν ἀνεθέσαμεν εἰς τὸν δικηγόρον ἡμῶν κύριον Ἀριστείδην Κιάππε νὰ ἐνεργήσῃ πάντα τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς ἐκποίησιν τοῦ ἡμετέρου μέρους. Ὁ πλειστηριασμὸς ἐγένετο, καὶ ἡ αὐτὴ κυρία Σαρδέλη ἠγόρασεν αὐτὸ ἀντὶ δραχμῶν 9,000, ἐκ τῶν ὁποίων **1000** μὲν δραχμὰς ὀφείλει νὰ καταβάλῃ ἀμέσως, τὰς δὲ λοιπὰς ἐντὸς 8 ἐτῶν εἰς 8 δόσεις μετὰ τόκου πρὸς 8 τοῖς 0]0, δοῦσα πρὸς ἐξασφάλισιν ἡμῶν τὴν αὐτὴν οἰκίαν εἰς ὑποθήκην.

Ἐνταῦθα ὀφείλω ν' ἀναφέρω ὀλίγα τινὰ καὶ περὶ παλαιοῦ τινος κληροδοτήματος τοῦ μακαρίτου Θ. Ῥάκκου, περὶ τοῦ ὁποίου κατ' ἔτος ἐγίγνετο λόγος ἐν ταῖς λογοδοσίαις τῶν Πρυτάνεων, τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον ἀρτίως καὶ ἀντικείμενον δημοσιογραφικῶν παρατηρήσεων ἐγένετο παρά τινων ἐφημεριδογράφων. Τὸ κληροδότημα τοῦτο, ἅμα ἀφιχθὲν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, κατετέθη εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν μετὰ τῶν ἄλλων κεφαλαίων τοῦ Πανεπιστημίου ἐπὶ τόκῳ 3 τοῖς 0]0 κατ' ἔτος. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν βούλησιν τοῦ διαθέτου ἔπρεπε νὰ συντηρῶνται ἐκ τοῦ τόκου αὐτοῦ δύο ὑπότροφοι τῆς Θεολ. Σχολῆς, ἡ ἀκαδημαϊκὴ Σύγκλητος βλέπουσα ὅτι

τοῦτο ἦτο ἀδύνττον, ἐσκέφθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 7 Ὀκτωβρίου τοῦ 1852 περὶ τοῦ πρακτέου, ὅπως ἀποφέρωσι πλείω τὰ τοῦ κληροδοτήματος χρήματα. Ἐγένετο λοιπὸν πρότασις κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην ν' ἀγορασθῶσι μετοχαὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἀλλὰ δὲν ἐνεκρίθη ἡ πρότασις αὕτη, ἀποφηναμένης τῆς Συγκλήτου, ὅτι εἶναι ἀσφαλέστερον νὰ δανεισθῶσι τὰ χρήματα εἰς τοὺς ἀδελφοὺς Δοκοὺς ἐπὶ τῷ ὅρῳ τῆς ἀποδόσεως εἰς πρώτην ἀναζήτησιν. Μετὰ ταῦτα εἰς τέσσαρας ἄλλας συνεδριάσεις, τῆς 2 Νοεμβρίου 1853, 18 Ἰανουαρίου 1854, 4 Φεβρουαρίου 1855 καὶ 1 Ὀκτωβρίου 1856, ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, καὶ ἀπεφασίσθη νὰ μείνωσι τὰ χρήματα ἐπὶ τῷ ὅρῳ τῆς πρώτης ἀναζητήσεως καὶ τόκῳ 6 τοῖς 0/0 εἰς χεῖρας τῶν ἀδελφῶν Δοκῶν, ὅπερ καὶ ἐγένετο ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἁπλῶς τῆς ἀνέτου συντηρήσεως δύο ὑποτρόφων. Ἐν δὲ τῇ συνεδριάσει τῆς 24 Ὀκτωβρίου 1858, πρυτανεύοντος τοῦ καθηγητοῦ κυρίου Δ. Στρούμπου, ἐγένετο καὶ αὖθις λόγος περὶ τούτου, καὶ πάλιν ἀπεφασίσθη νὰ μείνωσι τὰ χρήματα εἰς χεῖρας τῶν αὐτῶν ἀδελφῶν, οἵτινες πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ κεφαλαίου ἐνεχειρίασαν μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον συνετηρήθησαν μέχρι τῆς σήμερον δύο ὑπότροφοι τοῦ κληροδοτήματος τούτου ἐν πλήρει τοῦ κεφαλαίου ἀσφαλείᾳ. Νῦν δὲ, ἐπειδὴ ἡ Σύγκλητος ἔκρινεν εὔλογον ὅλα τοῦ Πανεπιστημίου τὰ κεφάλαια νὰ τρέψῃ εἰς μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ὁ Γραμματεὺς τοῦ Πανεπιστημίου εἰς ταύτην τῆς Συγκλήτου τὴν ἀπόφασιν θεμελιούμενος, ἐζήτησε ν' ἀπαλλαχθῇ τῆς ὀφειλῆς· ἐδέχθημεν τὴν πρότασιν αὐτοῦ, ἐπληρώ-

θημεν ὁλόκληρον τὸ κεφάλαιον τοῦ κληροδοτήματος συμποσούμενον εἰς δραχ. 18,705,06 καὶ τοὺς τόκους αὐτῶν, καὶ μετεποιήσαμεν αὐτὸ εἰς μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Τὴν ἐξήγησιν ταύτην ὤφειλον νὰ ποιήσω δημοσίᾳ χάριν δικαιοσύνης, ὀφειλομένης τῷ Γραμματεῖ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Γ. Δοκῷ.

Τὴν γνωστὴν ὑμῖν ὑπόθεσιν τοῦ Γ. Κανούζη ἢ Στρούμπου, διατάξαντος τὸ ἥμισυ τῆς περισυσίας του νὰ λάβῃ τὸ Πανεπιστήμιον, ἐὰν ἡ σύζυγός του ἔλθῃ εἰς δεύτερον γάμον, ἀνεθέσαμεν εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ἐν Σύρῳ δικηγόρου κυρίου Μίνωος Μπογιατζόγλου, παιδεύματος τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου, ὃν ἐφωδιάσαμεν μὲ τὸ προσῆκον πληρεξούσιον ἔγγραφον, ὅπως ζητήσῃ καὶ ποιήσῃ ἀπογραφὴν τῆς καταλειφθείσης περιουσίας.

Εἰσεπράχθησαν παρὰ τοῦ κυρίου Νικολάου Βαρζέλη, ἐπιμελείᾳ τοῦ ἐν Ἄρτῃ ὑποπροξένου κυρίου Γ. Βατῆ, δραχμαὶ 500 τοῦ τόκου τοῦ ἐκ 5,000 δραχ. κληροδοτήματος του μακαρίτου Θεοδώρου Βαρζέλη, ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1864 ἕως 1 Νοεμβρίου 1865.

Εἰσεπράχθησαν ἐπίσης δραχμαὶ 370 ἐκ πωλήσεως ἓξ περίπου δωδεκάδων καθηκλῶν, ὡς ἀπεφάσισεν ἡ Σύγκλητος, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἦσαν ὅλως περιτταὶ μετὰ τὰς νεωστὶ κατασκευασθείσας καθήκλας τοῦ αὐλίου.

Ὁ ἐν Σμύρνῃ ἀποβιώσας Ἀθανάσιος Παπᾶ Ἀντωνίου Κοντὸς, ἐκ Κυθήρων ὁρμώμενος, κατέλιπεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον διὰ διαθήκης μίαν οἰκίαν κειμένην ἐν Σύρῳ κατὰ τὴν συνοικίαν τῶν Κρητικῶν. Ὁ δ' ἐνταῦθα ἀποβιώσας ἱερεὺς Ἐμμανουὴλ

Σταμουλίδης κατέλιπεν ἐπίσης τὸν ὀβολόν του εἰς τὸ Πανελλήνιον Μουσοτροφεῖον, δραχμὰς 50.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν κληροδοτημάτων, δωρημάτων καὶ τῶν εἰσπράξεων. Περὶ δὲ τῶν γενομένων δαπανῶν ἀναφέρομεν τάδε·

Εἰς τὸ δημοτικὸν νοσοκομεῖον ἐδόθησαν δραχμαὶ 5,000 κατ' ἀπόφασιν τῆς Συγκλήτου. Τὸ φιλανθρωπικὸν τοῦτο καὶ διδακτικὸν συνάμα κατάστημα περιῆλθεν εἰς τοιαύτην ἀμηχανίαν, ὥστε δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ θεραπεύσῃ τὰς ἀνάγκας τῶν ἐν αὐτῷ νοσηλευομένων ἀσθενῶν· ἐζήτησε λοιπὸν διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς δημοσίου Παιδεύσεως τὸ ἀδελφάτον συνδρομήν τινα παρὰ τοῦ Πανεπιστημίου. Τὸ δὲ Ὑπουργεῖον συνέστησε θερμῶς τὴν πρότασιν εἰς τὴν Πρυτανείαν· ὑποβληθείσης δὲ ταύτης εἰς τὴν Σύγκλητον, αὕτη συνέστησεν ἐπιτροπὴν, ἥτις ἐξετάσασα τοὺς ἀπολογισμοὺς τοῦ νοσοκομείου, ἀπεφήνατο γνώμην ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τῆς προτάσεως. Μετὰ δὲ τὴν τῆς ἐπιτροπείας ἐξέτασιν, ἐπιληφθεῖσα αὖθις ἡ Σύγκλητος τῆς συζητήσεως, καὶ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ἐξ ἑνὸς μὲν μέρους τὴν πραγματικὴν τοῦ νοσοκομείου ἀνάγκην, ἐξ ἄλλου δὲ τὴν σχέσιν ἥτις ὑπάρχει μεταξὺ Πανεπιστημίου καὶ νοσοκομείου διὰ τὰς ἐν αὐτῷ γιγνομένας κλινικὰς διδασκαλίας, ἀπεφήνατο ἵνα δοθῶσι δραχμαὶ 5,000, αἵτινες καὶ ἐδόθησαν εἰς τὸ ἀδελφάτον ἐπὶ ἀποδείξει.

Εἰς τὸ αὐτὸ νοσοκομεῖον ἐδωρήθησαν, ἐπὶ τῇ προφορικῇ αἰτήσει τοῦ καθηγητοῦ τῆς Κλινικῆς καὶ Συγκλητικοῦ κ. Γ. Μακκᾶ κατ' ἀπόφασιν τῆς Συγκλήτου, δύο δωδεκάδες καθηκλῶν, ὅπως χρησιμεύσωσιν εἰς τοὺς ἀκροωμένους τῆς κλινικῆς διδασκα-

λίας φοιτητάς, καὶ εἰς ἄλλας ἀνάγκας τοῦ καταστήματος.

Εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἑταιρίαν ἐδόθησαν ὁμοίως δραχμαὶ 1000 κατ' ἀπόφασιν τῆς Συγκλήτου, ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς ἀγορὰν Ἀρχαιοτήτων. Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας, μὴ δυνάμενον νὰ ἐπαρκέσῃ διὰ τῶν ὀλίγων συνεισφορῶν τῶν συνδρομητῶν τῆς Ἑταιρίας εἴς τε τὰ ἔργα τῆς ἀνασκαφῆς καὶ εἰς τὴν ἀγορὰν πολυτίμων ἀντικειμένων τῆς ἀρχαιότητος, τὰ ὁποῖα περιπαθῶς ζητοῦσι πολυτάλαντοι ξένοι, ἐζήτησε συνδρομήν τινα παρὰ τοῦ Πανεπιστημίου. Ἡ δὲ Σύγκλητος, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν αἴτησιν καὶ ἀκριβῶς ταύτην συζητήσασα, ἐπείσθη ὅτι ἔχει καθῆκον νὰ ἔλθῃ τὸ Πανεπιστήμιον εἰς βοήθειαν τῆς Ἑταιρίας πρὸς ἐπίτευξιν του ἐθνικοῦ καὶ πρὸς τὴν ἐπιστήμην τὰ μάλιστα συνεισφέροντος τούτου σκοποῦ, καὶ οὕτως ἐνέκρινε τὴν εἰρημένην τῶν 1000 δραχ. χορηγίαν.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλη σπουδαία δαπάνη ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἐμῆς Πρυτανείας.

Ὁ παρ' ἡμῖν περὶ τὰς ἀρχαιότητας ἀσχολούμενος Παῦλος Λάμπρου, διὰ πολλοῦ χρόνου καὶ ἀτρύτων πόνων καὶ μεγάλης χρημάτων δαπάνης, κατήρτισε συλλογὴν τῶν νομισμάτων τῶν Ἰονίων Νήσων ὡς οἷόν τε πλήρη, ἐκ 1053 νομισμάτων συγκειμένην. Ταύτην μὴ στέργων ὁ κύριος Λάμπρος νὰ πωλήσῃ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, ἐπρότεινεν ἵνα ἀγοράσῃ τὸ Πανεπιστήμιον ἀντὶ 30,000 δραχμῶν. Ἡ πρότασις αὕτη ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν Σύγκλητον, ἐφάνη ἀξία πολλῆς σκέψεως διά τε τὴν ἐπιστημονικὴν τῆς συλλογῆς χρησιμότητα καὶ τὸ βαρύτιμον αὐτῆς. Παραδεχθεῖσα λοιπὸν τὴν ἀρχὴν, συνέστησεν

ἐπιτροπείαν συγκειμένην ἐκ τῶν καθηγητῶν κυρίων Στ. Κουμανούδη, Εὐθ. Καστόρχη καὶ Ἀθ. Ῥουσοπούλου, ἥτις ἐξετάσασα ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας τὴν συλλογὴν, ἐξέφερε γνώμην ὑπὲρ τῆς προτάσεως τοῦ κυρίου Λάμπρου. Μὴ ἀρκεσθέντες ὅμως εἰς ταῦτα, ἐζητήσαμεν καὶ ἄλλων εἰδημόνων τὴν γνώμην, οἷον τοῦ κυρίου Καρ. Μερλίνου προξένου τῆς Μ. Βρετανίας, τοῦ κυρίου Ἀλεξ. Σούτσου καὶ τοῦ νομισματογνώμονος κυρίου Ποστολάκα, οἵτινες ὅλοι ἔκριναν κατὰ πολὺ ἀνωτέρας ἀξίας τὴν συλλογὴν ταύτην. Ἐκ τῶν πληροφοριῶν δὲ τούτων σχηματίσαντες μετὰ τῆς Συγκλήτου βεβαίαν πεποίθησιν, προέβημεν εἰς διαπραγματεύσεις περὶ τῆς ἀγορᾶς, καὶ κατορθώσαμεν νὰ πεισθῇ ὁ κύριος Παῦλος Λάμπρου νὰ παραχωρήσῃ αὐτὴν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἀντὶ 25,000 δραχμῶν, ἀναδεχθεὶς ἅμα ἰδίᾳ δαπάνῃ νὰ συντάξῃ περιγραφικὸν καὶ ἐπιστημονικὸν τῆς συλλογῆς κατάλογον, καὶ νὰ δωρήσῃ τὴν πολύτιμον θήκην, ἐν ᾗ κεῖται ἡ συλλογή. Καὶ νῦν μὲν ἐδώσαμεν αὐτῷ τὸ ἥμισυ τοῦ ποσοῦ, ἤτοι 12,500 δραχμὰς, τὸ δ' ἄλλο ἥμισυ ἀποδοθήσεται αὐτῷ μετὰ τὴν παρέλευσιν ἑνὸς ἔτους, ὅταν παραδώσῃ τὴν συλλογὴν μετὰ τοῦ καταλόγου. Εἰς τὴν φορὰν δὲ τοῦ λόγου ταύτην, προθυστέρως ὀφείλω ν' ἀναφέρω περὶ δωρήματος μεγάλου κατ' οὐσίαν, καὶ σπουδαίου ἕνεκα τοῦ προσενεγκόντος αὐτὸ δωρητοῦ. Ὁ πρίγκηψ Ἀλέξανδρος Μουρούζης, ἄξιος γόνος τοῦ πρωτομάρτυρος τῆς Ἑλληνικῆς παλιγγενεσίας Δημητρίου Μουρούζη καὶ μιμητὴς τῶν ἀρετῶν τοῦ πατρός του, προσήνεγκεν εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδας δραχμῶν, τὸ τίμημα τουτέστι τῆς παρὰ τοῦ κυρίου Παύλου Λάμπρου ἀγορασθείσης

συλλογῆς. Ἐπὶ τοῦ εὐγενοῦς καὶ πατριωτικοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἀνδρὸς τούτου βασιζόμενοι, πρὸς δὲ καὶ πληροφορηθέντες παρὰ τοῦ ἐν Πετρουπόλει ἀρχιάτρου κυρίου Γεωργίου Συμβουλίδου, ὅτι ὁ πρίγκηψ Μουρούζης ἐξέφερε τὴν ἐπιθυμίαν του καὶ τὰς εὐγενεῖς αὐτοῦ διαθέσεις τοῦ νὰ συνεισφέρῃ κατά τι ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὸ πανελλήνιον τοῦτο τῶν ἐπιστημῶν καθίδρυμα, ἔτι δὲ ἐπειδὴ ἐφαίνετο ἡμῖν δύσκολος ἡ ἀπότισις τῶν 25,000 δραχμῶν ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τοῦ Πανεπιστημίου πρὸς ἀγορὰν τῆς νομισματικῆς ταύτης συλλογῆς, ἀξιολογωτάτου καὶ πολυτίμου ἐθνικοῦ καὶ ἐπιστημονικοῦ κτήματος, ἀνεφέραμεν διὰ τοῦ γραμματέως τοῦ Πανεπιστημίου κυρίου Δοκοῦ πρὸς τὸν Ἀρχίατρον τῆς Αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς κύριον Συμβουλίδην καὶ δι' αὐτοῦ πρὸς τὸν πρίγκηπα Μουρούζην τὴν ὑπόθεσιν ταύτην· οὗτος δὲ ὑπὸ πατριωτικῶν αἰσθημάτων φλεγόμενος καὶ ὑπὸ εὐγενεστάτων ἰδεῶν ἐμφορούμενος, ἀμέσως εἰδοποίησε τὴν Πρυτανείαν διὰ τοῦ κυρίου Συμβουλίδου, ὅτι καταβάλλει ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν 25,000 δραχμῶν διὰ τὴν ἀγορὰν τῆς νομισματικῆς συλλογῆς τῶν Ἰονίων Νήσων. Δημοσίᾳ λοιπὸν σήμερον ἐκφράζω καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Πανεπιστημίου πρὸς τὸν εὐγενῆ γόνον τῆς εὐκλεοῦς τῶν Μουρουζαίων οἰκογενείας πρίγκηπα Ἀλέξανδρον, ὅστις ἐφάμιλλος τῶν πατέρων αὐτοῦ γενόμενος, καθὼς ἐκεῖνοι συνέστησαν σχολεῖα, καὶ διὰ τῆς διαδόσεως τῶν φώτων παρεσκεύασαν τὴν ἑλληνικὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ ἀπελευθέρωσιν ἀπὸ τοῦ βαρβάρου τῶν Ὀθωμανῶν ζυγοῦ, οὕτω καὶ αὐτὸς ἥδιστον μέλημα ἔχε τὸ νὰ συντελῇ εἰς τὴν προαγωγὴν τῶν φώτων ἐν

Ἑλλάδι καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν τοῦ ἔθνους του διάπλασιν. Ἐπαίνου δὲ δημοσίου κρίνω ἄξιον εἰς τὴν περίστασιν ταύτην τόν τε Ἀρχίατρον τῆς ἐν Πετρουπόλει Αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς κύριον Γεώργιον Συμβουλίδην, τοῦ ὁποίου ἡ μεσολάβησις πρὸς τὸν πρίγκηπα Μουρούζην ἐγένετο οὕτω τελεσφόρος, καὶ τὸν παντὸς ἐπαίνου ἄξιον καὶ πλήρη πατριωτικῶν αἰσθημάτων γραμματέα ἡμῶν κύριον Γ. Δοκὸν, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ περὶ ἀγορᾶς συλλογῆς ἰδέα διεβιβάσθη ἀποτελεσματικῶς πρὸς τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ κύριον Συμβουλίδην, καὶ δι' αὐτοῦ πρὸς τὸν πρίγκηπα Μουρούζην. Ἡ ἀκαδημαϊκὴ Σύγκλητος, εὐγνωμονοῦσα πρὸς τὸν φιλογενέστατον δωρητὴν, ἐψήφισεν ἵνα ἡ συλλογὴ φέρῃ χρυσοῖς γράμμασι ἐπὶ τοῦ κιβωτίου γεγραμμένην τὴν ἐπιγραφὴν «δώρημα Ἀλεξάνδρου Μουρούζη.» Ἐν τέλει τοῦ λόγου προσαρτῶνται ὁ πίναξ τῶν νομισμάτων τῆς συλλογῆς ταύτης καὶ τῆς ἐπιτροπῆς αἱ ἐκθέσεις (10).

Ἐκρίθη πρὸς τούτοις ἀναγκαῖον παρὰ τῆς Συγκλήτου νὰ γείνωσιν εἰς τὰ παράθυρα τῆς δημοσίας καὶ Πανεπιστημιακῆς βιβλιοθήκης ξύλινα φύλλα, διά τε τὴν ἀσφάλειαν τῶν βιβλίων καὶ τὴν προφύλαξιν αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, καὶ πρὸς τοῦτο ἐδαπανήθησαν δραχμαὶ 1,138.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐγένοντο αἱ εἰκόνες τῶν ἀοιδίμων καθηγητῶν Οὐλερίχου, Κωνσταντ. Σχινᾶ καὶ Ἀλεξάνδρου Βενιζέλου παρὰ τοῦ ζωγράφου τοῦ Πανεπιστημίου κυρίου Σκόππα. Μέχρι τοῦδε ὁ καλλιτέχνης οὗτος ἐλάμβανε δι' ἑκάστην εἰκόνα 250 δραχμάς· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἀντεμείβοντο οἱ κόποι αὐτοῦ διὰ τῆς τιμῆς ταύτης, ἐζήτησεν αὔξησιν τινά. Ἡ δὲ Σύγκλητος ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὸ μέγεθος τῶν

εἰκόνων, καὶ ὅτι ἄλλοτε ἔδιδε **500** δραχμὰς δι᾽ ἑκάστην εἰκόνα εἰς τὸν μακαρίτην Δ. Τσόκον, προσέθηκεν **100** ἔτι δραχμὰς διὰ τὴν ζωγράφησιν ἑκάστης εἰκόνος.

Ἐνταῦθα πρέπει ν᾽ ἀναφέρω καὶ περὶ προκαταβολῶν μισθοδοσιῶν, αἵτινες ἐγένοντο τοῖς καθηγηταῖς τοῦ Πανεπιστημίου. Δύο ὅλοι μῆνες ὁ τοῦ Μαρτίου καὶ τοῦ Ἀπριλίου εἶχον ἤδη παρέλθει χωρὶς νὰ λάβωσιν οἱ καθηγηταὶ τοὺς μισθοὺς αὐτῶν, καὶ χωρὶς νὰ ἐλπίζωσι νὰ λάβωσιν αὐτοὺς ταχέως διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν οἰκονομικὴν τοῦ κράτους δυσχέρειαν. Τότε λοιπὸν ἡ Σύγκλητος σκεφθεῖσα ἐμβριθῶς περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, καὶ ἔχουσα ὑπ᾽ ὄψιν ἀφ᾽ ἑνὸς μὲν τὸν καταστατικὸν τοῦ Πανεστημίου νόμον, ῥητῶς ἀναφέροντα, ὅτι τὰ ἀναλώματα τοῦ Πανεπιστημίου γίγνονται ἐκ τοῦ ταμείου αὐτοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, ἀφ᾽ ἑτέρου δὲ τὴν πραγματικὴν τῶν καθηγητῶν ἔλλειψιν, ἀπεφήνατο, ἵνα προκαταβληθῶσιν ἐκ τῶν χρημάτων τοῦ Πανεπιστημίου δύο μηνιαῖοι μισθοί, ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ ν᾽ ἀποδοθῶσιν οὗτοι εἰς τὸ Πανεπιστήμιον μετὰ τοῦ τόκου ὃν δίδει ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, παρὰ τῇ ὁποίᾳ ὑπάρχουσι κατατεθειμένα τὰ χρήματα τοῦ Πανεπιστημίου, ἅμα πληρωθῶσι παρὰ τοῦ δημοσίου Ταμείου. Τοῦτο δὲ, καθὼς καὶ ἄλλοτε οὕτω καὶ νῦν, ἐγένετο ἄνευ ζημίας τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ οἱ καθηγηταὶ εὗρον ἀνακούφισίν τινα τῆς οἰκονομικῆς δυσπραγίας, δυνηθέντες οὕτως ἀνετώτερον νὰ καταγίνωνται εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς αὐτῶν ἐργασίας.

Πρὶν προβῶμεν εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν κατὰ τὸ ακαδημαϊκὸν τοῦτο ἔτος εἰσπράξεων καὶ δαπανῶν, πρέπον νομίζομεν ν᾽ ἀναφέρωμεν ὅτι ὁ ἀπολογισμὸς

τῶν εἰσπράξεων καὶ δαπανῶν τοῦ προπαρελθόντος ἔτους ὑπεβλήθη ἐγκαίρως παρὰ τοῦ λογιστοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κυρίου Ἰωάννου Νικολαΐδου εἰς τὴν Σύγκλητον· αὕτη δὲ συνέστησεν ἐπιτροπείαν συγκειμένην ἐκ τῶν καθηγητῶν κυρίων Εὐθυμίου Καστόρχη, Βασιλείου Λάκωνος καὶ τοῦ ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ὑπαλλήλου κυρίου Ν. Μελισσείδου, ἥτις ἀσχοληθεῖσα φιλοτίμως καὶ ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας περὶ τὴν ἐξέλεγξιν τῶν βιβλίων, καὶ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τά τε διπλότυπα τῶν εἰσπράξεων καὶ τὰ ἐντάλματα τῶν δαπανῶν, ἀνήνεγκεν ἐγγράφως εἰς τὴν Σύγκλητον διὰ τῆς Πρυτανείας, ὅτι ὑπάρχει ἡ προσήκουσα ἀκρίβεια καὶ τάξις εἰς τὰ λογιστικὰ βιβλία καὶ ὁ ὑποβληθεὶς αὐτῇ ἀπολογισμὸς ἔχει καλῶς. Ἡ ἀκαδημαϊκὴ Σύγκλητος, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ λογιστὴς μετ' ἐπιμελείας καὶ ἀκριβείας ἐκτελεῖ τὰ καθήκοντα αὐτοῦ καὶ ὅτι ὑπόκειται εἰς εὐθύνην οὐ μικράν, ηὔξησε κατὰ 40 δραχμὰς τὸν μισθὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν πόρων τοῦ Πανεπιστημίου. Μετὰ ταύτην τὴν ἀφήγησιν μεταβαίνω εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν εἰσπράξεων καὶ δαπανῶν τούτου τοῦ ἔτους.

Ἀκριβὴς ἀναλυτικὸς πίναξ τῶν εἰσπραχθέντων καὶ δαπανηθέντων κατὰ τὴν ἐμὴν Πρυτανείαν προσαρτᾶται ἐν τέλει τοῦ λόγου. Ἐνταῦθα δὲ συνοπτικῶς ἀναφέρομεν ὅσα, κατὰ τὴν ἀπὸ 31 Αὐγούστου 1866 ἔκθεσιν τοῦ λογιστοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, τῇ 1 Σεπτεμβρίου, ὅτε ἀνελάβομεν τὰ πρυτανικὰ καθήκοντα, ἔκειντο ἐν τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ καὶ τῷ ταμείῳ τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ ὅσα εἰσεπράχθησαν καὶ ἐδαπανήθησαν ἐπὶ τῆς ἐμῆς Πρυτανείας (11).

Ἔκειντο κατὰ τὴν 1 Σεπτεμβρίου 1865 ἐν τῇ

Ἐθνικῇ Τραπέζῃ δραχ.	36,515,16
Ἔκειντο κατὰ τὴν 1 Σεπτεμβρίου 1866 ἐν τῷ ταμείῳ τοῦ Πανεπιστημ.	2,866,85
Τὸ ὅλον δραχ. .	39,382,01

Εἰσεπράχθησαν ἐπὶ τῆς ἐμῆς Πρυτανείας τὰ ἑξῆς·

Ἐκ μερισμάτων 293 μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης δραχ.	40,115,50
Ἐκ τόκων ὁμολογίας τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης δραχ. 100,000 πρὸς 5 0]0	5,000
Ἐκ τόκων χρημάτων εἰς πρώτην ἀναζήτησιν παρὰ τῇ Ἐθ. Τρ. πρὸς 3 0]0	974,65
Τὸ ὅλον δραχ. . .	85,472,16
Ἐκ πωλήσεως πραγμάτων ἀχρήστων καὶ φθειρομένων δραχμ.	624,70
Ἐκ τόκων διαφόρων ὀφειλετῶν καὶ κληροδοτημάτων δραχ.	5,379,25
Ἐξ ἐνοικίων οἰκιῶν κτλ. δραχ. .	7,499,15
Ἐκ διαφόρων δωρημάτων καὶ κληροδοτημάτων δραχ.	5,829,10
Ἐξ ἀνωνύμου δωρήματος δραχ. .	39,594,70
Ἐκ διπλωμάτων καὶ ἐγγραφῶν δρ.	7,981 —
Ἐκ τοῦ κληροδοτήματος Ῥάκου, ἀποδοθέντος ὡς ἐῤῥέθη παρὰ τῶν ἀδελφῶν Δοκῶν δραχ.	18,705,06
Τὸ ὅλον δραχ.	171,085,12
Ἐκ τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ κράτους δραχ.	4,903 —
Τὸ ὅλον »	175,988,12

Ἐδαπανήθησαν δὲ τὰ ἑξῆς·

Εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ Γραφείου δραχ.	8,004,07
» ὑποτροφίας . . . . . . »	7,640 —
» ἀγορὰν καὶ δετικὰ βιβλίων . »	7,118,20
» πλουτισμὸν τῶν Μουσείων καὶ συλλογῶν (ἐν αἷς καὶ τῆς νομισματ. συλλογῆς 12,500) . . . . »	24,851,66
Εἰς ἔξοδα διδασκαλίας . . . »	180 —
» » Ἀστυκλινικῆς . . . »	419,30
» φωτισμὸν δι' ἀεριόφωτος . . »	1,214,69
» διασκευὰς τοῦ Πανεπιστημίου »	1,618 —
» ἀντίληψιν τοῦ δημοτικοῦ νοσοκομείου Ἀθηνῶν . . . . . . »	5,000 —
Εἰς ἀντίληψιν τῆς Ἀρχαιολ. Ἑταιρ. »	1,000 —
» διάφορα ἔξοδα τοῦ καταστήματος κατὰ τὴν ἐν τῷ προσαρτωμένῳ πίνακι ἀνάλυσιν . . . , . »	12,067,22
Εἰς προκαταβολὴν δύο μηνιαίων μισθῶν τῶν καθηγητῶν, κατ' ἀπόφασιν τῆς Συγκλήτου, ἐπὶ τῷ αὐτῷ τῆς Ἐθν. Τραπ. τόκῳ 3 0]0 . δραχ.	31,157,08
Εἰς ἀγορὰν 47 μετοχ. τῆς Ἐθν. Τρ. »	72,612,60
Τῇ αῃ Σεπτεμβρίου 1866 κεῖνται παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ . δραχ.	51,13
ἐν τῷ ταμείῳ τοῦ Πανεπιστ.	
1) εἰς ὁμόλογα τοῦ ἐθν. δανείου »	1,300 —
2) εἰς διπλότυπα μὴ πληρωθέντα »	505 —
3) εἰς ἔνταλμα τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας μὴ ἐξαργυρωθὲν »	886,60
4) εἰς ἀποδείξεις διαφ. ἐξόδων »	362,57
Τὸ ὅλον . . δραχ.	175,988,12

Θ'.) Περὶ ἐκκρεμῶν ὑποθέσεων καὶ ἀπαιτήσεων.

Πρὸς ὁδηγίαν τοῦ ἀξιοτίμου διαδόχου ἡμῶν ἀναφέρομεν τὰς ἐκκρεμεῖς ὑποθέσεις καὶ τὰς ἀπαιτήσεις, τῶν πλείστων τῶν ὁποίων ἐποιήσαμεν μνείαν ἀνωτέρω. Αὗται εἰσὶν

1) ἡ περὶ τῶν τόκων καὶ τῶν δικαστικῶν ἐξόδων τοῦ πληρωθέντος κληροδοτήματος Γαλανοπούλου.

2) ἡ περὶ κληροδοτήμ. Τσιροπούλου δρ. 10,000.

3) ἡ περὶ τοῦ κληροδοτήματος Μανσούρας.

4) ἡ περὶ τῆς οἰκίας τοῦ μακαρίτου Κωνσταντίνου Γαλάτου.

5) ἡ περὶ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ Γεωργίου Κανούζη ἢ Στρούμπου.

6) Ἐνταῦθα πρέπει ν' ἀναφέρω καὶ περὶ τῆς ἀπαιτήσεως, ἣν καθὼς καὶ εἰς ἄλλα προηγούμενα ἔτη, οὕτω καὶ κατὰ τοῦτο τὸ ἔτος ἀπηύθυνεν ὁ πληρεξούσιος τῶν ὀρφανῶν τέκνων τοῦ μακαρίτου Δημητρίου Ζέζου, ζητῶν ἀμοιβὴν 200 κατὰ μῆνα δραχ. ἐφ' ὅσον χρόνον διετέλεσεν ὁ Ζέζος ἐκπληρῶν τὰ τοῦ ἀρχιτεκτονος τοῦ Πανεπιστημίου καθήκοντα. Ἡ Σύγκλητος ἔχουσα ὑπ' ὄψιν, 1) ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ τῆς οἰκοδομῆς, οὐχὶ δὲ τὸ Πανεπιστήμιον, προὐκάλεσε τὸν διορισμὸν τοῦ κυρίου Ζέζου, ζητήσασα μετὰ τὴν ἀποδημίαν τοῦ κυρίου Χάνσεν παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ἀρχιτέκτονα ἐκ τοῦ τμήματος τῶν δημοσίων ἔργων πρὸς ἐπιτήρησιν τῶν ὀλίγων εργασιῶν τῆς οἰκοδομῆς, αἵτινες περιελείφθησαν· 2) ὅτι τὸ οἰκοδόμημα ἦτο ἤδη συντετελεσμένον, ὅτε ἀπεδήμησεν ὁ κύριος Χάνσεν· 3) ὅτι οὐδεμία συμφωνία ἐγένετο, οὔτε ὁ Δ. Ζέζος ἐζήτησε

τι ἐφ' ὅσον ἔζη· 4) ὅτι ὁ Δ. Ζέζος ὑπάλληλος ὢν ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν, καὶ ἐκεῖθεν μισθοδοτούμενος, διωρίσθη καὶ τοῦ Πανεπιστημίου ἀρχιτέκτων· ταῦτα λέγω, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν ἀπήντησεν ἀποφατικῶς εἰς τὴν αἴτησιν τοῦ πληρεξουσίου τῶν ὀρφανῶν τοῦ μακαρίτου Ζέζου.

7) Περὶ τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρίας, περὶ ἀποδόσεως τῆς ἀξίας τοῦ μεγάλου ὡρολογίου, δὲν ἔχομεν ἔτι ὁριστικὸν ἀποτέλεσμα. Τὸ συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας ἀπήτησε καὶ αὖθις παρ' ἡμῶν τὸ τίμημα τοῦ ὡρολογίου. Ἡμεῖς δὲ, ἐπειδὴ καὶ τὸ Πανεπιστήμιον, καθ' ἃ ἀνέφερε καὶ ὁ προκάτοχος ἡμῶν, εἶχεν ἄλλην ἀπαίτησιν παρὰ τῆς Ἑταιρίας, προερχομένην ἐκ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ μακαρίτου Σπυρίδωνος Βαλέττα, ἀκούσαντες τὴν γνώμην ἐπιτροπῆς νομοδιδασκάλων, ἐγράψαμεν πρὸς τὸ συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας ζητήσαντες νὰ διαλυθῇ ἡ μεταξὺ τῶν δύο καθιδρυμάτων διαφορὰ δι' ἐπιτροπείας, συγκειμένης ἐκ νομικῶν, οὓς ἀμφότερα τὰ μέρη ἤθελον διορίσει. Ἀλλὰ τὸ συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας ἐπέμενεν εἰς τὴν ἀπαίτησίν του περὶ ἀποτίσεως τῆς ἀξίας τοῦ ὡρολογίου, χωρὶς νὰ συγκατατεθῇ εἰς τὴν δικαίαν ἡμῶν ἀπαίτησιν, τοῦ νὰ δώσῃ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τὸ ἐπιβάλλον αὐτῷ μέρος ἐξ ὅσων ἡ Ἑταιρία εἰσέπραξεν ἐκ τοῦ κληροδοτήματος Βαλέττα. Εἰς τὸν διάδοχον ἡμῶν ἀπόκειται νὰ περατώσῃ τὴν διαφορὰν ταύτην συμβιβαστικῶς εἰ δυνατόν.

8) Καθὼς κατὰ τὸ παρελθὸν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος, οὕτω καὶ κατὰ τὸ λῆξαν δὲν ἐγένοντο στρατιωτικὰ γυμνάσια τῆς φάλαγγος τοῦ Πανεπιστημίου, οὐδ'

ἐσχηματίσθησαν οἱ λόχοι. Τοῦτο βλέπων τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν ἀπήτησε τὰ ὅπλα, τὰ ὁποῖα μετὰ τὴν Ὀκτωβριανὴν ἐπανάστασιν ἐχορηγήθησαν εἰς τοὺς φοιτητὰς, λόγῳ τοῦ νὰ καθαρισθῶσιν, ὑποσχόμενον νὰ δώσῃ πάλιν αὐτὰ, ἐὰν γίνῃ χρεία. Ἡμεῖς δὲ παραδώσαντες ὅσα εἶχον ἐπιστρέψει φοιτηταὶ ἀποφοιτήσαντες ἢ περατώσαντες τὰς σπουδάς των καὶ ἐξετασθέντες, 165 τὸν ἀριθμὸν, περὶ τῶν ἄλλων, τὰ ὁποῖα ἐξηκολούθησε ζητοῦν τὸ εἰρημένον Ὑπουργεῖον, ἀπηντήσαμεν ὅτι ἡ φάλαγξ τοῦ Πανεπιστημίου ὑφίσταται, ἂν καὶ ἐπὶ δύο ἔτη δὲν ἐξηκολούθησεν οὖσα εἰς ἐνέργειαν, καὶ ἐπομένως δὲν δυνάμεθα ν' ἀπαιτήσωμεν τὰ ὅπλα παρὰ τῶν λαβόντων αὐτὰ, καὶ ποιησάντων ἐνεργητικὴν χρῆσιν αὐτῶν πρὸς τὴν Πατρίδα ἐν τοῖς δεινοτάτοις ἐκείνοις τῆς μεσοβασιλείας καιροῖς. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει, ὅτι ἡ φάλαγξ δὲν ὑφίσταται, πάλιν δὲν δυνάμεθα νὰ ζητήσωμεν αὐτὰ, διότι καὶ οἱ φοιτηταὶ, ὡς καὶ οἱ πολῖται, δικαιοῦνται νὰ ἔχωσιν αὐτὰ, καὶ νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς τὰ γυμνάσια τῆς Ἐθνοφυλακῆς τῆς πόλεως. Μετὰ τὴν ἀπάντησιν ταύτην, τὸ Ὑπουργεῖον δὲν ἀπηύθυνεν εἰς τὴν Πρυτανείαν ἄλλο ἔγγραφον περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης.

9) Δημητρίου Παῤῥησιάδου. Ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ εἰσήχθη, καθ' ἃ ἔγραψεν ἐσχάτως ὁ ἀξιότιμος Πρόξενος Βραΐλας κύριος Τσαμαδὸς, παρὰ τοῦ ψευδοῦς ὡς συγγενοῦς παρουσιασθέντος ἐνώπιον τοῦ ἐγχωρίου δικαστηρίου Βραΐλας, ἀλλ' ἀνεβλήθη ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ κυρίου Προξένου, ἀσθενήσαντος τοῦ δικηγόρου ἡμῶν κυρίου Κορωναίου, καὶ εἰσέτι δὲν ὡρίσθη ἡ δικάσιμος. Ἐν τούτοις, καθ' ἃ φρονεῖ ὁ κύριος Πρόξενος, θέλει ζητηθῇ καὶ ἐπιτευχθῇ διὰ

τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ του νὰ θεωρηθῶσιν ἀναρμόδια τὰ ἐγχώρια δικαστήρια ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, καὶ εἰσαχθεῖσα αὕτη ὅπου πραγματικῶς ἀνήκει, νὰ διεξαχθῇ παρὰ τοῦ γενικοῦ προξενείου, μεθ' οὗ καὶ ὁ κύριος Τσαμαδὸς θέλει συμπράξει.

Εἰς τὸν ἀξιότιμον διάδοχον ἡμῶν ἀνατιθέμεθα τὴν περαιτέρω περὶ τῆς οὐσιώδους ταύτης ὑποθέσεως μέριμναν.

10) Βάσου Στεργίου. Περὶ κληροδοτήματος καταλειφθέντος δῆθεν παρὰ τοῦ Βάσου Στεργίου ἀνέφερε πρῶτος ἐν τῇ λογοδοσίᾳ του ὁ ἐν ἔτει 1863—64 πρυτανεύσας κύριος Κωνσταντῖνος Φρεαρίτης. Ὁ δὲ προκάτοχος ἡμῶν μηδὲν περὶ αὐτοῦ μαθὼν, δὲν ἀνέφερέν τι ἐν τῷ λόγῳ αὐτοῦ. Ἡμεῖς δὲ περὶ τούτου φροντίσαντες, ἐν μὲν τοῖς ἀρχείοις τοῦ Πανεπιστημίου οὐδὲν σημεῖον εὕρομεν μαρτυροῦν τὴν ὕπαρξιν ἢ ὑπόνοιαν τοιούτου κληροδοτήματος, ἐγράψαμεν δὲ πρὸς τὸν ἐν Βραΐλᾳ Πρόξενον κύριον Γ. Τσαμαδὸν, ὅστις οὐδ' οὗτος ἐγίγνωσκέ τι ἀποθανόντος τοῦ Στεργίου Βάσου ἐκτὸς τῆς περιφερείας τῆς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ προξενείου. Παρακινηθεὶς ὅμως ἐκ τῆς ἡμετέρας ἐπιστολῆς, ἔγραψε πρὸς ἐπισήμους ἄνδρας τοῦ τόπου, ὅπου ἐτελεύτησεν ὁ Στέργιος, ζητῶν πληροφορίας, καὶ ἅμα λάβῃ αὐτὰς θέλει τὰς διαβιβάσει πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον.

11) Εὐστρατίου Μιχαὴλ Κοτζαμπουΐκη. Περὶ τοῦ κληροδοτήματος τούτου οὐδὲν νεώτερον ἄξιον λόγου δύναμαι ν' ἀναφέρω. Ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ προκατόχου μου γνωρίζετε, ὅτι ἐδικάζετο ἐνώπιον τῶν ἐγχωρίων δικαστηρίων Προύσης, καὶ ὅτι ὁ τότε διευθύνων τὸ ἐκεῖ προξενεῖον καὶ πληρεξούσιος ἡμῶν κύριος Ἡρ. Γέροντας ἔπραξε πᾶν τὸ ἐπ' αὐτῷ ὑπὲρ

αὐτῆς. Ἀλλ' οὗτος μὲν ἀνεκλήθη, ἀντ' αὐτοῦ δὲ διωρίσθη ὁ κύριος Παναγιώτης Φοῖβος, πρὸς ὅν, ἅμα ἀνέλαβον τὰ τοῦ Πρυτάνεως ἔργα, ἔγραψα ἐφοδιάσας αὐτὸν καὶ μὲ τὸ προσῆκον πληρεξούσιον ἔγγραφον, ἵνα φροντίσῃ περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, λαμβάνων ἐνταυτῷ τὴν προσήκουσαν πρόνοιαν περὶ τῶν χρεωστικῶν ὁμολόγων τοῦ ἀποβιώσαντος, ἀποτελούντων ποσὸν **200,000** περίπου γροσίων, καὶ περὶ τῆς ἐκποιήσεως τῶν ἐνδυμάτων καὶ ἄλλων φθαρτῶν ἀντικειμένων. Συγχρόνως δὲ παρεκάλεσα τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὴν Πρεσβείαν, ἵνα συστήσῃ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ νέου Προξένου, ὅπερ καὶ μετὰ ἑλληνικῆς τῷ ὄντι προθυμίας διέπραξεν ἀμέσως ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρέσβυς ἡμῶν, καθ' ἃ εἶχε τὴν καλωσύνην ν' ἀναφέρῃ ἡμῖν διὰ τοῦ ἀπὸ **28** Σεπτεμβρίου **1865** ὑπ' ἀριθ. **3601** ἐγγράφου. Παρὰ δὲ τοῦ κυρίου Ὑποπροξένου, μολονότι ἔκτοτε κατ' ἐπανάληψιν ἐγράψαμεν πρὸς αὐτὸν καθ' ὅλον σχεδὸν τὸ ἔτος, οὐδὲν ἐμάθομεν περὶ τῆς καταστάσεως εἰς ἣν εὑρίσκετο ἡ σπουδαία αὕτη τοῦ Πανεπιστημίου ὑπόθεσις· μόλις δὲ περὶ τὰ τέλη τῆς Πρυτανείας ἡμῶν ἐλάβομεν ἔγγραφον αὐτοῦ διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀναφέρει, ὅτι ἔλαβεν ἅπαντα τὰ δυνατὰ μέσα, ὅπως ὑπερνικήσῃ τὰς πολλὰς δυσκολίας, αἵτινες τῷ παρουσιάσθησαν παρὰ τῶν τοπικῶν ἀρχῶν, καὶ ὅτι ἐλπίζει, ὅτι ἡ ὑπόθεσις θέλει λάβει εὐτυχῆ ἔκβασιν ὑπὲρ τῶν δικαίων ἀπαιτήσεων τοῦ Πανεπιστημίου. Ἀπὸ καρδίας εὐχόμεθα, ἵνα ὁ ἀξιότιμος ἡμῶν διάδοχος γένηται εὐτυχέστερος ἡμῶν καὶ ὡς πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, καὶ συνηθῇ νὰ φέρῃ αὐτὴν εἰς αἴσιον πέρας.

12) Σταύρου Κοσμᾶ. Κατὰ τὰς ἀρχὰς Μαρτίου ἀπεβίωσεν ἐν Φιλιππουπόλει ὁμογενὴς ἡμῶν δημότης Σύρου, καὶ πεπληρωμένος ἐθνικοῦ ὑπὲρ τῆς πατρίδος ζήλου, ὁ μακαρίτης Σταῦρος Κοσμᾶ. Ἄτεκνος ὢν, συνέταξε διαθήκην τῇ 20 Ἰουνίου π. ε. δι' ἧς κατέλιπε τὸ πλεῖστον τῆς περιουσίας αὐτοῦ μέρος, συμποσουμένης εἰς 320,000 περίπου γρόσ. ἢ 80,000 δραχμὰς εἰς σχολεῖα καὶ φιλανθρωπικὰ καταστήματα Φιλιππουπόλεως, καὶ ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν Πανεπιστημίου διέθετο κληροδότημα 5,000 γροσ. ἢ 1250 δραχμάς. Ὁ αὐτόθι Πρόξενος κύριος Γ. Κανακάρης, εἰς ὃν ἀποδίδω δημοσίως ἔπαινον διὰ τὸν αὐτοῦ ζῆλον καὶ τὴν σύνεσιν, ἣν ἐπεδείξατο εἰς τὴν περίστασιν· ταύτην, ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐσφράγισε τὰ πράγματα καὶ τὰς χρεωστικὰς τοῦ μακαρίτου ὁμολογίας. Ἀλλ' ἡ τοπικὴ διοίκησις, μὴ ἀνεχομένη ὡς φαίνεται τὴν φιλάνθρωπον τοῦ Ἕλληνος διαθήκην, ἤρξατο ν' ἀντιποιῆται τὴν περιουσίαν τοῦ μακαρίτου ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἦτο Ὀθωμανὸς ὑπήκοος καὶ ἄτεκνος· ἔπραξε διαβήματα πρὸς ἀποσφράγισιν τῶν πραγμάτων, ἐπέβαλε χεῖρα εἰς τὸ ἐν Φιλιππουπόλει Παρθεναγωγεῖον, τὸ ὁποῖον ζῶν ἔτι ὁ μακαρίτης ἀνήγειρε, καὶ ὑπὲρ τοῦ ὁποίου διέθεσεν ἱκανὸν ποσὸν χρηματικὸν, καὶ ἀπέβαλε τῆς κατοχῆς τῶν ἀκινήτων κτημάτων τὴν σύζυγον τοῦ διαθέτου. Ὁ Πρόξενος δὲ ἡμῶν ἀντέστη δραστηρίως καὶ συνετῶς πρὸς ταῦτα καὶ ἰδίως εἰς τὴν ἀποσφράγισιν, καὶ ἐζήτησεν, ἀποταθεὶς πρὸς τὸ ἐν Ἀδριανουπόλει Προξενεῖον καὶ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβείαν, ἵνα ἀποτραπῇ ὁ διοικητὴς Φιλιππουπόλεως τῶν παρανόμων ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ ἀποθανόντος πράξεων. Εἶναι δὲ λίαν περίεργος ἡ

διαγωγὴ τοῦ διοικητοῦ Φιλιππουπόλεως· ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, διότι δέκα ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ μακαρίτου διεξήχθη ἐνώπιον αὐτοῦ παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὑποπροξενείου ὑπόθεσις ὡς ὑπηκόου Ἕλληνος. Ταῦτα μαθόντες, ἐγράψαμεν ἰδίως πρὸς τὸν Ὑποπρόξενον Φιλιππουπόλεως, καὶ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἀνεφέρομεν τὴν ἐπιδοκιμασίαν τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Ὑποπροξένου παρὰ τῆς Συγκλήτου, καὶ παρεκαλέσαμεν αὐτὸ νὰ συστήσῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὴν ἐπιμέλειαν καὶ φροντίδα τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβείας ἡμῶν.

Γ'.) Περὶ τοῦ προγράμματος τῶν μαθημάτων, τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν κατὰ τὸ επιὸν ἔτος ἐξόδων τῶν Σχολῶν, ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦΚράτους, καὶ περὶ τοῦ Γραφείου.

Τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τῆς χειμερινῆς ἑξαμηνίας συνετάχθη ὑπὸ τῶν Σχολῶν, συνεζητήθη ἐν τῇ Συγκλήτῳ, ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου καὶ ἤδη πρὸ πολλοῦ ἐδημοσιεύθη.

Πέρυσι τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῶν Σχολῶν, συμποσουμένων εἰς **17,000** δραχμὰς, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν τῆς Ἀστυκλινικῆς, ἐνέκρινε μόνον **11,000**, αἵτινες διενεμήθησαν μετὰ τῆς ἐνδεχομένης οἰκονομίας εἰς τὴν Ἰατρικὴν Σχολὴν, περιλαμβάνουσαν καὶ τὴν Ἀστυκλινικὴν, καὶ εἰς τὴν Φιλοσοφικήν. Ἐπειδὴ ὅμως τῆς Ἀστυκλινικῆς αἱ δαπάναι δεν ἦτο δυνατὸν νὰ περιορισθῶσιν, ὁ περιορισμὸς τῶν δαπανῶν ἐπῆλθε κατ' ἀνάγκην εἰς τὰς δύο εἰρημένας Σχολάς. Πρὸς τούτοις ἠναγκάσθη ἡ Σύγκλητος καὶ

ἐκ τῶν χρημάτων τοῦ Πανεπιστημίου νὰ χορηγήσῃ διὰ φάρμακα τῆς Ἀστυκλινικῆς, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἤδη παρηγγελμένα, πλὴν τῶν 5,000 δραχμῶν καὶ ἄλλας 1,600 δραχμάς. Ἐννοεῖται ὅμως, ὅτι αὐτὸ τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ γιγνόμενον καὶ κατὰ τὰ λοιπὰ ἔτη. Τὸ φιλανθρωπικὸν καὶ ἐκπαιδευτικὸν ἅμα τοῦτο καθίδρυμα, ἐν τῷ ὁποίῳ πᾶς ἄνθρωπος, νόσῳ καὶ ἐνδείᾳ τρυχόμενος, εὑρίσκει θεραπείαν καὶ νοσήλευσιν, ἔχει σχέσιν ἄμεσον πρὸς τὴν πολιτείαν, πρὸς τὸ δημόσιον· ἑπομένως τὸ δημόσιον πρέπει νὰ φροντίζῃ περὶ αὐτοῦ, καὶ νὰ χορηγῇ τὴν πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ ἀναγκαίαν δαπάνην. Τὸ Ππανεπιστήμιον, ὡς ἠθικὸν πρόσωπον, ἔχον καθῆκον νὰ προμηθεύῃ τὰ πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ λειτουργίαν ἐπιτήδεια, μόλις δύναται ἐκ τῶν ὀλίγων πόρων, τοὺς ὁποίους ἤδη ἔχει, νὰ ἐπαρκῇ εἰς τὰς ἰδίας αὐτοῦ δαπάνας. Διὰ τοῦτο τὴν δαπάνην τῆς Ἀστυκλινικῆς πρέπει ν' ἀναδεχθῇ τὸ δημόσιον καθ' ὁλοκληρίαν. Οὕτως ἔκρινε περὶ τούτου ἡ Ἰατρικὴ Σχολὴ καὶ ἡ Ἀκαδημαϊκὴ Σύγκλητος, καὶ τὴν κρίσιν αὐτῶν διεβιβάσαμεν εἰς τὸ Ὑπουργ. τῆς Παιδείας.

Ἐπὶ ταύτῃ τῇ βάσει συνετάχθη παρὰ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ἐπιόντος ἔτους, τοῦ ὁποίου τὴν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον ἔκθεσιν ἐν ἰδίῳ πίνακι δημοσιεύομεν (12).

Κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦτον ὑπελογίσθησαν

διὰ τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν δραχ. . . .	2,450
» Ἰατρικὴν » » . . .	4,900
Μισθοὺς Ὑπαλλήλων Γραφείου καὶ Σχολ.	3,240
Ἔξοδα τοῦ Γραφείου δραχμ. . . .	2,400
Τὸ ὅλον . . δραχ.	12,990

Μεταφορὰ τοῦ ὄπισθεν ποσοῦ δραχ. .	12,990
Ἐὰν δὲ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Πανεπιστημίου περιληφθῇ καὶ ὁ τῆς Ἀστυχλιν. τότε προσθετέον ἐν τῷ σημειωθέντι ποσῷ καὶ τὸ δι' αὐτὴν ὑπολογισθὲν ἤτοι δραχ. .	6,580
Τὸ ὅλον . . δραχ.	19,570

Τὸ δὲ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας, εἰς τὸ ὁποῖον διεβιβάσαμεν τὸν προϋπολογισμὸν τοῦτον, ἀπήτησεν ἵνα πεμφθῇ αὐτῷ καὶ ἕτερος προϋπολογισμὸς τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς ἰδιαιτέρας περιουσίας τοῦ Πανεπιστημίου, ὅπως ἐξ αὐτοῦ μάθῃ πόσα ἐκ νῶν ἐξόδων δύνανται νὰ καλυφθῶσιν ἐκ τῶν πόρων τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ πόσα πρέπει νὰ καταβάλλῃ τὸ δημόσιον Ταμεῖον. Ἀλλ' ὁ προϋπολογισμὸς οὗτος δὲν ἠδύνατο νὰ συνταχθῇ ἐκ τῆς παρεληλυθυίας Συγκλήτου, καθ' ἃ καὶ τὸ Ὑπουργεῖον αὐτὸ ἀποφαίνεται, διότι ἀφορᾷ εἰς τὴν διοίκησιν τῆς ἐνεστώσης, ἥτις ὡρίμως συζητήσασα τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, δύναται μόνη νὰ κρίνῃ περὶ τῶν δαπανῶν τοῦ ἐνεστ. ἔτους.

Εἰς τοὺς ὑπογραμματεῖς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ἰωάννην Ἰατρίδην καὶ Γεώργιον Δαμιανὸν ἡ Σύγκλητος, ἐπὶ τῇ αἰτήσει αὐτῶν, ἐνέκρινεν ἵνα συμπληρωθῇ ὁ τῶν **200** κατὰ μῆνα δραχμῶν μισθὸς αὐτῶν εἰς **240**, ἀφορῶσα εἰς τὴν ἐπίπονον ὑπηρεσίαν ἣν ἔχουσι, καὶ τὸν ζῆλον μεθ' οὗ ἐκπληροῦσι τὰ καθήκοντα αὐτῶν, καὶ ἔχουσα πρὸς τούτοις ὑπ' ὄψιν τὴν ἐπικρατοῦσαν ὑπερτίμησιν τῶν πρὸς τὸ ζῆν αναγκαίων. Ἡ προσθήκη αὕτη ἄρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης Ἀπριλίου **1866** καὶ διαρκέσει μέχρι τέλους τοῦ ἔτους τούτου.

Ἀλλὰ μετὰ λύπης ἀναφέρω ἐνταῦθα, ὅτι ἕνεκα

τῶν οἰκονομικῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα ἔλαβεν ἡ Κυβέρνησις, ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Ἰούλιον, ὁ ἄξιος, τίμιος, ἀρχαῖος καὶ τοσοῦτον χρήσιμος εἰς τὴν τοῦ Πανεπιστημίου ὑπηρεσίαν καταστὰς ὑπογραμματεὺς κύριος Ἰωάννης Ἰατρίδης. Ἡ δὲ Σύγκλητος μαθοῦσα τοῦτο, καὶ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν ἐπὶ ὅλα τριακαίδεκα ἔτη ὑπηρεσίαν τοῦ ὑπαλλήλου τούτου, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν βλάβην, ἥτις μετὰ μεγάλης πιθανότητος θέλει προκύψει εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἐκ τῆς ἀπολύσεως πεπειραμένου ὑπαλλήλου, ἀπεφάσισεν ἵνα γίνωσιν αἱ προσήκουσαι παραστάσεις εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας. Ἡ ἀπόφασις αὕτη τῆς Συγκλήτου ἐξετελέσθη, αἱ παραστάσεις ἐγένοντο προσηκόντως εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, καὶ ἐζητήθη ἡ ἐπάνοδος τοῦ ἀρχαίου καὶ ἀξίου τούτου ὑπαλλήλου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Ἀλλὰ δυστυχῶς τὸ Ὑπουργεῖον ἀπήντησεν ἀποφατικῶς, διὰ τὸν λόγον τῆς οἰκονομικῆς τοῦ Κράτους δυσχερείας.

Περὶ τοῦ Γραφείου ἐν γένει τοῦ Πανεπιστημίου ὀφείλω ν' ἀναφέρω, ὅτι καὶ οἱ ὑπογραμματεῖς καὶ ὁ λογιστὴς καὶ ὁ βοηθὸς ἐξηκολούθησαν καὶ ἐπὶ τῆς ἐμῆς Πρυτανείας ἐκπληροῦντες μετὰ ζήλου καὶ ἀκριβείας τὴν ἀνατεθεῖσαν ἑκάστῳ αὐτῶν ὑπηρεσίαν, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ πεπειραμένου καὶ εἰλικρινοῦς συμβούλου παντὸς Πρυτάνεως, τοῦ γραμματέως τοῦ Πανεπιστημίου κυρίου Γ. Δοκοῦ. Ὅθεν ἐκφράζων δημοσίᾳ σήμερον τὴν εὐαρέσκειάν μου συνιστῶ αὐτοὺς εἰς τὸν ἀξιότιμον διάδοχόν μου.

ΙΑ') Περὶ Ἀρχαιρεσιῶν τοῦ Πανεπιστημίου.

Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Ἰουνίου μηνός, συνῆλθον κατὰ τὰ νενομισμένα προσκλήσει τῆς

Πρυτανείας οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ ἐξελέξαντο τρεῖς ὑποψηφίους τῆς Πρυτανικῆς Ἀρχῆς τοὺς κυρίους Ἀλέξανδρον Ῥαγκαβῆν, Ἰωάννην Παπαδάκην καὶ Διονύσιον Αἰγινήτην, ἐξ ὧν ἡ Α. Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς διώρισε Πρύτανιν διὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1866—1867 τὸν κύριον Α. Ῥαγκαβῆν. Μετὰ τὸν διορισμὸν τοῦ Πρυτάνεως, συνῆλθον αἱ Σχολαὶ κατ' ἰδίαν καὶ ἐξελέξαντο ἑκάστη αὐτῶν ἀνὰ δύο ὑποψηφίους τῆς Κοσμητείας· ἡ μὲν Θεολογικὴ τοὺς κυρίους Κωνσταντῖνον Κοντογόνην καὶ Παναγιώτην Ῥομπότην, ἡ δὲ Νομικὴ τοὺς κυρίους Νικόλαον Σαρίπολον καὶ Διομήδην Κυριακοῦ, ἡ δὲ Ἰατρικὴ τοὺς κυρίους Χαράλαμπον Πρετεντέρην Τυπάλδον καὶ Θεόδωρον Ἀφεντούλην, ἡ δὲ Φιλοσοφικὴ τοὺς κυρίους Στέφανον Κουμανούδην καὶ Βασίλειον Λάκωνα.

Ἐκ τούτων δὲ ἡ Β. Κυβέρνησις διώρισε Κοσμήτορας τοὺς κυρίους Π. Ῥομπότην τῆς Θεολογικῆς, Ν. Σαρίπολον τῆς Νομικῆς, Χ. Πρετεντέρην τῆς Ἰατρικῆς, καὶ Σ. Κουμανούδην τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς. Τέλος τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἐκλεξάντων κατὰ τὰ νενομισμένα τὰ λοιπὰ τέσσαρα τῆς Συγκλήτου μέλη, δύο μὲν ἐκ τῶν τῆς παρεληλυθυίας τοὺς κυρίους Βασίλειον Οἰκονομίδην καὶ Παῦλον Καλλιγᾶν, δύο δὲ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν καθηγητῶν τοὺς κυρίους Φίλιππον Ἰωάννου καὶ Δημήτριον Ὀρφανίδην, ἀποτελεῖται νῦν αὕτη ἐκ τούτων, ἐκ τῶν τεσσάρων Κοσμητόρων τῶν Σχολῶν, ἐκ τοῦ Πρυτάνεως καὶ ἐκ τοῦ Ἀντιπρυτάνεως (13).

Καταβαίνων νῦν ἀπὸ τῆς ἕδρας ταύτης, παραδίδω καὶ δημοσίᾳ τὴν ἀνωτάτην Ἀρχὴν τοῦ Πανεπιστημίου εἰς τὸν ἀξιότιμον καὶ πολυμαθῆ διάδο-

χόν μου. Εὔχομαι δέ κατερχόμενος τὴν τελευταίαν καὶ μόνην τῆς ψυχῆς μου εὐχὴν, ἥτις κατὰ τὴν ἐνδόμυχόν μου πεποίθησιν ὅσον οὔπω πληρωθήσεται, καθόσον στηρίζεται εἰς τὸ δίκαιον καὶ εἶναι ὁ διακαὴς πόθος καὶ ἡ εὐχὴ ἑκατομμυρίων ψυχῶν, ὑπὸ τὰ δεσμὰ τῆς δουλείας πιεζομένων, καὶ ἐξαιτουμένων τὴν ἀναγνώρισιν τῶν πολυτίμων δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου τῆς Ἰσότητος καὶ τῆς Ἐλευθερίας· εὔχομαι λοιπὸν, ὥστε οἱ ἐν τῷ μέλλοντι Πρυτάνεις ν' ἀναφέρωσιν ἀπὸ τῆς ἕδρας ταύτης εἰς τὸν ἐπέτειον αὐτῶν λόγον, ὅτι οἱ προσερχόμενοι νὰ ἐγγραφῶσιν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἡμῶν νέοι εἶναι ἅπαντες ἡμεδαποὶ, οὐδεὶς δ' ἀλλοδαπὸς, καθόσον ἅπαντες ἀνήκουσιν εἰς ἓν καὶ μόνον Κράτος τὸ Ἑλληνικὸν, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ παρὰ τοῦ Θεανθρώπου κηρυχθεῖσα ἀρχὴ τῆς ἰσότητος, καὶ ἡ παρὰ τῆς ἑσπερίας Εὐρώπης ἀναγνωρισθεῖσα καὶ ἐφαρμοσθεῖσα ἀρχὴ τῶν ἐθνικοτήτων συνήνωσεν ἁπάσας τὰς χώρας, ὅσαι ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων τοῦ ἀνθρωπίνου βίου χρόνων ὑπῆρξαν Ἑλληνικαὶ, καὶ τῶν ὁποίων τὰ βλέμματα εἶναι ἐστραμμένα πρὸς τὸν φαεινὸν τοῦτον τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν γραμμάτων ἀστέρα. Τρισόλβιος δὲ ὁ Πρύτανις ἐκεῖνος, ὅστις ἀπὸ τοῦ Πανελληνίου τούτου βήματος κηρύξει εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον, ὅτι οἱ ἄλλοτε ἀλλοδαποὶ καλούμενοι παῖδες τῶν Ἑλλήνων, ὑψαύχενες καὶ ὑπερήφανοι διὰ τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν, προσέρχονται καὶ εγγράφονται ἐν τῷ μητρώῳ τοῦ Πανεπιστημίου ὡς Ἕλληνες ἐλεύθεροι, καὶ ὅτι πάντες ἡμεδαποὶ ἀναγνωρίζονται καὶ καλοῦνται. Γένοιτο!

ΛΟΓΟΣ

τοῦ νέου Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημείου

ΚΥΡΙΟΥ ΑΛΕΞ. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗ,

ἐκφωνηθεὶς κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῶν νέων ἀκαδημαϊκῶν ἀρχῶν, ἐνώπιον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως (τῇ 16 Ὀκτωβρ. 1866.)

Διὰ τῆς ἐπιεικοῦς ἐμπιστοσύνης τῶν συναδέλφων μου, καὶ διὰ τῆς Βασιλικῆς ἐπινεύσεως κληθεὶς νὰ διαδεχθῶ εἰς τὴν Πρυτανείαν ἄνδρα διακεκριμένως αὐτὴν διεξαγαγόντα, μετὰ συγκινήσεως ἀναλαμβάνω τὴν ἐνιαύσιον διοίκησιν τοῦ ἀνωτάτου τούτου παιδευτηρίου, εἰς οὗ τὴν ἵδρυσιν μέγα καύχημα τοῦ βίου μου θεωρῶ, ὅτι εἰργάσθην εἷς ἐκ τῶν πρώτων, ἤδη πρὸ τριακονταετίας, καὶ εἰς ὃ πρὸ εἰκοσιδύο ἐτῶν ἐλάχιστος χρισθεὶς λειτουργός, οὐδ' ὑπὸ τῶν σπουδαιοτέρων τῆς πολιτείας ὑπηρεσιῶν ἐπὶ στιγμὴν κἂν ἠνέχθην ν' ἀποτραπῶ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν πρὸς αὐτὸ καθηκόντων μου· διότι τὸ Πανεπιστημεῖον εἶναι τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν ἐλπίδων ἡ κιβωτός, καὶ τὸ ἔρεισμα συγχρόνως καὶ τὸ κορύφωμα τοῦ οἰκοδομήματος τῆς ἡμετέρας αὐτονομίας, τῆς εἰς μαρτύρων καὶ εἰς ἡρώων αἵματα ἱδρυθείσης.

Καὶ δειλίαν μὲν μοὶ ἐμποιεῖ ἡ συναίσθησις τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς εὐθύνης τοῦ νὰ παραδώσω αὐτὸ

εἰς τοὺς διαδεξομένους με ὡς τὸ παρέλαβον παρὰ τοῦ προκατόχου μου, ἀμείωτον, καὶ εἴπου ἔνεστι καὶ προσηυξημένον διὰ τῶν προσπαθειῶν μου. Ἀλλὰ τὸ ἐμψυχοῦν με εἶναι ἡ, ὡς πέποιθα, οὐδέποτε διαψευσθησομένη μέριμνα τῆς Βασιλικῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τοῦ τηλαυγοῦς τούτου φάρου τοῦ πολιτισμοῦ ἐν τῇ ἀνατολῇ· ἡ εἰς αὐτὸ θερμὴ καὶ δεδοκιμασμένη ἀφοσίωσις, ὡς καὶ ἡ βαθεῖα πολυμάθεια τῶν πρὸ ἑνὸς τρίτου ἑκατονταετηρίδος ἐντεῦθεν ἐπὶ πᾶν τὸ Ἑλληνικὸν τὰς ἀκτῖνας τῆς σοφίας διαχεόντων καθηγητῶν· καὶ τέλος καὶ πρὸ πάντων ἡ τῆς παιδείας δίψα καὶ τὸ Ἑλληνοπρεπὲς φρόνημα τῆς εἰς τὸ ἐθνικὸν τοῦτο φυτώριον τὴν καρδίαν καὶ τὴν διάνοιαν αὐτῆς καλλιεργούσης Ἑλληνικῆς νεολαίας. Πλὴν τῆς τῶν σπορέων ἐπιμελείας καὶ τῆς τοῦ σπέρματος ἐκλογῆς, γενναῖον εἶναι καὶ τὸ ἔδαφος ἐφ' ὃ αὐτὸ ῥίπτεται, καὶ διὰ τοῦτο πλουσίαν ἐγγυᾶται τὴν συγκομιδήν. Οἱ ἐνταῦθα συῤῥέοντες νέοι Ἕλληνες πέπεισμαι ὅτι κατανοοῦσι τί ὀφείλουσιν εἰς ἑαυτούς, τί εἰς τὸν ἀνοιγόμενον αὐτοῖς διανοητικὸν τοῦτον ξενῶνα, καὶ τί εἰς τὴν αὐτοῖς ἐνατενίζουσαν πατρίδα ἐν γένει. Καὶ περὶ μὲν τοῦ πατριωτισμοῦ αὐτῶν, τοῦ πρωτοβλάστου τούτου ἄνθους τῶν νέων εὐγενῶν καρδιῶν, εἰς οὐδένα ἐπιτρέπεται ν' ἀμφιβάλλῃ. Ἐλπίζω δὲ, ὅτι καὶ ἡ κρίσις αὐτῶν εἶναι ἱκανῶς ἀνδρικὴ, ὥστε νὰ κατανοῶσιν ὅτι οὐχὶ διὰ πατάγου λόγων, οὐχὶ δι' ἀπερισκέπτων ὁρμῶν ἐκδηλοῦσι τὴν πρὸς τὴν πατρίδα στοργὴν, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγρύπνου φρουρήσεως, διὰ τῆς καλλιεργείας καὶ διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς ἀξίας τοῦ πολυτιμοτέρου αὐτῆς θησαυροῦ, ὅστις εἶναι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι. Οἱ υἱοὶ τῆς Ἑλλάδος, οἱ ἀποδυόμενοι εἰς τὸ στάδιον τῆς

ἀνωτέρας παιδείας, ἔσονται οἱ ἐργάται τῆς μελλούσης αὐτῆς ἐπιδόσεως· καὶ ἂν ἐνταῦθα, ὅπου ἔχουσι πᾶν τὸ ἐνδόσιμον ὅπως προαλειφθῶσιν εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ βίου, ἐνστερνισθῶσιν ἀρετὴν καὶ ἐμφορηθῶσι παιδείαν, οὐδείς ἐστι λόγος ὅπως μὴ ἀναβιβάσωσιν ἐσαῦθις τὴν πατρίδα εἰς τὴν περιωπὴν, ἀφ' ἧς μακρὰ δουλεία τὴν εἶχε κρημνίσει, ἧς τὴν ὁδὸν ὅμως κατέκτησαν αὖθις καὶ διεκόσμησαν οἱ ἡρωϊκοὶ αὐτῆς ἐλευθερωταί. Οὗτός ἐστιν ὁ ὕψιστος καὶ εὐγενέστατος σκοπὸς, ὦ νέοι, τῆς ἡμετέρας διαίτης ἐν τούτῳ τῷ σεμνῷ πανελληνίῳ ἱδρύματι. Θαῤῥούντως χωρεῖτε πρὸς αὐτὸν, καὶ μὴ δειλιᾶτε, ἐκλαμβάνοντες αὐτὸν ὡς ἀνέφικτον. Τὰ ὑπὲρ πᾶν ἔθνος ὑψώσαντα τοὺς μεγάλους ἡμῶν προπάτορας, ἦσαν ἡ ἀνδρεία, ἣν τοῖς ἐνεφύσα ὁ ἐνθουσιασμὸς τῆς ἐλευθερίας· ἡ εὐγενὴς προσέτι τοῦ ἔθνους φύσις, ἡ ἰσοῤῥοποῦσα ζωηρὰν αἴσθησιν μετὰ λαμπρᾶς εὐφυίας· καὶ τέλος ἡ ἀγωγὴ καὶ παίδευσις τῶν ἀρίστων, ἡ τὴν Ἑλλάδα παρασκευάσασα εἰς πρωτοστάτην τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ. Καὶ τὸ μὲν αἴσθημα ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἐκκαιομένη ἀνδρεία ὅτι δὲν ἐσβέσθη παρὰ τοῖς ἀπογόνοις, ἀποδείκνυσιν αὐτὴ ἡμῶν ἡ ἀνεξαρτησία, καὶ οἱ ἐξαίσιοι ἀγῶνες πρὸς κατάκτησιν αὐτῆς καὶ συμπλήρωσιν. Ἡ δ' εὐγενὴς φύσις τοῦ ἔθνους, δῶρον θεόσδοτον, οὐδόλως ὑπὸ τῶν συμφορῶν αὐτοῦ ἠλλοιώθη καὶ ἡ παιδεία τέλος, διὰ τοὺς θέλοντας σπουδαίως εἰς αὐτὴν νὰ ἐπιδοθῶσι, κατ' οὐδὲν ἐλαττοῦται σήμερον τῆς ἀρχαίας, ὡς θέλω προσπαθήσει νὰ δείξω διὰ βραχέων.

« *Λέξω τοίνυν τὴν ἀρχαίαν παιδείαν, ὡς διέκειτο,* (1). »

---

(1) Ἀριστοφ. Νεφ. 960.

Ἡ ἀγωγὴ τῶν παίδων παρὰ τοῖς πάλαι σκοπὸν μάλιστα εἶχε τὴν πόλιν· διότι ἐπεκράτει παρ' αὐτοῖς ἡ ἀρχὴ, ἣν ἐκφράζει ὁ Ἀριστοτέλης (1), ὅτι «*οὐ χρὴ νομίζειν αὐτὸν αὑτοῦ τινα εἶναι τῶν πολιτῶν· ἀλλὰ πάντας τῆς πόλεως.*» Καὶ, κατὰ Δημοσθένην (2), «*Ἡγεῖτο ἕκαστος οὐ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ μόνον γεγονέναι, ἀλλὰ καὶ τῇ πατρίδι.*» Καὶ εἶν' εὐνόητον, ὅτι ἐν δημοκρατίαις, ἐν αἷς ἄρχων ἦν ὁ ὑπὸ τοῦ κλήρου ἀναδεικνύμενος, καὶ νομοθέτης ἦν πᾶς πολίτης, ἔπρεπε πάντες νὰ παρασκευάζωνται πρὸς σκόπιμον καὶ ἀκίνδυνον ἐξάσκησιν τῶν μεγάλων τούτων ἀστυκῶν καθηκόντων· ἔπρεπε πᾶν παιδίον ν' ἀνατραφῇ ὡς μέλλων πολιτευόμενος. Δι' ὃ καὶ «*αἱ μᾶλλον εὐημεροῦσαι*» τῶν πόλεων, κατ' Ἀριστοτέλην (3), περὶ πλείστου ποιούμεναι τὴν ἠθικὴν τῶν πολιτῶν ἀγωγὴν, εἶχον δημοσίους ἐπιμελητὰς τῶν ἐφήβων καὶ παιδονόμους, καὶ κοσμητὰς, καὶ σωφρονιστάς· καὶ περὶ Σπάρτης, ὅπου οἱ τοιοῦτοι ἄρχοντες ἐκαλοῦντο Βιδιαῖοι, λέγει ὁ Ξενοφῶν (4), ὅτι «*Οὐδέποτε ἐκεῖ οἱ παῖδες ἔρημοι ἄρχοντος εἰσίν.*»

Ἦν δ' ἔργον τῶν ἀρχόντων τούτων νὰ ἐπιτηρῶσι καὶ ῥυθμίζωσι τῶν νέων τὰ ἤθη, καὶ νὰ ἐνασκῶσιν αὐτοὺς, ὡς εἰς πρώτην τοῦ χρηστοῦ ἀνδρὸς ἀρετὴν εἰς κοσμιότητα καὶ εἰς σωφροσύνην, καὶ νὰ τρέφωσιν αὐτοὺς εἰς σέβας πρὸς τὸ ἠθικῶς ἀγαθὸν, καὶ μάλιστα εἰς σέβας πρὸς ἑαυτούς. Ὥστε ἔλεγε Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς (5), *Τοὺς νέους δεῖν ἐπὶ μὲν τῆς οἰκίας τοὺς γονεῖς αἰδεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς ὁδοῖς τοὺς ἀπαντῶντας, ἐν δὲ ταῖς ἐρημίαις ἑαυτούς.*» Διὰ τοῦτο

(1) Πολιτ. Η, 1. — (2) Π. Στεφ. 205. — (3) Αὐτ. Σ, 5, 3, — (4) Πολ. Λακεδ. Β, 11. — (5) Διογ. Λαερτ. Ε, 82.

ἐπετήρουν αὐτῶν καὶ τὸ ἦθος, καὶ τὸν τρόπον, καὶ τὴν ἀναβολὴν, καὶ τὸ βάδισμα, καὶ ἀπεῖργον αὐτοὺς συχνῆς φοιτήσεως εἰς δημόσια μέρη, εἰς δικαστήρια, βουλευτήρια καὶ τὴν ἀγορὰν (1), τοσοῦτον πάσης πολιτικῆς πολυπραγμοσύνης μεμακρυσμένους ἐπαιδοκόμουν αὐτοὺς, ὥστε περὶ Θεομνήστου, προσήβου ἤδη ὄντος ὅταν οἱ Τριάκοντα ἐθανάτωσαν τὸν πατέρα του, ὁ Λυσίας λέγει (2), ὅτι, *ταύτην ἔχων τὴν ἡλικίαν, οὐδ' εἰ ἐστὶν ὀλιγαρχία ἠπίστατο.»*

Τὸ δ' ἐλατήριον ταύτης τῆς ἀγωγῆς, ἥτις διέπλαττε τοὺς ἀτρομήτους τῆς ἀρχαιότητος ἥρωας, ἴσως ξενήκουστον φανῇ ὅτι ἦτον ὁ φόβος, ὃν ὅμως ἐταύτιζον οἱ ἀρχαῖοι μετὰ τῆς αἰδοῦς. «*Ἡ γὰρ τῶν ἀρχόντων παρουσία,*» λέγει ὁ Ἀριστοτέλης (3), «*ἐμποιεῖ τὴν ἀληθινὴν αἰδῶ καὶ τὸν τῶν ἐλευθέρων φόβον.*» Ἀλλὰ τὸν φόβον τοῦτον ἐνεποίουν καὶ δι' ὑλικῶν προσέτι τιμωριῶν κατὰ τῶν ἀπειθούντων, αὐτοὺς «*ὥσπερ ξύλον διεστραμμένον καὶ καμπτόμενον εὐθύνοντες ἀπειλαῖς καὶ πληγαῖς,*» κατὰ Πλάτωνα (4)· καὶ οἱ δυσήνιοι *ἐτραχηλίζοντο καὶ ἐμαστιγοῦντο*» (5), διὰ τοῦ νάρθηκος, ὃν σχολαστής τις (6) ἐτυμολογεῖ «*ἀπὸ τοῦ νεαροὺς θήγειν, ἤτοι τοὺς νεαροὺς παῖδας ἀκονᾶν καὶ ὁρμᾶν πρὸς τὰ μαθήματα,*» ὡς ὁ κωμικὸς Μένανδρος φρονεῖ (7), ὅτι «*ὁ μὴ δαρεὶς ἄνθρωπος οὐ παιδεύεται.*»

---

(1) Ἰσοκρ. Ἀρειοπ. §. 49. — Ἰσίας, π. Κλέων κλ. 1. — Ξενοφ. Ἀπομ. Δ, 2, 1. — (2) Π. Θεομν. κλ. 346. — (3) Πολιτ. Ζ, 11, 2. — Ἴδ. καὶ Πλάτ. Νόμ. Α, 647, — (4) Πρωταγ. 325. — (5) Στοβ. Λογ. ΛΗ, 72. — (6) Σχολ. Εὐριπ. Ὀρέστ. 1481. — (7) Ἀποσπασμ. Sers. 424.

Οὕτως ἐπαιδαγωγοῦντο εἰς αὐστηρὰν πειθαρχίαν, εἰς συστολὴν καὶ αἰδῶ, εἰς ὑποταγὴν εἰς τοὺς νόμους, καὶ εἰς ἀποχὴν ἀπὸ ἀώρου εἰς τὰ δημόσια ἀναμίξεως, ὑποβαλλόμενοι ἀγογγύστως καὶ εἰς σωματικὰς πολλάκις ποινὰς οἱ μεγαλόφρονες νεανίαι, ἄνευ ταπεινώσεως τῆς φιλοτιμίας αὐτῶν, διότι ταπεινωτικὴν ἐθεώρουν οὐχὶ τὴν κόλασιν, ἀλλὰ τὴ κολάσιμον πρᾶξιν. Καὶ αὐτοὶ τῆς Σπάρτης οἱ ἀδάν μαστοι μαχηταὶ οὕτως ἀνετρέφοντο ἐν τῇ πρώτῃ ἡλικίᾳ, ὥστε ὁ Ξενοφῶν λέγει περὶ αὐτῶν (1)· «*ἐκείνων γοῦν ἧττον μὲν ἂν φωνὴν ἀκούσαις ἢ τῶν λιθίνων, ἧττον δ' ἂν ὄμματα μεταστρέψαις ἢ τῶν χαλκῶν, αἰδημονεστέρους δ' ἂν αὐτοὺς ἡγήσαιο τῶν ἐν τοῖς θαλάμοις παρθένων.*» Οὕτω δὲ παιδευόμενοι εἰς σεμνότητα καὶ εἰς πειθαρχίαν, ηὔξανον εἰς σπουδαιότητα καὶ εἰς γνῶσιν τοῦ καθήκοντος, ἱκανοὶ νὰ ἄρχωσι καθὸ μαθόντες νὰ ἄρχωνται. «*Τὸν γὰρ μέλλοντα καλῶς ἄρχειν, ἀρχθῆναι δεῖν πρότερον,*» λέγει ὀρθῶς ὁ Ἀριστοτέλης (2).

Καθωδήγουν δὲ τῶν εὐπορωτέρων νέων τὴν ἀνατροφὴν καὶ κατ' οἶκον παιδαγωγοί, παραλαμβάνοντες αὐτοὺς κατὰ τὸ ἕκτον περίπου ἔτος, ἀπὸ τῶν τροφῶν (3), ἐνίοτε μὲν μισθωτοί (4), ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ θεράποντες (5), ἢ καὶ δοῦλοι. Καὶ εἶχον μὲν πᾶσαν ἐπ' αὐτῶν πειθαρχικὴν ἐξουσίαν (6)· ἀλλὰ δὲν ἦσαν καὶ διδάσκαλοι, συνώδευον δὲ μόνον τοὺς παῖδας εἰς τοῦ διδασκάλου (7), καὶ ἐπετήρουν αὐτῶν

(1) Πολ. Λακ. Γ, 5. — (2) Ζ, 13, 4. — (3) Πλάτ. Νομ. Ζ, 794, 808. — (4) Δ. Χρυσόστ. Ζ, 114. — Πλούτ. Ἠθ. σ. 439, Ε. — (5) Ξεν. Λακ. πολ. Β, 11. — (6) Ἀφθόν. Προγυμν. σ. 64, — (7) Πλάτ. Λυσ. σ. 208. — Πλουτ. Ἠθ. σ. 439 Ε.

τὴν συμπεριφοράν· δι' ὃ καὶ παρ' αὐτῶν παιδεία κυρίως δὲν ἀπητεῖτο πολλάκις μάλιστα ὑπὸ τῶν συγγραφέων ψέγονται οἱ γονεῖς, ὅτι παρέδιδον τὰ τέκνα των εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἀμαθῶν καὶ βαρβαριζόντων, καὶ εἰς πᾶν ἄλλο ὡς ἀχρήστων θεωρουμένων. «*Ὅ,τι δ' ἂν εὕρωσιν ἀνδράποδον οἰνόληπτον*», λέγει ὁ Πλούταρχος (1), «*καὶ λίχνον, πᾶσαν πραγματείαν ἄχρηστον, τούτῳ φέροντες ὑποβάλλουσι τοὺς υἱούς*».

Ἀλλ' ἐν ᾧ τὴν ἠθικὴν ἀγωγὴν, καθὸ συμβάλλουσαν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πολιτικῶν ἀρετῶν, ἐθεώρουν ὡς δημοσίας ἐπιμελείας ἀξίαν οἱ ἀρχαῖοι, δὲν φαίνονται τὴν αὐτὴν πεποίθησιν ἔχοντες καὶ περὶ τῆς κυρίως ἐκπαιδεύσεως, ἣν «*αἱ πλεῖσται πόλεις*» κατέλειπον μᾶλλον εἰς τὴν διάκρισιν ἑνὸς ἑκάστου, *ἀφεῖσαι παιδεύειν ὅπως τις ἐθέλει τοὺς ἑαυτῶν παῖδας*,« ὡς ὁ Ξενοφῶν μαρτυρεῖ (2). Καὶ ἀναφέρει μὲν ὁ Αἰσχίνης (3) Σολωνίους τινὰς νόμους περὶ ἐκπαιδεύσεως ἐν Ἀθήναις, ἀλλ' αὐτοὶ περιστρέφονται περὶ τὴν ἀστυνομίαν τῶν διδασκαλείων, κανονίζοντες, ὑπὲρ τῶν ἠθῶν, τὰς ὥρας τῆς ἀνοίξεως αὐτῶν καὶ τῆς κλείσεως, καὶ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὰ προσόντα τῶν εἰς οὓς ἡ εἴσοδος ἐπετρέπετο. Καὶ ὁ Πλάτων (4) ὁμιλεῖ περὶ νόμου, παραγγέλλοντος νὰ διδάσκηται τοῖς παιδίοις ἡ μουσικὴ καὶ ἡ γυμναστικὴ, καὶ ἀλλαχοῦ μνημονεύεται (5) κείμενον, ἴσως τοῦ αὐτοῦ νόμου, λέγον· «*Τοὺς παῖδας διδάσκεσθαι πρῶτον νεῖν τε* (δηλαδὴ κολυμβᾷν) *καὶ γράμματα*.» Ἀλλὰ ταῦτα ἦσαν

(1) Π. παίδ. ἀγωγ. 1. — Αἰλιαν. Ἀριστ. π. Ῥητ. Β, σ. 127. — (2) Κυρ. Παιδ. Α, 2, 2. — (3) Κ. Τιμάρχ. γ'. δ'. (ἐκδ. Δουκ.). — (4) Κριτ. σ. 50. — (5) Petit, Leg. Att. I, σ. 133.

παραγγελίαι καὶ νουθεσίαι μᾶλλον ἢ διαταγαὶ τοῦ νομοθέτου δημοσίως ἐπιβαλλόμεναι. Οὔτε δ' ἡ ὑπὸ τῶν Τροιζηνίων ἐπὶ τῶν Μηδικῶν ψηφισθεῖσα δημόσιος μισθοδοσία τῶν διδασκάλων πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν παρ' αὐτοῖς προσφυγόντων Ἀθηναίων (1), ἦτον ἄλλο ἢ φιλόξενος καὶ φιλάδελφος ἐλευθεριότης ἐν περιστάσει ἐκτάκτῳ, οὐχὶ δ' ἀπόδειξις δημοσίως ὠργανισμένης παιδεύσεως. Ὁ Χαιρώνδας μόνος λέγεται (2) νομοθετήσας τοῖς Ἐπιζεφυρίοις Λοκροῖς «*τῶν πολιτῶν τοῖς υἱεῖς ἅπαντας μανθάνειν γράμματα, χορηγούσης τῆς πόλεως τοὺς μισθοὺς τοῖς διδασκάλοις.*» Ἀλλὰ τῶν νόμων τούτων ἡ γνησιότης ἠμφισβητήθη (3). Ἐπὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς δὲ τὸ πρῶτον ἐποχῆς ἀπαντᾶται παράδειγμα στρατηγοῦ διενεργήσαντος ἐξετάσεις μαθητῶν καὶ διδασκάλων, καὶ πρὸς ἐμψύχωσιν τοὺς εὐδοκιμωτέρους εἰς δεῖπνον καλέσαντος (4).

Ἐλεύθερος ἦν ἕκαστος ἑπομένως νὰ παιδευθῇ ὡς καὶ ὅσον ἤθελε, δι' ὃ καὶ ἐν Ἀθήναις, λέγει ὁ Πλάτων (5), ὅτι μόνοι οἱ παῖδες τῶν « *καλῶν κἀγαθῶν* » ἐπαιδεύοντο. Ἐγίνετο δ' ἡ ἐκπαίδευσις οὐχὶ κατ' οἶκον, ἀλλ' εἰς διδασκαλεῖα, ἅτινα ἦσαν ἰδιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις διδασκάλων μισθὸν πραττόντων παρὰ τῶν μαθητῶν αὐτῶν, καὶ εἰς ἃ προσήρχοντο (6) ἢ ἔπρεπε νὰ προσέρχωνται οὗτοι, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Πλάτωνος (7), περὶ τὸ δέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας των.

---

(1) Πλούτ. Θεμιστ. I. — (2) Διόδ. IB, 12. — (3) Ἴδ. Bœckh, Staats, hh. d. Att. I, 133. — (4) Πλούτ. Συμπ. Z, Θ, 1.) — (5) Θεαγ. σ. 122. — (6) Ξενοφ. Ἑλλ. B, 4, 20. — Συμπ. Δ, 23. — (7) Πλάτ. Εὐθύδ. σ. 272, Δ. — Φαῖδρ. σ. 255. A.

Κατ' ἔθος ὅμως πανταχοῦ σχεδὸν τῆς Ἑλλάδος, ἐν ταῖς ἐπισημοτέραις πόλεσι καὶ κατὰ τοὺς ἀρίστους καιροὺς ἦν ὁμοιόμορφος « *ἡ ἐγκύκλιος παιδεία, πάντων τῶν Ἑλλήνων ὁμοίως παιδευομένων* », κατὰ Θεόφραστον (1), καὶ περιελάμβανε πρωτίστως τρία τινὰ, *τὴν γραμματικὴν, τὴν μουσικὴν καὶ τὴν γυμναστικήν*. Περὶ τῶν Ἀθηναίων λέγει ἰδίως ὁ Πλάτων (2) «*Ὁρῶντες γράμματα καὶ μουσικὴν καὶ γυμναστικὴν ὑμᾶς τε αὐτοὺς καὶ τοὺς παῖδας ὑμῶν ἱκανῶς μεμαθηκότας, ἃ δὴ παιδείαν ἀρετῆς τελέαν εἶναι ἡγεῖσθαι* . . . . » Καὶ περὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων πλὴν τῶν Σπαρτιατῶν, ὁ Ξενοφῶν (3), «*Τῶν μὲν τοίνυν ἄλλων Ἑλλήνων οἱ φαίνονται κάλλιστα τοὺς υἱεῖς παιδεύειν . . . . πέμπουσιν εἰς διδασκάλων μαθησομένους καὶ γράμματα καὶ μουσικὴν καὶ τὰ ἐν παλαίστρᾳ*.

Ἦν δ' ἡ *Γραμματικὴ* ἡ ἐμπειρία τοῦ ἀναγινώσκειν καὶ γράφειν, καὶ τὰ πάθη τῶν λέξεων διακρίνειν (4), τέχνη εὔκολος ἣν ταπεινοὶ πολλάκις ἐδίδασκον βιομήχανοι, ὑπὸ τοῦ Λουκιανοῦ σκωπτικῶς μετ' ἀνδρῶν ταριχοπωλῶν καταριθμούμενοι (5), ἐν τοῖς τριόδοις οὐ σπανίως μετὰ τῶν μαθητῶν των καθήμενοι, «*χαμαιδιδάσκαλοι*», ὡς τοὺς καλεῖ ὁ Ἱεροκλῆς (6), ἀπὸ λυπροῦ μισθαρίου ἀποζῶντες (7), καὶ αὐτοῦ ἔστιν ὅτε ἀνάξιοι διὰ τὴν ἀμάθειάν των (8), ὡς ἐκεῖνος πρὸς ὃν προσελθὼν ὁ Θεόκριτος, καὶ ἀκούσας αὐτὸν φαύλως ἀναγινώσκοντα, τὸν ἠρώτησεν· «*Δια-*

---

(1) Χαρ. προοίμ. — (2) Κλειτοφ. σ. 407 c. — (3) Λακ. πολ. B, 1. — (4) Διον. π. νουθ. 26. — Ἴδ. Πλάτ. Νόμ. Ζ, 810, B. — (5) Νεκοσμ. 17. — (6) Δίων Χρυσ. Κ, 9. — (7) Διογ. Λ, Ι, 4. — (8) Πλούτ. π. παίδ. ἀγωγ. 7.

τί γεωμετρεῖν οὐ διδάσκεις; Τοῦ δ' εἰπόντος' ὅτι οὐκ οἶδα· καὶ τί τοῦτ'; εἶπεν· οὐδὲ γὰρ ἀναγινώσκειν (1)».

Ἀλλὰ τὴν στοιχειωδεστάτην ταύτην γνῶσιν τῆς γραμματικῆς ἀνεδείκνυε σπουδαίαν διὰ τὴν διάπλασιν καὶ ἐκπαίδευσιν τῆς ἑλληνικῆς νεολαίας ἡ περίστασις, ὅτι τὸ πάγκοινον βιβλίον ἐξ οὗ ἐδιδάσκοντο τὴν ἀνάγνωσιν, καὶ ὃ ἠναγκάζοντο ν' ἀντιγράφωσι καὶ νὰ ἀποστηθίζωσιν, ἦν ἡ ποιητικὴ ἐγκυκλοπαιδεία πασῶν τῶν θρησκευτικῶν, ἠθικῶν, πολι-τικῶν καὶ πολεμικῶν γνώσεων τῶν ἀρχαίων, ἦν ὁ Ὅμηρος. Τούτου, κατὰ Ξενοφῶντα (2), ὁ πατὴρ ἠνάγκαζε τὸν υἱόν του «*πάντα τὰ ἔπη μαθεῖν, ὅπως ἀνὴρ ἀγαθὸς γένηται.*» Καὶ μετὰ τοῦ Ὁμήρου συνεδιδάσκοντο «*οὐ ψυχαγωγίας χάριν, ἀλλὰ σωφρονισμοῦ*», κατὰ Στράβωνα (3), καὶ ἄλλοι τινὲς ποιηταί, συναπεργαζόμενοι τῆς διανοίας τὸν ἐξευγενισμόν, ὡς καὶ ὁ Πλάτων λέγει· «*Παρατιθέασιν αὐτοῖς ἐπὶ τῶν βάθρων ἀναγινώσκειν ποιητῶν ἀγαθῶν ποιήματα, καὶ ἐκμανθάνειν ἀναγκάζουσιν, ἐν οἷς πολλαὶ μὲν νουθετήσεις ἔνεισι, πολλαὶ δὲ διέξοδοι καὶ ἔπαινοι καὶ ἐγκώμια παλαιῶν ἀνδρῶν ἀγαθῶν, ἵνα ὁ παῖς ζηλῶν μιμῆται καὶ ὀρέγεται τοιοῦτος γενέσθαι.*» Καὶ τ' αὐτὰ πρεσβεύει καὶ ὁ Αἰσχύνης (4), «*Διὰ τοῦτο γὰρ οἶμαι ἡμᾶς παῖδας ὄντας τὰς τῶν ποιητῶν ἐκμανθάνειν γνώμας, ἵν' ἄνδρες ὄντες αὐταῖς χρώμεθα.*» Ὥστε τοὺς ποιητάς, καθὸ ταμίας πάσης τῆς ἀρχαίας σαφίας, αἰνίττεται καὶ ὁ Ἰσοκράτης ὅταν λέγῃ (5) περὶ τῶν γραμμάτων ἐν γένει· «*Τοὺς ἐπισταμένους καὶ ὀρθῶς*

---

(1) Στοβ. Λογ. Δ. 70. — (2) Συμπ. Γ, 5. — (3) Α, 2, 3. — (4) Κ. Κτησ. λς'. (Λουκ.) — (5) Παναθ. 83.

χρωμένους αὐτοῖς μὴ μόνον ἐμπείρους γίνεσθαι τῶν ἐπὶ τῆς ἡλικίας τῆς αὐτῶν πραχθέντων, ἀλλὰ καὶ τῶν πώποτε γιγνομένων.»

Ἡ δὲ *Μουσική*, εἰ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης διατείνεται ([1]), ὅτι *«ἡδονῆς χάριν οἱ πλεῖστοι μετέχουσιν αὐτῆς»*, ἦν ὅμως τέχνη θεωρουμένη ὡς ἐπίσης ἀπαραίτητος εἰς πάντας τοὺς ἐλευθερίως τεθραμμένους, καθὸ ῥυθμίζουσα αὐτῶν τὴν ψυχήν. *«Πᾶς γὰρ ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου εὐρυθμίας τε καὶ εὐαρμοστίας δεῖται,»* κατὰ Πλάτωνα ([2]), ὅστις καὶ συνεχομένην αὐτὴν θεωρεῖ μετὰ πάσης τῆς ἠθικῆς τῶν λαῶν ὑπάρξεως· δι' ὃ καὶ φρονεῖ μετὰ τοῦ Δάμωνος ὅτι *«οὐδαμοῦ κινοῦνται μουσικῆς τρόποι ἄνευ πολιτικῶν νόμων καὶ μεγίστων.»* Καὶ μικρᾶς ἀπελάμβανε τιμῆς ἡ μουσική, ὅταν ἦν ἁπλῆ βιοποριστικὴ *χειρουργία* ([3]), ὡς ἐχλεύαζεν ὁ Ἀλκιβιάδης τῶν Θηβαίων τὴν ἔξοχον περὶ τὸ αὐλεῖν δεξιότητα, λέγων, *«Αὐλήτωσαν τῶν Θηβαίων παῖδες, οὐ γὰρ ἴσασι διαλέγεσθαι* ([4]).» Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι εἰς τὴν αὐλητικὴν κατ' ἀρχὰς ζήλω τῶν Θηβαίων ἐπιδοθέντες ([5]), ἀπέῤῥιψαν εἶτα αὐτήν, ὡς καὶ ἡ θεά των εἶχε ῥίψει τοὺς αὐλοὺς εἰς τὴν δύσμορφον *Μαρσύαν*. Ἀλλ' ἐκείνη μὲν φιλαρέσκως εἶχεν ἀρνηθῆ τὴν τέχνην τοῦ αὐλεῖν ὡς τὸ πρόσωπον διαστρέφουσαν, οὗτοι δέ, κατ' Ἀριστοτέλην ([6]), *«ὡς μὴ συντείνουσαν πρὸς ἀρετήν.»* Ἠθοποιητικὴν δὲ μᾶλλον ἐφρόνουν τὴν λύραν καὶ τὴν κιθάραν, οὐ μόνον ὡς τὴν ψυχὴν εἰς καθαρωτέραν ἐντεινούσας ἁρμονίαν,

---

([1]) Πολιτ. Ζ, 3. — (2) Πρωταγ. 326, Α. — (3) Πλάτ. Πολιτ. Δ, d. — (4) Πλούτ. π. Μουσ. 13. — (5) Πλούτ, Ἀλκ. Ζ. — (6) Ἀριστοτ. Πολ. Η, 6, 6.

ἀλλὰ καὶ διότι πρὸς αὐτὰς ἐψάλλοντο αἱ μεγάλων καὶ εὐγενῶν πράξεων ποιητικαὶ διηγήσεις. «*Πρὸς δὲ τούτοις ἐπειδὰν κιθαρίζειν μάθωσι*,» λέγει ὁ Πλάτων (1), «*ἄλλων αὖ ποιητῶν ἀγαθῶν ποιήματα διδάσκουσι μελοποιῶν, εἰς τὰ κιθαρίσματα ἐντείνοντες, καὶ τοὺς ῥυθμούς τε καὶ τὰς ἁρμονίας ἀναγκάζουσιν, οἰκειοῦσθαι ταῖς ψυχαῖς τῶν παίδων, ἵνα ἡμερώτεροί τε ὦσι, καὶ εὐρυθμότεροι καὶ εὐαρμοστότεροι γιγνόμενοι, χρησίμως ὦσιν εἰς τὸ λέγειν τε καὶ πράττειν.*» Τοσοῦτον δὲ σπουδαῖον μέρος τῆς ἀγωγῆς ἐθεωρεῖτο μετὰ τῶν γραμμάτων καὶ ἡ μουσική, ὥστε, κατ' Αἰλιανὸν (2), οἱ Μιτυληναῖοι ἀτιμωτικὴν ποινὴν ἐπέβαλλον εἰς τοὺς ἀφισταμένους τῶν συμμάχων, τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ διδάσκεσθαι γράμματα καὶ μουσικὴν, «*πασῶν κολάσεων ἡγησάμενοι βαρυτάτην εἶναι ταύτην, ἐν ἀμαθίᾳ καὶ ἀμουσίᾳ καταβιῶναι.*» Ἤρχιζε δ' ἡ διδασκαλία τῆς μουσικῆς, κατὰ Πλάτωνα (3), ἀπὸ τοῦ ιγ'. ἔτους τῆς ἡλικίας.

Ἡ δὲ *Γυμναστική*, ὑπὸ γυμναστῶν καὶ παιδοτριβῶν εἰς τὰ γυμνάσια ἐνασκουμένη καὶ διδασκομένη ἐν ταῖς παλαίστραις, σκοπὸν εἶχε τὴν ἀνάπτυξιν ἰσχυροῦ σώματος, καὶ καθ' ἑαυτὸ χρησίμου εἰς τῆς πατρίδος τὴν ὑπηρεσίαν, καὶ μόνου καταλλήλου ἵνα στέγῃ ψυχὴν ἰσχυράν. Περιελάμβανε δὲ πάσας τὰς ἀσκήσεις τοῦ σώματος, καὶ προσέτι καὶ τὴν ὁπλομαχίαν καὶ τὴν ἱππικὴν, ἀρχομένη μὲν ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας, χωροῦσα δὲ μετὰ τῶν ἐπιπονωτέρων γυμνασμάτων, μέχρι τοῦ δεκάτου ὀγδόου ἔτους ἢ τοῦ τέλους τῆς ἥβης. Καὶ, κατὰ Πλάτωνα (4),

(1) Πρωταγ. 326. Α. — (2) Π. Ἱ. Ζ, 16. — (3) Νομ. Ζ, 809. — (4) Αὐτ.

ἔπρεπε νὰ συμβαδίζωσι μουσικὴ καὶ γυμναστικὴ, ἰσοῤῥόπως τὸ φιλόσοφον καὶ τὸ θυμοειδὲς ἀναπτύσσουσαι τῆς ψυχῆς. «*Τὸν κάλλιστ' ἄρα μουσικῇ γυμναστικὴν κεραννύντα, καὶ μετριώτατα τῇ ψυχῇ προσφέροντα τοῦτον, ὀρθώτατ' ἂν φαῖμεν εἶναι τελέως μουσικώτατον καὶ εὐαρμοστώτατον.*»

Ἀλλ' ὁ τοσοῦτον στενὸς κύκλος παιδείας δὲν ἐδύνατο ν' ἀρκέσῃ ἐπὶ πολὺ εἰς διάνοιαν ὡς τὴν Ἑλληνικήν. Ἐν δημοκρατουμέναις πολιτείαις ἡ περὶ τὸ λέγειν εὐχέρεια ἦν ἓν τῶν ἀναγκαιοτάτων προτερημάτων. Καὶ ἡ μὲν κατάχρησις αὐτῆς παρήγαγε τὴν ἀδολεσχίαν, περὶ ἧς παραπονεῖται ὁ Ἀριστοφάνης (1), ὅτι «*νεανίσκων ἀεὶ δι' ἡμέρας λαλούντων πλῆρες τὸ βαλανεῖον ποιεῖ, κενὰς δὲ τὰς παλαίστρας.*» Ἐκ δὲ τῆς ὑπὸ μεγαλοφυῶν ἀνδρῶν καλλιεργείας αὐτῆς ἐβλάστησεν ἡ ῥητορικὴ, ἣν ὡς τέχνην ἐδίδαξε πρῶτος ὁ Λυσίας (2) μετὰ τὰ Πελοποννησιακὰ, καὶ μετ' αὐτὸν ἕτεροι, παρὰ τῶν ἐθελοντῶν ἀκροατῶν μισθὸν πράττοντες οὐχὶ ἐλάσσονα τῶν χιλίων δραχμῶν. Καὶ ὁ Ἰσοκράτης εἰς τὸν Δημοσθένην, θελήσαντα νὰ δώσῃ 200 μόνον δραχμὰς, ὅπως μάθῃ τὸ πέμπτον τῆς τέχνης, «*Οὐ τεμαχίζομεν, ὦ Δημόσθενες,* εἶπε, *τὴν πραγματείαν. Ὥσπερ δὲ τοὺς καλοὺς ἰχθῦς ὅλους πωλοῦμεν, οὕτω κἀγώ σοι, εἰ βούλοιο μαθητεύειν, ὁλόκληρον ἀποδώσομαι τὴν τέχνην* (3)». Καὶ γνωστοὶ εἰσὶν οἱ Κλεάνθαι (4), οἱ Μένανδροι καὶ οἱ Ἀσκληπιάδαι (5), οἵτινες φρεαντλοῦντες καὶ

(1) Νεφ. 1053. — (2) Cic. Baut. 12. — (3) Πλούτ. Β. Γ'. Ῥητ. Δ, σ. 361. — (4) Διογ. Λ. Ζ, 168. — (5) Ἀθήν. Δ, 65.

κηπουροῦντες κατώρθουν ν' ἀποτίσωσι τὰ διὰ τοὺς τότε χρόνους βαρύτατα ταῦτα δίδακτρα.

'Αλλ' ἡ τέχνη τοῦ λέγειν προϋποτίθησι τὴν τοῦ νοεῖν καὶ διαλογίζεσθαι, ἧς ἡ κατάχρησις καὶ διαστροφὴ ἦν ἡ παιδαριώδης *σοφιστική*. «*Καὶ γὰρ, ὥσπερ ἐκ τύχης τότε φορὰ γενέσθαι συνέβη σοφιστῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι*, λέγει ὁ Πλούταρχος (1), *καὶ τούτοις οἱ νέοι πολὺ τελοῦντες ἀργύριον, οἰήματος ἐπληροῦντο καὶ δοξοσοφίας, καὶ λόγων ἐζήλουν σχολὰς καὶ διατριβὰς ἀπράκτους ἐν ἔρισι καὶ φιλοτιμίαις· καλὸν δὲ καὶ χρήσιμον οὐδ' ὁτιοῦν.*» 'Αλλ' ἀνὴρ δαιμόνιος, ὁ Σωκράτης, τῶν ματαιοσχόλων τούτων συζητήσεων ἐπωφεληθεὶς, ἔτρεψεν αὐτὰς πρὸς τὴν εὕρεσιν τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ ἐσκέδασε μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τὸ πρὶν παρ' ὀλίγοις ἐν κρυπτῷ αὐγάζον οὐράνιον φῶς τῆς φιλοσοφίας, ἧς πρώτην σχολὴν ἵδρυσεν ὁ θεσπέσιος αὐτῆς μαθητὴς, ὁ Πλάτων, τὴν 'Ακαδημίαν.

Ἡ φιλοσοφία ὅμως μικρὸν θὰ διέφερε τῆς σοφιστικῆς, ἂν δὲν ἐστηρίζετο καὶ ἐπὶ γνώσεων ἐπιστημονικῶν, ὧν αἱ δημωδέστεραι, καὶ τοῖς ἀνωτέρας παιδείας ἐφιεμένοις κοινότερον διδασκόμεναι, ἦσαν ἡ ἀριθμητικὴ, ἡ γεωμετρία, καὶ ἡ ἀστρονομία. Καὶ ὁ μὲν Σωκράτης διδακτέα ἐφρόνει μόνα τὰ στοιχειωδέστερα καὶ κοινωνικῶς χρησιμώτερα τούτων μέρη (2). Ὁ 'Ισοκράτης ὅμως (3) καίτοι λέγων, ὅτι «*οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων ὑπειλήφασιν ἀδολεσχίαν καὶ μακρολογίαν εἶναι τὰ τοιαῦτα τῶν μαθημάτων*, οὐχ ἧττον ὑπερασπίζεται τὴν σπουδὴν αὐτῶν ὡς

(1) Ζητ. Πλατ. α. — (2) Ξεν. 'Απομν. Δ, 7, 2—4. — (3) Π. 'Αντιδόσ. 261.

ὡς οὐχὶ ὅλως ἀνωφελῆ. Ὁ δὲ Πλάτων ἤδη λέγει (1)· «Ἔτι δὲ τοίνυν τοῖς ἐλευθέροις ἐστὶ τρία μαθήματα, λογισμὸν μὲν καὶ τὰ περὶ ἀριθμοὺς ἓν μάθημα, μετρικὴ δὲ μήκους καὶ ἐπιπέδου καὶ βάθους ὡς ἓν αὖ δεύτερον, τρίτον δὲ τῆς τῶν ἄστρων περιόδου πρὸς ἄλληλα ὡς πέφυκε πορεύεσθαι.» Ἐδιδάσκοντο δ' αἱ πρῶτα. ἀρχαὶ τῆς ἀριθμητικῆς ὁμοῦ μετὰ τῶν γραμμάτων. Καὶ μόνον ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων, αἱ ἐπιστῆμαι αὗται μετὰ τῆς φιλοσοφίας (ἢ διαλεκτικῆς) καὶ τῆς ῥητορικῆς, τῆς γραμματικῆς καὶ τῆς μουσικῆς ἀπετέλεσαν τὸν κύκλον τῶν ἑπτὰ ἐπιστημῶν, αἵτινες περιελάμβανον κατὰ τοὺς τότε πάσας τὰς τῇ ἐλευθερίᾳ ἀγωγῇ πρεπούσας γνώσεις. Εἰς ταύτας δὲ προσέθεντο καὶ τὴν ἰατρικὴν, ἄλλοι δὲ καὶ τὴν καλλιτεχνίαν, ἤτοι τὴν ἀρχιτεκτονικὴν, τὴν γλυπτικὴν καὶ τὴν γραφικήν (2).

Τοιαύτη, ἐν βραχεῖ, τῶν ἀρχαίων ἡ ἀγωγὴ καὶ παιδεία. Ἂν δ' ἐκεῖθεν εἰς τὰ καθ' ἡμᾶς στρέψωμεν τὸ βλέμμα, εὑρήσομεν, ὅτι ἡ πρώτη ἀγωγὴ στερεῖται μὲν νῦν τῆς δημοσίας ἐπιμελείας καὶ διευθύνσεως, ἵδρυται ὅμως ἐπὶ βάσεως ὀρθοτέρας, τῆς ἠθικῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ, καὶ ἐπιβάλλεται οὐχὶ διὰ μαστιγώσεων καὶ πληγῶν, ἀλλὰ διὰ τῆς γνησίας φιλοτιμίας, καὶ διὰ τῆς ἐνασκήσεως τῶν ἀρχῶν, εἰς ἃς πᾶς γονεὺς ὑποχρεοῦται ὑπὸ τῆς θρησκείας ν' ἀνατρέφῃ ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων τὰ τέκνα του.

Ἐξ ἐναντίας δ' ἡ κυρίως ἐκπαίδευσις, ἡ δημοτικὴ κἂν, διατάσσεται παρ' ἡμῖν ὑπὸ τοῦ νόμου

(1) Νομ. Ζ. 817, Ε. — (2) Γαλην. Προτρ. 14.

πολὺ ὑποχρεωτικώτερον ἢ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Λαὸς ἐλεύθερος πρέπει νὰ ἦναι λαὸς πεπαιδευμένος. Ἡ ἐξάσκησις τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων ἀπαιτεῖ γνώσεών τινων δόσιν, καὶ περὶ τῆς χορηγίας αὐτῶν μεριμνᾷ παρ' ἡμῖν ὁ νόμος, διδασκάλους παιδεύων, καὶ δημοτικὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα πανταχοῦ τοῦ κράτους δημοσία δαπάνῃ διατηρῶν.

Ἡ δὲ τῆς ἀνωτέρας παιδεύσεως ἀνάγκη οὐδ' ἡ αὐτὴ εἶναι, οὐδ' ἐκ τῆς αὐτῆς πηγάζει θεωρίας, ὡς ἡ τῆς κατωτέρας. Καὶ πᾶσα μὲν ἐξευγενισμένη πολιτεία καὶ ἐνδιαφέρεται, καὶ ἀνάγκην ἔχει, καὶ καύχημα ἑαυτῆς θεωρεῖ, νὰ περιέχῃ ἐν τοῖς κόλποις της ἄνδρας πολυμαθεῖς, οἵτινες ἀξίως νὰ τὴν ὑπηρετῶσι καὶ νὰ τὴν δοξάξωσιν· ἀλλ' οὐδὲ δύναται οὐδ' ἀνάγκην ἔχει ν' ἀπαιτῇ ἵνα ὦσι πάντες αὐτῆς οἱ πολῖται σοφοί, ὡς ἀξιοῖ νὰ ἔχωσι πάντες τὴν δημοτικὴν προπαίδειαν. Παρασκευάζει επομένως διδακτήρια εἰς ἃ νὰ εὑρίσκωσιν ἀφορμὴν καὶ εὐκολίαν νὰ γίνωνται μέτοχοι τῆς ἀνωτάτης παιδείας οἱ βουλόμενοι καὶ δυναμενοι, ἀδιαφοροῦσα ὅμως τίνες ἔσονται οὗτοι, καὶ πεπεισμένη ὅτι, ἐν λαῷ φιλοτίμῳ καὶ νοήμονι ὡς τῷ Ἑλληνικῷ, οὐδέποτε αἱ τάξεις αὐτῶν ἔσονται λειψανδροῦσαι καὶ ἀραιαί, τὰ δὲ τῶν ἀπολειπομένων κενὰ προθύμως ἀναπληρωθήσονται πάντοτε ὑπὸ πλειόνων ἢ ὅσους ἀπαιτεῖ ἡ δημοσία ἀνάγκη, ὑπὸ τῶν κατανοούντων, ὅτι αὐτοὶ ἔχουσι πρῶτον καὶ μέγιστον καὶ ἠθικὸν καὶ ὑλικὸν συμφέρον νὰ ἐκπαιδευθῶσι.

Καὶ ὅμως ἐλευθεριώτερος παρ' ἡμῖν σήμερον ὁ νόμος τοῦ ὅσον αὐστηρῶς ἀπαιτοῦσιν αἱ τῆς πολιτείας ἀνάγκαι, καὶ τοῦ ὅσον εἶναι παρ' οἵῳ δήποτε ἄλλῳ ἔθνει, ἀφορῶν δ' εἰς τὴν ταχίστην ἐπανόρ-

θωσιν τῆς ἐπὶ τῶν δουλικῶν αἰώνων ἐπενεχθείσης ἠθικῆς ζημίας, παρέχει ἄμισθον οὐ μόνον τὴν κατωτάτην, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ἀνωτάτην ἐκπαίδευσιν, ἥτις καὶ παρὰ τοῖς προγόνοις ἡμῶν διὰ μεγάλων δαπανῶν, καὶ παρὰ τοῖς πλείστοις τῶν συγχρόνων δι' ἁδρῶν χορηγεῖται διδάκτρων· διότι καὶ παρ' ἐκείνοις, ὡς καὶ παρά τισι τούτων, ἐπιπολλάζει ἡ δόξα, ὅτι ἡ ἀνωτέρα παίδευσις ἄνευ τῆς ἀνωτέρας ἠθικῆς ἀγωγῆς εἶναι ὅπλον ἐπικίνδυνον μᾶλλον ἢ ἐπωφελὲς, ὡς ἐν ἄλλοις ἐπρέσβευεν ὁ Σωκράτης, ὅστις «*Τοὺς, ἄνευ σωφρονεῖν, ταῦτα δυναμένους, ἀδικωτέρους τε, καὶ δυνατωτέρους κακουργεῖν ἐνόμιζεν εἶναι* (1).

Καὶ γενικῶς μὲν πεπαιδευμένους ἄνδρας καταρτίζουσι παρ' ἡμῖν τὰ Γυμνάσια· τὴν δὲ εἰδικὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν παιδείαν παρέχει, μετὰ τὴν ἐν ἐκείνοις προπαρασκευὴν, τὸ Πανεπιστημεῖον, οὗ τὴν ἀνωτάτην διανοητικὴν ἑνότητα ἀποτελεῖ ἡ φιλοσοφία, εἰς πάσας τὰς ἐπιστημονικὰς γνώσεις τὴν ζωογόνον αὐτῆς ἰκμάδα διακλαδεύουσα, καὶ πᾶσαν τὴν ἀνθρωπίνην διάνοιαν διὰ τοῦ φωτὸς αὐτῆς καταυγάζουσα. Ταύτης κεχρισμένοι στρατιῶται οἱ εἰς τὸ στάδιον τῆς πανεπιστημονικῆς παιδεύσεως ἀλειφόμενοι, τάττονται μὲν πάντες ὑπὸ τὴν ἀκτινοβόλον αὐτῆς σημαίαν, ἀλλ' εἰς τέσσαρας διαστέλλονται λόχους, ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὁρμωμένους ἀφετηρίας, πρὸς διάφορα δὲ τέρματα διευθυνομένους.

Καὶ πρωτοστάτης μὲν χωρεῖ ὁ τῆς Θεολογίας, ἥτις εἶναι αὐτὴ ἡ φιλοσοφία, οὐρανίῳ φωτὶ περιαυγαζομένη. Εἶναι αὐτὴ ἡ ἀλήθεια, — διότι δύο ἀλή-

(1) Ξεν. Ἀπομν, Δ, 5, 1,

θειαι δὲν ὑπάρχουσι, — θεόθεν λαβοῦσα τὸ βέβαιον κῦρος, ὃ ἀτελῶς μόνον καὶ ἀμφιβόλως δύνανται νὰ χορηγήσωσιν αὐτῇ αἱ σφαλλόμεναι σκέψεις τοῦ ἀνθρωπίνου πεπερασμένου νοός. Ἡ Θεολογία εἶναι ἡ φιλοσοφία ἀποκεκαλυμμένη. Οἱ δ' ἐν αὐτῇ διδασκόμενοι τὰς τὸν ἄνθρωπον μᾶλλον ἐνδιαφερούσας ὑψίστας ἀληθείας, καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν πηγάζοντας ἠθικοὺς τῆς διαγωγῆς κανόνας καὶ τὰς ἱστορικὰς περιπετείας, δι' ὧν τὰ δόγματα διεκρίθησαν καὶ ἱδρύθη ἀπ' αἰώνων ἡ ἱερὰ ἡμῶν Ἐκκλησία, καὶ τὰ καθήκοντα τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῆς καθιερουμένων, — ἂν ἔχωσιν ἐμβριθῆ τὸν νοῦν καὶ εὐσεβῆ καὶ θερμῶς πατριωτικὴν τὴν καρδίαν, πρέπει νὰ συναισθάνωνται τῆς κλήσεως αὐτῶν τὴν σοβαρότητα καὶ τὸ ὕψος, ὅτι αὐτοὶ ἔσονται οἱ λαμπτῆρες τοῦ ἐν σκότει χωροῦντος λαοῦ, οἱ ἠθοποιοὶ τοῦ ἔθνους, οἱ παρήγοροι τῶν πασχόντων, οἱ ἔχοντες τὴν κληρονομίαν καὶ παρακαταθήκην τοῦ ἱεροῦ πυρὸς, ὃ κατέλιπον αὐτοῖς οἱ Βασίλειοι καὶ Χρυσόστομοι, καὶ εἰς οὗ τὴν θέρμην διετηρήθη ζῶν, καὶ ἐξ οὗ ἐξέλαμψεν αὖθις ὁ Ἑλληνικὸς ἐθνισμός. Ἀναλογιζόμενοι πρὸς τίνα ἀγῶνα ἀποδυόμενοι, οὕτως ὀφείλουσι νὰ παρασκευάζωσι τὴν διάνοιαν καὶ τὸ ἦθος αὐτῶν· καὶ ὁ ἑαυτὸν αἰσθανόμενος οὐχὶ τεθωρακισμένον πρὸς τὴν ἁγίαν κλῆσιν, καὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ οὐχὶ καθαρὰν, ὡς πρέπει τῷ προσερχομένῳ εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ τὴν διάνοιαν αὐτοῦ οὐχὶ ἀπηλλαγμένην τοῦ ζιζανίου τῆς ἀμφιβολίας, οἵα πρέπει νὰ ἦναι ἡ τοῦ στρατιώτου τῆς ἀληθείας, ἂς ἀπέχῃ μᾶλλον ἐπαγγέλματος, δι' ὃ πρῶτος πρέπει νὰ θεωρῇ ἑαυτὸν ἀνάξιον, ἂν ὑπὸ τὴν ἱερὰν ἀναβολὴν κρύπτῃ ὑπόκρισιν ἢ χαλαρὰν πίστιν.

Οἱ δ' ἐν τοῖς φιλολόγοις ταττόμενοι, εἰδικωτέραν μὲν ἴσως ἔχουσιν ἐντολὴν, ἀλλὰ καὶ ταύτην μεγάλην καὶ περισπούδαστον, διότι εἰς τούτων τὰς χεῖρας παραδοθήσονταί ποτε τῶν Ἑλλήνων τὰ τέκνα, ὅπως μορφωθῶσιν εἰς ἄνδρας χρηστοὺς καὶ πεπαιδευμένους. Ἡ Ἑλλὰς τοῦ μέλλοντος ἔσται ὅ,τι αὐτοὶ τὴν πλάσωσι. Μεγάλη εἶναι ἡ εὐθύνη, καὶ πρέπει ἐν συναισθήσει αὐτῆς νὰ παρασκευάζωνται· προσέτι δὲ νὰ μὴ λησμονῶσιν, ὅτι εἰς διδασκάλους προοριζόμενοι, Ἕλληνες Ἑλλήνων ἑρμηνευταὶ, καὶ τοὺς ἀπογόνους εἰς τὰ τῶν προγόνων μυοῦντες, ὑποδύονται ὑποχρεώσεις ἀνωτέρας ἢ οἱ φιλόλογοι πάντων τῶν ἄλλων ἐθνῶν, καὶ ὅτι ἡ ἐν τούτοις ἡμιμάθεια ἧττον αὐτοῖς παραβλέπεται· ὡς καὶ εἰς οὐδένα πεπαιδευμένον Ἕλληνα ἐπιτρέπεται νὰ μὴ ἦναι, πλὴν τῆς εἰδικῆς ἐπιστήμης του, καὶ τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας μέχρι τινὸς ἐγκρατής.

Σπανιωτέρα εἶναι εἰσέτι ἡ παρ' ἡμῖν ἐφαρμογὴ τῶν λοιπῶν ἐπιστημῶν, ὅσαι ἐν τῇ αὐτῇ σχολῇ καὶ εἰς ἰδιαίτερον τμῆμα περιελήφθησαν. Αὗται τροφὴν θετικῶν γνώσεων προσάγουσαι εἰς τὴν πεπαιδευμένην διάνοιαν, εἰσὶ πρὸ πάντων χρήσιμοι εἰς τῆς ὑλικῆς εὐημερίας τῶν ἐθνῶν τὴν ἀνάπτυξιν, καὶ εἰς τὴν ἐξάσκησιν προσέτι τῆς μεγάλης βιομηχανίας, εἰς ἣν ἂν καθυστερῇ σήμερον, πρέπει ὅμως νὰ προαλειφθῇ καὶ τὸ ἡμέτερον ἔθνος, ὅπως μὴ μείνῃ ἐστερημένον τῶν πλεονεκτημάτων, ἃ δαψιλεύει ἡ μεγάλη αὕτη εὐεργέτις καὶ τροφὸς τῶν λαῶν.

Οἱ δὲ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ὀπαδοὶ κατανοοῦσι βεβαίως εἰς ποίαν ἐπίσημον λειτουργίαν παρασκευάζονται. Ζωὴ ἀνθρώπων ἔσται εἰς χεῖρας αὐτῶν. Εἰς τὸν τολμῶντα νὰ θίξῃ αὐτὴν ἄνευ τῶν ἀναγκαίων γνώ-

σεων, καὶ ἄνευ τῆς πείρας, ἥτις εἶναι τὸ ἕρμα τῶν γνώσεων, ἡ συνείδησίς του, ἂν ἔχῃ συνείδησιν, θέλει προσάπτει τοῦτο ὡς δολοφονίαν. Ἡ σπουδὴ τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ, καὶ τῶν ἀλλοιώσεων αὐτοῦ, καὶ τῶν ἐπ' αὐτοῦ ἐπιβλαβῶς ἢ σωτηρίως ἐπενεργούντων σωμάτων, ἡ ἐκ τῶν προτέρων καὶ τῶν ὑστέρων, ἐκ τῆς θεωρίας καὶ ἐκ τῆς πείρας τῶν αἰώνων πηγάζουσα γνῶσις τῶν θεραπευτικῶν μεθόδων, εἰσὶ τ' ἀντικείμενα εἰς ἃ περιστρέφεται ἡ ἀνθρωποσώτειρα αὕτη ἐπιστήμη, ἥτις σήμερον μὲν πλουτίζεται καὶ ἐκτείνεται, ἀλλὰ καὶ μεγάλας εἰς τοὺς δαιμονίους ἡμῶν προπάτορας ὀφείλει ἀνακαλύψεις.

Ὡς δ' οἱ ἰατροὶ διαθέτουσι τὴν ζωὴν, οὕτως οἱ ὑπηρέται τῆς Θέμιδος ἔχουσιν οὐ μόνον αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἰδιοκτησίας τὴν πολύτιμον παρακαταθήκην, προσέτι δὲ καὶ αὐτῆς τῆς ὑπολήψεως καὶ τῆς σωτηρίας τῆς πολιτείας. Καὶ ὅμως ὁ Σωκράτης ἔλεγεν ἄλλοτε, «*Ὡς θαυμαστὸν εἴη, τὸ, εἰ μέν τις βούλοιτο σκυτέα διδάξασθαί τινα, ἢ τέκτονα ἢ χαλκέα ἢ ἱππέα, μὴ ἀπορεῖν ὅποι ἂν πέμψας τούτου τύχοι· ἐὰν δέ τις βούληται ἢ αὐτὸς μαθεῖν τὸ δίκαιον, ἢ υἱὸν ἢ οἰκέτην διδάξασθαι, μὴ εἰδέναι ὅποι ἂν ἐλθὼν τύχοι τούτου* (1).» Ἤδη δὲ οἶδεν «*ὅποι ἂν ἐλθὼν τύχοι*,» διότι ἡ νομικὴ σχολὴ διδάσκει τὸ δίκαιον καὶ τὸ νόμιμον, καὶ τὰς βάσεις ἐφ' ὧν αἱ πολιτεῖαι στηρίζονται, καὶ τοὺς θετικοὺς νόμους τοὺς διέποντας τὰς σχέσεις μεταξὺ πολιτῶν· καὶ ἐν αὐτῇ καταρτίζεται ὁ ἀδέκαστος δικαστὴς, καὶ ὁ τῆς δικαιοσύνης φιλαλήθης συνή-

(1) Ξεν. Ἀπομν. Δ, 4. 5.

γορος, καὶ ὁ ἐν τῇ διοικήσει μέλλων τῶν νόμων ἐφαρμοστής. Εἰς ταύτην ἀφορᾷ ἡ πατρίς, ὅπως ἐσαεὶ κενοδόξων ἀνικανοτήτων ἀπηλλαγμένη, ἐμπιστεύηται τὰ ἀνώτατα αὐτῆς συμφέροντα μόνον εἰς ἄνδρας ἐν γνώσει καὶ παιδείᾳ τὸν νοῦν των μορφώσαντας.

Τοιαύτη ἐν συνόψει σήμερον ἡ ἐκπαίδευσις· εὐρυτέρα τῆς ἀρχαίας, καὶ εἰς βεβαιοτέρας βάσεις στηριζομένη, καὶ συχνοτέρων πλουτοῦσα βοηθημάτων, δύναται ἴσως καὶ γενναιοτέρους ν' ἀποφέρῃ καρπούς, ἂν μόνον ἠξεύρωμεν νὰ τοὺς καλλιεργήσωμεν, καὶ ἂν προθυμώμεθα νὰ τοὺς συγκομίσωμεν. Ἀνώτερα εἰσὶ τὰ παρ' ἡμῖν ἢ παρὰ τοῖς προγόνοις ἡμῶν περὶ παιδείας νενομισμένα. Οἱ πρόγονοι ὅμως ἡμῶν, οἱ Ἀθηναῖοι μάλιστα, ἦσαν πάντων ἀνώτατοι καὶ ὑπὲρ πάντας ὑψώθησαν, διότι ἐν συνέσει ἐπειθάρχουν τοῖς νόμοις, ἐν ὅσῳ ἦσαν, καὶ οἱοιδήποτε καὶ ἂν ἦσαν, καὶ ἐξετέλουν αὐτοὺς μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας. «*Συνέσει γὰρ οἰκείᾳ τὸ Ἑλληνικὸν ὑπερεβάλλοντο, καὶ νόμοις τοῖς καθεστηκόσιν ἐλάχιστα ἠπείθουν.*» ὡς ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις μαρτυρεῖ ὁ Παυσανίας περὶ αὐτῶν (1).

Ἤκουσα αὐτοῖς ὠσὶν ἄλλοτε ξένους ἐπαινοῦντας καὶ μακαρίζοντας τὴν Ἑλλάδα διότι ἡ νεολαία αὐτῆς, ἐν τῇ ἡλικίᾳ τῆς σπουδῆς, μετ' ἐμβριθοῦς καὶ ἀπερισπάστου φρενὸς ἐσπούδαζε, καὶ ἐταμίευε γνώσεις διὰ τὴν ἡλικίαν τῆς ἐνεργείας. Τὸν ἔπαινον τοῦτον μὴ παύεσθε ἐπιδιώκοντες, ὦ τρόφιμοι τῆς παιδείας, διότι ἐν αὐτῷ κεῖται ἡ ἐπιτυχία ὑμῶν καὶ ἡ ἐλπὶς τῆς πατρίδος. Στάδιον ὑμῶν εἶναι τὸ μέλ-

(1) Παυσ. Δ, 35.

λον, ἀνθόστρωτον ὑπ' ἐλπίδων. Εὐτυχεῖς ὑμεῖς ὅτι εἶναι τὸ μέλλον! Μὴ σπεύδετε νὰ τὸ ἀνταλλάξητε πρὸς τὸ παρὸν, τὸ ἐστρωμένον πικρίας, καὶ πρὸς τὸ παρελθὸν, τὸ ἐστρωμένον ἐρείπια. Μὴ ἀνυπομονῆτε πρὸς τὸν ἀγῶνα πρὶν ἐντελῶς καὶ ἀξίως αὐτοῦ ἀλειφθῆτε. Τοὺς ἀνέτοιμον τὴν χεῖρα ὀρέγοντας πρὸς τὸν στέφανον, διαφεύγει ὁ στέφανος. Πρὶν παιδευθῆτε καὶ πειραθῆτε, δυσπιστεῖτε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς. Ὅ,τι σᾶς φαίνεται μὴ κατ' αἶσαν χωροῦν ἐν τοῖς δημοσίοις, πείθεσθε μετριοφρόνως, ὅτι εἰσὶν ἕτεροι ἐμπειρότεροι καὶ ἀρχαιότεροι νὰ τὸ διορθώσωσι. «*Οὐκοῦν, ὅτι μὲν πρεσβυτέρους τοὺς ἄρχοντας δεῖ εἶναι, νεωτέρους δὲ τοὺς ἀρχομένους, δῆλον*», σᾶς φωνάζει ὁ Πλάτων (1), ὁ φιλόσοφος τῆς πολιτικῆς, ὁ πεπειραμένος πολίτης τῆς τῶν Ἀθηνῶν ἀκράτου δημοκρατίας. Ἡ ἀνάμιξις ὑμῶν εἰς ἀλλότρια ταῖς ἡμετέραις σπουδαῖς, πολλαχῶς θὰ σᾶς ἐζημίου, τὸ ἀποτέλεσμα ἔχουσα τοῦ νὰ μηκύνῃ τὸν χρόνον καθ' ὃν δύνασθε νὰ γίνητε τοιαύτης ἀναμίξεως ἄξιοι. Ἂν δὲ ποτέ τις ὑμᾶς προτρέπῃ εἰς ταύτην, κωφεύετε, ὑποπτεύοντες, ὅτι πρὸς ἴδιον ὄφελος σᾶς στερεῖ τοῦ μεγαλητέρου ὑμῶν θησαυροῦ, τοῦ καιροῦ τῶν σπουδῶν σας. Ἀντὶ νὰ γίνησθε ξένων κρίσεων ἑτεροκίνητα ὄργανα, σπεύδετε μᾶλλον νὰ ἑρματίζητε διὰ γνώσεων τὴν ἰδίαν κρίσιν ὑμῶν· καὶ δι' ὅσα ὑπολαμβάνετε κακῶς ἔχοντα ἐκ τῶν περὶ ὑμᾶς πραττομένων, παρηγορεῖσθε ὡς ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι οἱ πατέρες ὑμῶν σᾶς κατέλιπον τί νὰ ἐπανορθώσητε, ὅταν γίνητε ἱκανοὶ νὰ πράξητε τοῦτο ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πατρίδος. Ἑκάστη ἐποχὴ καὶ ἑκάστη γενεὰ ἔχει τὸ ἔργον καὶ τὴν εὐθύνην της. Ἂν δὲ

(1) Π. Πολιτ. Γ, 412, C.

φρονῆτε, ὅτι περιττὴ ἡ παιδεία ὅπως κρίνητε καὶ πράττητε τὰ ἀνώτατα, τότε καταδικάζετε ὑμᾶς αὐτούς, καὶ τὰς προσπαθείας ὑμῶν ὅπως ἐκπαιδευθῆτε.

Ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ καταστήματι, οὗ τὰς πύλας φιλοξένως ἀνοίγει ὑμῖν ἡ πατρίς, φροντίζετε πῶς νὰ ὠφελῆσθε ἐκ τῶν ἐνόντων, μηδὲ πολυπραγμονῆτε πῶς νὰ ῥυθμίζητε τὰ ἴσως καθ' ὑμετέραν δόξαν χωλαίνοντα, συνετῶς καὶ μετριοφρόνως ἀναγνωρίζοντες ὅτι τοῦτο οὐκ ἔστι τῶν ἐφ' ὑμῖν· μηδ' ἀξιοῖτε νὰ γίνησθε κριταὶ αὐτῶν ἐκείνων ἃ ὁμολογεῖτε ὅτι ἀγνοεῖτε, διότι ἤλθατε ὅπως τὰ μάθητε. Τὸν ἐπιστήμονα ὁ ἐπιστημονέστερος αὐτοῦ δύναται μόνος νὰ ἐπικρίνῃ, οὐχὶ δ' ὁ δεόμενος νὰ διδαχθῇ ὑπ' αὐτοῦ. Ὁ μέγας τῆς ἐλευθερίας διδάσκαλος Πλάτων λέγει καταστρεφομένην καὶ πόλιν καὶ ἐλευθερίαν, ὅπου *Διδάσκαλός τε φοιτητὰς φοβεῖτε καὶ θωπεύει, φοιτηταί τε διδασκάλων ὀλιγωροῦσιν, οὕτω δὲ καὶ παιδαγωγῶν* (¹).» Ἄλλως τε ὅμως ὁ δυσαρεστῶν πρὸς τὰ κείμενα, καὶ πρὸς τὴν διανοητικὴν ἑστίασιν, εἰς ἣν φιλοφρόνως καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀφ' ἑαυτοῦ συμβολῆς προσεκλήθη, εἰς ἓν μόνον δικαιοῦται εὐλόγως, εἰς τὸ ν' ἀπέχῃ αὐτῆς, οὐχὶ δὲ καὶ ν' ἀξιῇ νὰ διατάττῃ αὐτὴν κατ' ἀρέσκειαν, πρόσκομμα γινόμενος τοῖς ἐμβριθεστέροις καὶ σπουδαιοτέροις τῶν παιδευομένων.

Ἐπανερχόμενοι λοιπὸν λέγομεν ὅτι δὲν εἶναι ἡ νέα παιδεία κατωτέρα τῆς τῶν ἀρχαίων· καὶ ἂν ἡ εἰς αὐτὴν ἐπιδιδομένη νεολαία φέρῃ, ὡς ἐλπίζω, ἴσον ζῆλον εἰς τὸ νὰ διδαχθῇ, πρὸς ὃν φέρουσιν αἱ

(1) Πλατ. π. πολιτ. Η, 563, 2.

καθηγηταὶ αὐτῆς εἰς τὸ νὰ τὴν διδάξωσιν, ἂν φέρῃ διάθεσιν ἐμβριθῆ, καὶ προσέτι ἀπόφασιν στερεὰν, οὐδεμίαν τῶν ὀλίγων στιγμῶν ὅσαι δέδονται αὐτῇ πρὸς συγκομιδὴν τῶν ἐφοδίων τοῦ μέλλοντος νὰ σπαταλᾷ εἰς ἀνοίκεια καὶ εἰς ξένα, τότε δύναμαι νὰ ἐγγυηθῶ τῇ πατρίδι υἱοὺς ἀνταξίους τῶν μεγάλων αὐτῆς πρωτοτοκων, καὶ τύχας μὴ ἐλαττουμένας τῆς προτέρας εὐημερίας αὐτῆς, καὶ νὰ συγχαρῶ ἐμαυτὸν ὅτι καὶ ἐπ' ὀλίγον ἐκάθισα εἰς τὸ πηδάλιον τοῦ δαφνοστεφοῦς τούτου σκάφους, τοῦ φέροντος εἰς τοὺς κόλπους του τῆς Ἑλλάδος τὸ μέλλον καὶ τὴν ἐλπίδα.

ΑΝΑΓΡΑΦΑΙ ΚΑΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΑΙ ΕΝ ΤΟΙΣ ΕΜΠΡΟΣΘΕΝ.

Σελίδι 22, (2).

Ἀριθ. πρωτ. 1671.

Διεκπ. 874.

Πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργεῖον κτλ.

Κύριε Ὑπουργέ,

»Λαβόντες τὴν τιμὴν νὰ ἐκθέσωμεν προφορικῶς ὑμῖν ὅσα ἐκρίναμεν δίκαια, νόμιμα καὶ συμφέροντα περὶ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Πανεπιστημίου, ἐνομίσαμεν καθῆκον ἡμῶν καὶ ἐγγράφως νὰ ὑποτυπώσωμεν τοὺς λόγους, ἐφ' ὧν στηρίζονται αἱ ἡμέτεραι παρατηρήσεις μνείαν ἐν συντόμῳ ποιούμενοι τῶν ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς μέχρι τοῦδε γενομένων. Πράττομεν δὲ τοῦτο αἰσθανόμενοι τὴν βαρεῖαν εὐθύνην, ἥτις ἐπίκειται ἡμῖν, διέπουσι κατὰ τὸν νόμον τὰ τοῦ Πανεπιστημίου πράγματα κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν τοῦτο ἔτος, καὶ κατεχόμενοι ὑπὸ τῆς ἰδέας, ὅτι ὀφείλουσιν αἱ ὑπάλληλοι ἀρχαὶ νὰ ἐξαγγέλλωσι μετὰ τῆς προσηκούσης πάντοτε εὐλαβείας πρὸς τὰς προϊσταμένας ὅσα κρίνουσι χρήσιμα πρὸς ἀποφυγὴν βλάβης ἢ περιποίησιν ὠφελείας εἰς τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα.

Ἅμα τῇ συστάσει τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ἀνεφάνη ζωηρὰ καὶ κατεπείγουσα μάλιστα ἡ ἀνάγκη τῆς συστάσεως ἰδίας τοῦ Πανεπιστημίου βιβλιοθήκης, χρησιμευούσης εἰς μὲν τοὺς καθηγητὰς πρὸς καταρτισμὸν τῆς διδασκαλίας των, εἰς δὲ τοὺς φοιτητὰς διὰ τὰς μελέτας τῶν μαθημάτων. Καὶ πρῶτοι μὲν καθηγηταὶ, ἔπειτα δὲ καὶ φοιτηταὶ κατέθεσαν βιβλία τινὰ ἐν ἔτει 1838, τὰ ὁποῖα ἐχρησίμευσαν ὡς ὁ πυῤῥὴν τῆς βιβλιοθήκης. Ἀκολούθως γενομένης γνωστῆς ἐντὸς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας καὶ ἐκτὸς αὐτῆς τῆς συστάσεως τῆς Πανεπιστημιακῆς βιβλιοθήκης, ἁπανταχόθεν ἀπεστάλησαν συγγράμματα πολύτιμα, ὥστε ἐν βραχεῖ διαστήματι χρόνου ἐπληρώθη ἓν δωμάτιον βιβλίων. Καὶ ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ, ἀποβλέπουσα εἰς τὴν τελειοποίησιν τῆς Πανεπιστημιακῆς διδασκαλίας, ἐχορήγησεν οὐκ ὀλίγα ποσὰ πρὸς ἀγορὰν βιβλίων ἐπὶ τῷ βάσει καταλόγου παρὰ τῶν σχολῶν συντεταγμένου. Ὁ Οὐΐνθρὸπ ἐν τοῖς πρώτοις, πρόεδρος τῆς Μασσασουέτης, πολιτείας τῆς Ἀμερικανικῆς Ὁμοσπονδίας ἀπέστειλε 52 τόμους ἱστορικῶν καὶ γεωγραφικῶν βιβλίων. Μετὰ τοῦτον δὲ ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον καὶ σύλλογγοι Ἀκαδημαϊκοὶ, καὶ καθηγηταὶ, καὶ ἄλλα ἔξοχα ὑποκείμενα καὶ ἰδιῶται, ὧν τὰ ὀνόματα κρίνομεν περιττὸν νὰ σημειώσωμεν ὧδε, ὑπὸ στοργῆς πρὸς τὸ ἀρτισύστατον Πανεπιστήμιον ἡμῶν φερόμενοι, ἔσπευσαν νὰ πλουτίσωσι τὴν βιβλιοθήκην αὐτοῦ, καὶ τὰ ἀληθῶς γενναῖα αὐτῶν ἀναθήματα ἀνεβίβασαν τὸν ἀριθμὸν τῶν τόμων περὶ τὰ τέλη τοῦ 1841 ἔτους, κατὰ τὸν ἐπέτειον λόγον τοῦ τότε Πρυτάνεως κ. Α. Γ. Ῥάλλη, εἰς δεκαπεντακισχιλίους.

Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη ἦν τότε κατεταγμένη ἔν τινι τῶν δωματίων τῆς ἰδιωτικῆς οἰκίας, ἥτις ἐχρησίμευεν εἰς Πανεπιστήμιον, καὶ ἡ διευθέτησις καὶ διαφύλαξις αὐτῆς ἀνατεθειμένη εἰς τὸν γραμματέα τοῦ Πανεπιστημίου ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Πρυτανείας μέχρι τοῦ 1842 ἔτους, ὅτε παρεδόθη παρὰ τοῦ γραμματέως τοῦ Πανεπιστημίου εἰς τὸν κύριον Γεώργιον Τυπάλδον, διορισθέντα Ἔφορον τῶν δύο βιβλιοθηκῶν, τῆς δημοσίας καὶ Πανεπιστημιακῆς. Ἡ δὲ ἕνωσις προῆλθεν ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι τῆς δημοσίας βιβλιοθήκης κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐν καθύγρῳ ναῷ κειμένης, ἡ Κυβέρνησις ἔκρινεν εὔλογον νὰ μεταφέρῃ αὐτὴν εἰς τὸ νεόδμητον Πανεπιστήμιον, καὶ ἐπειδὴ αἱ δύο βιβλιοθῆκαι ἔμελλον νὰ ὦσιν ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, διωρίσθη εἷς τῶν δύο βιβλιοθηκῶν Ἔφορος. Ἀλλὰ καὶ τότε, ἂν καὶ ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπιστημίου ἐτέθη προσωρινῶς ὑπὸ τὴν Ἐφορείαν τοῦ αὐτοῦ προσώπου, ὅπερ εἶχε καὶ τῆς δημοσίου βιβλιοθήκης τὴν Ἐφορείαν, τὸ Πανεπιστήμιον δὲν ἀπέβαλε τὴν ἰδιοκτησίαν τῆς βιβλιακῆς αὐτοῦ περιουσίας, ἀλλὰ διετήρησεν αὐτὴν ἀμειώτως δυνάμει τοῦ ἀπὸ 19 Μαρτίου 1842 ὑπ' ἀριθ. 360 Β. διατάγματος, ὅπερ ὥριζε ῥητῶς νὰ σφραγίζωνται τῇ ἰδίᾳ τοῦ Πανεπιστημίου σφραγῖδι ὅσα βιβλία στέλλονται ἑκάστοτε εἰς τὴν βιβλιοθήκην αὐτοῦ. Τοῦτο δὲ πράγματι ἐξηκολούθησε γινόμενον, καὶ τὰ βιβλία, ὅσα ἐστέλλοντο εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ἐσφραγίζοντο παρὰ τῆς Ἐφορείας οὐ μόνον τῇ τοῦ Πανεπιστημίου σφραγῖδι, ἀλλὰ καὶ ἑτέρα σφραγῖδι, φερούσῃ τοῦ δωρητοῦ ἢ τοῦ κληροδότου τὸ ὄνομα.

Ἡ δὲ σφράγισις τῶν βιβλίων ἐθεωρήθη πάντοτε

ὡς λίαν σπουδαία παρὰ ταῖς ἀρχαῖς τοῦ Πανεπιστημίου, αἵτινες οὐδέποτε ἔσχον ἀφορμὴν νὰ πιστεύσωσιν ὅτι δύναταί ποτε ν' ἀμφισβητηθῇ τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας ταύτης, ὅπερ δυνάμει τοῦ καταστατικοῦ νόμου ἐκτήσατο τὸ Πανεπιστήμιον, τοὐναντίον δὲ ἐφρόνουν ὅτι, ἐπειδὴ προσωρινῶς ἐτέθη ἡ βιβλιοθήκη αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ Ἐφόρου διὰ τοῦ εἰρημένου Β. διατάγματος τῆς 19/31 Μαρτίου 1842, ἤθελε παρουσιασθῇ μίαν ἡμέραν εὐπρόσδεκτος περίστασις, καθ' ἣν ἀποχωριζομένης τῆς δημοσίας, ἤθελεν ἀπολειφθῇ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἡ ἰδιαιτέρα αὐτοῦ βιβλιοθήκη. Ὅτι δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, ἀποδείκνυται ἐκ πολλῶν μὲν καὶ ἄλλων, ἀλλ' ἰδίως ἐκ τῆς μετὰ τοῦ Ὑπουργείου ἀλληλογραφίας τῆς Πρυτανείας. Ἵνα δὲ μὴ ἀναδράμωμεν εἰς ἀπωτέρας ἐποχάς, καθ' ἃς οἱ κατὰ καιροὺς Πρυτάνεις οὐ μόνον ἐμερίμνησαν ἐξ ἀρχῆς ἀλλὰ καὶ ἐζήτουν τὴν ἐπὶ τὸ βέλτιον διαρρύθμισιν τῆς βιβλιοθήκης, τῆς τε δημοσίας καὶ Πανεπιστημιακῆς, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν λογοδοσιῶν αὐτῶν, μιμνησκόμεθα τοῦ ἀπὸ 18 Δεκεμβρίου 1863 ὑπ' ἀριθ. 2965 ἐγγράφου τοῦ τότε Πρυτάνεως κυρίου Κ. Φρεαρίτου πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον καὶ τοῦ ἡμετέρου τῆς 19 Ἰανουαρίου 1866 ὑπ' ἀριθ. 1597, δι' ὧν ἀμφότεροι οἱ Πρυτάνεις οὗτοι ἀπαιτοῦσι τὸν χωρισμὸν τῶν δύο βιβλιοθηκῶν.

Μάλιστα καὶ ἐν τῷ ἐπετείῳ αὐτοῦ λόγῳ ὁ κύριος Φρεαρίτης πανδήμως λόγον ἐποιήσατο περὶ τῆς Πανεπιστημιακῆς βιβλιοθήκης καὶ ἀπήτησε τὸν χωρισμὸν αὐτῆς ἀπὸ τῆς δημοσίας, εἰπὼν ἐπὶ λέξεως τάδε:

«Ἐπειδὴ δέ, κύριοι, περὶ βιβλιοθήκης ὁ λόγος,

»ἐπιτραπείτω ἡμῖν νὰ εἴπωμεν ἐν παρόδῳ καὶ δύο »λέξεις, περὶ τῆς μεγάλης τοῦ Πανεπιστημίου βι»βλιοθήκης, ἔργῳ συγχωνευθείσης δυστυχῶς καὶ »ἀναμιχθείσης μετὰ τῆς δημοσίου.»

«Εἶναι δυστυχῶς πασίγνωστον, ὅτι ἡ κατάστα»σις τῆς δημοσίας βιβλιοθήκης ἀπὸ πολλῶν ἤδη »ἐτῶν δὲν εἶναι εὐχάριστος. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ Πρυ»τανεία τοῦ Πανεπιστημίου, οὐδὲ καθῆκον, οὐδὲ »δικαίωμα ἔχει ἵνα ἀναμίγνυται εἰς ἀλλότρια πράγ»ματα, τοὐναντίον δὲ ἀπολύτως ὀφείλει νὰ μεριμνᾷ »ὑπὲρ τῶν ἰδίων, σπουδαίως τὸ ἔτος τοῦτο μετὰ »τῆς Συγκλήτου ἐσκέφθη τίνι τρόπῳ ἠδύνατο ἐν »πρώτοις νὰ σώσῃ τοὐλάχιστον τὴν βιβλιοθήκην »τοῦ Πανεπιστημίου, ἧς ἡ σωτηρία ἐξ ἀνάγκης »ἤθελεν ἐπιφέρει μετ' οὐ πολὺ ὡς συνέπειαν καὶ τὴν «σωτηρίαν τῆς δημοσίου. Ἀπεφασίσθη λοιπὸν ἵνα »ἐπιστείλωμεν τῷ ἐν Γερμανίᾳ Κ. Ἔλισσεν, γνω»στῷ παντὶ τῷ ἐπιστημονικῷ κόσμῳ διὰ τὰς βα»θείας αὐτοῦ περὶ βιβλιοθηκῶν γνώσεις, ὅπως πέμψῃ »ἡμῖν ἐνταῦθα δαπάνῃ τοῦ Πανεπιστημίου, γνώ»στην τινὰ καὶ κάτοχον τῆς βιβλιογραφικῆς ἐπι»στήμης, διότι ἐπιστήμη σήμερον κατήντησεν ἡ »βιβλιογραφία, ἵν' ἐν βραχεῖ καταγράψῃ καὶ τα»κτοποιήσῃ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς νεωτέρας βι»βλιογραφικῆς ἐπιστήμης τὴν ἡμετέραν βιβλιοθή»κην. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἔργον τοῦτο προϋποτίθησι »φυσικῷ τῷ λόγῳ τὸν χωρισμὸν τῶν βιβλίων τῶν »δύο βιβλιοθηκῶν, ἀνάγκη πρακτικὴ ὑπῆρχεν ἵνα »βεβαιωθῶμεν προηγουμένως περὶ τῆς διαθέσεως »καὶ τοῦ Ὑπουργείου, ἵνα μὴ ἐκτεθῶμεν ἁπλῶς »ἐπὶ τέλους εἰς ματαίας δαπάνας. Δυστυχῶς τὸ »Ὑπουργεῖον τότε τῆς Παιδείας, ἀπαγορεῦσαν τὸν

»χωρισμὸν τῶν βιβλίων, αὐτοδικαίως ἐματαίωσεν »ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ ἔργον τοῦτο τῆς Πρυτα-»νείας. Ἐπὶ τοῦ παρόντος λέγω, κύριοι, διότι τά-»χιον ἢ βράδιον ἡ κοινοκτημοσύνη αὕτη πρέπει νὰ »διαλυθῇ. Ἡ δημοσία βιβλιοθήκη πρέπει νὰ χωρισθῇ »ἐντελῶς ἀπὸ τῆς τοῦ Πανεπιστημίου βιβλιοθήκης, »ὅπερ μόνον τὸ Πανεπιστήμιον ἔχει δικαίωμα καὶ »καθῆκον μάλιστα νὰ διαχειρίζηται καὶ νὰ ἐποπτεύῃ. »Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἡ μετάθεσις τῆς »δημοσίας βιβλιοθήκης εἰς ἄλλο μέρος ἐκτὸς τοῦ »Πανεπιστημίου, ὁσημέραι καθίσταται ἀναγκαία καὶ »ἀναπόφευκτος, οὐ μόνον ἵνα δυνηθῇ τὸ Πανεπι-»στήμιον νὰ διαθέσῃ τὰς ἐπιστημονικὰς αὐτοῦ συλ-»λογὰς ἐπιστημονικώτερον καὶ εὐρύτερον, ἃς σή-»μερον δι' ἔλλειψιν τόπου ἀναγκάζεται νὰ ἔχῃ τι-»νὰς ἐξ αὐτῶν εἰς ἰδιωτικὰς οἰκίας καθηγητῶν, »ἀλλ' ἵνα δυνηθῇ αὐτὴ ἡ δημοσία βιβλιοθήκη, ὡς »ἀσθενὴς ἔχων ἀπόλυτον ἀνάγκην ἀλλαγῆς ἀέρος »καὶ κλίματος πρὸς ἀνάῤῥωσίν του, νὰ σωθῇ ἐκ »τοῦ θανατηφόρου αὐτῆς μαρασμοῦ. Ἀναμφιλέκτως »δὲ μέγας εὐεργέτης τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῆς »δημοσίας βιβλιοθήκης κληθήσεται, ὅστις δυνηθῇ »νὰ πραγματοποιήσῃ τὸν χωρισμὸν τοῦτον τῶν δύο »βιβλιοθηκῶν, καὶ τὴν ἀλλαχοῦ τῆς δημοσίας βι-»βλιοθήκης μετάθεσιν, ἐξ οὗ καὶ μόνου ἀφ' ἑαυτῶν »ἀποῤῥέουσαι αἱ μέγισται ἐπιστημονικαὶ πρακτικαὶ »ὑπὲρ τῆς βιβλιοθήκης ταύτης συνέπειαι. Εὔχομαι »δὲ ἀπὸ καρδίας ἵνα ἡ Κυβέρνησις, ἥτις μόνη δύ-»ναται τοῦτο, μὴ ἀποτραπῇ δι' οἰκονομικοὺς τάχα »λόγους, τοῦ νὰ προβῇ ὅσον τάχος εἰς τοῦτο, ὅπερ »θέλει ἀποφέρει αὐτῇ καρποὺς ἠθικοὺς ἑκατοντα-»πλασίονας εἰς τὴν κοινὴν τῶν ἁπανταχοῦ σοφῶν

»γνώμην, ὧν ἡ φωνὴ καὶ ὁ κάλαμος εἶναι σήμερον »δυνάμεις ἀποτελεσματικώτεραι καὶ ὀξύτεραι τῆς »φαινομένης ἀκατασχέτου βίας τῶν ὅπλων.»

Ἐπιτρέψατε δὲ ἡμῖν, κύριε Ὑπουργὲ, νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ κυριώτατον ἐλατήριον, ὅπερ ἐκίνει τὰς καρδίας τῶν γενναίων δωρητῶν καὶ κληροδοτῶν ἦν ἡ ἰδέα τοῦ Πανεπιστημίου, ὡς σαφῶς ἐξάγεται ἐκ τῶν διαθηκῶν αὐτῶν καὶ τῶν δωρητηρίων ἐγγράφων. Ἐκ τῶν πολλῶν δὲ ὀλίγα τινὰ ἀναφέρομεν ὧδε εἰς πίστωσιν τῶν λόγων ἡμῶν.

Ἡ φιλογενὴς τῶν Ἰωνιδῶν οἰκογένεια ἐν ἔτει 1846 δωρήσασα εἰς τὸ Πανεπιστήμιον δέκα μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, λέγει ἐπὶ λέξεως τάδε ἐν τῷ δωρητηρίῳ ἐγγράφῳ, ἀριθ. 573 τῆς 18 Ἀπριλίου 1846, συνταχθέντι ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Κοσμᾶ Κοκκίδου· «Ἡ οἰκογένεια τῶν Ἰωνιδῶν παραχωρεῖ εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστήμιον Ὄθωνος δέκα μετοχὰς ἐκ δραχμῶν 1,000 ἑκάστη τῆς ἐνταῦθα Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἐκδεδομένας ἐπ᾽ ὀνόματι τοῦ Πανεπιστημίου. Αἱ μετοχαὶ αὗται θέλουσιν εἶσθαι ἀναπαλλοτρίωτοι καθ᾽ ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς Τραπέζης.

»Τὰ κατ᾽ ἔτος ἢ καθ᾽ ἑξαμηνίαν εἰσπραττόμενα μερίσματα τῶν ἀνωτέρω μετοχῶν θέλουν ἐξοδεύεσθαι παρὰ τοῦ Πανεπιστημίου διὰ τοῦ Ἐφόρου τῆς δημοσίας βιβλιοθήκης μόνον πρὸς ἀγορὰν βιβλίων, χρησίμων εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Πανεπιστημίου κατὰ προηγουμένην ἔγγραφον ἔγκρισιν τῶν ἀγορασθησομένων βιβλίων καὶ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς Συγκλήτου τοῦ Πανεπιστημίου, συνεννοουμένης ἑκάστοτε μετὰ τοῦ Ἐφόρου τῶν βιβλιοθηκῶν.» Οὕτως ἔχοντος τοῦ ῥήματος τῆς δωρεᾶς ἀποροῦμεν τίνι

τρόπω συμβιβασθήσονται αἱ διατάξεις τοῦ δωρητοῦ περὶ ἀγορᾶς βιβλίων πρὸς τὸν νεώτερον κανονισμὸν τῆς βιβλιοθήκης.

Ὁ μακαρίτης Θεόδωρος Ῥάκος, ἐν τῇ ἀπὸ 2 Ἰουνίου 1852 διαθήκῃ του, διατάσσει τάδε: «Ἀφίνω καὶ κληροδοτῶ εἰς τὸ αὐτὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Ὄθωνος ὅλα τὰ βιβλία μου ὅπου καὶ ἂν εὑρεθῶσιν εἰς τὴν βιβλιοθήκην μου καὶ εἰς τὴν κατοικίαν μου κατὰ τὸν ἰδία μου χειρὶ κατεστρωμένον καὶ ὑπογεγραμμένον κατάλογον, διὰ νὰ ἦναι ἐν χρήσει τῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ σπουδαζόντων μαθητῶν.

Ὁ ἀείμνηστος καθηγητὴς Κυριακὸς Δομνάνδος κατέλιπε διὰ διαθήκης συντεταγμένης τῇ 27 Ὀκτωβρίου 1850 ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Κωνσταντίνου Πιτάρη, τὴν πολύτιμον καὶ πολύτομον αὐτοῦ βιβλιοθήκην. Ὁ δὲ ἐκτελεστὴς τῆς διαθήκης, ὁ ἀοίδιμος καθηγητὴς Περικλῆς Ἀργυρόπουλος, παραδοὺς τὴν βιβλιοθήκην παρήγγειλε διὰ τοῦ ἀπὸ 15 Μαΐου 1852 ἐγγράφου τάδε πρὸς τὸν τότε Πρύτανιν.

«Καθὸ ἐκτελεστὴς τῆς διαθήκης ὀφείλω νὰ παρατηρήσω ὑμῖν, κύριε Πρύτανι, ὅτι τὰ βιβλία ταῦτα εἰς μόνον τὸ Πανεπιστήμιον ἐδωρήθησαν καὶ ὅτι ἑπομένως δὲν πρέπει νὰ ἐγχυθῶσιν ἄγνωστα ἐκτὸς τῆς γενικῆς περιουσίας τῆς βιβλιοθήκης, ἀλλὰ δι' ἐπιθέσεως τῆς σφραγῖδος τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἄλλης σφραγῖδος φερούσης τὰς ἑξῆς λέξεις «κληροδότημα Κ. Δομνάνδου» καὶ δι' ἰδιαιτέρας τοποθετήσεως νὰ διατηρήσωσι τὸν προορισμόν των.»

Ἡ χήρα καὶ ὁ ἀνεψιὸς τοῦ ἐκ Κερκύρας Δόκτορος Ἀθανασίου Δα-Κορῶνος προσενεγκόντες 1,600 τόμους διαφόρου ὕλης καὶ κυρίως τῆς ἰατρικῆς

ἐπιστήμης, ἔγραφον διὰ τῆς ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1848 ἐπιστολῆς των τάδε· «Οἱ ὑποφαινόμενοι χήρα καὶ ἀνεψιὸς τοῦ θανόντος Δόκτορος Ἀθανασίου Δα-Κορῶνος, ἐπιθυμοῦντες νὰ γείνωσι κατὰ τὸ αὐτοῖς ἐνὸν ὠφέλιμοι εἰς τοὺς ὁμοεθνεῖς αὐτῶν, προσφέρουσι δῶρον εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς τῶν Ἑλλήνων Μητροπόλεως πάνθ' ὅσα ἀπὸ τὸν προσφιλῆ αὐτῶν συγγενῆ ἐκληρονόμησαν βιβλία.»

Ἡ κυρία Λουτσίκα Λουριώτου προσενεγκοῦσα 258 τόμους ἀξιολόγου ὕλης, ἔγραφε διὰ τῆς ἀπὸ 12 Ἀπριλίου 1857 ἐπιστολῆς πρὸς τὸν Πρύτανιν τάδε·

»Τινὰ ἐκ τῶν παρ' ἐμοὶ ὑπαρχόντων βιβλίων, τὰ εἰς τὸν ἐπισυναπτόμενον ἐνταῦθα κατάλογον ἐμφαινόμενα, νομίσασα ὅτι ἂν προσετίθεντο εἰς τὴν Πανεπιστημιακὴν βιβλιοθήκην δὲν ἤθελον εἶναι ἀσυντελές τι χρῆμα, προσφέρω ταῦτα εἰς αὐτήν . . . . »

Ὁ ἀείμνηστος καθηγητὴς τοῦ ἐν Μονάχῳ Πανεπιστημίου Ῥοδόλφος Ῥὸθ, κληροδοτήσας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τὴν πολύτιμον αὐτοῦ βιβλιοθήκην ἔγραφεν ἐν τῇ διαθήκῃ του τάδε ἐπὶ λέξεως·

«Ἄρθρον 4. Τὴν φυσικοϊστορικὴν βιβλιοθήκην μου τὴν ἀντὶ 6,000 φιορινίων ἐκτιμηθεῖσαν καὶ διὰ τὸ ποσὸν τοῦτο ἐξασφαλισθεῖσαν, τὴν εὑρισκομένην εἰς 4 ἰδιαίτερα χωρίσματα ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ μου, ἀφιερῶ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Ἀθηνῶν.»

Ὁ ἀοίδιμος Θεόκλητος Φαρμακίδης κληροδοτήσας 623 συγγράμματα θεολογικὰ καὶ 125 φιλολογικά, ἀποτελοῦντα 1,600 περίπου τόμους, διέταττε διὰ τῆς ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1858 διαθήκης του τάδε.

«Ἐκ δὲ τῶν βιβλίων μου, ἅτινα ἦσαν πρὸ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος κληροδοτήματος ἡ μόνη περιουσία μου, ἐντέλλομαι τῷ κληρονόμῳ μου νὰ παραδώσῃ

αὐτὸς, μηδενὸς ἑτέρου λαμβάνοντος μέρος εἰς τὴν παράδοσιν ταύτην, τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Πανεπιστημίου, ὅλα τὰ εἰς τὴν Θεολογίαν, ἤτοι εἰς τὰς τὴν Θεολογίαν ἀποτελούσας ἐπιστήμας ἀναγόμενα, οἷον δογματικὰ, ἱστορικὰ, ἀρχαιολογικὰ, κτλ. εἰς Λατινικὴν, Γερμανικὴν ἢ Γαλλικὴν γλῶσσαν.

»Ἔτι δὲ ἐντέλλομαι τῷ κληρονόμῳ μου νὰ παραδώσῃ τῇ αὐτῇ βιβλιοθήκῃ καὶ πάντα τὰ εἰς Γερμανικὴν γλῶσσαν γεγραμμένα καὶ περὶ οἱασδήποτε ὑποθέσεως πραγματευόμενα βιβλία μου.

»Θέλω δὲ, ἵνα, ὅσα βιβλία μου παραλάβῃ ἡ βιβλιοθήκη φέρωσι καὶ τὴν σφραγίδα μου.»

Τὸ αὐτὸ δὲ, ἵνα μὴ πέραν τοῦ δέοντος μηκύνωμεν τὴν ἔκθεσιν, διέταξαν καὶ ὁ Μανούσης καὶ ὁ Κωστῆς καὶ ὁ Βαλέτας καὶ πάντες οἱ ἄλλοι δωρηταὶ καὶ κληροδόται, ὅσοι ἀφιέρωσαν τὰς βιβλιακὰς αὐτῶν οὐσίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Μίαν μόνην ἔτι πρᾶξιν κρίνομεν χρήσιμον νὰ ὑπομνήσωμεν, τὴν ἀρτίως γενομένην παρὰ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Δημητρίου Παῤῥησιάδου, καταστήσαντος γενικὸν κληρονόμον ὅλης ἐν γένει τῆς οὐσίας αὐτοῦ τὸ Πανεπιστήμιον. Τῆς οὐσίας δὲ ταύτης κυριώτατον κεφάλαιον εἶναι ἡ βιβλιακὴ, ἥτις εἶναι, καθ' ἃ μαρτυρεῖται ὑπὸ πολλῶν, βαρυτάτης ἀξίας. Ἰδοὺ τί διαλαμβάνει ἡ διαθήκη αὐτοῦ, ἐν Μονάχῳ συντεταγμένη, τῇ 25[13 Μαΐου 1860.

«Après l'annonce positive de mon décés, l'université royale a Athênes doit être héritière universelle de tout mon bien que je laisserai, en ma bibliothèque, en beaucoup de tableaux mobilièrs, etc. . . . . «

Μετὰ τὴν ἀφήγησιν ταύτην, ἐπιτρέψατε, κύριε Ὑπουργὲ, νὰ παρατηρήσωμεν εὐλαβῶς πρὸς ὑμᾶς

καὶ μετὰ παῤῥησίας, ἥτις πρέπει εἰς ἀρχὴν ἐπιτετραμμένην τὴν διοίκησιν τῶν συμφερόντων καθιδρύματος Πανελληνίου, ἐν τῷ ὁποίῳ καυχᾶται ἡ βασιλευομένη Ἑλλὰς, ὅτι οὔτε δίκαιον εἶναι, οὔτε συμφέρον νὰ στερηθῇ τὸ Πανεπιστήμιον τῆς βιβλιακῆς αὐτοῦ περιουσίας. Δὲν εἶναι δίκαιον, διότι ἀπέκτησεν αὐτὴν δυνάμει τοῦ καταστατικοῦ νόμου, ὡς ἠθικὸν πρόσωπον, ἐξ ἀγορᾶς δι' ἰδίων χρημάτων, ἐκ τῆς τελευταίας βουλήσεως τῶν ἀοιδίμων κληροδοτῶν αὐτοῦ καὶ ἐκ δωρεῶν καὶ πᾶσα ἀφαίρεσις ἢ μείωσις τῶν ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας αὐτοῦ δικαιωμάτων θεωρεῖται εὐλόγως, καθὼς εἰς πᾶσαν ἰδιωτικὴν ἰδιοκτησίαν, ὡς μὴ δυνατὴ κατὰ νόμον· δὲν εἶναι δὲ συμφέρον, διότι τίς πλέον, μετὰ πεποιθήσεως λέγομεν τοῦτο, κύριε Ὑπουργὲ, θέλει προσφέρει τι, ὅταν βλέπῃ ἀθετουμένας τὰς τελευταίας τῶν κληροδοτῶν διατάξεις; Ἡμεῖς πρῶτοι ἀνεγνωρίσαμεν καὶ ἐξεθέμεθα διὰ τοῦ ἀπὸ 19 Ἰανουαρίου 1866 ὑπ' ἀριθ. 1597 ἐγγράφου τὴν λυπηρὰν τῆς δημοσίας βιβλιοθήκης κατάστασιν καὶ ταύτης ἕνεκα ἐζητήσαμεν νὰ σώσωμεν τὴν Πανεπιστημιακὴν βιβλιοθήκην, χωριζομένης αὐτῆς ἀπὸ τῆς δημοσίας καὶ τιθεμένης ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν αὐτοῦ τοῦ Πανεπιστημίου. Καὶ νῦν οὐδόλως ἐναντιούμεθα πρὸς τὴν ὑπὲρ τῆς βιβλιοθήκης πρόνοιαν τῆς Β. Κυβερνήσεως, ἀλλὰ παρατηροῦμεν ὅτι, ἂν διοικητικῶς δύναται νὰ ᾖ ἡνωμένη ὡς μέχρι τοῦδε ἡ Πανεπιστημιακὴ βιβλιοθήκη μετὰ τῆς δημοσίας ὑπὸ τὴν ἐφορείαν ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ Ἐφόρου, τὸ δικαίωμα ὅμως τῆς ἰδιοκτησίας, ὅπερ τὸ Πανεπιστήμιον ἔχει πρέπει νὰ διατηρηθῇ ἀλώβητον, τὰ βιβλία ὅσα ἀπέκτησε μέχρι τῆς σήμερον καὶ ὅσα ἀποκτήσει εἰς τὸ

μέλλον πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἰδιοκτησία αὐτοῦ, νὰ διακρίνωνται τῶν τῆς δημοσίας διὰ τῆς ἰδιαιτέρας σφραγῖδος αὐτοῦ καὶ να ὦσι τοποθετημένα, εἰ δυνατὸν, ἐν ἰδίοις δωματίοις πρὸς εὐχερεστέραν τῶν καθηγητῶν καὶ τῶν φοιτητῶν χρῆσιν, μεχρισοῦ τὸ δημόσιον κατορθώσει νὰ μεταφέρῃ εἰς ἄλλο οἰκοδόμημα τὴν δημοσίαν βιβλιοθήκην.

Καὶ ἡμεῖς καὶ ἡ Ἀκαδημαϊκὴ Σύγκλητος, πεποιθότες, κύριε Ὑπουργὲ, εἰς τὴν σύνεσιν ὑμῶν, καὶ εἰς τὴν εὐλάβειαν πρὸς τοὺς κειμένους νόμους, ἣν ἀπεδείξατε πάντοτε ὅτι ἔχετε, φρονοῦμεν ὅτι δὲν θέλετε ἀνεχθῆ τὴν ἐλάττωσιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, τὰ ὁποῖα δυνάμει τῶν καταστατικῶν νόμων ἀπέκτησε καὶ ἐπὶ τριακονταετίαν ὡς ἔγγιστα ἐξήσκησεν ἀναμφιλέκτως καὶ ὅτι θέλετε εὐαρεστηθῆ νὰ προκαλέσητε τὴν τροποποίησιν τοῦ ἀπὸ 25 Φεβρουαρίου ε. ε. Β. Διατάγματος, καθ᾽ ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν βιβλιακὴν τοῦ Πανεπιστημίου ἰδιοκτησίαν.

Καὶ ἡμεῖς καὶ ἡ Σύγκλητος δὲν δυνάμεθα, κύριε Ὑπουργὲ, ἄλλως νὰ σκεφθῶμεν, ἄλλως νὰ πράξωμεν, ἐντελοδόχοι ἁπλῶς θεωρούμενοι ἢ θεματοφύλακες τῆς ἐμπεπιστευμένης ἡμῖν περιουσίας τοῦ Πανεπιστημίου, ἢ ὡς πράττομεν, διότι καθὸ τοιοῦτοι οἱαδήποτε ἄλλη πρᾶξις ἡμῶν ἤθελεν εἶσθαι παράνομος καὶ ἤθελεν ἀποδείξει ἅμα παραβάτας ἡμᾶς καθήκοντος ἱεροῦ, ὅπερ ἔχομεν πρὸς τὴν τήρησιν κειμένων καὶ καταστατικῶν νόμων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Μαρτίου 1866.

Εὐπειθέστατος ὁ Πρύτανις
ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ.

Σελίδι 30—31 (3).

Πρὸς τὴν Σ. Πρυτανείαν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.

Κύριε Πρύτανι,

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 1948 καὶ 986 ὑμετέρας διαταγῆς ἔχω τὴν τιμὴν ν' ἀναφέρω ὑμῖν τὰ ἑξῆς περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ χημικοῦ ἐργαστηρίου, ὅπερ διευθύνω.

Κατὰ τὴν γενομένην τὴν 13 Ἀπριλίου ε. ε. πρός με παράδοσιν τοῦ χημείου ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κυρίου Ξ. Λάνδερερ παρέλαβον τὰ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 1 συνημμένῳ πρωτοκόλλῳ σημειωθέντα σκεύη καὶ ὄργανα, ἀγορασθέντα κατὰ καιροὺς ὑπὸ τοῦ πάλαι καθηγητοῦ τῆς γενικῆς χημείας κυρίου Ἀλ. Βενιζέλου καὶ τοῦ πρώην καθηγητοῦ τῆς φαρμακογνωστικῆς κυρίου Στ. Κρίνου, ἅτινα ὅμως ὡς ἐκ τῆς πολυετοῦς χρήσεως νῦν εὑρίσκονται εἰς ἀθλίαν κατάστασιν. Ἐκ τῶν ὀργάνων τούτων ὅσα μὲν δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς πειραματικῆς χημείας ἐτήρησα ἐν τῷ χημείῳ, τὰ δὲ λοιπὰ ἢ τεθραυσμένα ἢ ἀτελῆ ἢ ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν ἐν φαρμακείοις χρῆσιν ἁρμόζοντα, φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ ἐκποιηθῶσι, διότι καὶ ἐντελῶς ἄχρηστα εἶναι εἰς τὸ χημεῖον καὶ ἐμποδίζουσιν ἕνεκα τοῦ ὄγκου των τὴν κατάλληλον τοποθέτησιν τῶν λοιπῶν. Ἐσημείωσα δὲ τὰ ὄργανα ταῦτα ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 2) ἐπισυνημμένῳ καταλόγῳ.

Μία τῶν πρωτίστων ἀναγκῶν ἦτον ἡ ἐπισκευὴ τοῦ χημείου, πρὸς ὃν σκοπὸν ἡ Σύγκλητος, βλέπουσα εἰς ὁποίαν μέχρι νῦν εὑρίσκετο κατάστασιν

ἡ «Χημεῖον» καλουμένη αἴθουσα καὶ συναισθανομένη πόσῳ σπουδαῖος εἶναι ὁ καταρτισμὸς ἑνὸς χημικοῦ ἐργαστηρίου διὰ τὸ ἡμέτερον Πανεπιστήμιον καὶ διὰ τὴν παρ' ἡμῖν πρόοδον τῆς χημείας, ἐψήφισε 227 δραχμὰς διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῆς αἰθούσης καὶ ἀγορὰν τραπεζῶν καὶ σκευοθηκῶν καὶ ἑτέρας 360, 60 δραχ. διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ ἀερίου, χρησιμωτάτου ἐν τοῖς χημείοις εἴς τε φωτισμὸν καὶ εἰς παραγωγὴν θερμότητος.

Κατὰ τὴν γενομένην ἐπισκευὴν ἐχρωματίσθησαν αἱ θύραι καὶ τὰ παράθυρα διὰ κιτρίνου ἐλαιοχρώματος, ὅπερ δὲν ἀλλοιοῦται τόσον εὐκόλως ὑπὸ τῶν κατὰ τὰς χημικὰς ἐργασίας ἐν τῷ χημείῳ ἀναπτυσσομένων ἀτμῶν, κατεσκευάσθησαν δύω τράπεζαι καὶ μία μεγάλη σκευοθήκη μετὰ ὑελίνων θυρίδων, ἓν δοχεῖον ἐκ ψευδαργύρου μετὰ κρουνοῦ εἰς ὑποδοχὴν πεντήκοντα ὀκάδων ὕδατος καὶ δύω σκευοθῆκαι ἁπλαῖ ἄνευ θυρίδων, ἐχρωματίσθησαν δὲ ταῦτα καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα ἔπιπλα διὰ τοῦ αὐτοῦ ὡς καὶ αἱ θύραι κιτρίνου χρώματος.

Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἐπήρκεσε τὸ ψηφισθὲν χρηματικὸν ποσὸν εἰς τὴν ἀπότισιν τῆς γενομένης δαπάνης, ἐξώδευσα καὶ τὰς χορηγουμένας μοι ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ Πανεπιστημίου διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς διδασκαλίας τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους 139 δραχμὰς, ὅθεν ἀνεβιβάσθη ἡ ὁλικὴ δαπάνη τῆς ἐπισκευῆς τοῦ χημικοῦ ἐργαστηρίου, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ ἀερίου, εἰς 726 δραχ. καὶ 60]100.

Ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς Συγκλήτου τοῦ παρελθόντος ἔτους ψηφισθέντων ὅπως χρησιμεύσωσι πρὸ πάντων εἰς συμπλήρωσιν τῶν διὰ τὰς πειραματικὰς μαθή-

σεις ἀπαραιτήτων συλλογῶν 25,000 δραχ., ὡρίσθησαν 2500 δραχμαὶ ὑπὲρ τοῦ χημικοῦ ἐργαστηρίου. Λαβὼν δὲ τὴν ἐντολὴν νὰ παραγγείλω εἰς τὸ ἐν Βιέννῃ κατάστημα τοῦ G. A. Lenoir ὅ,τι πρὸς τὰς παρούσας ἀνάγκας τοῦ χημείου ἀπολύτως ἀναγκαῖον, παρήγγειλα τὰς ἑξῆς συσκευὰς καὶ χημικὰς σκευασίας. Δι' αὐτῶν συνεπλήρωσα τὴν ἰδιαιτέραν μου ἔχουσαν ἀξίαν 3,000 δραχμῶν χημικὴν συλλογὴν, ἧς τὴν χρῆσιν προσφέρω τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ ἐφ' ὅσον ἐν αὐτῷ διδάξω, εἰς τρόπον, ὥστε τὸ ἐκ τῆς συγχωνεύσεως ἀμφοτέρων τῶν συλλογῶν προκύπτον χημεῖον ἐπαρκεῖ οὐ μόνον εἰς τὰς πολυειδεῖς ἀνάγκας διεξοδικῆς καὶ λεπτομεροῦς παραδόσεως τῆς γενικῆς πειραματικῆς χημείας, ἀλλὰ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἁπάσας τὰς τοῦ καθηγητοῦ ἰδιαιτέρας χημικὰς ἐργασίας καὶ εἰς τὰς ἀναλύσεις τῶν ὀρυκτῶν, ὑδάτων, ἀερίων, ὀργανικῶν σωμάτων καὶ προϊόντων τῆς βιομηχανίας.

(Ἕπονται οἱ κατάλογοι.)

Οἱ κατὰ χρέος ἀκροαταὶ τῆς χημείας εἶναι ἢ φοιτηταὶ τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς ἢ μαθηταὶ τοῦ Φαρμακευτικοῦ Σχολείου· εἰς τοὺς τελευταίους ὅμως δὲν ἐπαρκεῖ κατ' ἐμὴν γνώμην μόνον ἡ ἀπὸ τῆς ἕδρας θεωρητικὴ διδασκαλία, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι προωρισμένοι εἰσελθόντες εἰς τὸν πρακτικὸν βίον, νὰ ἐργάζωνται ἀδιαλείπτως μετὰ διαφόρων χημικῶν οὐσιῶν, φρονῶ ὅτι οὗτοι ἔπρεπε κατὰ χρέος νὰ ἐξασκῶνται καὶ πρακτικῶς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαφόρων χημικῶν ἐργασιῶν, ὅπως καὶ ἐπιτηδειότεροι ἀποβῶσι πρὸς τὸ μέλλον αὐτῶν στάδιον καὶ ἐκ τοῦ σύνεγγυς γνωρίσωσι τὰς διαφόρους χημικὰς οὐσίας καὶ τὴν κατασκευὴν καὶ ἀνάλυσιν αὐτῶν.

Ἐπὶ τούτῳ πρὸ τριῶν ἤδη ἐτῶν, ὡς ὑφηγητὴς, παρεσκεύασα αὐτοῖς ἐξ ἰδίων μου ἐν τῷ χημείῳ μου τέσσαρας θέσεις καὶ πάντα τὰ εἰς τὰς ἁπλουστέρας ποιοτικὰς ἀναλύσεις ἀπαιτούμενα σκεύη καὶ ἀντιδραστήρια, ὅπως δυνηθῶσι κατ' ἀρχὰς μὲν ν' ἀσκῶνται εἰς τὰς ἁπλᾶς ἀναλύσεις, ἔπειτα δὲ εἰς τὰς συνθετωτέρας καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν διαφόρων χημικῶν καθαρῶν σκευασιῶν.

Εἰς τὸ καταρτισθὲν δὲ ἤδη χημεῖον εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐργάζωνται καὶ οἱ μαθηταὶ, διότι οἱ κατὰ τὰς διαφόρους ἐπεξεργασίας ἀναπτυσσόμενοι ὀξεῖς ἀτμοὶ ἀφεύκτως ἤθελον καταστρέψει τὰ ἐν τῷ χημείῳ ὑπάρχοντα μετάλλινα ὄργανα, ὅθεν φρονῶ ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ὁρισθῇ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸ μικρότερον τῶν δωματίων τοῦ ὑπογείου τῆς βορείου πλευρᾶς τοῦ Πανεπιστημίου, συγχρόνως δὲ νὰ ὁρισθῇ ὑπὸ τῆς Συγκλήτου τὸ μηνιαῖον ποσὸν, ὅπερ ὑποχρεοῦνται νὰ προκαταβάλλωσι καθ' ἑξαμηνίαν εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ Πανεπιστημίου πάντες οἱ φαρμακοποιοὶ καὶ ἐκ τῶν ἰατρῶν οἱ βουλόμενοι ν' ἀσκῶνται πρακτικῶς εἰς τὰς χημικὰς ἢ ἰατροχημικὰς ἀναλύσεις, πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν διὰ τὰς πρακτικὰς ἀσκήσεις ἀπαιτουμένων ἐξόδων.

Τοσούτῳ μᾶλλον συσταίνω ὑμῖν, κύριε Πρύτανι, τὴν ὑποστήριξιν τῆς προτάσεως ταύτης, ὅσῳ τὸ χημεῖον πρὸς ἰδίαν του συντήρησιν ὀλιγίστους καὶ ἀνεπαρκεῖς μόνον ἀπολαμβάνει πόρους, ἡ δὲ διὰ τὰς ἀσκήσεις εἴκοσι φοιτητῶν ἀπαιτουμένη δαπάνη θέλει εἶσθαι 35—40 δραχμῶν τοὐλάχιστον κατὰ μῆνα.

Προσέτι δὲ παρακαλῶ ὑμᾶς, ἀναθέτοντές μοι προσωπικῶς πᾶσαν ὡς πρὸς τὸ χημικὸν ἐργαστή-

ριον εὐθύνην, ν' ἀπαγορεύσητε αὐστηρῶς πάντα δανεισμὸν οἱουδήποτε ἀντικειμένου τοῦ χημείου εἰς οἱονδήποτε πρόσωπον, διότι ὡς ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ τῆς παραλαβῆς τῶν παλαιῶν ὀργάνων καταφαίνεται, μόνον ἡ εἰς διαφόρους ἐκδάνεισις τῶν ὀργάνων τούτων κτλ. ἐπέφερε τὴν φθορὰν τῆς συλλογῆς ταύτης.

Ἐπίσης δὲ καὶ αἱ πρακτικαὶ ἐξετάσεις τῶν φαρμακοποιῶν ἐνώπιον τοῦ ἰατροσυνεδρίου καλὸν νὰ μὴ γίνωνται τοῦ λοιποῦ εἰς τὸ χημεῖον τοῦ Πανεπιστημίου εἰμὴ ἐπὶ καταλλήλῳ ἀποζημιώσει καὶ παρουσίᾳ ἢ τοῦ καθηγητοῦ ἢ τοῦ ὑπευθύνου προπαρασκευαστοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 9 Αὐγούστου 1866.

Εὐπειθέστατος
ΑΝΑΣΤ. Κ. ΧΡΙΣΤΟΜΑΝΟΣ
Καθηγητὴς τῆς Γεν. Χημείας,

Σελίδι 31—33 (4).

Ἀριθ. 262.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ ά. Σεπτεμβρίου 1866.

Πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως σ. Ὑπουργεῖον.

Κύριε Ὑπουργέ,

Κατὰ τὸν κανονισμὸν τοῦ φυσιογραφικοῦ μουσείου καταλέγομεν ὑμῖν κεφαλαιωδῶς ἑξῆς τὰς κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1865—66 γενομένας εἰς συλλογὰς αὐτοῦ προσθήκας, ἑκάστης τῶν ὁποίων

λεπτομερὴς κατάλογος ὑπάρχει ἔν τε τῇ κτηματολογικῇ βίβλῳ τοῦ πανεπιστημίου καὶ ἐν τῷ μουσείῳ.

Προσετέθησαν λοιπὸν

α) τῇ συλλογῇ διεσαγμένων θηλαστικῶν, 5 ἄτομα, ὧν τὰ μὲν 3 ἀνήκουσιν εἰς 3 εἴδη ἐγχώρια, τὰ δὲ 2 εἰς 2 ἀλλοδαπά·

β) τῇ διεσαγμένων πτηνῶν, 64 ἄτομα ἐγχωρίων εἰδῶν·

γ) τῇ συλλογῇ ᾠῶν πτηνῶν, 11 ᾠά, ὧν τὰ μὲν 7 ἐγχωρίων, τὰ δὲ 4, οἰκοσίτων πτηνῶν·

δ) τῇ ἑρπετολογικῇ, ἓν μέγα ἄτομον τοῦ εἴδους Χελώνη ἡ θαλαττία, Ἀριστοτ. (Chelonia caretta, L.) ἓν ἄτομον τοῦ αὐτοῦ εἴδους, ἐξ Ἰταλίας ἡμῖν πεμφθέν· ἓν σαυροειδὲς ἐγχώριον· 3 τεταριχευμένα ἀρχαῖα κροκοδειλίδια· ἓν ᾠὸν κροκοδείλου· καὶ 2 βατραχοειδῆ, ἐξ Ἰταλίας·

ε) τῇ ἰχθυολογικῇ, ἀξιόλογος σειρὰ διεσαγμένων ἰχθύων ἐκ Κερκύρας, 51 ἄτομα ἐκ 48 εἰδῶν, πεμφθέντα ἡμῖν (μετὰ 2 θηλαστικῶν, 1 χελωνοειδοῦς καὶ 2 βατραχοειδῶν,) παρὰ τοῦ ἐν Βενετίᾳ κυρίου Α. Νιννῆ, εἰς ἀνταλλαγὴν ἑρπετῶν καὶ ἰχθύων τῆς Ἑλλάδος, δοθέντων αὐτῷ παρὰ τῆς ἐφορείας κατὰ τὸ 1863 ἐκ τῶν διπλῶν τοῦ μουσείου. Προσέτι προσετέθησαν τῇ συλλογῇ ταύτῃ 5 ἄτομα ἐξ ἐγχωρίου εἴδους τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης·

στ) τῇ ἀραχνοειδῶν συλλογῇ, 1 ἀράχνη εἴδους ἐγχωρίου·

ζ) τῇ μαλακοστράκων, ἓν, εἴδους ἐγχωρίου·

η) τῇ σκωληκοειδῶν, 4 ἄτομα ἐγχωρίου εἴδους·

θ) τῇ μ α λ α κ ί ω ν, 69 ἄτομα 29 εἰδῶν ἐκ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης·

ι) τῇ ἀ κ τ ι ν ω τ ῶ ν, 5 ἄτομα εἴδους ἐχίνου ἐκ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, καὶ ἓν ἄτομον τοῦ γένους Oreaster·

ια) τῇ ζ ω ο φ ύ τ ω ν, 8 ἄτομα κουραλλιωδῶν ἐκ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, καὶ 1 σπόγγος·

ιβ) τῇ σ κ ε λ ε τ ῶ ν συλλογῇ, μέρη σκελετοῦ δελφῖνος. Ἐκ δὲ τῶν διαλελυμένων τέως ὑπαρχόντων ἐν τῷ μουσείῳ σκελετῶν συνετέθησαν δύο πτηνῶν καὶ προσετέθησαν εἰς τὴν συλλογὴν τῶν συντεθειμένων·

ιγ) τῇ τ ε ρ ά τ ω ν συλλογῇ, ἓν ἀνθρώπειον, ἓν χοίρειον, καὶ ἓν ὠὸν ἀλεκτορίδος τερατῶδες·

ιδ) τῇ ὀ ρ υ κ τ ο λ ο γ ι κ ῇ, 7 τεμάχια 2 εἰδῶν ἐγχωρίων ὀρυκτῶν·

ιε) τῇ π ε τ ρ ο λ ο γ ι κ ῇ, 24 τεμάχια διαφόρων πετρωμάτων τῆς Ἑλλάδος καὶ ἄλλων χωρῶν, καὶ πλεῖστα δείγματα πετρωμάτων Θήρας καὶ Μήλου, συλλεγέντα ὑπὸ τοῦ ἐφόρου Μητσοπούλου·

ιστ) τῇ π α λ α ι ο ν τ ο λ ο γ ι κ ῇ, 1 ὀρυκτὸς τραπεζίτης ἐλέφαντος ἐξ Εὐβοίας· 2 πλακίδια μάργινα φέροντα τύπους ἰχθυδίων ἐκ Λιβάνου· 20 πλακίδια μάργινα ἐκ τοῦ ἀνθρακωρυχείου Κύμης, φέροντα τύπους φύλλων φυτῶν· καὶ 10 ὑπὸ ἀνθρώπων τῆς λιθίνης λεγομένης ἐποχῆς ἐξειργασμένοι λίθοι, εὑρεθέντες εἰς Κύμην Εὐβοίας·

ιζ) τῇ ἐ θ ν ο λ ο γ ι κ ῇ συλλογῇ, ἀρχαῖον τεταριχευμένον παιδίον ἐξ Αἰγύπτου, φέρον εἰσέτι ἐπιχρύσωμα ἐνιαχοῦ τοῦ σώματός του·

ιη) τῇ β ι β λ ι ο θ ή κ η τοῦ μουσείου, 16 τόμοι ἢ φυλλάδια, καὶ συνέχειαι 6 διαφόρων πονημάτων·

Τῶν προσθηκῶν δὲ τούτων αἱ μὲν ἠγοράσθησαν ἐκ τῶν χορηγουμένων τῷ μουσείῳ παρὰ τοῦ πανεπιστημίου χρημάτων, αἱ δὲ ἐδωρήθησαν παρὰ δωρητῶν, τῶν μὲν φιλελλήνων, τῶν δὲ ὁμογενῶν, ἀναφερομένων ἑξῆς κατὰ σειρὰν ἀλφαβητικὴν μετὰ τῶν δώρων αὐτῶν. Ἐδώρησαν λοιπὸν

τὸ ἐν Βιέννῃ γεωλογικὸν κατάστημα τῆς Αὐστριακῆς αὐτοκρατορίας, συνέχειαν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ δημοσιευομένου πονήματος «Jahrbuch der k. k. geologischen Reichsanstalt», ἀπὸ πολλοῦ προσφερομένου τῷ μουσείῳ παρὰ τοῦ προεδρείου τοῦ καταστήματος·

ἡ αὐτοκρατορικὴ ἑταιρεία τῶν ἐν Μόσκα φυσιοδιφῶν, συνέχειαν τοῦ ὑπ' αὐτῆς δημοσιευομένου «Bulletin de la société impériale des naturalistes» (1864, I, IV, καὶ 1865 I, II.)

ὁ γενκὸς ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων κύριος Εὐστρατιάδης, α) τρία τεταριχευμένα κροκοδειλίδια ἐκ τοῦ σπηλαίου Samoûn τῆς Ἄνω Αἰγύπτου, ἐν τοῖς ἐνειλίγμασιν αὐτῶν· β) τρεῖς καρποὺς τοῦ Αἰγυπτιακοῦ φοίνικος moûm· γ) ἓν κοφίνιον ἐνέχον διάφορα ὀρυκτὰ κογχύλια ἀγνώστων τόπων, εὑρεθέντα ἐν ταῖς ἀρχαιολογικαῖς τοῦ κράτους συλλογαῖς· καὶ δ) δύο θήκας ὑελίνας·

ἡ ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικὴ ἑταιρεία, ἕνα σπόγγον θαλάσσιον πεμφθέντα αὐτῇ παρὰ τοῦ ἐν Ῥόδῳ ἀρχιμανδρίτου κυρίου Νικάνδρου Φιλαδέλφου·

τὸ παθολογικὸν μουσεῖον τοῦ πανεπιστημίου, α) ἓν τέρας ἀνθρώπειον, καὶ β) ἓν χοίρειον, ἀμφότερα ἐν οἰνοπνεύματι, πεμφθέντα αὐτῷ

παρὰ τοῦ ἐν Καλάμαις κυρίου Κωνσταντ. Κουτσομυτοπούλου·

ὁ κύριος Ἀργ. Ἀθανασίου, φύλαξ ἁλικῆς Ἀναφλύστου, μέρη τινὰ σκελετοῦ δελφῖνος·

ὁ κύριος Ν. Δ. Βενετσανόπουλος, ἕνα σαῦρον τοῦ κοινοῦ εἴδους Lacerta viridis, ἐν οἰνοπνεύματι·

ὁ κύριος Βίλμπεργ (K. Wılberg), δύο συγγράμματα ἐπιστημονικὰ (Schinz, europæische Fauna εἰς 2 τόμους, καὶ Pelouze et Frémy, cours de Chimie générale, εἰς 3 τόμους μετὰ ἄτλαντος)·

ὁ κύριος Π. Βουγιούκας, α) ἓν μέγα τεμάχιον χρωμίτου ἐκ Τήνου· β) 25 δείγματα ἀργίλλου ἐκ Κύμης· καὶ γ) 20 πλακίδια μάργινα ἐκ τοῦ ἀνθρακωρυχείου Κύμης, φέροντα τύπους φύλλων φυτῶν·

οἱ κύριοι Π. Βουγιούκας καὶ Ἀριστοτ. Βαλαωρίτης, ἐννέα δείγματα λιθογραφικοῦ λίθου ἐκ Ταφιοῦντος, φέροντα τὰ μὲν δενδρίτας, ἓν δὲ, ζωοφύτου ἀπολίθωμα·

ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κύριος Ἀνδ. Ζυγομαλᾶς, διάφορα ἀξιόλογα ἀντικείμενα τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ἤγουν α) 1 διεσαγμένον ἰχθὺν τοῦ εἴδους Tetrodon hispidus· β) 69 ἄτομα ἐξ 29 εἰδῶν μαλακίων· γ) 5 ἐχίνους ἐκ τοῦ εἴδους Cidaris imperialis· δ) ἓν ἕτερον ἀκτινωτὸν τοῦ γένους Oreaster· καὶ ε) 8 ἄτομα κουραλλιωδῶν· ὁ κύριος Ζυγομαλᾶς ἔπεμψεν δῶρον καὶ διάφορα ἀρχαῖα νομίσματα χαλκᾶ καὶ ἄλλας ἀρχαιότητας, τὰ ὁποῖα, ὡς μὴ ἀνήκοντα εἰς φυσιογραφικὸν μουσεῖον, παρεδώσαμεν εἰς τὴν πρυτανείαν τοῦ πανεπιστημίου·

ὁ κύριος Νικ. Ἰγγλέσης, ὠὰ ἀλεκτορίδος κίτρινα·

ὁ κύριος Δημ. Καλλερ ἐκ Μετσόβου Ἠπείρου, ἀρχαῖον τεταριχευμένον παιδίον ἐξ Αἰγύπτου, φέρον εἰσέτι ἐπιχρύσωμα ἐνιαχοῦ τοῦ σώματός του·

ὁ κύριος Σπ. Κόμνος, σταλακτίτην θηλωτὸν, ἐξ Ἀθηνῶν·

ὁ κύριος Ν. Ι. Κοτζιᾶς, 1 γλαῦκα (Noctua veterum), πρόσηβον·

ἡ κυρία Α. Α. Κουμελᾶ, ἀξιόλογον ὀρυκτὸν τραπεζίτην ἐλέφαντος, εὑρεθέντα εἰς Ἁγιαννακὸν Εὐβοίας·

ὁ κύρ. Ε. Θ. Μαρούτζης, προξενικὸς πράκτωρ ἐν Καίφᾳ τῆς Συρίας, διὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν, ἓν ὠὸν κροκοδείλου ἐκ τοῦ «ποταμοῦ Κροκοδείλων», (νῦν λεγομένου Giser-Zerka), ὅπερ δυστυχῶς ἐθραυσμένον παρελήφθη ὑπὸ τῆς πρυτανείας τοῦ πανεπιστημίου ἐκ τοῦ τελωνείου Ἀθηνῶν·

ὁ κύριος Γεράσ. Μεταξᾶς, ἓν τμῆμα ταφιουσίου, κρητιδικῆς ἐποχῆς, ἐκ Ταφιοῦντος·

ὁ ἐν Βενετίᾳ κύριος Α. Νιννῆς, τρία ἀντίτυπα μιᾶς ζωολογικῆς διατριβῆς του·

ἡ κυρία Ὀρνστάϊν, ἓν ὠὸν τερατῶδες ἀλεκτορίδος, καὶ μίαν ἀράχνην ἐγχωρίου εἴδους·

ὁ κύριος Ῥάμφος (υἱός), δύο πλακίδια μάργινα, φέροντα τύπους ἰχθυδίων, ἐκ Λιβάνου·

ὁ ἐν Βιέννῃ κύριος Α. Σενόνερ, ὀστρακίδια 11 εἰδῶν τρηματοφόρων τριτογενοῦς ἐποχῆς, καὶ μίαν διατριβήν·

ὁ κύριος. Σιβίνης (B. W. de Civines), 6 κρυσταλλοειδῆ τεμάχια μαρμαρυγίου ἐξ Ἀντιπάρου.

Ἀνάγκαι δὲ τοῦ μουσείου ὑπάρχουσι, κύριε Ὑπουργὲ, ὅσαι καὶ οἷαι καὶ πρότερον, ὧν τὴν πλήρωσιν εἴθε ὑμεῖς τέλος ν' ἀρχίσητε!

Εὐπειθέστατοι,

ὁ ἔφορος τῶν ζωολ. ὀρυκ. καὶ γεωλ. τοῦ φυσιογραφικοῦ μουσείου συλλογῶν
ΗΡ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ.

ὁ ἐπιμελητὴς
Θ. ΔΕ ΧΕΛΔΡΑΙΧ.

Σελίδι 34—35 (5).

Πρὸς τὴν Σ. Πρυτανείαν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.

Ἑπόμενος τῇ ἀπὸ 8 Ἰουλίου ε. ε. καὶ ὑπ' ἀριθ. 1948 προσκλήσει τῆς Πρυτανείας, ἐπισυνάπτω ὧδε ἀκριβῆ κατάλογον τῶν καθέκαστα ὀργάνων, ἅτινα κατὰ τὸ παρελθὸν σχολικὸν ἔτος ἠγοράσθησαν ἢ ἐδωρήθησαν πρὸς χρῆσιν τῶν φοιτητῶν, διὰ τὰς ἐπὶ πτωμάτων χειριστικὰς ἀσκήσεις καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐπιδέσμων.

Σημειωτέον ὅτι, οὐδὲν τῶν ὀργάνων τούτων ἐφθάρη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ καταστῇ τοῦ λοιποῦ ἄχρηστον. Ἐκ τῆς συλλογῆς ὅμως ταύτης, ἀποφάσει τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου καὶ διαταγῇ τῆς Πρυτανείας ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9 Αὐγούστου τ. ε. ἔδωκα πρὸς φιλανθρωπικὸν σκοπὸν ἐκ τῶν δωρηθέντων παρὰ τοῦ καθηγητοῦ κυρίου Βιτσάρη κιβωτίων, τὸ ἓν ἐκ τῶν διπλῶν τοῦ ἀκρωτηριασμοῦ, ἔτι δὲ τὸν σφαιρουλκὸν τοῦ Περσὺ καὶ δύο σμιλία.

Ὑποσημειοῦμαι εὐσεβάστως
Θ. ΑΡΕΤΑΙΟΣ
Ἔκτακτος καθηγητὴς τῆς Χειρουργικῆς.

Κατάλογος τῶν ἀγορασθέντων ὀργάνων καὶ ἐπιδέσμων.

ἀξία αὐτῶν	φρ.	ἐκ.
4 ἀκρωτηριαστῆρες πρὸς 6 φράγ. ἕκαστος	24	
1 μεσοστεοτόμον	6	
2 σμιλία καλῶς ἐξειργασμένα . . .	6	
6 σμιλία	12	
1 μαχαίριον διὰ χόνδρους	4	
1 ἄγκιστρον	2	50
1 βελόνη τοῦ Κοοπήρου	2	50
1 πρίων ἁλυσιδωτὸς τοῦ Λυέρου . . .	23	
1 πρίων διὰ τὰς φάλαγγας	16	
1 στενὸν πριόνιον	3	50
1 κλειθρολαβίς	6	
1 ἀνατομικὴ λαβίς	3	
1 ἴσχαιμον πίεστρον τοῦ Λυέρου (Lüer) .	8	
1 μέγας τοξοειδὴς πρίων μὲ 2 λεπίδας .	20	
1 ὀστεοτόμος ψαλὶς τοῦ Λίστωνος . . .	16	
2 καθετῆρες ἐκ λευκοχάλκου	4	
1 χειραγωγὸς καθετὴρ τῆς λιθοτομίας .	3	
1 καθετὴρ γυναικεῖος	2	50
2 τυφλάγκιστρα ἐκ λευκοχάλκου	6	
1 πολυπάγρα	5	
1 λιθουλκὸς εὐθύς	7	
3 μῆλαι ἐκ χάλυβος	1	
6 βελόναι καὶ 200 καρφοβελόναι	5	50
1 ἀρὶς μετὰ 2 χοινικίδων πρὸς ἀνάτρησιν	45	
1 ὀστεουλκός	5	
1 φακωτὸς ἐκκοπεύς	4	

	ἀξία αὐτῶν	φράγ.	ἑκ.
	Μεταφορὰ τῶν ὄπισθεν		
1	περιοστοτόμον	3	50
1	σφύρα	7	
2	σμίλαι, εὐθεῖα καὶ κοιλισκωτή . . .	4	
1	ξύστρον πεντάτομον	5	
1	πρίων μὲ σχῆμα ἀλεκτρολόφου . .	6	
1	ψήκτρα	2	
1	ὀδοντοκλεὶς, 2 ὀδοντάγραι καὶ εἷς μοχλός	18	50
1	κιβώτιον περιέχον τὰ ὄργανα ταῦτα .	40	
1	κιβώτιον ἀποστολῆς	3	
	Τὸ ὅλον φράγκα . . .	329	50

		Δρ.	Λ.
1	ἀκόνη ἀμερικανικὴ πρὸς ἀκόνισιν τῶν μαχαιρίων	14	
40	πήχεις λινοῦ ὑφάσματος λευκοῦ διὰ ταινίας ἐπιδέσμων	44	
10 1/8	πήχεις λινοῦ ὑφάσματος τεφρόχρου διὰ κατασκευὴν τεχνητῶν σκελῶν πρὸς ἄσκησιν τῶν φοιτητῶν περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐπιδέσμων	12	65
12	πήχεις ὑφάσματος βαμβακίνου διὰ σπληνία, ταινίας κτλ.	8	55
1	δέμα ταινίας ἐκ λίνου	1	50
	διὰ τὴν διαίρεσιν τῶν 40 πηχ. ὑφάσ. εἰς ταινίας ἐπιδέσμων καὶ τὴν περιρραφὴν αὐτῶν κτλ.	20	
	Διὰ τὴν κατασκευὴν ναρθήκων διαφόρου μεγέθους	7	50
	Τὸ ὅλον τῆς δαπάνης δραχ.	108	15

Κατάλογος τῶν δωρηθέντων παρὰ τοῦ καθηγητοῦ κυρίου Βιτζάρη ὀργάνων.

Κιβώτιον Α΄

4 Ἀκρωτηριαστῆρες διαφόρου μεγέθους.
3 Πιλωτά, ὧν 1 τοῦ Πατίτου καὶ 2 τοῦ Ἀσαλίνη.
1 Μέγας πλατὺς πρίων μὲ 2 λεπίδας.
1 Μικρότερος τοξοειδὴς διὰ τὰς φάλαγγας.
1 Ὀστεοτόμος λαβίς.
1 Κλειθρολαβίς.
1 Ἄγκιστρον τοῦ Βρομφίλδου.
1 Σμιλίον.
4 Βελόναι.

Κιβώτιον Β΄.

Ἐμπεριέχει τὰ αὐτὰ ὄργανα μὲ τὸ προηγούμενον, πλὴν τῆς ὀστεοτόμου λαβίδος καὶ ἑνὸς πιέστρου τοῦ Ἀσσκλίνη, ἅπερ ἐλλείπουσι.

Κιβώτιον Γ΄.

1 Σφαιρουλκὸς τοῦ Περκύ.
1 Πολυπάγρα καὶ σφαιράγρα.
1 Βροχοσφιγκτήριον τοῦ Δεσάλτου.
1 Ἀνατομικὴ λαβίς.
1 Σικυοσχάστης δωδεκάτομος.
1 Κλυσκὴρ ἐκ κασσιτέρου.
4 Τρίγωνοι ἀκίδες.
1 Καθετὴρ ἀνδρικός.
1 Αὐλακωτὴ μήλη.
1 Διπλοῦν τυφλάγκιστρον.
1 Ἀνευρυσματικὴ βελόνη τοῦ Κοόπερ.
4 Σιδηροκαυτῆρες διαφόρου μεγέθους καὶ μορφῆς.
5 Σμιλία.

1 Ὄργανον ἐκ ξύλου ἄχρηστον τανῦν καὶ ἀγνώστου χρήσεως· ἴσως ἐχρησίμευεν ἄλλοτε πρὸς ἀπομύζησιν πύου διὰ τοῦ στόματος ἐκ τοῦ βάθους τῶν πληγῶν.

Κιβώτιον Δ'.

3 Χοινικίδες μετὰ ἀρίδος καὶ τρυπανούχου.
1 Περιοστοτόμον.
1 Πεντάτομον ξύστρον.
1 Λαβὶς ὀστεουλκός.
1 Μοχλός.
1 Φακωτὸς ἐκκοπεύς.

Ἐκ τῶν δωρηθέντων τούτων, ὡς ἀνέφερον, ἔδωσα, ἀποφάσει τῆς Συγκλήτου, ἓν ἐκ τῶν δύο πρώτων κιβωτίων τοῦ ἀκρωτηριασμοῦ καὶ τὸν ὀστεουλκὸν τοῦ Περσὺ, μὲ δύο σμιλία ἐκ τοῦ Γ'. κιβωτίου. Τὴν ἀξίαν τῶν ὀργάνων τούτων λεπτομερῶς δὲν δύναμαι νὰ ὑπολογίσω, κατ' ἀναλογίαν ὅμως συγκρίνων πρὸς τὰς ἐκ Γαλλίας τιμὰς ἐκτιμῶ ταῦτα ὡς ἑξῆς, καίτοι πιστεύων ὅτι ἀγγλικὰ ἐργαλεῖα τιμῶνται πλειότερον.

Τὰ 2 κιβ. τοῦ ἀκρωττριασμοῦ, ἀνὰ 100 φρ.	φρ. 200
Τὸ σύμμικτον κιβώτιον	» 120
Τὸ τῆς ἀνατρήσεως	» 80
Τὰ 4 κιβώτια κενὰ τοὐλάχιστον	» 100
Τὸ ὅλον φράγκα	500

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Αὐγούστου 1866.

Θ. ΑΡΕΤΑΙΟΣ
Ἔκτακτος καθηγητὴς τῆς Χειρουργικῆς.

Σελ· 35—36, (6).

Τῷ κυρίῳ πρυτάνει τοῦ πανεπιστημίου.

Κατὰ τὴν ὑμετέραν, κύριε πρύτανι, παραγγελίαν προθυμότατα καταλέγω διὰ βραχέων ἑξῆς τὰς ἐπὶ τῆς πρυτανείας ὑμῶν, ἰδίως δὲ ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου 1865 μέχρις Αὐγούστου 1866, γενομένας ἐργασίας τοῦ ἀστεροσκοπείου. Ὁ φίλος δὲ κ. Μητσόπουλος θέλει ἔχει τὴν καλωσύνην νὰ μεταφράσῃ καὶ ταύτην μου τὴν σύντομον ἔκθεσιν, ὅπως συνεκδοθῇ μετὰ τῆς ὑμετέρας λογοδοσίας.

Οὐρανοσκοπήσεις καὶ ὑπολογισμοὶ ἔγειναν καὶ ἐπὶ τοῦ λήγοντος νῦν ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους, καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν καὶ συχνότητα, καθ' ἣν καὶ πρότερον.

Εἰς τὰ ὄργανα τοῦ ἀστεροκοπείου δὲν ἔγεινεν οὔτε κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν οὐδεμία προσθήκη, πλὴν τῆς βιβλιοθήκης, εἰς ἣν προσετέθησάν τινες πραγματεῖαι.

Ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐκδόσεως τῶν ἀστρονομικῶν τοῦ ἀστεροσκοπείου χρονικῶν ἔγεινεν ἀνάγκη νὰ ἀναβληθῇ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ἀπορίας ἕνεκα χρηματικῆς.

Τὸν ἥλιον καὶ τοὺς μείζονας τῶν πλανητῶν, τῶν ὁποίων ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν παρατηρῶ καὶ ἀπεικάζω τὰς κηλῖδας, ὀλιγάκις κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν τοῦτον παρετήρησα, πλειστάκις ὅμως τὴν σελήνην, ὥστε ἠδυνήθην νὰ προσθέσω ἤδη εἰς τὸν παρ' ἐμοῦ ἐκδοθησόμενον μέγαν χωρογραφικὸν τῆς σελήνης πίνακα, ἀπὸ 26 ἤδη ἐτῶν ἐπασχολούσης με, 158 μερῶν αὐτῆς ἰχνογραφήματα νέα καὶ πρωτότυπα.

Ἐκ τῶν κομητῶν δὲ ἑνὸς μόνου διώρισα μικρο-

μετρικῶς τὰς θέσεις, δύο δὲ τῶν περιοδικῶν ἐξ αὐτῶν δὲν ἠδυνήθην οὔτε ἐγὼ ἐνταῦθα νὰ ἴδω, ὅπως δὲν ἠδυνήθησαν κατὰ δυστυχίαν οὔτε ἄλλοι ἀλλαχόθι.

Οἱ φωτομετρικοὶ δὲ ἀστέρων διορισμοί, ὅσοι ὑπ' ἐμοῦ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν γίνονται, ὑπερβαίνουσι νῦν τὰς 9,000. Τούτους παρατηρῶν ἀνεκάλυψα ἐν τῷ αἰθρίῳ τῆς Ἀττικῆς οὐρανῷ δύο περιοδικῶς ἀλλοιωτοὺς ἀστέρας, ἀγνώστους ἄχρι τοῦδε· πρὸς δὲ ἕνα ἀλλοιωτὸν νεφελοειδῆ ἀστερισμὸν (δεύτερον ἄχρι τοῦδε παράδειγμα τοιούτου εἴδους νεφελοειδῶν ἀστερισμῶν)· καὶ ἕνα πολλοῦ λόγου ἄξιον νέον ἀστέρα ἐν τῷ ἀστερισμῷ στέφανος, ὀφθέντα τὸ πρῶτον ὑπ' ἐμοῦ τῇ ά. ἢ 13 Μαΐου 1866.

Νεφελοειδῶν δ' ἀστερισμῶν θέσεις διώρισα μικρομετρικῶς καὶ κατὰ τὸ λῆγον ἔτος, ἀλλ' ὀλιγωτέρας ἢ ἄλλοτε, ἕνεκα τῶν πλειόνων ἐπὶ τῆς σελήνης ἐνασχολήσεων μου, καὶ διότι μακρὸν κατηνάλωσα χρόνον εἰς ἀναγωγὴν προτέρων μικρομετρήσεων.

Αἱ δὲ μετεωρολογικαὶ παρατηρήσεις, ὧν μέρος διαφροντίζει ὁ διδάκτωρ κύριος Κοκκίδης, διετέλεσαν καὶ κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν κατὰ τὴν εἰωθεῖαν τάξιν γενόμεναι, ὥντινες καὶ ἐδημοσιεύθησαν ἤδη ἐν Ουατραϊέκτῳ.

Ὑψιμετρήσεις δὲ χωρογραφικὰς ἐποίησα πολλὰς κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα ἐν Θήρα, Μήλῳ Ἴῳ, καὶ Ἀμοργῷ. Καὶ τῇ γεωλογία δὲ ὠφέλιμοι παρατηρήσεις ἔγειναν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ἐπισυμβάσης ἐν Θήρα τῆς νέας ἡφαιστείας ἐκρήξεως, καὶ τοῦ ὑπουργείου τοῦ κυρίου Ῥούφου ἀξιεπαίνως πράξαντος, ὅτι ἀπέστειλεν ἐκεῖσε ἐπὶ παρατηρήσει τῶν φαινομένων ἐπιτροπήν, ἧς ἤμην καὶ ἐγὼ μέλος.

Ἐξέδωκα δὲ πραγματείας μου κατὰ τὸ ἔτοςτοῦτο ά). ἰδιαιτέρως τὴν ἑξῆς, περὶ τῶν αὐλακωμάτων τῆς σελήνης· Ueber die Rillen des Mondes, Α'. τόμ. εἰς τέταρτον μετὰ 3 πινάκων. β) ἐν περιοδικοῖς συγγράμμασι ταύτας· ά) 11 ἀστρονομικάς, ἐν ταῖς Ἀστρονομικαῖς εἰδήσεσιν Αλτόνης· β') 5 ὁμοίας ἐν τῇ Ἑβδομαδιαίᾳ ἐφημερίδι Ἑϊσσίου· γ') μίαν περὶ Θήρας, ἐν ταῖς γεωγραφικαῖς εἰδήσεσι Πετερμάννου· δ') δύο περὶ τῆς αὐτῆς νήσου ἐν τοῖς πρακτικοῖς τοῦ γεωλογικοῦ τῆς Αὐστρίας καταστήματος· καὶ έ) μίαν περὶ τῆς αὐτῆς ἐν τῇ ἐφημερίδι τῆς ἐν Λονδίνῳ βασιλικῆς γεωγραφικῆς ἑταιρείας.

Ταῦτα εἶνε ἐν συντόμῳ τὰ ἐπὶ τῆς πρυτανείας ὑμῶν ἔργα τοῦ ἀστεροσκοπείου. Ἐν τούτοις δέχθητε, κύριε πρύτανι, τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξαιρέτου περὶ ὑμῶν ὑπολήψεώς μου.

Ἐν Ἀθήναις, Αὐγούστου 14, 1866.

Ὁ διευθυντὴς τοῦ ἀστεροσκοπείου Ἀθηνῶν

Ι. Φ. ΙΟΥΛΙΟΣ ΣΜΙΤ.

Σελ. 37—38 (7)

Ἀριθ. Πρωτ. 15.

Πρὸς τὸν Κ. Πρύτανιν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.

Ἐνιαύσιος ἔκθεσις περὶ Μαιευτηρίου.

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἔλαβον χώραν ἐν τῷ Μαιευτηρίῳ τεσσαράκοντα δύο (42) τοκετοί, φυσιολογικοὶ τὸ πλεῖστον· ἔνιοι δὲ τούτων μικροῦ λόγου ἀξίας παρουσίασαν ἀνωμαλίας. Ἅπαντες ἀπέβησαν εὐνοϊκοὶ διά τε τὰς τεκούσας καὶ τὰ

τεχθέντα, ἐξχιρουμένων δύο προώρων τοκετῶν ἐπελθόντων μετὰ προηγηθέντα θάνατον τοῦ ἐμβρύου, καὶ ἑνὸς ἐμβρύου ἀποβιώσαντος κατὰ τὸν τοκετὸν ἕνεκεν προπτώσεως τοῦ ὀμφαλίου λώρου. Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας αἱ μητέρες δὲν ἔπαθον.

Ἐκ τῶν λεχοίδων τρεῖς ἔπαθον ὑπὸ φλεγμονῶν τῆς μήτρας καὶ τοῦ περιτοναίου, ἀποληξασῶν εἰς ἴασιν.

Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως μέχρι τέλους τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους ἐγένοντο τακτικῶς ἐν τῷ Μαιευτηρίῳ αἱ παραδόσεις τῆς Μαιευτικῆς· αἱ δὲ πρακτικαὶ τῶν μαιῶν ἀσκήσεις ἐπί τε τῶν ἐγκύων καὶ ἐπιτόκων ἐγένοντο ἀποχρώντως, ἐξακολουθοῦσαι καὶ κατὰ τὰς διακοπὰς τῶν μαθημάτων.

Αἱ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο φοιτήσασαι ἐν τῷ Μαιευτηρίῳ μαθήτριαι ἦσαν εἴκοσι καὶ πέντε τὸν ἀριθμὸν ἐκ τῶν ἀποπερατωσασῶν τὸν ὡρισμένον τῆς φοιτήσεως χρόνον ἕνδεκα ὑπέστησαν εὐδοκίμως ἐν τῷ Ἰατροσυνεδρίῳ τὰς νενομισμένας ἐξετάτεις, αἱ δὲ λοιπαὶ θέλουσιν ἀσχοληθῇ καὶ κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος εἰς τὴν σπουδὴν τῆς Μαιευτικῆς.

Ἡ συλλογὴ τῶν Μαιευτικῶν ἐργαλείων τοῦ καταστήματος συνεπληρώθη ἀποσταλέντων ἤδη ἐκ Παρισίων τῶν παρὰ τῷ Κ. Lûer παραγελθέντων ἐργαλείων δαπάνῃ μέρους τῆς ὑπὸ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου πρὸς αὔξησιν τῶν συλλογῶν γενομένης χρηματικῆς χορηγήσεως. Ἐκ δὲ τῆς ἐκ πεντακοσίων (500) δραχμῶν ἐτησίου χορηγήσεως τοῦ Ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν πρὸς συντήρησιν τοῦ καταστήματος, ἠγοράσθησαν διάφορα πράγματα πρὸς συμπλήρωσιν καὶ ἐπαύξησιν τοῦ ὑλικοῦ, κα-

τηρτίσθησαν δὲ καὶ προσετέθησαν εἰς τὰς ὑπαρχούσας ἤδη τέσσαρες νέαι κλίναι.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 4 Αὐγούστου 1866.

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Μαιευτηρίου.
Μ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ.

Σελ. 44—45, (8).

CATALOGUE DES ANTIQUITÉS EGYPTIENNES.

Quatre symplegmes en bronze représentant Horus avec Isis, le serpent Uraeus et la déesse Pascht.

Isis debout, seule, avec le disque solaire et les cornes sur la tête (statue en bronze d'une grande rareté).

Pascht en Diane Egyptienne à tête de chatte, devant elle le bâton de la vérité (rare).

Une statue en pierre noire, représentant Pharaon assis sur la chaise (belle statue recherchée)

Statuette en pierre saponaire représentant Osiris assis sur sa chaise couvert d'ornements et d hiéroglyphes du meilleur gout.

Stèle Greco-Egyptienne (d'une époque douteuse).

Priape avec sa femme dans une pause indécente.

Deux vases grecs de dimension extraordinaire, contenant les cendres de deux morts (et brulés) appartenant à la colonie Greco-Egyptienne d'Alexandrie sous les Ptolemées.

Collier représentant le Panthéon Egyptien (en argent très rare).

Scarabée en porcelaine et en pierre dure; différentes statuettes fines.

Un papyrus Greco-Egyptien.

Boeuf Apis, en bronze, bel exemplaire et bien conservé.

Tête d Ibis en bronze.

Différents autres petits objets.

Le Dieu Lunus avec double coiffure et Pshuit.

Isis avec son enfant Horus.

Osiris statuette.

Bronze, le Dieu Phtha tenant le Nilomètre et la clef ansée.

Le Dieu Ammon-Ra.

Deux têtes de divinités réunies sur une base commune; les divinités sont la Pascht à la tête de lionne et le Nephralim. La base est couverte d'hiéroglyphes.

Statuette en bronze représentant Isis.

Horus, le fils d'Isis, il porte la maine droite.

Ammon-Ra le soleil.

Le Dieu Horus avec Pshuit (assis).

Horus debout.

Apis, le Bœuf sacré, portant le disque solaire sur la tête. Le piedestal porte une incription hieroglyphique, legende d'Apis.

Statuette funéraire que l'on enterre avec les morts.
id id id id

Statuette en bronze représentant Nephralim, le Dieu de chasse (très-rare).

Tête d Isis sur un plan demi circulaire (les cornes manquent).

Osiris (bronze).

Tête de Nephtys et Horus réunis sur une base commune.

Isis, statuette en bronze (belle éxécution).

Deux bœufs Apis réunis (rare).

Le Sishum en bronze, instrument musical, bronze dont le manche est brisé.

Petite statuette en bronze, représentant Ammon-Knoupf à tête de bêlier.

Statuette en bronze représentent une divinité dont la nature est difficile à deviner à cause de l'absence de la coiffure.

Σήμερον, ὀγδόην τοῦ Ἀπριλίου μηνὸς τοῦ ἔτους 1866, ἡμέραν παρασκευὴν περὶ τὴν 3 ὥραν μ. μ. συνῆλθον εἰς τὸ Πρυτανεῖον οἱ καθηγηταὶ κύριοι Κουμανούδης, καὶ Ῥουσόπουλος, καὶ ὁ ὑφηγητὴς κύριος Περβάνογλους, κατὰ πρόσκλησιν τοῦ κυρίου Πρυτάνεως, πλὴν τοῦ κυρίου Ῥαγκαβῆ, προσκληθέντος καὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ μὴ παρευρεθέντος εἰς τὴν συνεδρίασιν, καὶ παρατηρήσαντες ἓν πρὸς ἓν ὅλα τὰ ἀρχαιολογικὰ Αἰγυπτιακὰ ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα ἔστειλεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον δῶρον ὁ φιλέλλην κύριος Σακακίνης, εὗρον ὅτι εὑρέθησαν μὲν πάντα κατὰ τὸν κατάλογον, πλὴν τῶν ἀκολούθων τὰ ὁποῖα λείπουν.

1. Priape avec sa femme dans une pause indécente.

2. Bœuf Apis en bronze, bel exemplaire et bien conservé.

3. Apis le Bœuf sacré, portant le disque solaire sur la tête;le piedestal porte une inscription hiéroglyphique, égende d' Apis.

Ἀντὶ τούτων δὲ εὑρέθησαν, Ἄπις ἄνευ βάσεως,

καί τινα ἄλλα μικρὰ ἀντικείμενα, ὧν τρεῖς μικραὶ κίαθοι χάλκινοι.

2 νεκρικὰ ἀγάλματα πήλινα.

1 κεφαλὴ σελήνης διπρόσωπος μικρά.

1 Ἶσις μετὰ παιδίου ὀρειχαλκίνη καὶ καθημένη.

1 Ὄσιρις χαλκοῦς ὄρθιος.

1 μικρὸν ἀγαλμάτιον ὀρειχάλκινον.

Σκεφθεῖσα ἀκολούθως ἡ ἐπιτροπεία ὅτι αἱ τοιαῦται ἐπιστημονικαὶ συλλογαὶ δὲν ἔχουσιν ὡρισμένην ἀξίαν, σχετικῶς ὅμως πρὸς τὰς παρὰ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας γινομένας συνήθως ἀγορὰς εἰς τὸ ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον, ἀπεφήνατο περὶ τῆς ἀξίας αὐτῆς ὅτι εἶναι τριῶν χιλιάδων δραχμῶν.

Τὴν αὐτὴν δὲ γνώμην ἐξέφρασε καὶ ὁ καθηγητὴς κύριος Α. Ῥαγκαβῆς ἐλθὼν μετὰ ταῦτα.

Ἐλθὼν εἰς τὸ Πρυτανεῖον καὶ ὁ ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων κύριος Εὐστρατιάδης παρεδέξατο τὴν ἀνωτέρω ἐκτίμησιν τῶν τριῶν χιλιάδων δραχμῶν.

ΑΘΑΝ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ.
ΣΤΕΦ. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ.
Π. ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ.

Σελ. 48 - 49, (9).

Πρὸς τὸν κύριον Κωνσταντῖνον Φρεαρίτην.

Κύριε Πρύτανι,

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ἐσωκλείσω ἐνταῦθα φορτωτικὴν ἐννέα κιβωτῶν ὑπὸ τὰ σημεῖα S. X. περιεχουσῶν δεκατέσσαρας ἐλαιογραφίας μετὰ χρυσῶν περιθωρίων αὐτῶν περιωνύμων καλλιτεχνῶν, ὡς ὁ ἐσώκλειστος τούτων κατάλογος δεικνύει, ὅπως

προσφέρητε ταύτας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον πρὸς καλλωπισμὸν τοῦ μουσείου του, ὅπερ, ὡς πληροφοροῦμαι, εἶναι εἰσέτι γυμνὸν τοιούτων ἔργων. Ἡ συλλογὴ αὕτη θέλει χρησιμεύσει πρὸς τοὺς καταγινομένους περὶ τὴν ζωγραφικὴν καλλιτέχνας ὡς πρωτότυπον ἀντιγραφῶν.

Αἱ φέρουσαι τοὺς ἀριθμοὺς 7, 8 καὶ 9 κιβωτοὶ περιέχουσι συλλογὴν πτηνῶν τεταριχευμένων καὶ τὸν ἰοβόλον ὄφιν Κόμβρα Καπέλλα τεταριχευμένον ὡς καὶ τὸν σκελετὸν τούτου. Τὸ ἀτμόπλοιον ἐφ' οὗ ἐφορτώθησαν, εἶναι τὸ τῆς νέας ἑταιρίας μας ὁ Ἕλλην (the greek), ὅπερ ἀπέπλευσε χθὲς τὸ ἑσπέρας κατ' εὐθείαν δι' Ἀθήνας· ἐλπίζω ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν παραλαβὴν τῆς παρούσης μου νὰ ἔχητε ταύτας.

Παρακαλῶ ὑμᾶς, Κύριε Πρύτανι, νὰ διατάξητε, ὅπως δοθῇ πολλὴ προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἐκφόρτωσιν καὶ μεταφορὰν τῶν κιβωτῶν ὑπ' ἀριθμὸν 7, 8 καὶ 9, ἐν αἷς ὑπάρχουσιν ὕελοι· ὁμοίως καὶ εἰς τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 4, ἐν ᾗ ὑπάρχει ἡ μεγάλη εἰκὼν τοῦ Παύλου Βερονέζη, ἔχουσα περιθώριον μετὰ ὑέλου, ὡς καὶ ἡ τοῦ Ῥουβίνου.

Ἐγκαρδίως εὔχομαι ἄλλοι εὐπορώτεροι ἐν Εὐρώπῃ Ἕλληνες νὰ προσφέρωσιν ἀνωτέρας ἀξίας καὶ πλείονας εἰκόνας πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ὅπως ἐν ταῖς κλειναῖς Ἀθήναις σχηματισθῇ πινακοθήκη, ἀφ' ἧς ἡ νεολαία ἔθνους ἔχοντος ἔμφυτον τάσιν πρὸς τὰς ὡραίας τέχνας ἔχει ἀνάγκην.

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἦμαι πρόθυμος φίλος σας.

Ἀριθ. 1), Ἡ ἀνατροφὴ τοῦ ἔρωτος (the education of Cupid) ὑπὸ τοῦ Κορεγίου.

Ἡ εἰκὼν αὕτη θεωρεῖται ἡ ἀληθὴς πρωτότυπος καὶ οὐχὶ ἡ ἐν τῇ ἐθνικῇ τοῦ Λονδίνου πινακοθήκῃ. Πολὺς λόγος περὶ ταύτης ἔγεινεν ὑπὸ τῆς ἀγγλικῆς δημοσιογραφίας, ὁ δὲ πρώην κάτοχος ταύτης ἀπεποιήθη προσφορὰν 2,000 λιρῶν στερλινῶν, ἃς πρὸς ἀγορὰν τῷ προσέφερεν εἷς λόρδος, ὅταν τυχαίως κύριός τις ἀγοράσας ἔν τινι τῶν τῆς τρίτης τάξεως εἰκονοπωλείων ὁμοίαν εἰκόνα ἀντὶ εἴκοσι μόνον λιρῶν, μετεπώλησε ταύτην εἰς τὴν ἐθνικὴν πινακοθήκην, ἀντὶ 4, ἢ 5,000 βασισθεῖσαν εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ τὰ πρωτεῖα περὶ τὰ τοιαῦτα χαίροντος λόρδου Π. Λώρενς. Θὰ προσπαθήσω νὰ εὕρω τὰς πρὸ ἐτῶν τῆς δημοσιογραφίας ἐπὶ τῆς εἰκόνος ταύτης παρατηρήσεις, ἃς θὰ ἀποστείλω ὑμῖν.

Ἡ δουλεία τοῦ Ἰωσήφ.

Ἡ συνάντησις τοῦ Ἰωσὴφ μετὰ τῶν αὐτοῦ ἀδελφῶν ὑπὸ τοῦ Λ. Ἰορδάνου L, Giordano.

Τὰς δύω ταύτας εἰκόνας πρό τινων ἐτῶν ἠγόρασα ἔκ τινος τῶν μοναστηρίων τῆς Ῥώμης, ἀπεποιήθην δὲ λίρας 300 προσφορὰν δι' ἑκάστην.

Ἀριθ. 2). Οἱ ἁλιεύοντες παῖδες ὑπὸ Π. Δελκοὺρ.

Οἱ μαθηταὶ καὶ ὁ διδάσκαλος ὑπὸ P. Delcour.

Αἱ Βακχίδες εἰκὼν ὡραία ὑπὸ Ἀλβάνου(Albano.)

Ἡ μήτηρ τοῦ Ῥεβράνδου ὑπὸ Rembrandt.

Ἡ εἰκὼν αὕτη μεγίστης τέχνης, ἰσχύος καὶ ἐκφράσεως ἐθαυμάσθη πολὺ καὶ ὑπερετιμήθη ὑπὸ πολλῶν καλλιτεχνῶν, οἵτινες ἐπεσκέφθησαν τὴν ἔπαυλίν μου τοῦ Πετεροχάμ.

Ἀριθ. 3) Ὁ Εὐαγγελισμός. Σχολῆς τοῦ Μουρίλου ὑπὸ Ἀλόντζου Κάνου (Alongo Kano), μεγάλη εἰκὼν τῆς τολμηροτέρας γραφίδος διατηρουμένη ἐν καλλίστῃ καταστάσει.

Ἡ δωδεκάτη νὺξ (ἐκ τῶν Σεκσπήρου ὑπὸ τοῦ Ἄγγλου καλλτέχνου Ἰορδάνου (Jordains). Τὰ διάφορα πρόσωπα τῆς εἰκόνος ταύτης εἶναι τῆς ἐκφραστικωτέρας γραφίδος, ἀπλήρωσα δὲ διὰ ταύτην 250 λίρας στερλίνας.

Ἀριθ. 4). Τὰ παίζοντα Χαιρουβὶμ ὑπὸ τοῦ Ῥουβίνου.

Ἡ βασίλισσα Σχέβα προσκυνοῦσα τὸν Σολομῶντα, ἢ κατ' ἄλλους ἡ Ἐσθὴρ προσκυνοῦσα τὸν Ἀσσύριον ὑπὸ Παύλου Βερονέζη.

Αὕτη ἤθελε συνεισφέρει, ἄνευ ὑπερβολῆς, πρὸς καλλωπισμὸν ἧς τινος δήποτε ἐν Εὐρώπῃ πινακοθήκης. Ἡ ἐθνικὴ πινακοθήκη ἐπλήρωσε διὰ τὴν σύντροφον εἰκόνα, παριστῶσαν τὴν σύζυγον τοῦ Δαρείου προσκηνοῦσαν τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον, 12000 λίρας στερλίνας. Διὰ ταύτην δὶς ἀπέῤῥιψα χιλίας διακοσίας λίρας στερλίνας.

Ἀριθ. 5). Ἡ εἰκὼν τοῦ Καρόλου Α'. ἀποκεφαλισθέντος ὑπὸ Κρόμβελ, εἰς φυσικὸν μέγεθος.

Ὁ κατακλυσμός. Σχολὴ Φλαμανδικὴ ὑπὸ Λεονάρδου Βάνδερ Κεϊχχόβου, μεγίστη εἰκὼν καὶ θλιβερωτάτου ἀντικειμένου, ἀξιωθεῖσα τοῦ Α'. βραβείου κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἐν Παρισίοις ἔκθεσιν.

Ἀριθ. 6). Ὁ Χριστὸς αἴρων τὸν σταυρὸν ὑπὸ τοῦ Κανταρίνη (Cantarini)

Τὴν εἰκόνα ταύτην ἠγόρασα, ἀνήκουσαν εἰς τὴν συλλογὴν τοῦ πρώην Βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου Φιλίππου.

Ὁ Καψάλης ἐν Μεσολογγίῳ ὑπὸ Θ. Βρυζάκη.

Τὴν εἰκόνα ταύτην, ἄνευ τοῦ περιθωρίου, ἐπλή-

ρωσα πρὸς τὸν ἴδιον καλλιτέχνην 100 λίρας πρὸ τεσσάρων ἐτῶν.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΞΕΝΟΣ.

Σελίδι 50—51 (10).

Πρὸς τὴν Σ. Πρυτανείαν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημείου.

Κύριε Πρύτανι,

Ὁ εὐσεβάστως ὑποφαινόμενος πρὸ πολλῶν ἐτῶν καταγινόμενος ἐν Κερκύρᾳ περὶ τὴν νομισματολογίαν,καὶ ὡς ἐκ τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς μου συλλαβὼν τὴν ἰδέαν περὶ σχηματισμοῦ ἰδιαιτέρας συλλογῆς ἀρχαίων νομισμάτων τῶν Ἰονικῶν νήσων, ἐπεδόθην μετὰ ζήλου εἰς τοῦτο ἀπὸ τοῦ ἔτους 1843, συλλλέγων τὸ κατ' ἀρχὰς τὰ ἐν Κερκύρᾳ, τῇ γειτνιαζούσῃ Ἠπείρῳ καὶ ταῖς ἄλλαις νήσοις κατὰ καιροὺς ἀνευρισκόμενα νομίσματα. Εἰς πλουτισμὸν τῆς συλλογῆς ταύτης συνέτεινον αἱ συνεχεῖς ἀποδημίαι μου εἰς Τεργέστην καὶ Βιέννην, πρὸς δὲ εἰς Βενετίαν, Μεδιόλανα, Ταυρῖνον, Γενούην, Φλωρεντίαν, Ῥώμην, Νεάπολιν καὶ ἄλλας τῆς Ἰταλίας πόλεις· πρὸ πάντων δὲ ἡ ἐν ἔτει 1854, ἀντὶ 50,000 δραχμῶν ἀγορὰ τῆς πλουσιωτάτης συλλογῆς τοῦ ἐν Τεργέστῃ λογίου ὁμογενοῦς Κ. Γεωργίου Μανούσου, ὅστις ὑπὸ ἐθνικοῦ καὶ ἐπιστημονικοῦ ζήλου κινούμενος εἶχεν ἀποκτήσει τὴν συλλογὴν Χριστίνης τῆς βασιλίσσης τῆς Σουηδίας, καὶ ἄλλας εὐπατριδῶν Βενετῶν πλουσίας συλλογάς· οὐκ ὀλίγα δὲ νομίσματα περιῆλθον ἐν τῇ συλλογῇ μου καὶ ἐκ πλείστων συλλογῶν, πωληθεισῶν ἐν Λονδίνῳ καὶ Παρισίοις. Ἀλλ' οὐδὲ οἱ πολυετεῖς ἀγῶνές μου, οὐδ' αἱ χρηματικαί μου θυσίαι ἤθελόν ποτε ἐξαρκέ-

σει πρὸς καταρτισμὸν συλλογῆς, οἷα νῦν ὑπάρχει παρ' ἐμοί, ἐὰν δὲν συνέτρεχον καὶ δεξιαὶ περιστάσεις νὰ συμπεριλάβω ἐν αὐτῇ πολλὰς εἰδικὰς καὶ ὀνομαστὰς συλλογάς, σχηματισθείσας ἀπὸ παλαιῶν χρόνων ὑπὸ διακεκριμένων ἀνδρῶν. Τοιαῦται δὲ εἰσὶν αἱ ἑξῆς· ἡ ἐκ Κερκυραϊκῶν νομισμάτων εἰδικὴ συλλογὴ τοῦ διασήμου ἰατροῦ Σταματίου Ταγγάδη, ὅστις καὶ αὐτὸς καὶ ὁ πατήρ του κατεγίνοντο εὐζήλως περὶ τὴν πάτριον νομισματολογίαν, καὶ ἑτέρα ἡ τοῦ Ἠπειρώτου Δημητρίου Μόστρα· αἱ ἐκ Λευκαδικῶν νομισμάτων συλλογαὶ τῶν λογίων Δ. Πατριτσοπούλου, Νικολάου Ζαμπελίου, Σπυρίδωνος Ζαμπελίου, καὶ τοῦ Ἄγγλου Roberts, καὶ ἐν τέλει ἡ ἐκ Κεφαλληνιακῶν νομισμάτων συλλογὴ τοῦ Κεφαλλῆνος ἰατροῦ Τσιμάρα.

Ἐκ τῆς συνενώσεως λοιπὸν τοσούτων καὶ τηλικούτων συλλογῶν, ἐσταχυολόγησα τὰ σπανιώτερα καὶ ὡραιότερα νομίσματα πρὸς ἀπαρτισμὸν καὶ συμπλήρωσιν τῆς Ἑπτανησιακῆς συλλογῆς μου, περιλαμβανούσης τὰ ἑξῆς νομίσματα.

ΚΕΡΚΥΡΑΣ.

Ἀργυρᾶ	166	
Χάλκινα αὐτόνομα	294	
» Αὐτοκρατορικὰ	94	
Μολυβδόβουλλον Κωνσταντίνου Μητροπολίτου Κερκύρας	1	
		555

ΛΕΥΚΑΔΟΣ.

Ἀργυρᾶ	147	
Χάλκινα	190	
		337

ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ.

Κράνης ἀργυρᾶ	8	
» χάλκινα	21	
Πάλης, ἀργυρᾶ	9	
» χάλκινα . , . . .	14	
Πρόννων, ἀργυρᾶ	2	
» χάλκινα	6	
Σάμης, ἀργυρᾶ	2	
» χάλκινα	23	
Μόλυβδον σφενδόνης, φέροντα τὸ μονόγραμμα τῆς πόλεως Σάμης καὶ τὸ ὄνομα ΕΥΓΕΙΤΟΥ.	1	
Μολυβδόβουλλον Νικηφόρου Βασιλικοῦ Πρωτοσπαθαρίου καὶ Στρατηγοῦ Κεφαλληνίας. . .	1	
		87

ΖΑΚΥΝΘΟΥ.

Ἀργυρᾶ . . .	19	
Χάλκινα αὐτόνομα . . .	25	
» αὐτοκρατορικὰ . .	13	
		57

ΙΘΑΚΗΣ

Χάλκινα	9	

ΚΥΘΗΡΩΝ.

Χάλκινα	8	
	Ὁλότης	1053

Μετὰ τὴν ἀπαρίθμησιν ταύτην, ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ νομισματικὸν Μουσεῖον τῆς Βιέννης, τὸ καὶ πλουσιώτερον πάντων ὡς πρὸς τὰ τῶν Ἰονικῶν νήσων νομίσματα, κέκτηται 49 ἀργυρᾶ καὶ 204 χάλκινα τῆς Κερκύρας, 27 ἀργυρᾶ καὶ 15

χάλκινα τῆς Λευκάδος, 6 ἀργυρᾶ καὶ 14 χάλκινα τῶν τεσσάρων πόλεων τῆς Κεφαλληνίας, 3 ἀργυρᾶ καὶ 30 χάλκινα τῆς Ζακύνθου, 6 τῆς Ἰθάκης, καὶ οὐδὲν τῶν Κυθήρων, ὅτι τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον, τὸ τῶν Παρισίων καὶ τὸ τοῦ Βερολίνου, κέκτηνται ἐλάσσονα ἀριθμὸν τοῦ τῆς Βιέννης, καὶ ὅτι ὁ Mionnet περιγράφει ἐν συνόλῳ 297 νομίσματα τῆς Κερκύρας καὶ 105 τῆς Λευκάδος, ἕπεται ὅτι ἡ συλλογή μου εἶναι ἀπολύτως ἡ πλουσιωτέρα τῶν ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ Εὐρώπῃ, καὶ ὅτι τὰ πλεῖστα νομίσματα αὐτῆς τυγχάνουσιν ἀνέκδοτα. Σημειούσθω πρὸς τούτοις ὅτι ἡ διατήρησις πάντων καθόλου τῶν ἐν λόγῳ νομισμάτων εἶναι ἀρίστη καὶ δυσεύρετος· τινὰ μάλιστα εἰς ἀμφότερα τὰ μέταλλα εἶνε τόσον ἐξαισίου καλλονῆς, ὥστε δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς πρότυπα τῆς Ἑλληνικῆς καλλιτεχνίας.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων δύναταί τις εἰκότως νὰ συμπεράνῃ, ὅτι δι' οἵας δήποτε χρηματικῆς δαπάνης ἢ χρονικῆς περιόδου, ἀδύνατος καθίσταται ὁ σχηματισμὸς πλέον ἄλλης ἐφαμίλλου συλλογῆς.

Τοιαύτην δὲ οὖσαν ἠδυνάμην πρὸ πολλοῦ, ὡς περιζήτητον, νὰ πωλήσω εἰς οἷον δήποτε Μουσεῖον, καὶ πρὸ πάντων εἰς τὸ Βρεττανικόν· ὁ μόνος δὲ ἀποτρέψας με λόγος εἶναι ὁ πόθος τοῦ νὰ μὴ ἐξέλθωσι τῆς Ἑλλάδος τοιαῦτα κειμήλια τῆς προγονικῆς ἡμῶν εὐκλείας, ἀλλὰ νὰ γίνωσιν ἐθνικὸν κτῆμα. Πολλάκις προσεπάθησα νὰ εὕρω γενναῖον τινὰ ὁμογενῆ, ὅπως ἀποκτῶν τὴν προσφέρῃ δῶρον εἴτε εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, εἴτε εἰς τὸ δημόσιον Μουσεῖον, ἀλλ' αἱ προσπαθειαί μου ἀπέτυχον, διότι ἀτυχῶς οἱ δυνάμενοι νὰ δαπανήσωσι, δὲν εἶναι πάντοτε καὶ οἱ κατάλληλοι νὰ ἐκτιμήσωσι τὴν σπουδαιότητα τοι-

τούτων ἀντικειμένων. Ἐπειδὴ δὲ νῦν ἕνεκεν οἰκογενειακῶν περιστάσεων ἀναγκάζομαι νὰ ἐκποιήσω ταύτην τὴν συλλογήν μου, καὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀπαιτηταὶ ἐπαρουσιάσθησαν, κρίνω καθῆκον ἐθνικὸν νὰ προτείνω τὴν ἀγορὰν αὐτῆς εἰς τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον ἀντὶ τῆς μετρίας τιμῆς δραχμῶν τριάκοντα χιλιάδων ἀριθ. 30,000. Ὅπως δὲ διευκολύνω ἔτι μᾶλλον τὴν ἀπόκτησίν της, εὐχαριστοῦμαι λαμβάνων τὸ προσδιορισθὲν ἀντίτιμον εἰς τρεῖς ἐνιαυσίους ἴσας δόσεις, τὴν μὲν πρώτην ἀμέσως, τὴν δευτέραν μετὰ ἓν ἔτος καὶ τὴν τρίτην τὸ ἑπόμενον.

Παρακαλῶ λοιπὸν, Κύριε Πρύτανι, νὰ καθυποβάλητε τὴν αἴτησίν μου ταύτην ὑπὸ τὴν διάσκεψιν τῆς Σεβαστῆς Συγκλήτου, ἧς ὑμεῖς ἐπαξίως προεδρεύετε, και πέποιθα ὅτι τὰ σοφὰ μέλη αὐτῆς, ἐμπνεόμενα ὑπὸ τοῦ πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἔρωτος καὶ ὑπὸ ἀκραιφνοῦς πατριωτισμοῦ, θέλουσιν ἐκτιμήσει τοὺς καταβληθέντας ὑπ' ἐμοῦ ἀγῶνας, ἐγκρίνοντα τὴν περὶ ἀγορᾶς πρότασίν μου, ἀφοῦ μάλιστα ἡ δαπάνη ἀποβαίνει σχεδὸν ἀνεπαίσθητος διὰ τῆς εἰς τρεῖς δόσεις ἀποτίσεως. Οὕτω δὲ τὸ ἱερὸν τῶν Μουσῶν τέμενος καὶ τὸ ἀγλάισμα παντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ὅπερ ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς του διὰ τῶν ἀτρύτων κόπων τῶν κατὰ καιροὺς Πρυτάνεων καὶ τῶν σοφῶν αὐτοῦ καθηγητῶν συνέτεινε πρὸς διάδοσιν τῶν φώτων καθ' ἅπασαν τὴν Ἀνατολὴν, καὶ βιβλιοθήκην περισπούδαστον καὶ φυσιογραφικὸν Μουσεῖον συστῆσαν, θέλει θέσει διὰ τῆς ἀγορᾶς τῆς συλλογῆς μου ἑδραίαν βάσιν νομισματικοῦ Μουσείου, γινόμενον καὶ κατὰ τὸν κλάδον τοῦτον ἐφάμιλλον τῶν Πανεπιστημίων τῆς Εὐρώπης, ὧν τὰ κυριώτερα κέκτηνται νομισματικὰς συλλογάς.

Τὸ Πανεπιστήμιον διὰ συστάσεως νομισματικοῦ Μουσείου θέλει ἐμψυχώσει τοὺς εἰς τὴν πάτριον ἱστορίαν, νομισματολογίαν καὶ καλλιτεχνίαν ἀσχοληθησομένους, καταδεικνύον εἰς τοὺς ξένους ὅτι δεόντως ἐκτιμᾷ τ' ἀμίμητα ἔργα τῶν προγόνων. Ἐν τέλει δὲ πάντων καὶ αὐτοὺς τοὺς Ἑπτανησίους θέλει πληρώσει χαρᾶς, βλέποντας ὅτι ἡ ἀρτίως τελεσθεῖσα πολιτικὴ αὐτῶν ἕνωσις μετὰ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος ἐπισφραγίζεται, οὕτως εἰπεῖν, καὶ δι' ἐπιστηστημονικῆς ἑνώσεως τῶν ὡραίων ἐκείνων νήσων μετὰ τῆς μητρὸς, ἀναμιμνησκούσης διὰ τῆς ἱστορίας καὶ τῆς τέχνης τὴν πανελλήνιον ἕνωσιν.

Ἐὰν ἡ Σ. Σύγκλητος ἐγκρίνῃ ἐν ἀρχῇ τὴν πρότασίν μου, παρακαλῶ νὰ ὀνομάσῃ οἵαν δήποτε ἐπιστημονικὴν ἐπιτροπὴν πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἀκριβείας τῶν λεγομένων μου, ἐξετάσουσαν μετ' ἐπιστασίας ἓν πρὸς ἓν τὰ ἀποτελοῦντα τὴν συλλογήν μου νομίσματα.

Εὐελπιζόμενος, Κύριε Πρύτανι, ὅτι θέλετε λάβει ὑπ' ὄψιν τὴν παροῦσαν μου, ὑποσημειοῦμαι εὐσεβάστως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Φεβρουαρίου 1866.

Π. ΛΑΜΠΡΟΣ.

Πρὸς τὸν Πρύτανιν τοῦ Πανεπιστημίου.

Κύριε Πρύτανι!

Καθ' ἣν παρ' ὑμῶν καὶ τῆς σεβαστῆς συγκλήτου ἐλάβομεν ἐντολὴν ἀπὸ τῆς ὀγδόης τοῦ μηνὸς Μαρτίου τ. ἔ, ἐξετάσαμεν τὰ νομίσματα τῆς Ἑπτανη-

σιακῆς σειρᾶς τοῦ κυρίου Π. Λάμπρου καὶ εὕρομεν αὐτὴν πολλοῦ λόγου ἀξίαν καὶ διὰ τὸν πλοῦτον τῶν νομισμάτων καὶ διὰ τὸ ποιὸν αὐτῶν· διότι ἐνέχει τόσα νομίσματα, ὅσα οὐδὲ μία ἄλλη τῶν ἐν Εὐρώπῃ γνωστῶν συλλογῶν, μόνη ἀντεξεταζομένη, κατὰ τοὺς δημοσιευμένους αὐτῶν καταλόγους, οὕς ὁ κύριος Λάμπρος ἐπέδειξεν ἡμῖν· ἡ δὲ κατάστασις τῶν νομισμάτων ἶνε ἄμεμπτος· διότι τὰ πλεῖστα μέν εἰσι καλλίστης διατηρήσεως, ὀλίγα δὲ μετρίας καὶ ἔτι ὀλιγώτερα φαύλης.

Σύμπαντα τὰ κομμάτια τῆς σειρᾶς ταύτης εἶνε **1053** δηλαδή·

ά). Κερκυραίων μὲν ἅπαντα . .		555
ἤτοι ἀργυρᾶ	166	
χαλκᾶ αὐτόνομα	294	
» αὐτοκρατορικὰ	94	
μολυβδόβουλλον	1	
β'.) Λευκαδίων ἅπαντα . .		337
ἤτοι ἀργυρᾶ	147	
χαλκᾶ	190	
γ'.) Κεφαλλήνων σύμπαντα . . .		87
ἤτοι 1) Κρανίων ἀργυρᾶ	8	
χαλκᾶ	12	
2) Παλέων ἀργυρᾶ	9	
χαλκᾶ	21	
3) Προνναίων ἀργυρᾶ	2	
» χαλκᾶ	6	
4) Σαμαίων ἀργυρᾶ	2	
» χαλκᾶ	23	
μολύβδινα	1	
μολυβδόβουλλον	1	

δ'). Ζακυνθίων ἅπαντα		57
ἤτοι ἀργυρᾶ	19	
χαλκᾶ αὐτόνομα	25	
» αὐτοκρατορ.	13	
ε'). Ἰθάκων ἅπαντα χαλκᾶ		9
στ'.) Κυθηρίων ἅπαντα χαλκᾶ		8

Ἡ γνησιότης τῶν νομισμάτων τούτων ἵνε ὑπερτέρα πάσης ἀμφιβολίας· ἕν μόνον ἢ δύο ειναι κίβδηλα ἐν τοῖς Κερκυραϊκοῖς, ἐπίτηδες συμπεριειλημμένα, διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν γνήσια τοιαῦτα κατ' ἀλήθειαν

Περὶ δὲ τῆς χρηματικῆς εἴτε ὑλικῆς ἀξίας τῶν νομισμάτων τούτων δύσκολον ἵνε νὰ ἀποφανθῶμεν ἀσφαλῶς· διότι ἡ τιμὴ τῶν ἀρχαίων νομισμάτων ἐξαρτᾶται ἐκ περιστατικῶν, τὰ ὁποῖα πάντα δὲν ἵνε εὐχερὲς ἔργον καὶ μάλιστα ἐν χρόνῳ βραχεῖ καὶ ἄνευ βοηθημάτων νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν· νόμισμα κοινὸν π. χ. ἀξίας συνήθους πέντε δραχμῶν, ἀρίστης διατηρήσεως ὄν, καλοῦ σχήματος, καλῆς τέχνης, καλῆς ὀξυδώσεως κτλ. δύναται νὰ πληρωθῇ μὲ τριάκοντα δραχμάς· προσέρχονται δὲ καὶ μικραὶ τῶν τύπων παραλλαγαὶ, πάρεργα σύμβολα καὶ τὰ τοιαῦτα εἰς παραλλαγὴν τῆς τιμῆς τοῦ νομίσματος· σπάνια δὲ νομίσματα ἢ μοναδικὰ ἢ ἀνέκδοτα δὲν ἔχουσιν ὡρισμένην τιμὴν, ἀλλ' ἐξαρτᾶται αὕτη ἀπὸ τῆς προαιρέσεως τοῦ πωλοῦντος καὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ ἀγοράζοντος· διὰ ταῦτα ἡ ζητουμένη τιμὴ διὰ τὴν συλλογὴν ταύτην ἴσως δὲν ἵνε ὑπερβολικὴ, ἀφοῦ καὶ πλουσία ἵνε καὶ πολλὰ καλὰ καὶ ἀνέκδοτα νομίσματα ἐνέχει, ἴσως δὲ καί τινα μοναδικὰ κατὰ τὸν κύριον Π. Λάμπρον· ἐφάνη δέ πως εὐδιά-

θετος ὁ κύριος Π. Λάμπρος νὰ παραχωρήσῃ τὴν συλλογὴν ταύτην μετὰ τῆς καλῆς θήκης ἐν ᾗ εὑρίσκεται καὶ μετὰ καταλόγου ἀκριβῶς ἐπιστημονικοῦ (ὃν ἀπῃτήσαμεν), ἐνέχοντος περιγραφὴν ἀκριβῆ ἑκάστου νομίσματος μετὰ τῶν συμβόλων καὶ παρασυμβόλων καὶ τοῦ σταθμοῦ καὶ τῆς σημειώσεως εἰ ἀνέκδοτον καὶ μὴ ἕκαστον νόμισμα, ἀντὶ εἰκοσιπέντε χιλιάδων δραχμῶν· δύναται δὲ ἡ σύγκλητος ν' ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτοῦ, ἁρμοδιωτάτου εἰς τοῦτο ὄντος, νὰ προσημειωθῇ εἰς τὸν εἰρημένον κατάλογον, ὃν θὰ παραδώσῃ μετὰ τῶν νομισμάτων, καὶ ἡ τιμὴ ἑκάστου νομίσματος, ἥν τιν' ἂν αὐτὸς ἐγκρίνῃ· τότε δὲ δύναται νὰ γένῃ καί τις ἐξέλεγξις τῆς χρηματικῆς ἀξίας τῶν νομισμάτων, ἐπιφυλαχθέντος τοῦ δικαιώματος πρὸς τοῦτο.

Ταῦτα παρατηρήσαντες, προτρέπομεν δι' ὑμῶν κύριε πρύτανι, τὴν σεβαστὴν σύγκλητον νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ἀγορᾶς τῆς συλλογῆς ταύτης, ὡς λίαν χρησίμου τῇ ἐπιστήμῃ· διότι καὶ τοῖς φιλολόγοις καὶ τοῖς περὶ τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν μυθολογίαν καὶ τὴν πολιτικὴν καὶ τοῖς περὶ τὰς τέχνας ἀσχολουμένοις γίνεται συντελεστικὴ ἡ ἐξέτασις τῶν ἀρχαίων νομισμάτων· παρακαλοῦμεν δ' ἅμα τὴν σεβαστὴν σύγκλητον νὰ μὴ συγχωνεύσῃ τὴν παροῦσαν συλλογὴν μετὰ τῆς ἐν τῇ ἄνω βιβλιοθήκῃ κεκλεισμένης τῆς καλουμένης ἐθνικῆς, ἂν μέλλει νὰ παράγῃ καρποὺς ἐπιστημονικούς, δι' οὓς συλλέγονται τὰ τοιαῦτα κειμήλια, ἀλλὰ νὰ διαχειρίζηται αὐτὴν αὐτή, διορίσασα φύλακα αὐτῆς ἄνδρα ἐπιστήμονα καὶ πιστόν· πρὸς ἀσφάλειαν δὲ τῆς διαχειρίσεως καὶ πρὸς εὐκολίαν τῆς χρήσεως νὰ τυπωθῇ ὁ ληφθησόμενος παρὰ τοῦ κυρίου Λάμπρου

ἐπιστημονικὸς κατάλογος καὶ μάλιστα μετὰ εἰκόνων τῶν σπανιωτέρων καὶ περιεργοτέρων νομισμάτων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Μαΐου 1866.

Ὑποσημειούμεθα εὐσεβάστως.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ.
ΑΘΑΝΑΣ. Σ. ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ.
ΕΥΘ. ΚΑΣΤΟΡΧΗΣ.

Πρὸς τὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου Σ. Πρυτανείαν.

Κύριε Πρύτανι,

Ἀπαντῶν εἰς τὸ ὑπ' ἀρθ. (πρωτ. 1859 διεκπ 963) καὶ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6 ἱσταμένου μηνὸς ὑμῶν ἔγγραφον, ἀναγγέλω ὑμῖν, Κύριε Πρύτανι, ὅτι μετέβην ἄνευ ἀναβολῆς, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κυρίου Παύλου Λάμπρου, ὅπως ἐξετάσω μετὰ τῆς δεούσης ἀκριβείας τὴν συλλογὴν αὐτοῦ τῶν τῆς Ἑπτανήσου ἀρχαίων νομισμάτων, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Σ. ταύτης Πρυτανείας. Θεωρήσας τοίνυν, ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας ἀνὰ τρεῖς ὥρας, ὁλόκληρον τὴν συλλογὴν, οὐχ ἐποπτικῶς ἀλλὰ λίαν ἐπισταμένως νόμισμα πρὸς νόμισμα, εὑρίσκομαι νῦν εἰς τὴν εὐάρεστον θέσιν, ὅπως διαβεβαιώσω ὑμῖν, Κύριε Πρύτανι, ἐν πλήρει πεποιθήσει καὶ ἀμεροληψίᾳ τὰ ἑπόμενα.

Α'. Ἡ ἐν λόγῳ συλλογὴ θεωρητέα ὡς μοναδικὴ εἰς τὸ εἶδος της διὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν νομισμάτων, ὅστις συγκρινόμενος μὲ τὰ ἐν τοῖς μουσείοις τῶν Παρισίων, τῆς Βιέννης καὶ τοῦ Λονδίνου ὑπάρχοντα τῆς Ἑπτανήσου νομίσματα, εἶναι ἀσύγκριτος καὶ ὑπέρογκος, καὶ ὡς ἐκ τούτου προκύπτει πλεονασμὸς

πάνυ ἐπαισθητὸς ἀνεκδότων καὶ πρωτοφανῶν νομισμάτων, ἅτινα παρέχουσιν ἄφθονον ὕλην ὑπὸ χρονολογικήν, φιλογογικὴν ὡς καὶ ὑπὸ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ παρακμὴν τῆς ἑλληνικῆς τέχνης ἔποψιν.

Β΄. Ἡ διατήρησις τῶν νομισμάτων τούτων εἶναι γενικῶς ὡραία καὶ ὡραιοτάτη· πάμπολλα δ' ἐξ αὐτῶν, διὰ τὴν ἔξοχον καλλονήν των, δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ἀδυστάκτως ὡς ἀριστοτεχνήματα τῆς ἑλληνικῆς σφραγιδογλυφίας· πρὸς τούτοις δὲ ἡ ἀπερίγραπτος ποικιλία τῶν τοὺς κυρίους τύπους τῶν νομισμάτων συνοδευόντων παρέργων συμβόλων, ἐστὶν ἀληθὴς τῆς ὁράσεως τέρψις, ὡς καὶ ἡ τῶν χαλκίνων πρὸ πάντων στιλπνὴ ὀξύδωσις καὶ τὰ διάφορα αὐτῆς χρώματα, ἥτις ἐστὶν ἀποτέλεσμα τῆς πολυχρονίου ἐν τῇ γῇ διαμονῆς τῶν νομισμάτων, καὶ ἥτις καλεῖται παρὰ τῶν νομισματολόγων Λατινιστὶ μὲν aerugo nobilis, Ἰταλιστὶ δὲ patina. Τὰ νομίσματα ταῦτα τυγχάνουσι πολύτιμα, διότι μεταξὺ χιλιάδων τῶν εὑρισκομένων δὲν δύναταί τις νὰ ἐκλέξῃ εἰμὴ ὀλίγιστα τοιαύτης καλλονῆς.

Γ΄. Ἡ ἐπιστημονικὴ ἀξία τῶν ῥηθέντων νομισμάτων, συμπάντων ὡς συλλογὴ θεωρουμένη, εἶναι, κατ' ἐμὴν γνώμην, οὐχ ἧττον τῶν δραχμῶν τεσσαρακοντακισχιλίων (ἀρ. 40,000). Πεποιθὼς γνωμοδοτῶ τοῦτο λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὸ λίαν δυσχερὲς καὶ μᾶλλον εἰπεῖν ἀδύνατον τοῦ σχηματισμοῦ ὁμοίας τοσοῦτον πλουσίας καὶ ἐκλεκτῆς συλλογῆς, ἣν τὰ ἄνω ῥηθέντα κορυφαῖα τῆς ἀλλοδαπῆς μουσεῖα, ἅτινα καὶ μὲ ἐπαρκῆ χρηματικὰ μέσα εἰσὶν ἐφωδιασμένα, δὲν ἠδυνήθησαν εἰς διάστημα αἰώνων νὰ σχηματίσωσι!

Δ΄. Περὶ τῆς γνησιότητος τῶν νομισμάτων τῆς

πολυτίμου καὶ μοναδικῆς ταύτης συλλογῆς, δύναμαι νὰ διαβεβαιώσω Ὑμῖν, Κύριε Πρύτανι, μετὰ πάσης πεποιθήσεως, ὅτι δεν ὑπάρχει ἐλαχίστη ἀμφιβολία, ἐξαιρουμένων δύο, ἅτινα ὡς κίβδηλα ἐτέθησαν ἐκ προθέσεως ἐν τῇ σειρᾷ παρὰ τοῦ φιλομούσου συλλογέως, χάριν μελέτης καὶ καταδείξεως. Τὰ ἐν λόγῳ κίβδηλα νομίσματα εἰσὶν ἀμφότερα τῆς Κερκύρας, τὸ μὲν αὐτόνομον νέας ἐπενοήσεως, οὗτινος ὅμοιον ἐδημοσιεύθη παρὰ τοῦ Κυρίου Prokesch-Osten ὡς γνήσιον τῆς συλλαγῆς του· τὸ δὲ αὐτοκρατορικὸν Γορδιανοῦ Α΄. τοῦ Ἀφρικανοῦ, ὅπερ κατ᾽ ἀρχὰς μὲν ὑπετέθη ὡς γνήσιον παρὰ τοῦ Mionnet (Descript. de méd. Τομ. Β΄. σελ. 78, ὑπ ἀρ. 88), ὕστερον δὲ ἐσημειώθη παρὰ τοῦ ἰδίου (ὅρα τὸ Recueil des planches τοῦ ῥηθέντος συγγράμματος σελ. 75) ὡς κίβδηλον, ἐστὶ κεκιβδηλευμένον, τουτέστι νόμισμα τοῦ Καρακάλλα γνήσιον μεταπεποιημένον παρὰ νέου τεχνίτου λίαν ἐπιτυχῶς εἰς Γορδιανὸν Α΄.

Ε΄. Διπλᾶ δεν ὑπάρχουσιν ἐν τῇ συλλογῇ, διότι καί τινα κατ᾽ ἐπιφάνειαν ὡς τοιαῦτα, ἀποδεικνύονται δι᾽ ἐπισταμένης ἀντιπαραβολῆς, ὡς προϊόντα διαφόρων σφραγίδων· τοιαῦτα δὲ νομίσματα ὑπάρχουσιν ὀλίγιστα ἐν τῇ ῥηθείσῃ, καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ εἰσὶν ἀναμεταξύ των διαφορετικὰ πάλιν ὡς πρὸς τὸ χρῶμα τῆς ὀξυδώσεως.

Ἐκθέσας βραχέως ὅ,τι ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ πολυετὴς πεῖρα μοὶ ὑπαγόρευσαν, ὑποσημειοῦμαι εὐσεβάστως.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 13 Ἰουνίου 1866.

Ὁ Νομισματογνώμων
τοῦ ἐν τῇ ἐθνικῇ Βιβλιοθήκῃ
ἐθνικοῦ Νομισματικοῦ Μουσείου
ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΠΟΣΤΟΛΑΚΑΣ.

Πρὸς τὸν κύριον Πρύτανιν τοῦ ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.

Ἔλαβον τὴν ἀπὸ 6 τοῦ τρέχοντος μηνὸς ἐπιστολὴν ὑμῶν, εἰς ἣν με ἐκφράζετε τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως παρατηρήσω τὴν τῶν ἑπτανησιακῶν νομισμάτων συλλογὴν τοῦ κυρίου Παύλου Λάμπρου, εὑρισκομένην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰδίου, ὑπό τε τὴν ἐπιστημονικὴν ἔποψιν καὶ τὴν ὑλικὴν αὐτῆς ἀξίαν. Εὐχαρίστως, Κύριε Πρύτανι, ἀνεδέχθην τὴν ἐντολὴν ταύτην, ἐπειδὴ πρόκειται περὶ ἀντικειμένου ἀνωτέρου παντὸς ἐπαίνου. Βεβαίως ἤθελεν εἶσθαι ἀδύνατον καὶ λίαν τολμηρὸν νὰ καθυποβάλω ὑμῖν τὴν γνώμην μου ἐν τοσούτῳ βραχεῖ διαστήματι χρόνου, ἂν πρὸ ἐτῶν δὲν ἐμελέτων τὴν ἀξίαν λόγου ταύτην συλλογὴν, καὶ ἂν δὲν παρέβαλλον μὲ τὰς ἀντιστιχούσας συλλογὰς τόσον τῆς Βιέννης καὶ τὴν τῶν Παρισίων, ὅσον καὶ τὴν τοῦ Μονάχου, ἃς ἐπεσκέφθην πρὸ ἑνὸς περίπου ἔτους. Ἔχω δὲ ἅμα ὑπ' ὄψιν καὶ τοὺς καταλάγους τοῦ Βρετανικοῦ μουσείου, τὸν τοῦ Βερολίνου, καὶ τὸν τῶν εὑρισκομένων ἑλληνικῶν νομισμάτων in museo Cesareo Vindobonensi ἔτους 1837. Ἐκ τῶν καταλόγων, τὸν ἀριθμὸν μόνον τῶν νομισμάτων ἑκάστου μουσείου δύναταί τις ἀκριβῶς νὰ γνωρίζῃ ὡς καὶ τοὺς τύπους, οὐδέποτε δὲ ἀκριβῶς τὴν ποιότητα καὶ τὴν διατήρησιν. Πρέπει τις νὰ ἴδῃ αὐτοῖς ὄμμασιν ὅπως κρίνῃ περὶ τῆς διατηρήσεως καὶ τοῦ κάλλους. Τὸ νομισματολογικὸν μουσεῖον τῆς Βιέννης, ὅπερ καὶ βεβαίως τὸ πλουσιώτερον πάντων τῶν λοιπῶν τῆς Εὐρώπης ὡς πρὸς τὰ νομίσματα τῆς Ἑπτανήσου καὶ μάλιστα τῶν τῆς Κερκύρας, εἶναι πολὺ ὑποδεέστερον τῆς συλλογῆς τοῦ Κυρίου Π. Λάμπρου, καὶ κατὰ

τὸν ἀριθμὸν πρὸ πάντων δὲ κατὰ τὴν διατήρησιν. Δύναμαι ἀδιστάκτως νὰ εἴπω, ὅτι ἅπαντα ὁμοῦ τὰ μουσεῖα ἅπερ ἐπεσκέφθην καὶ ὅσων ἔχω πρὸ ὀφθαλμῶν τοὺς καταλόγους δὲν δύνανται νὰ συγκροτήσωσι τὴν συλλογὴν τὴν τῶν Κερκυραϊκῶν νομισμάτων τοῦ Κ. Π. Λάμπρου, ἥτις περιέχει πλεῖστα ἀνέκδοτα καὶ τελείας διατηρήσεως. Ἡ συλλογὴ τῶν νομισμάτων τῆς Λευκάδος πρὸ πάντων, ἔπειτα δὲ τῆς Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας δὲν ἐπιδέχονται οὐδεμίαν σύγκρισιν, ἐπειδὴ ἀναφορικῶς λογίζονται πτωχαὶ αἱ λοιπαὶ συλλογαί. Ὅσοι τύποι τῶν νομισμάτων τῶν Κυθήρων καὶ Ἰθάκης εἰσὶ γνωστοί, ὑπάρχουσιν εἰς τὴν συλλογὴν τοῦ Κ. Π. Λάμπρου· εἷς δὲ τῆς τελευταίας ταύτης νήσου ἐστὶν ἀνέκδοτος. ὁ μακαρίτης Κάρολος Λενορμὰν, εἰδήμων καὶ διακεκριμένος νομισματολόγος, ὅστις πολλάκις εἶδε τὴν συλλογὴν τοῦ Κ. Π. Λάμπρου, μοὶ εἶπεν, ὅτι θέλει προσπαθήσει παντὶ τρόπῳ ν' ἀποκτήσῃ τὴν μοναδικὴν ταύτην συλλογὴν διὰ τὸ γαλλικὸν μουσεῖον, εὐτυχῶς ὅμως δὲν ἐπραγματοποιήθη ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ. Ἂς εἴπω ὀλίγα τινὰ καὶ περὶ τῆς ὑλικῆς ἀξίας τῆς συλλογῆς. Δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι πωλουμένη καὶ μερικῶς ἡ συλλογὴ αὕτη, τὸ ποσὸν θέλει εἶσθαι ἀνώτερον τοῦ προσφερομένου παρὰ τοῦ Πανεπιστημίου. Δὲν ἀγνοεῖτε ἴσως, Κύριε Πρύτανι, ὅτι ἡ ἀξία τῶν νομισμάτων αὐξάνει πολὺ, ὅταν αὐτὰ ἀποτελῶσι σειρὰν, διότι συλλογὴ τελεία παρέχει πλεῖστα μέσα μυθολογικῆς, ἱστορικῆς καὶ ἐμπορικῆς μελέτης, προσέτι δὲ ἡ σύγκρισις τῶν νομισμάτων διαφόρων ἐποχῶν παρέχει ἄφθονα μέσα εἰς τοὺς ἐνασχολουμένους περὶ τὰς ὡραίας τέχνας πρὸς σύγκρισιν. Δὲν ἐπιχειρῶ,

Κύριε Πρύτανι, λεπτομερῆ περιγραφὴν τῶν νομισμάτων τῆς συλλογῆς τοῦ Κυρίου Π. Λάμπρου, ἐπειδὴ πρῶτον νομίζω, ὅτι ἐξέρχομαι τοῦ προκειμένου, δεύτερον, ἀπαιτεῖται πολὺς καιρὸς καὶ κόπος· φρονῶ ὅμως, ὅτι λεπτομερὴς κατάλογος εἶναι λίαν ἀναγκαῖος, καὶ εἰ δυνατὸν καὶ ἡ δημοσίευσις τῶν ἀνεκδότων νομισμάτων ἅπερ εἰσὶ πλεῖστα. Ταῦτα τὰ δύο ἔργα, πέπεισμαι, θέλουσι προάξει τὴν νομισματικὴν ἐπιστήμην, θέλουσι ποιήσει προφανῆ τὸν πλοῦτον τῆς συλλογῆς τῆς Ἑπτανήσου, πρὸς δὲ θέλουσι προξενήσει μεγίστην τιμὴν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἡμῶν· καὶ οἱ περὶ τὴν νομισματολογίαν ἐνασχολούμενοι ἔσονται ὑμῖν εὐγνώμονες.

Δέαξσθε, Κύριε Πρύτανι, τὴν διαβεβαίωσιν τῆς πρὸς ὑμᾶς ἐξαιρέτου ὑπολήψεως ἐμοῦ μεθ' ἧς ὑποσημειοῦμαι.

Α. Γ. ΣΟΥΤΖΟΣ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ἰουνίου 1866.

Πρὸς τὴν Σ. Πρυτανείαν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.

Κύριε Πρύτανι,

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἀναγγείλω ὅτι ἔλαβον τὸ ἀπὸ 6 Ἰουνίου ε. ε. καὶ ὑπ' ἀριθ. 1859 ὑμέτερον ἔγγραφον, δι' οὗ μὲ προσκαλεῖτε νὰ δηλώσω ὑμῖν τὴν γνώμην μου περὶ τῆς ἐπιστημονικῆς καὶ ὑλικῆς ἀξίας τῆς συλλογῆς τῶν Ἑπτανησιακῶν νομισμάτων, τῶν παρὰ τῷ ἐνταῦθα Κ. Παύλῳ Λάμπρῳ εὑρισκομένων.

Ἑπόμενος τῇ ὑμετέρᾳ ἐπιθυμίᾳ, ἐξήτασα μετ' ἐπιστασίας ἅπαντα τὰ ἐν λόγῳ νομίσματα 1053

τὸν ἀριθμὸν, ἀργυρᾶ καὶ χάλκινα καὶ δὲν διστάζω διόλου νὰ εἴπω ὅτι, ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ὡραίας διατηρήσεως, τῆς σπανιότητος τῶν τύπων καὶ τῶν διαφόρων ἀνεκδότων, ἡ συλλογὴ αὕτη, κατὰ τὴν ταπεινήν μου γνώμην, εἶναι ἡ πλουσιωτέρα τῶν ἐν **Εὐρώπῃ** εὑρισκομένων τῶν περὶ οὗ ὁ λόγος νήσων.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ὑλικὴν ἀξίαν αὐτῶν, εἶναι πάντοτε πολὺ δύσκολον νὰ εἴπῃ τις θετικῶς ἐπὶ ἀντικειμένων τῶν ὁποίων ἡ ἀξία γενικῶς πολὺ ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν διαφόρων περιστάσεων. Ἀλλ' ἐκ τῶν μικρῶν γνώσεων, ἃς ἔχω εἰς τὸ εἶδος ταῦτο, ἀποφαίνομαι ὅτι, ἐὰν μία τόσον σπουδαία καὶ ἐνδιαφέρουσα συλλογὴ Ἑλληνικῶν νομισμάτων ἤθελεν ἐκτεθῇ εἰς δημοπρασίαν εἰς τὸ Λονδῖνον, ἤθελε σύρει πολλοὺς ἐραστὰς καὶ ἤθελεν ἐπιτύχει τὴν τιμὴν τῶν **1,000** ἕως **2,000** χιλιάδων λιρῶν Στερλινῶν.

Ὑποσημειοῦμαι δὲ μεθ' ὅλης τῆς πρὸς ὑμᾶς ἐξαιρέτου ὑπολήψεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13/25 Ἰουνίου 1866

ταπεινότατος θεράπων
Κ. Λ. Β. ΜΕΡΑΙΝ.

αρ. 63 (11).

Πρὸς τὸν Κύριον Πρύτανιν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.

Ἐγκλείστως ὑποβάλλω ὑμῖν, κύριε Πρύτανι, τὸν ἀπολογισμὸν τῶν ἐπὶ τῆς ὑμετέρας Πρυτανείας ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου τοῦ ἤδη λήξαντος ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους.

Ὑπῆρχον κατατεθειμένα ἀπὸ τὸν προκάτοχον ὑμῶν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν εἰς πρώτην ζήτησιν τῇ 1ῃ Σεπτεμβρίου 1865, καὶ τὰς ὁποίας εὕρετε

δραχμαί 36,515,16

Εἰσεπράχθησαν δὲ ἐπὶ τῆς ὑμετέρας Πρυτανείας ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1865 μέχρι τῆς 31ης Αὐγούστου 1866 ἔκ τε τῆς περιουσίας τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἐκ τῶν διαφόρων κληροδοτημάτων, ὡς μαρτυροῦσι τὰ ἑξήκοντα ὀκτὼ διπλότυπα τοῦ βιβλίου τῶν εἰσπράξεων, δηλοῦντα πόθεν ἑκάστη αὐτῶν καὶ κατὰ ποῖον μῆνα ἐγένετο δρ. 123,722,11

Πλὴν δὲ τούτων εἰσεπράχθησαν καὶ τὰ ἑξῆς κατὰ τὰ εἰσάριθμα περὶ αὐτῶν διπλότυπα· Α'.

1) ἐκ διδακτορικῶν διπλ. 136×40=5440
ὁμοίως ἔτι δύο κατὰ τὸ ἥμισυ 2×20= 40
2) ἐξ ἀποφοιτηρίων 17×20= 340
ὁμοίως δύο κατὰ τὸ παρελθ. ἔτος 2×20= 40
3) ἐξ ἀνανεώσεων εἰσητηρ. 861× 1= 861
4) ἐξ ἐγγραφ. καὶ μεταγρ. 350× 3=1050

Β'. Ὅσα εἰσεπράχθησαν διὰ διαφόρων ενταλμάτων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσ. Ἐκπαιδεύσεως διὰ τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1865 μέχρι τῆς 30ης Ἰουνίου 1866 καταβαλλομένων ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, δι' ἔξοδα καθημερινῶν δαπανῶν καὶ πρόσληψιν ἐκτάκτου προσωπικοῦ τοῦ Γραφείου δραχμαί 4,903

Ἐν ὅλοις δραχμαί . . 173,121,27

Ἐδαπανήθησαν δὲ κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν τοῦτο

ἔτος εἰς διαφόρους ἀνάγκας διὰ τὰ ὑπὸ τὸν αὔξοντα ἀριθμὸν 1—69 ἐνταλμάτων τὰ ἑξῆς·

1 Εἰς προσωπικὸν τοῦ Γραφείου	δραχ.	800407
2 Εἰς ὑποτρόφων	»	7640
3 Εἰς ἀγορὰν βιβλίων ὑπὲρ τῆς ἰδιαιτέρας βιβλιοθήκης	δραχ.	642690
4 Εἰς ἀγορὰν διαφόρων χειρουργικῶν καὶ μαιευτικῶν ὀργάνων . . .	δραχ.	240905
5 Εἰς δέσιν βιβλίων	»	69130
6 Εἰς ἀγορὰν διαφόρων φαρμάκων τοῦ φαρμακολογ. ταμείου	δραχ.	139761
7 Εἰς ἀγορὰν διαφόρων χημ. ὀργ.	»	2500
7 Εἰς φωτισμὸν δι' ἀεριόφωτος .	»	121469
9 Εἰς διασκευὰς Πανεπιστημίου .	»	1618
10 Εἰς φυσιογραφικὸν μουσεῖον .	»	6045
11 Εἰς ἔξοδα διδασκαλίας . . .	»	180
12 Εἰς ἀγορὰν τῆς νομισματικῆς συλλογῆς εἰς λογαριασμόν . . .	δραχ.	12500
13 Εἰς ἔξοδα Ἀστυκλινικῆς .	»	41930
14 Εἰς δημοτ. νοσοκομ. Ἀθηνῶν	»	5000
15 Εἰς τὴν Ἀρχαιολογ. Ἑταιρίαν	»	1000
16 Εἰς διαφόρους ἄλλας ἀνάγκας τοῦ καταστήματος	δραχ.	1206722
		6911314

Πλὴν δὲ τούτων ἀποφάσει τῆς Συγκλήτου καὶ τῇ ὑμετέρᾳ διαταγῇ, ἕνεκεν τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους δυσχερειῶν καὶ τῆς ἀπορίας τοῦ κεντρικοῦ ταμείου μὴ δυναμένου ν' ἀποτίσῃ τὰς μισθοδοσίας τῶν κυρίων καθηγητῶν, ἐλήφθησαν παρὰ τῆς Ἐθν. Τραπέζης ἐκ τῶν χρημάτων τοῦ

Πανεπιστημίου καὶ προκατεβλήθησαν αὐτοῖς δύο μηνῶν μισθοὶ ἐκ δραχμῶν τριάκοντα τριῶν χιλιάδων τριακοσίων εἴκοσι ἐννέα καὶ 56 0/0 μὲ ἐτήσιον τόκον 3 τοῖς 0/0 ὅν περ καὶ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐπλήρονε εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἤτοι δραχ. 3332956

Πρὸς δὲ, τῇ ὑμετέρᾳ διαταγῇ, ἠγοράσθησαν καὶ τεσσαράκοντα ἑπτὰ (47) μετοχαὶ τῆς Ἐθν. Τραπέζης ἀξίας δραχμῶν 7261260

17505530

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω λοιπὸν καταδεικνύεται ὅτι ἔμεινεν ἀπὸ τὸν προκάτοχον ὑμῶν καὶ τὸ ὁποῖον εὕρητε κατατεθειμένον ἐν τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ, ὡς δηλοῦσι τὰ λογιστικὰ τοῦ Πανεπιστημίου βιβλία, καθὼς καὶ ἐκεῖνο τῶν καταθέσεων, κεφάλαιον εἰς πρώτην ζήτησιν δραχμῶν 3651516

Εἰσεπράχθησαν δὲ ἐπὶ τῆς ὑμετέρας Πρυτανείας 13660611 } 17312127

Ἐδαπανήθησαν δὲ ὡς ἑξῆς·

1 εἰς διαφόρ. ἀνάγκας τοῦ καταστήματος δραχ. 6911314

2 εἰς ἀγορὰν 47 μετοχῶν τῆς Ἐθνικ. Τραπέζης δραχ. 7261260

3 ἐδανείσθησαν τοῖς κυροις Καθηγηταῖς δραχ. 3337956 } 19500430

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

Α΄. α) Ὅσα παρὰ τῇ Τραπ. ἦσαν κατατεθειμένα δραχ. 3651516

β) ὅσα εἰσεπράχθησαν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος δραχ. 13660611 } 17312127

Β'. 1)Όσα ἐδαπανήθησαν
διὰ διαφ. ἀνάγκ ὡς ἀνωτέρω δρ. 6911314
2) ὅσα δι' ἀγορὰν (47)
μετοχῶν τῆς Τραπέζης δρ. 7271260
3) ὅσα ἐντόκως ἐδανείσθησαν τοῖς
κυρίοις καθηγηταῖς δρ. 3332936 | 17505530

ἀφαιρουμέν. δὲ τῶν δρ. 17505630 μένει 193403 ἡ περιουσία τοῦ Πανεπιστημίου χρεώστης πρὸς διαφόρους δανειστάς του δραχ. 193403 τὰς ὁποίας ἐδανείσθη ἵνα ἐκπληρώσῃ ἀναποφεύκτους ἀνάγκας, ὡς μὴ ὑπάρχοντος παρὰ τῇ Ἐθν. Τραπ. χρηματικοῦ ποσοῦ ἐκ τῶν εἰς πρώτην ζήτησιν καταθέσεων, εἰμὴ μόνον δραχμαὶ πεντήκοντα μία καὶ δέκα τρία (51 13/00) αἵτινες καὶ μένουσι κατατεθειμέναι.

Ἄρα τῇ 1ῃ Σεπτεμβρίου 1866 ὁ διάδοχος ὑμῶν θέλει εὕρει παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ κατατεθειμένας εἰς πρώτην ζήτησιν δραχμὰς 51 13]00.
Χρέος δὲ » 193303
τὰς ὁποίας μὲ πρώτην εἴσπραξιν θέλει ἀποτίσει.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Αὐγούστου 1866.

Εὐπειθέστατος

Ὁ λογιστὴς τοῦ Πανεπιστημίου
Ι. ΝΙΚΟΛΑΙΔΗΣ.

Ἀναλυτικὴ κατάστασις τῶν ἐσόδων τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου γενομένων ἐπὶ τῆς Πρυτανείας τοῦ Κυρίου Μ. Βενιζέλου Ἀπὸ πρώτης Σεπτεμβρίου 1865 μέχρι τέλους Αὐγούστου 1866.

Α΄. ΕΣΟΔΑ

Διασαφήσεις.	Ποσὰ μερικ. Δραχμ.	Ποσὰ μερικ. λεπ	Χρῆσ 1866-7 Ποσὰ Ὀλικὰ Δραχμ.	Χρῆσ 1866-7 Ποσὰ Ὀλικὰ λεπ	Χρῆσι 1865-1866
Παρὰ Ν. Σιλιβέργου ἐνοίκιον μέρος τῆς οἰκίας Μανούσου διὰ τοὺς μῆνας 7βριον, 8βριον καὶ 9βριον 1865.	660				
Παρὰ Ἰωάννου Στεφανίδου εἰς λογαριασμὸν τοῦ πρὸς τὸν μακαρίτην Θ. Μανοῦσον χρέος του.	1000				
Παρὰ τοῦ Ἡλ. Ζιμπούλη δι' ἀντίτιμον τριῶν δωδεκάδων ἀχρήστων καθησμάτων.	180				
Παρὰ Φωτίου Βαρούχα εἰς λογαριασμὸν καθυστερούντων τόκων τοῦ πρὸς τὸν μακαρίτην Θ. Μανοῦσον χρέος του	200				
Παρὰ Ἀθανασίου Λουΐζου δι' ἀντίτιμον 107 ὀκάδων ἀχρήστου σιδήρου.	32	10	2072	10	5102
Εἰσπράξεις μηνὸς 8βρίου.					
Παρὰ Μ. Βενιζέλου τὸ αν.					

Διασαφήσεις.	Ποσὰ μερικ. Δραχμ.	λεπ	Ποσὰ Ὀλικὰ Δραχμ.	λεπ	Χρῆσις 1865-1866
Ἐκ μεταφορᾶς.			2072	10	5102
τίτιμον δώδεκα μεταχειρισμένων καὶ ἤδη ἀχρήστων καθεκλῶν	60				
Παρὰ Κωνσταντίνου Κυριακοῦ τὸ ἀντίτιμον δώδεκα μεταχειρισμένων καὶ ἤδη ἀ-ἀχρήστων καθεκλῶν.	60				
Παρὰ τοῦ Γ. Δοκοῦ τὸ ἀντίτιμον ὁμοίως ἕξ (6) ἀχρήστων καθεκλῶν.	30				
Παρὰ τοῦ Κ. Δημοπούλου τὸ ἀντίτιμον ὁμοίως ὀκτὼ ἀχρήστων καθεκλῶν	40				
Παρὰ ἀνωνύμου τινὸς κυρίας ἐκ Παρισίων, περὶ ἐκδόσεως καταλόγου ὀνομαστικοῦ τῶν συγγραψάντων κατὰ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Πάππα.	110				
Παρὰ Τρ. Ῥούκα τὸ ἀντίτιμον ἀχρήστων κιβωτίων, ἅτινα ἐμπεριεῖχον τὰς παρὰ τοῦ Κυρίου Ξένου σταλείσας εἰκόνας.	125	50	475	50	10
Εἰσπράξεις τοῦ μηνὸς 9βρ.					
Παρὰ τοῦ Φωτίου Βαρούχα ἀπὸ καθυστεροῦντας τόκους τοῦ πρὸς τὸν μακαρίτην Θ. Μανοῦσον χρέος του.	50				
Παρὰ τοῦ Ἰωάννου Βάβαρη ἐνιαύσιον τόκον δραχ. 2.500			2557	60	5112

Διασαφήσεις.	Ποσὰ μερικ. Δραχμ.	λεπ	Ποσὰ Ὁλικὰ Δραχμ.	λεπ	Χρῆσις 1866
Ἐκ μεταφορᾶς	50		2557	60	5112
χρεωστουμένων πρὸς τὴν περιουσίαν Θ. Μανούσου ἀπὸ 27 7βρίου 1864 μέχρι τῆς 27 7βρίου 1865.	200				
Παρὰ τοῦ Ἰωάννου Ἀγκωνάκη Προξένου Γαλαζίου προερχόμενα ἀπὸ κληροδότημα τοῦ ἀποβιώσαντος μακαρίτου Α. Σιπίδου.	1293		1543		
Εἰσπράσεις τοῦ μην. 10βρ.					
Παρὰ Θ Ῥοδοκανάκη τοὺς τόκους τοῦ κληροδοτήματος Παρασκευᾶ Νικολάου καὶ ἑτέρου ἀνωνύμου τῆς πρώτης ἐξαμηνίας 1865.	922	80		80	
Παρὰ τοῦ Γ. Περπενιᾶ τὸ ἐνικοίκιον μέρος τῆς οἰκίας Κατριμάτζου διὰ τοὺς μῆνας 7βριον 8βριον καὶ 9βριον.	402		1024		11497
Εἰσπράξεις τοῦ μηνὸς Ἰαν.					
Παρὰ Νικολάου Σιλιβέργου τὸ ἐνίον μέρος τῆς οἰκίας Θ' Μανούσου διὰ τοὺς μῆνας Δεκέμβριον 1865 Ἰανουάριον, καὶ Φεβρουάριον 1866.	660				
Παρὰ τῆς ἐθνικῆς Τραπέζης μέρισμα 285 μετοχῶν τῆς β'. ἐξαμηνίας τοῦ 1865.	19516				
Παρὰ τῆς αὐτῆς Τραπέζης	20176		5126	40	

Διασαφήσεις	Ποσὰ μερικ. Δραχμ.	λεπ	Ὁλικὰ Ποσὰ Δραχμ.	λεπ	Χρῆσις 1866
Ἐκ μεταφορᾶς.	20176		5126	40	
τοὺς ἑξαμηνιαίους τόκους τῶν παρ' αὐτῆς κατατιθεμένων ἑκατὸν χιλιάδων δρ. μὲ 5 ο/ο.	2500				
Παρὰ τῆς αὐτῆς Τραπέζης τοὺς ἑξαμηνιαίους τόκους τῶν τῶν καταθέσεων τῆς β'. ἑξαμηνίας.	461	10			
Παρὰ Ἰωάννου Νικολαΐδου τὸ ἐνοίκιον μέρος τῆς οἰκίας Κατριμάτου ἀπὸ 1ης 7βρίου μέχρι τέλους 10βρίου 1866.	100				
Παρὰ Φωτίου Βαρούχα δυνάμει τοῦ ἀπὸ 28 7βρίου 1865 ὑπ' ἀριθ. 114 συμβολαίου εἰς λογαριασμὸν καθυστερούντων τόκων καὶ κεφαλαίων ἀπὸ 19 8βρίου ἕως τέλους του Ἰουνίου	450		23687	40	20647
Εἰσπράξεις Φεβρουαρίου.					
Παρὰ τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου διὰ τοῦ ὑπ' ἀρ. 10121 χρηματικοῦ ἐντάλματος τοῦ Ὑπουργίου τῶν Ἐσωτερικῶν ἐνοίκιον τῆς οἰκίας Χρ. Εὐθυμίου χρησιμευούσης ὡς μαιευτήριον ἀπὸ 1 Ιανουαρ. 1864 μέρι τέλους Δεκεμβρ. 1865'	1795	50			
Παρὰ τοῦ αὐτοῦ ταμείου τοὺς τόκους 13 ὁμολογιῶν τοῦ ἐθνικοῦ δανείου.	78				
Παρὰ τοῦ αὐτοῦ ταμείου τὸ μέρισμα τῆς δευτέρας ἑξα-	1873	50	28813	50	

Διασαφήσεις.	Ποσὰ μερικὰ Δραχμ.	λεπ	Ὁλικὰ Ποσὰ Δραφμ.	λεπ	Χρῆσις 1866
Ἐκ μεταάφορᾶς.	1873	50	28813	50	
μηνίας τῶν ὀκτὼ μετοχῶν Μετάξα.	539	50			
Τοὺς τόκους τοῦ κληροδοτήματος Θ. Βαρζέλη ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1864 μέχρι τέ- 9βρίου 1865.	500				
Παρὰ τοῦ Ἐμ. Μαυράκη τὸ ἐνοίκιον μέρος τῆς οἰκίας Κατριμάτου διὰ τοὺς μῆνας 7βρ 8βριον καὶ 9βρίου 1865.	225				
Παρὰ τοῦ Ν. Γ. Παπαπάνην ἐνοίκιον τῆς οἰκίας Γ. Ψίμα ἀπὸ 16 9βρίου 1865 μέχρι τέλους Φεβρουαρίου. 1668	262				
Παρὰ Ν. Σιλιβέργου τὸ ἐνοίκιον μέρος τῆς οἰκίας Μα- Θ. διὰ τοὺς μῆνας Μάρτιον Ἀπρίλιον καὶ Μάϊον.			3400		27652
Εἰσπράξεις Μαρτ. Ἀπριλ.	660		660		5137
Εἰσπράξεις Μαΐου					
Παρὰ τῆς ἐθνικῆς Τραπέζης ὑπὲρ τοῦ Κυρίου Ἰ. Βουτζινᾶ διὰ τὸν ποιητικὸν διαγωνισμὸν 1866.	1344				
Παρὰ Γ. Περπινιᾶ τὸ ἐνοίκιον μέρος τῆς οἰκίας Κατριμάτη διὰ τοὺς μῆνας Δε- 8βριον 1865, Ἰανουάριον καὶ Φεβρουάριον 1866.	96				
	1440		32873	50	

Διασαφήσεις.	Ποσὰ Μερικὰ Δραχμ.	Ποσὰ Μερικὰ λεπ	Ολικὰ Ποσὰ Δραχμ.	Ολικὰ Ποσὰ λεπ	Χρῆσις 1866
Ἐκ μεταφορᾶς	1440		32873		
Παρὰ τοῦ Ἰωάνου Φραγκιοπούλου διὰ τοῦ Κ. Π. Χοΐδᾶ τὸ ἐνοίκιαν τοῦ ἐν Πάτραις οἰκοπέδου τὴν πρώτην τριμηνίαν.	75				
Παρὰ Βασιλείου Κονοφάου τὸ ἐνοίκιον μέρος τῆς οἰκίας Μανούσου ἀπὸ 1 7βρίου 1864 μέχρι τέλους Φεβρ. 1865.	240				
Παρὰ τοῦ Θ. Ῥοδοκανάκη τοὺς τόκους τοῦ κληροδοτήματος Παρασκευᾶ Νικολάου καὶ τοῦ ἀνωνύμου κληροδοτήματος τῆς πρώτης ἑξαμηνίας	780	45			
Παρὰ τοῦ Κ. Κ. Ζάππα τὸ κληροδότημα τοῦ μακαρίτου Εὐαγγελ. Ζάππα φλωρία ἑκατὸν πρώτη δόσις.	1320	10			
Παρὰ τοῦ Ἰ. Βοτζινᾶ διὰ τῆς ἐθνικῆς Τραπέζης πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ποσοῦ ὑπὲρ τοῦ ποιητικοῦ διαγων. 1866	456				
Παρὰ τοῦ Κ. Σονίου διὰ τοῦ Προξένου Βλαχίας ἀπὸ πώλησιν μικροῦ τινος μέρους του ἢ τῷ κτήματι Καλλιστενίου δάσους Γρόσ. 576: 25.	230	65	4542	20	922
Εἰσπράξεις Ἰουνίου.					
Παρὰ Ε. Μαυράκη τὸ ἐνοίκιον μέρος τῆς οἰκίας Κατριμάτου διὰ τοὺς μῆνας Δεκεμ.			47415	20	

Διασαφήσεις.	Ποσὰ μερικ. Δραχμ.	λεπ	Ὁλικὰ Ποσὰ Δραχμ.	λεπ	Χρῆσις 1866
Ἐκ μεταφορᾶς.					
1865 Ἰανουαρ. Φεβρ. 1866.	225		37415	20	
Παρὰ τοῦ Ν. Γ. Παππα-Ἰωάννου τὸ ἐνοίκιον τῆς οἰκίας Γ. Ψύμα διὰ τοὺς μῆνας Ζάρτιον Ἀπρίλιον καὶ Μάϊον.	225				
Παρὰ τῆς ἐθνικῆς Τραπέζης τοὺς τόκους τῶν ἐντόκων καταθέσεων τῆς πρώτης ἑξαμην.	513	55	963	55	152
Εἰσπράξεις τοῦ Ἰουλίου.					
Παρὰ τῆς αὐτῆς Τραπέζης τὸ μέρισμα 285 μετοχῶν τῆς πρώτης ἑξαμηνίας 1866.	19516				
Παρὰ τῆς αὐτῆς τοὺς ἑξαμηνιαίους τόκους τῶν παρ' αὐτῇ ἐντόκως κατατιθεμένων ἑκατὸν χιλιάδων δραχ. 5 %.	2500				
Παρὰ τοῦ Ν. Σιλιβέργου τὸ ἐνοίκιον μέρος τῆς οἰκίας Θ. Μανούσου διὰ τοὺς μῆνας Ἰούνιου Ἰουλίου καὶ Αὐγουστ.	660				
Παρὰ Φ. Βαρούχα εἰς λογαριασμὸν τόκων καὶ κεφάλαιό του πρὸς τὸν Θ. Μανοῦσον χρέος του διὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον 1866.	50		22726		51142
Εἰσπράξεις Αὐγούστου.					
Παρὰ τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου τὸ μέρισμα τῶν ὀκτὼ μετοχῶν Μετάξα τῆς πρώτης ἑξαμηνίας	544		61104	75	

Διασαφήσεις.	Ποσὰ μερικὰ Δραχμ.	λεπ	Ὁλικὰ Ποσὰ Δραχμ.	λεπ	Χρῆσις 1866
Ἐκ μεταφορᾶς.	544		61104	85	
Παρὰ διαφόρων τὸ ἀντίτιμον ἀχρήστων τινῶν ταπήτων	56	80			
Παρὰ τοῦ Ν. Γ. Παπα-Ἰωάνου τὸ ἐνοίκιον τῆς οἰκίας Γ. Ψίχα διὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον Ἰούλιον καὶ Αὔγ. 1866.	225				
Παρὰ τοῦ Ι. Νικολαΐδου τὸ ἐνοίκιον τῆς οἰκίας Κατριμάτη ἀπὸ πρώτης Ἰανουρ. 1866 μέχρι τέλους Αὐγούστου.	170				
Παρὰ τοῦ μακαρίτου Ἀναστασίου Ἐπίδου κληροδότημα φλωρίων ἑκατὸν διὰ τοῦ Προξένου Βλαχίας Ἀγκωνάκη.	1306				
Παρά τινος Ἀνωνύμου δι' ἀγορὰν μετοχῶν τῆς ἐθνικῆς Τραπέζης φλωρία 3,000.	39594	70			
Παρὰ τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου τοὺς τόκους τοῦ ὑπ' ἀρ. 1231 ἐντόκου γραμματίου δραχ. 1300, 3 °/₀	26				
Παρὰ τοῦ Κ. Γ. Δοκοῦ ἐτησίους τόκους 18,705, δρ. κληροδοτήματος Ῥάκου ἐκδικόμενον εἰς αὐτὸν ἐπὶ 6 °/₀.	1122				
Παρὰ διαφόρων ἐκ πωλήσεως ἀναγραφὰς τῶν ἐπὶ τὸ Ἀκαδημαϊκ. ἔτος 1865 ἀρχῶν καὶ μαθήματα τοῦ Πανεπιστημίου.	40	30			
Παρὰ Ε. Μαυράκη τὸ ἐνοίκιον μέρος τῆς οἰκίας Κατρι-	43084	80	61014	75	

Διασαφήσεις.	Ποσὰ μερικ. Δραχμ.	λεπ	Ποσὰ Ὁλικὰ Δραχμ	λεπ	Χρῆσις 1865-1866
Ἐκ μεταφορᾶς.	43084	—	68747	11	
ματου διὰ τοὺς μῆνας Μάρτιον Ἀπρίλιον καὶ Μάϊον.	225				
Παρὰ τοῦ Κ. Γ. Δοκοῦ τὸ ἐκδεδανισμένον κληροδότημα Θ. Ῥάκου	18706				
Παρὰ Β. Κονοφάου τὸ ἐνοίκιον μέρος τῆς οἰκίας Θ. Μανούσου τῆς δευτέρας ἐξαμηνίας	240				
Παρὰ τοῦ Ε. Μαυράκη τὸ ἐνοίκιον μέρος τῆς οἰκίας Κατριμάστου διὰ τοὺς μῆνας Ἰούνιον Ἰούλιον καὶ Αὔγουστον.	225				
Παρὰ Γ. Περπενιᾶ τὸ ενοίκιον μέρος τῆς οἰκίας Κατριμάσου διὰ τοὺς μῆνας Μαρτιον Ἀπρίλιον Μάϊον Ἰούνιον Ἰούλιον καὶ Αὔγουστον.	198		62678		
Ἐξ 136 διπλωμάτων διδακτορικῶν κατὰ τὰ ἰσάριθ. περὶ αὐτῶν διπλώτυπα 136 ×40.	5440				
Ἐκ 17 ἀποφοιτηρίων κατὰ τὰ ἰσάριθμα περὶ αὐτῶν διπλώτυπα 17×20	340				
Ὁμοίως δύο ἐκ τοῦ παρελθέντος Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους (διπλ. 238 καὶ 239) 2×20	40				
Ἐξ 7 Πτυχίων φαρμακοποιῶν 7×30	210				
Ἐκ δύο διδακτ. διπλωμτ. κατὰ τὸ ἥμισυ (ὡς ἀποτυχόντες τὸ πρῶτον 2×20	40		131425	11	

Διασαφήσεις.	Ποσὰ μερικά		Ὁλικὰ Ποσὰ		Χρῆσις 186
	Δραχμ.	λε.	Δραχμάς.	λε.	
Ἐκ μεταφορᾶς.	6070		131425	11	
Ἀπὸ ἐγγραφὰς καὶ μεταγραφὰς κατὰ τὰ ἰσάριθμα περὶ αὐτῶν διπλώτυπα 350×3.	1050				
Ἀπὸ ἀνανεώσεις εἰσητηρίων κατὰ τὰ περὶ αὐτῶν ἰσάριθμα διπλώτυπα 861×1	861		7981		
Ὅσα εἰσεπράχθησαν ἀπὸ τὸ δημόσιον ταμεῖον διὰ διαφόρων ἐνταλμάτων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικ.	4903		4903		
	9892		136606	11	133581

Ἐν ὅλοις εἰσεπράχθησαν κατὰ τὸ Ακαδημαϊκὸν τῆς ὑμετέρας Πρυτανείας ἔτος 1865—66 δραχμαὶ ἑκατὸν τριάκοντα ἓξ χιλιάδες ἑξακόσιαι ἓξ καὶ λεπτὰ ἕνδεκα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Αὐγούστου 1866.

Ὁ Λογιστὴς τοῦ Πανεπιστημίου.
Ι. ΝΙΚΟΛΑΙΔΗΣ.

Β'. ΔΑΠΑΝΑΙ.

του Πανεπιστημίου γενόμεναι κατά τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1865 — 1866 πρυτανεύοντος τοῦ καθηγητοῦ κυρίου Μιλτιάδου Βενιζέλου.

Διασαφήσεις.	Ποσὰ μερικ. Δραχμ.	λεπ	Χρῆσ 1866-7 Ποσὰ Ὁλικὰ Δραχμ.	λεπ	Χρῆσις 1865-1866
Α'. Προσωπικὸν Γραφείου.					
Τῷ κ. Γ. Δαμιανῷ ὑπογραμματεῖ ἐτήσιος μισθὸς εἰς συμπλήρωσιν τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ 100×12.	1200				
Τὴν αὔξησιν ἀπὸ 1 Απριλίου 40×5.	200				
Τῷ κ. Ἰατρίδῃ ἐπιχωρήγησιν κατ' ἀπόφασιν τῆς Συγκλήτου 30×11.	330				
Τὴν αὔξησιν κατὰ δραχμὰς 45 45×4	180				
Τῷ κ. Νικολαΐδῃ λογιστῇ ἐτήσιος μισθὸς 90×12	1080				
Τῷ κ. Δ. Τσαντάκῃ βιβλιοθηκαρίῳ μισθὸς μηνῶν ἓξ (6) 100×6	600				
Τῷ κ. Ι. Περβάνογλου βιβλιοθηκαρίῳ μισθὸς ἀπὸ 15 Μαΐου ἕως 31 Αὐγ. 150×3.	525				
Τῷ κ. Σανοπούλῳ προπα-					
	4115				6083

Διασαφήσεις.	Ποσὰ μερικ. Δραχμ.	λεπ	Ολικὰ Ποσὰ Δραχμ.	λεπ	Χρῆσις 1865
Ἐκ μεταφορᾶς.	4115				
ρασκευαστῇ μισθὸς ἐτήσιος 40×12	480				
Τῷ κ. Μαλαμίδη προπαρασκευαστῇ χημ. μηνῶν δύο 25×2	50				
Τῷ κ. Β. Γεωργιάδη προπαρασκ. μην. δέκα 25×10	249	07			
Τῷ κ. Βαλέτα προπαρασκ. μηνῶν δύο 25×2.	50				
Τῷ κ. Διγαροπούλῳ ἐπιστάτῃ μισθ. ἐτήσιος 60×12	720				
Τῷ κ. Ι. Μαρμαρᾶς κλήτὴρ μισθὸς ἐτήσιος 70×12.	840				
Τῷ κ. Γ. Κουμανέας μισθὸς ἐτήσιος 70×12.	840				
Τῇ κ. Νίκη ὑπηρέτρια μισθὸς ἐτήσιος 55×12	660		8004	07	7461
Β'. Ὑπότροφοι Πανεπιστ.					
1). Θεοδώρου Μανούσου.					
Τῷ Ι. Ζάχῳ μαθητῇ ὑποτροφίαν μηνῶν δύο 90×2.	180				
Τῷ Θ. Παππαθεοδώρῳ, ὁμοίως ἐτησίαν 90×12	1080				
Τῷ Κ. Νικοκλῇ ὁμοίως μηνῶν ὀκτὼ 90×8.	720		1980		2160
2) Παρασκευᾶ Νικολάου.					
Τῷ κ. Γεωργιάδῃ φοιτητῇ φιλοσοφ. σχολῆς ὑποτροφίαν ἀπὸ 1 7βρίου 65. μέχρι τέλους Μαρτ. 1866 90×7.	630		9984	07	

Διασαφήσεις.	Ποσὰ μερικὰ Δραχμ.	λεπ	Ὁλικὰ Ποσὰ Δραχμ.	λεπ	Χρῆσις 1866
Ἐκ μεταφορᾶς·	630		9984		
Τῷ αὐτῷ ἀπὸ Ἀπρίλ. μέχρι τέλους Μαΐου 1866 100×2	200				
Τῷ Γ. Κρέμα μαθητῇ τῆς θεολογίας. Ἀπὸ 1 7βρίου 65 μέχρι 31 Μαΐου 66 40×9.	360		1190		
3). Δημ. Μαυροκορδάτου.					
Τῷ Ι. Νικολοπούλῳ φοιτητῇ τῆς ἰατρικῆς ὑποτροφίαν του ἐτήσιον 50×12	600				
Τῷ κ. Χ. Φιλιππακοπούλῳ φοιτητῇ τῆς αὐτῆς σχολῆς ὁμοίως 50×12	600				
Τῷ Κ. Νικολαΐδῃ φοιτητῇ τῆς αὐτῆς σχολῆς 40×12	480				
Τῷ κ. Φ. Ταταράκῃ φοιτητῇ ὁμοίως μέχρι τέλους Μαΐου 1866 50×9.	450				
Τῷ Κ. Κουλούρῃ ὁμοίως ἀπὸ 1 Δεκεμβ. μέχρι 31 Αὐγούστου 50×9.	450				
Τῷ Ἀλ. Βουκίδῃ φοιτητῇ ἐκ τῶν περισευμάτων κατ' ἀπόφασιν τῆς Συγκλήτου.	200		2780		
4). Δ. Ῥάκου.					
Τῷ Ἰωάν. Βέσῃ φοιτητῇ τῆς Θεολογ. ἐτήσιον ὑποτροφίαν 45×12	540				
Τῷ Γ. Παππατζαγρῇ μέχρι τέλους Ἰουνίου 45×10	450		990		
5). Π. Ῥάλλη.					
Τῷ Κ. Μητσοπούλῳ φοιτ. φιλοσοφίας ὑποτροφίαν ἀπὸ			14944	07	

Διασαφήσεις	Ποσὰ μερικ. Δραχμ.	λεπ	Ὀλικὰ Ποσὰ Δραχμ.	λεπ	Χρῆσις 1866
Ἐκ μεταφορᾶς·			14944	07	
1ης Φεβρουαρίου μέχρι τῆς 31 Αὐγούστου 100×7	700		700		
Γ'. Εἰς ἀγορὰν βιβλίων.					
Τῷ Δημ, Νέγκας δι' ἀγορὰν Θεολογ. χειρογράφου.	250				
Τῷ κ. Vilber βιβλιοπώλῃ διὰ διάφορα ἐκ Γερμανίας βιβλία.	6176	90	6426	90	
Εἰς δέσιν βιβλίων.					
Τῷ Ι. Περραβίσκηνῃ βιβλιοδέτῃ διὰ δέσιν διαφόρων βιβλίων τῆς βιβλιοθήκης	518	60			
Τῷ Ν. Νικολαΐδῃ ὁμοίως	172	70	691	30	
Εἰς ἀγορὰν διαφόρ. ὀργάνων					
Τῷ Θ. Ἀρεταίῳ Καθηγητῇ δι' ἀγορὰν διαφόρων χειρουργικῶν καὶ μαιευτικῶν ὀργάν.	2363	80			
Τῷ Γ. Δαμιανῷ καθηγητῇ δι' ἀγορὰν ἀνατομ. ὀργάνων.	45	25	2409	05	
Εἰς ἀγορὰν φαρμάκων					
Τῷ Φ. Φράγκ δι' ἀγορὰν διαφόρων φαρμάκων.	748	96			
Τῷ Δεληγιάνῃ καθηγητῇ δι' διαγορὰν διαφόρων ἀντικειμένων τοῦ παθολογικοῦ ταμ	648	65	3897	61	
Εἰς ἀγορὰν διαφ. χειμ. ὀργ.					
Τῷ κ. Α. Χρηστομάνῳ δι' ἀγορὰν διαφ. χημ. ὀργάνων	2500		29068	93	

Διασαφήσεις.	Ποσὰ μερικὰ Δραχμ.	λεπ	Ολικὰ Ποσὰ Δραχμ.	λεπ	Χρῆσις 1866
Ἐκ μεταφορᾶς.			29068	93	
Εἰς φωτισμὸν Πανεπιστημ.					
Τῷ κ. Α. Διπλάρα. εἰσπράκτωρι ἀερόφωτος διὰ τὸν ἐξωτερ. φωτισμὸν δι' ἀερόφωτος ἀπὸ 7βρ. 1 μέχρι τέλους Ἰουλίου 1866.	1214	69	1214	69	
Ἐπισκευαὶ Πανεπιστημίου					
Τῷ Ι Ῥήγα ξυλουργῷ διὰ τὴν κατασκευὴν παραθυροφύλλων τῆς αἰθούσης.	255				
Τῷ κ. Π. Χρηστοδούλῳ λιθοξόῳ διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἐν τῇ αὐλῇ κρίνης.	225				
Τῷ Α. Μαραγκῷ ξυλουργῷ διὰ τὴν κατασκευὴν 19 παραθυροφύλλων καὶ μιᾶς θύρας τῆς βιβλιοθήκης·	1138		1618		7836
Φυσιογραφικὸν Μουσεῖον.					
Εἰς ἔξοδα Μουσείου ἀπὸ 12 7βρίου 1854 μέχρι τῆς 31 Αὐγούστου τοῦ 1866			6045		
Εἰς ἔξοδα διδασκαλίας.					
Τῷ κ. Δ. Στρούμπῳ δι' ἔξοδα διδασκαλ. τοῦ μαθημ.	21				
Τῷ κ. Α. Χριστομάνῳ ὁμοίως.	159		180		
Εἰς ἀγορὰν μετοχῶν.					
Δι' ἀγορὰν 47 μετοχῶν τῆς ἐθνικῆς Τραπέζης.			72612	60	
			110739	22	

Διασαφήσεις.	Ποσὰ Μερικὰ Δραχμ.	λεπ	Ὁλικὰ Ποσὰ Δραχμ.	λεπ	Χρῆσις 1866
Ἐκ μεταφορᾶς			110739	22	
Ἀγορὰν νομισμ. συλλογῆς·					
Εἰς ἀγορὰν τῆς νομισματικῆς συλλογῆς τῶν Ἰονίων Νήσων παρὰ τοῦ Κ. Π. Λάμπρου ἀγορασθεῖσαν ἀντὶ δραχ. 25,000 πληρωθ. εἰς λογαρι.			12500		
Εἰς ἔξοδα Ἀστυκλινικῆς.					
Τὰ πληρωθέντα τῷ Κ. Διευθυντῇ δι' ἔξοδα Ἀστυκλινικῆς τῆς πιστώσ. τῶν δρ1580.			419	30	
Ζ) Διάφορα ἄλλα ἔξοδα.					
Εἰς βοήθειαν τοῦ δημοτικοῦ νοσοκομείου Ἀθηνῶν κατ' ἀπόφασιν τῆς Συγκλήτου.	5000				
Εἰς ἀμοιβὴν καὶ βοήθειαν τῶν κλητήρων Δημοπούλου καὶ Χόντζα κατὰ τὸ σύνηθες	200				
Εἰς βοήθειαν τοῦ Κ. Φ. Πιλαρινοῦ	1000				
Εἰς βοήθειαν τῆς Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας.	1000				
Εἰς μετακόμησιν τῶν παρὰ τοῦ Κ. Ξένου ἀποσταλέντων εἰκόνων κτλ.	135	80			
Εἰς βοήθειαν τοῦ πρώην καθηγητοῦ Παππασλιώτου	100				
Δι' ἀγορὰν 45 πήχ. τάπητος διὰ τὸ Πρυτανεῖον.	154	70			
	7590	50	123658	55	

Διασαφήσεις.	Ποσὰ μερικ. Δραχμ.	λεπ	Ποσὰ Ὁλικὰ Δραχμ.	λεπ	Χρῆσις 1866
Ἐκ μεταφορᾶς	7590	50	2557	60	5112
Εἰς ἐτήσιον ἀμοιβὴν τοῦ διορθοῦντος καὶ τακτοποιοῦντος τὸ ὡρολ. Πανεπ. 12×20	240				
Δια δικαστικ. ἔξοδα πρὸς τὸν δικηγόρον τοῦ Πανεπιστημίου κ. Γ. Στερόπουλον.	150	37			
Ὁμοίως πρὸς τὸν ἐν Ἀθήναις δικηγόρον τοῦ Πανεπιστημ. Αρ. Κιάππα.	200				
Εἰς τὸ μνημόσυνον τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.	202	25			
Εἰς ἐπιδιόρθωσιν τῶν σωλήνων ἐντὸς τῆς αἰθούσης τῶν παραδόσεων καὶ λοιπὰ ἔξοδα	96	90			
Εἰς δημοσίευσιν διατριβῶν εἰς διαφ. ἐφημερίδας.	180				
Δι' ἓν διάζευμα χρυσοῦν τῆς εἰκόνος τοῦ μακαρίτου καθηγητοῦ Ποτλῆ.	40				
Εἰς τύπωσιν τῆς λογοδοσίας τοῦ πρώην Πρυτάνεως Κ. Ηρ. Μητσοπούλου.	991	25			
Εἰς συρραφὴν αὐτῆς	117	65			
Εἰς τρεῖς πραγματογνώμονας δι' ἐκτίμησιν τῆς οἰκίας Γαλάτου.	75				
Διὰ χάρτην τῶν μισθοδοτικῶν καταστ. τῶν Καθηγ.	108				
Διὰ δύο ἑρμάρια εἰς χρῆσιν τῶν μαιευτικῶν ὀργάνων.	120				
Εἰς ζωγράφ. 4 εἰκόνων τῶν ἀοιδήμων Καθηγητῶν Ποτλῆ.	10111	92	2557		

Διασαφήσεις.	Ποσὰ μερικά· Δραχμ.	λεπ	Ὀλικὰ Ποσά Δραχμ.	λεπ	Χρῆσις 1866
Ἐκ μεταφορᾶς.	10111	92	2557	60	
Βενιζέλου Ὀλερίχου καὶ Σχινᾶ	1400				
Εἰς δύο βιβλία τῶν ἐγγραφῶν	48	80			
Τῷ Καθηγητῇ Κ. Δηλιγιάννῃ εἰς πλουτισμὸν τοῦ παθολογικοῦ ταμείου.	109	32			
Εἰς κατασκευὴν τῆς σκευοθήκης τοῦ χημείου τοῦ καθηγητοῦ Α. Χριστομάνου.	195				
Δι' εἰσαγωγὴν τοῦ ἀερόφωτος ἐν τῷ αὐτῷ χημείῳ.	331	60			
Εἰς ἔξοδα ἐπισκευῆς τοῦ λογιστηρίου	52	90			
Εἰς ἔξοδα συμβολαίων καὶ ἀντιγράφων αὐτῶν	36	25			
Εἰς κατασκευὴν τραπεζῶν.	119	50			
Εἰς ἐπισκευὴν τριῶν καναπέδων καὶ καθεκλῶν διὰ τάπητος.	50				
Εἰς ἀγορὰν κλείθρων καὶ λοιπῶν σιδηρουργικῶν ἀντικειμένων ἔνθα ὑπάρχει ἡ βιβλιοθήκη.	31	50			
Διὰ διαφόρους ἐργασίας ἐν τῷ χημείῳ.	60	20			
Διὰ διαφόρους ἄλλας ἐργασίας γινομένας ἐν τῷ καταστήματι	108				
Εἰς καθαρισμὸν τοῦ πρὸς δυσμὰς τοῦ Πανεπιστ. κήπου.	27				
Εἰς μικρὰ ἄλλα ἔξοδα ἀπὸ δραχμὴν ἕως δέκα.	431	70			
Εἰς ἀγορὰν 4 δεσμίδων	13119	60	2557	60	

Διασαφήσεις.	Ποσὰ μερικὰ Δραχμ.	λε.	Ὁλικὰ Ποσὰ Δραχμὰς.	λε.	Χρῆσις 1866
Ἐκ μεταφορᾶς.	13113	69	2557	60	
χάρτου διὰ κατασκευὴν βιβλίων τῶν ἐξεταζομένων.	37	75			
Διὰ ταχυδρομικὰ τέλη ἀπὸ 1ης 7βρίου 1865 μέχρι τῆς 26 Αὐγούστου 1866.	316	13			
Γέρας τοῦ ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ Βουτσινᾶ.	1000				
Εἰς ἀμοιβὴν τῶν κριτῶν τοῦ διαγωνίσματος.	500				
Γέρας Θεολογικοῦ διαγωνίσματος	110				
Διὰ τύπωσιν τῆς ἐκθέσεως τῶν κριτῶν.	289				
Δι' ἔξοδα οἰκίας Θ. Μανούσου (α).	2047				
Ὁμοίως Χρ. Εὐθυμίου (β).	1363	70			
Ὁμοίως Ι. Κατριμάτσου (γ)	91	80			
Ὁμοίως Γ. Ψίμα (δ).	197	65	19067	22	
Τὰ δαπανεισθέντα εἰς τοὺς Κ. Καθηγητάς.	33329	56	33329	56	
			172982	80	54881

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ.

Εἰσεπράχθησαν ἐπὶ τῆς ὑμετέρας Πρυτανείας ἀπὸ διάφορα ἀντικείμενα	123722	11	136606 11
Ἀπὸ διδακτορικὰ διπλώματα	7981		
Ἀπὸ τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον	4903		
Ἐνυπῆρχον εἰς Ἐθνικ. Τράπεζαν			36515 16

		173121 27
Ἐδαπανήθησαν δὲ εἰς διαφόρους τοῦ καταστήμ. ἀνάγκας	69113 14	
Εἰς ἀγορὰν 47 μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης	72612 60	175055 30
Ἐδανείσθησαν τοῖς κυρίοις Καθηγηταῖς	33329 56	

Ὀφείλει ἡ περιουσία δι' ὅσα ἐδανείσθη πρὸς ἀπότησιν διαφόρων χρεῶν δραχμὰς 193403

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Αὐγούστου 1866.

Ὁ λογιστὴς τοῦ Πανεπιστημίου

Ι. ΝΙΚΟΛΑΙΔΗΣ.

Γ'. ΠΙΝΑΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΙ.

ΠΙΝΑΞ. Α.	Χρέωσις Δραχμ.	Χρέωσις λεπ	Πίστωσις Δραχμ.	Πίστωσις λεπ	Χρῆσις 1865-8666.
Διπλώματα ἀποφοιτήρια ἐγγραφαὶ καὶ μεταγραφαί.					
1) *Εἰσπράξεις.*					
Ἐξ 136 διπλωμάτων κατὰ τὰ ἰσάριθμα περὶ τούτων διπλότυπα 136×40.	5440				
Ἐκ 17 ἀποφοιτ. 17×20	340				
Ἐκ 2 τοῦ παρελθόντος ἔτους 2×20.	40				
Ἐξ 7 πτυχίων φαρμακευτικῶν 7×30	210				

	Χρῆσις. Δραχμ.	Χρῆσις. λεπ	Πίστωσις Δραχμ.	Πίστωσις λεπ	Χρῆσις 1866
Ἐκ μεταφορᾶς.					
Ἐκ 2 Διδακτορικῶν διπλωμάτων κατὰ τὸ ἥμισυ 2×20	40				
Ἀπὸ ἐγγραφὰς καὶ μεταγραφὰς 150×3.	1050				
Ἀπὸ ἀνανεώσεις καὶ εἰσητήρια 861×1.	861				
2). *Δαπάναι.*					
Εἰς ἐνσήμανσιν 160 ἀποφοιτηρίων.			164		
Ὑπόλοιπον κατατεθειμένον εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν.			7817		
	7981		7981		5456

ΠΙΝΑΞ Β΄.

Οἰκίας Χ. Εὐθυμίου.

	Δραχμ.	λεπ	Δραχμ.	λεπ	
1). Εἰσπράξεις.					
Ἐνοίκιον τῆς οἰκίας ταύτης χρησιμευούσης ὡς μαιευτήριον πληρωθὲν παρὰ τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 10121 ἔνταλμα τοῦ Ὑπουργ. τῶν Ἐσωτερικῶν.	1795	50			
Ἐκ πωλήσεως ἀχρής. ἐξώστου.	32	10			
2). Δαπάναι.					
Διὰ τὴν κατασκευὴν μαρμαρίνου ἐξώστ. καὶ κατωφλίων			349		
Ὁμοίως διὰ ξύλινον ἐξώς.			100	50	

	Χρέωσις Δραχμ.	Χρέωσις λεπ.	Πίστωσις Δραχμ.	Πίστωσις λεπ.	Χρῆσις 1866
Ἐκ μεταφορᾶς.	1827		449	60	
Ὁμοίως διὰ σιδηρ. ἐξώςην			145		
Διὰ πλακόςρωσιν καὶ ἰσοπέδωσιν τῆς αὐλῆς.			157		
Δι' ἀγορὰν ὑδραντλίας.			345		
Διὰ καθαρισμὸν τῶν ἀποπάτων.			85		
Διὰ φόρον οἰκοδομῶν.			75		
Διὰ κατασκευὴν παραθυροφύλλων ἐλαιοχρωμάτων ὑδροχρωμάτων ὑέλων κτλ.			107	20	
Κατάλοιπον κατατιθεμένον εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν			463	90	
	1827		1827	60	1500

ΠΙΝΑΞ Γ'.

Οἰκία Ἰ. Κατριμάτσου.

1). Εἰσπράξεις.

	Χρέωσις Δραχμ.	Χρέωσις λεπ.	Πίστωσις Δραχμ.	Πίστωσις λεπ.	Χρῆσις 1866
Ἐνοίκιον μέρους τῆς οἰκίας ταύτης παρ' Ἐμμ. Μαυράκη ἀπὸ 1ης 7βρ. μέχρι τῆς 31 Αὐγούστου 1866.	900				
Παρὰ Γ. Περπενιὰ ἀπὸ 1ης 7βρ. 1865 μέχρι τέλους Αὐγούστου 1866.	396				
Παρὰ Ι. Νικολαΐδου ἀπὸ 1ης 7βρ. 1865 μέχρι τέλους Αὐγούστου 1866.	270				

2). Δαπάναι.

Εἰς φόρους οἰκοδομ. 1865

	Χρέωσις Δραχμ.	λεπ	Πίστωσις Δραχμ.	λεπ	Χρῆσις 1866
Ἐκ μεταφορᾶς.	18705	06			
Ἐκ τόκων τοῦ ἀνωτέρω κεφαλαίου ἀπὸ 1ης 7β. 1865 μέχρι τέλους Αὐγούστ. 1866	1122				
2). Δαπάναι.					
Εἰς ἀγορὰν 12 μετοχῶν τῆς Τραπέζης 12+1548,68	18583		18583	68	
Εἰς ὑποτροφ. Πανεπιστ. Γ. Πατζόγκ. Ι. Βέση μῆνας 20×45	900		900		
Ὑπόλοιπον κατατεθὲν εἰς τὴν Τράπεζαν.			343	38	
	19827	06	19827	06	1122

ΠΙΝΑΞ ΣΤ΄.

Κληροδότημα Δ. Μαυροκορδ

1). Εἰσπράξεις.					
Ὑπῆρχον τῇ 1 7βρίου εἰς τὴν ἐθν. Τράπεζαν 1865 ἐκ προγενεστέρων τόκων	28470				
Εἰσεπράχθη μέρισμα τῆς δευτέρας ἑξαμην. 1865 καὶ τῆς πρώτης 1866.	1331				
2). Δαπάναι.					
Εἰς ὑποτροφίαν τῶν φοιτητῶν τῆς ἰατρικῆς σχολῆς Νικολοπούλου Φιλιππακοπούλου, Ταταράκη, Φ Κουλούρη,					

	Χρέωσις Δραχμ.	λεπ	Πίστωσις Δραχμ.	λεπ	Χρῆσις 1866
Ἐκ μεταφορᾶς τῆς Β'. ἑξαμενίας 1865 καὶ τῆς πρώτης 1866 5 |₀	1136	20			
Ὑπάρχουν νῦν κατατεθειμένα εἰς τὴν ἐθνικ. Τράπεζαν			26011	39	
	26011	39	26011	39	

ΠΙΝΑΞ Θ'.

Κληροδ. Παρασκ. Νικολάου.

	Χρέωσις Δραχμ.	λεπ	Πίστωσις Δραχμ.	λεπ	Χρῆσις 1866
1). Εἰπράξεις·					
Εἰσεπράχθησαν ἀπὸ ἐτησίους τόκους τοῦ κεφαλ. 1000 φλωρίων κατατεθειμένων παρὰ τῇ Αὐτοκρατορικῇ τράπεζα τῆς Ῥωσσίας ἐπὶ τόκῳ 4 |₀ μέχρι τέλους Μαΐου 1866.	1328	34			
2). Δαπάναι.					
Εἰς ὑποτροφίαν τῶν φοιτητῶν τῆς φιλοσοφ. καὶ θεολογ σχολῆς Γ. Γεωργιάδου καὶ Γ Κρέμου ἀπὸ 1 7βρίου μέχρι τέλους Μαΐου 1866.			1190		
Ὑπόλοιπον κατατεθειμένον εἰς τὴν ἐθν. Τράπεζαν.			138	34	
	1328	34	1328	34	

	Χρῆσις.		Πίστωσις		Χρῆσις 1866
	Δραχμ.	λεπ	Δραχμ.	λεπ	
Ἐκ μεταφορᾶς.	9817	79			
Παρὰ τοῦ Ι. Στεφανίδου εἰς λογαρ. τόκων καθυστερ.	1000				
Ὁμοίως παρὰ Φ. Βαρούχα εἰς λογαρ. τόκων καθυστερούντ.	800				
Ὁμοίως παρὰ Ι. Βάβαρη ἐτησίους τόκους ὀφειλ. 2500.	200				
2). Δαπάναι.					
Διὰ τὴν κατασκευὴν δύο μαρμαρίνων ἐξωστῶν τῆς οἰκίας αὐτῆς			1103	80	
Ὁμοίως σιδηρᾶς κιγκλίδας αὐτῆς.			391		
Φόρος οἰκοδομῶν καὶ ὕδατος τοῦ 1865.			405		
Διὰ δύο σκαλοπάτια μαρμάρινα κτλ.			64	75	
Εἰς μικρὰς ἐπιδιορθώσεις ἐσωτερικάς τε καὶ ἐξωτερικὰς			82	45	
Εἰς ὑποτροφίαν τῶν μαθητῶν Ι. Ζάχου Θ. Παππὰ Θεοδώρου καὶ Κ. Νικοκλέους.			1980		
Ὑπάρχουν νῦν κατανεθειμ..			7790	79	
	11817	79	11817	79	

ΠΙΝΑΞ. ΙΒ.

Φυσιογραφικὸν Μουσεῖον.

Ὑπόλοιπον παρελθουσῶν χρήσεων	4668	36			
Τὰ παρὰ τῆς περιουσίας					

ἀριθ. Πρωτ. 1974 Σχ. 73 (12).

ἀριθ. Διεκπερ. 1004

Πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ.

Προσκαλέσαντες, κατὰ τὰ νενομισμένα, τὰς σχολὰς καὶ τὸ γραφεῖον τῆς πρυτανείας, ἵνα συντάξωσι τοὺς προϋπολογισμοὺς τοῦ 1867 ἔτους, ἐλάβομεν παρὰ τῶν κοσμητόρων τῆς ἰατρικῆς σχολῆς καὶ τῆς φιλοσοφικῆς, τῶν δύο ἄλλων σχολῶν μὴ ἐχουσῶν τακτικὰς διὰ τὴν διδασκαλίαν αὐτῶν δαπάνας, τοὺς ἀνήκοντας προϋπολογισμούς, οὓς ὑπεβάλομεν εἰς τὴν ἀκαδημαϊκὴν σύγκλητον ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 6 τοῦ ἐνεστῶτος μηνός. Ἡ δὲ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὰς τῶν κοσμητόρων ἐκθέσεις καὶ ἐξετάσασα καθ' ἓν τὰ ἐν τοῖς προϋπολογισμοῖς αὐτῶν διαλαμβανόμενα κονδύλια ἐνέκρινεν αὐτὰ ἔχοντα ὧδε.

Προϋπολογισμὸς φιλοσοφικῆς σχολῆς.

1). Διὰ τὸν καθηγητὴν τῆς χημείας πρὸς καταρτισμὸν τοῦ χημείου καὶ τὴν ἐτησίαν διδασκαλίαν του δραχμάς		800
2). Διὰ τὸν καθηγητὴν τῆς βοτανικῆς.		
ά). Δι' ἔξοδα καθημερινὰ τῆς διδασκαλίας του δραχμάς	300	
β'). Δι' ἔξοδα ἐκδρομῶν κατὰ τὴν Ἀττικὴν καὶ πρὸς σχηματισμὸν βοτανολογίου Ἰατρικοῦ χρησίμου εἴς τε τὰς παραδόσεις του καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς φαρμακολογίας δραχμὰς	300	600
3). Διὰ τὸν καθηγητὴν τῆς φαρμακευτικῆς χημείας.		
ά). Διὰ τὰ καθημερινὰ ἔξοδα τῶν μαθημάτων τῆς φαρμακευτικῆς χημείας,		
		1400

Ἐκ μεταφορᾶς 3000 2450

7). Διὰ τὸν καθηγητὴν τῆς Χειρουργικῆς κ. Ι. Ὀλύμπιον, πρὸς σχηματισμὸν τῆς συλλογῆς τῶν χειρουργικῶν ἐργαλείων δραχμάς 400

8). Διὰ τὸν καθηγητὴν κ. Α. Ἀναγνωστάκην, διὰ τὴν ἀγορὰν ὀφθαλμιατρικῶν ἐργαλείων δραχμάς 400

9). Διὰ τὸν καθηγητὴν κ. Α. Γ Μακκᾶν, δι' ἀγορὰν ἀντικειμένων χρησίμων εἰς τὴν διδασκαλίαν του δραχμὰς 300

10). Διὰ τὸν καθηγητὴν κ. Δ. Αἰγινήτην, δι' ἀγορὰν ἀντικειμένων χρησίμων εἰς τὴν διδασκαλίαν του δραχμάς 200

11). Διὰ τὸν καθηγητὴν κ. Σ. Μπαλάνον, δι' ἀγορὰν ἀντικειμένων χρησίμων εἰς τὴν διδασκαλίαν του δραχ. 200

12). Διὰ τὸν καθηγητὴν κ. Π. Κυριακὸν, δι' ἀγορὰν ἀντικειμένων χρησίμων εἰς τὴν διδασκαλίαν του δραχμάς 100

13). Διὰ τὸν καθηγητὴν κ. Χ. Τ. Πρετεντέρην, δι' ἔκτακτα ἔξοδα δραχμάς 300

4500

Περὶ δὲ τῆς ἀστυκλινικῆς καὶ ἡ ἰατρικὴ σχολὴ καὶ ἡ σύγκλητος ἀπεφήναντο ὅτι ταύτης αἱ δαπάναι δὲν πρέπει νὰ βαρύνωσι τὸ Πανεπιστήμιον, οὔτε τὸν προϋπολογισμὸν τῶν σχολῶν, ὡς ἔγεινε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἀλλὰ νὰ ὑπάρχῃ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ κράτους ἴδιον κεφάλαιον

4500 2450

Ἐκ μεταφορᾶς 17170

ὑπολογισμὸν τοῦ γραφείου καὶ ἐξετάσασα μετ' ἀκριβείας ὅλα τὰ κονδύλια συμποσούμενα εἰς δραχμὰς 2,400, εὗρεν ὅτι τὸ ποσὸν τοῦτο εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον διὰ τὰς καθημερινὰς τοῦ γραφείου δαπάνας καὶ περιέλαβεν αὐτὸ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ δραχμάς 2400

19570

Ὅθεν ὁ προϋπολογισμὸς τῶν διὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος 1867 δαπανῶν τῶν σχολῶν καὶ τοῦ γραφείου συνεποσώθη εἰς δραχμὰς 19,570 συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν τῆς ἀστυκλινικῆς ἐξόδων, ἢ εἰς δραχ. 12,910 ἄνευ ἐκείνων.

Κοινοποιοῦντες ταῦτα εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ διαβιβάζοντες ἅμα τὰς ἐκθέσεις τῶν κοσμητόρων τῆς ἰατρικῆς σχολῆς καὶ τῆς φιλοσοφικῆς ἐν ἀντιγράφῳ, καθὼς καὶ τοῦ λογιστοῦ, παρακαλοῦμεν τὸ ὑπουργεῖον ἐξ ὀνόματος τῆς ἀκαδημαϊκῆς συγκλήτου ἵνα ἐνεργήσῃ τὰ εἰκότα πρὸς ἐπιψήφισιν τοῦ πεμπομένου προϋπολογισμοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰουλίου 1866.

Εὐπειθέστατος Ὁ Πρύτανις

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ.

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΩΝ.

Ἐν σελίδι 13 στίχῳ 14 διορθωθήτω ὡς ἑξῆς «ὧν 36 ἔλαβον τὸ τοῦ Διδάκτορος δίπλωμα καὶ 10 εὐδοκίμησαν μὲν ὡς Διδάκτορες, ἀλλὰ μὴ προσενεγκόντες τὰς ἐναισίμους διατριβὰς αὐτῶν δὲν ἀνηγορεύθησαν»,

Ἐν σελίδι 36 στίχῳ 8 γράφε φωτομετρικοὶ ἀντὶ φυσιομετρικοί.

» » 43 » 13 » καὶ ἕνα ἀλλοιωτὸν νεφελοειδῆ ἀστερισμόν.